

Il-Ġurnal Uffiċjali tal-Unjoni Ewropea

L 312

Edizzjoni bil-Malti

Legiżlazzjoni

Volum 60

28 ta' Novembru 2017

Werrej

II Atti mhux legiżlattivi

REGOLAMENTI

- ★ **Regolament Delegat tal-Kummissjoni (UE) 2017/2194 tal-14 ta' Awwissu 2017 li jissupplimenta r-Regolament (UE) Nru 600/2014 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill dwar is-swieq tal-istrumenti finanzjarji rigward l-ordnijiet f'pakkett ⁽¹⁾** 1
- ★ **Regolament tal-Kummissjoni (UE) 2017/2195 tat-23 ta' Novembru 2017 li jistabbilixxi linja gwida dwar l-ibbilanċjar tal-elettriku ⁽¹⁾** 6
- ★ **Regolament tal-Kummissjoni (UE) 2017/2196 tal-24 ta' Novembru 2017 li jistabbilixxi kodiċi tan-netwerk dwar l-emerġenza u r-restawr tal-elettriku ⁽¹⁾** 54
- ★ **Regolament ta' Implimentazzjoni tal-Kummissjoni (UE) 2017/2197 tas-27 ta' Novembru 2017 dwar ir-rimborż, b'konformità mal-Artikolu 26(5) tar-Regolament (UE) Nru 1306/2013 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill, tal-approprijazzjonijiet riportati mis-sena finanzjarja tal-2017** 86

DEĊIŻJONIJET

- ★ **Deċiżjoni ta' Implimentazzjoni tal-Kummissjoni (UE) 2017/2198 tas-27 ta' Novembru 2017 li tikkonċerna ċerti miżuri interim ta' protezzjoni marbuta mad-deni Afrikan tal-ħnieżer fil-Polonja (notifikata bid-dokument C(2017) 8039) ⁽¹⁾** 89
- ★ **Regolament (UE) 2017/2199 tal-Bank Ċentrali Ewropew tal-20 ta' Novembru 2017 li temenda d-Deċiżjoni BCE/2014/40 dwar l-implimentazzjoni tat-tielet programm ta' xiri ta' bonds iggarantiti (BCE/2017/37)** 92

⁽¹⁾ Test b'rilevanza għaż-ŻEE.

II

(Atti mhux leġiżlattivi)

REGOLAMENTI

REGOLAMENT DELEGAT TAL-KUMMISSJONI (UE) 2017/2194

tal-14 ta' Awwissu 2017

li jissupplimenta r-Regolament (UE) Nru 600/2014 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill dwar is-swieq tal-istrumenti finanzjarji rigward l-ordnijiet f'pakkett

(Test b'rilevanza għaż-ŻEE)

IL-KUMMISSJONI EWROPEA,

Wara li kkunsidrat it-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea,

Wara li kkunsidrat ir-Regolament (UE) Nru 600/2014 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-15 ta' Mejju 2014 dwar is-swieq tal-istrumenti finanzjarji u li jemenda r-Regolament (UE) Nru 648/2012 ⁽¹⁾, u b'mod partikolari l-Artikolu 9(6) tiegħu,

Billi:

- (1) L-ordnijiet f'pakkett huma komuni fil-klassijiet kollha tal-assi u jistgħu jinkludu bosta komponenti differenti fl-istess klassi ta' assi jew bejn klassijiet differenti ta' assi. Ordnijiet f'pakkett għalhekk jistgħu jinkludu għadd illimitat ta' kombinazzjonijiet ta' komponenti. Għaldaqstant, huwa xieraq li jiġi adottat approċċ olistiku meta jiġu stabbiliti kriterji kwalitattivi biex jiġu identifikati dawk l-ordnijiet f'pakkett li jenhtieg li jitqiesu bhala standardizzati u negozjati ta' spiss u għalhekk li, kumplessivament, għandhom suq likwidu. Sabiex jiehdu kont tal-karatteristiċi tat-tipi differenti ta' ordnijiet f'pakkett, dawn il-kriterji kwalitattivi jenhtieg li jinkludu kriterji generali applikabbli fil-klassijiet tal-assi kollha, kif ukoll kriterji speċifiċi applikabbli għal kategoriji ta' assi differenti li jikkostitwixxu ordni f'pakkett.
- (2) Id-determinazzjoni tal-klassijiet ta' derivattivi soġġetti għall-obbligu ta' negozjar skont ir-Regolament (UE) Nru 600/2014 tirrikjedi li derivattivi f'dawk il-klassijiet ikunu standardizzati u suffiċjentement likwidi. Għalhekk, huwa xieraq li jiġi kkunsidrat li hemm suq likwidu għall-ordni f'pakkett kumplessivament fejn il-komponenti kollha ta' dik l-ordni f'pakkett ikunu tal-istess klassi ta' assi u jkunu soġġetti għall-obbligu tan-negozjar. Madankollu, ordnijiet f'pakkett fejn il-komponenti kollha jkunu akbar minn ċertu daqs jew li jkunu jinkludu numru kbir ta' komponenti mhumix ikkunsidrati bhala standardizzati jew likwidi biżżejjed. Huwa għalhekk xieraq li jkun speċifikat li l-ordnijiet f'pakkett fejn il-komponenti kollha jkunu soġġetti għall-obbligu tan-negozjar jenhtieg li jiġu kkunsidrati bhala li għandhom suq likwidu jekk l-ordni f'pakkett tkun tikkonsisti f'mhux aktar minn erba' komponenti jew jekk mhux il-komponenti kollha fl-ordni f'pakkett ikunu akbar minn daqs li huwa kbir fl-iskala meta mqabbel mad-daqs normali tas-suq.
- (3) Il-possibbiltà li jsir negozjar ta' strumenti finanzjarji f'ċentru tan-negozjar juri li dawk l-istrumenti jkunu standardizzati u relattivament likwidi. Huwa għalhekk xieraq li jiġi kkunsidrat li jekk il-komponenti kollha ta' ordni f'pakkett ikunu disponibbli għan-negozjar f'ċentru tan-negozjar, dik l-ordni f'pakkett kumplessivament potenzjalment għandha suq likwidu. Ordni f'pakkett jenhtieg li titqies bhala disponibbli għan-negozjar jekk ċentru tan-negozjar joffriha għan-negozjar lill-membri, lill-partecipanti jew lill-klijenti tiegħu.
- (4) Filwaqt li huwa possibbli li jiġu nnegozjati ordnijiet f'pakkett b'bosta komponenti differenti, il-likwidità hija kkonċentrata f'pakketti li jikkonsistu b'mod esklussiv f'komponenti mill-istess klassi ta' assi, bhal derivattivi ta' rati

⁽¹⁾ ĠUL 173, 12.6.2014, p. 84.

tal-imghax, derivattivi ta' ekwità, derivattivi ta' kreditu jew derivattivi ta' komoditajiet. Ghalhekk, ordnijiet f'pakkett maghmula biss minn derivattivi ta' wahda minn dawn il-klassijiet ta' assi jenhtieg li jkunu eligibbli biex jigu kkunsidrati bhala li ghandhom suq likwidu, filwaqt li ordnijiet f'pakkett maghmula minn komponenti derivattivi minn iktar minn wahda minn dawn il-klassijiet ta' assi mhumix innegozjati ta' spiss u, bhala konsegwenza, ma ghandhomx suq likwidu. Barra minn hekk, l-ordnijiet f'pakkett li jinkludu komponenti ta' klassijiet ta' assi ghajr derivattivi ta' rati tal-imghax, derivattivi ta' ekwità, derivattivi ta' kreditu jew derivattivi ta' komoditajiet mhumix standardizzati biżżejjed u ghaldaqstant, mhumix meqjusa li ghandhom suq likwidu.

- (5) Ghalhekk huwa mehtieg li tigi speċifikata metodologija biex jigi determinat jekk hemmx suq likwidu għall-ordni f'pakkett kumplessivament, inkluż meta wiehed jew aktar mill-komponenti ta' ordni f'pakkett ma jkunux meqjusa li ghandhom suq likwidu, jew ikunu ta' skala kbira meta mqabbla mad-daqs normali tas-suq. Madankollu, ordnijiet f'pakkett fejn l-ebda wiehed mill-komponenti ma jkollu suq likwidu, fejn il-komponenti kollha jkunu ta' skala kbira meta mqabbla mad-daqs normali tas-suq, jew ikunu tahlita ta' komponenti li ma jkollhomx suq likwidu u komponenti li jkunu ta' skala kbira meta mqabbla mad-daqs normali tas-suq, ma jitqisux bhala standardizzati jew innegozjati ta' spiss u ghalhekk jenhtieg li jigu ddeterminati bhala li ma ghandhomx suq likwidu għall-ordni f'pakkett kumplessivament.
- (6) Għal ordnijiet f'pakkett li jikkonsistu fi swaps ta' rati tal-imghax, il-biċċa l-kbira tat-tranzazzjonijiet huma kkonċentrati f'ordnijiet f'pakkett fejn il-komponenti ghandhom ċerti maturitajiet ta' referenza. Huwa ghalhekk xieraq li jigu kkunsidrati dawk l-ordnijiet f'pakkett biss bhala kumplessivament likwidi. Biex jigu riflessi l-karatteristiċi tal-iswaps ta' rati tal-imghax differenti, huwa importanti li ssir distinzjoni bejn kuntratti li jibdew immedjament wara l-eżekuzzjoni tan-negozju u kuntratti li jibdew f'data stabbilita minn qabel fil-futur. Il-maturità ta' kuntratt jenhtieg li tigi kkalkulata abbażi tad-data li fiha jidhlu fis-sehh l-obbligi skont il-kuntratt, jigifieri fid-data effettiva. Madankollu, biex jittiehed kont tax-xejra tal-likwidità ta' dawn il-kuntratti kif ukoll biex tigi evitata ċ-ċirkonvenzjoni, dawk il-maturitajiet jenhtieg li ma jigux interpretati b'mod strett wisq, iżda pjuttost bhala intervalli mmirati madwar maturità ta' referenza.
- (7) Hafna parteċipanti tas-suq jinnegozjaw ordnijiet f'pakkett li jikkonsistu f'zewġ kuntratti b'data ta' skadenza differenti. B'mod partikolari, ir-"roll forwards" huma standardizzati hafna u nnegozjati ta' spiss. Dawk l-ordnijiet f'pakkett jintużaw biex jissostitwixxu pożizzjoni f'kuntratt li tkun l-eqreb lejn l-iskadenza b'pożizzjoni f'kuntratt li jiskadi fid-data ta' maturità li jkun imiss, u b'hekk jippermettu lill-parteċipanti fis-suq sabiex iżommu pożizzjoni ta' investiment lil hinn mill-ewwel skadenza ta' kuntratt. Huwa ghalhekk xieraq li jigi kkunsidrat li hemm suq likwidu għal dawk l-ordnijiet f'pakkett kumplessivament.
- (8) Għal raġunijiet ta' konsistenza u sabiex jigi żgurat il-funzjonament bla xkiel tas-swieq finanzjarji, huwa mehtieg li dan ir-Regolament u d-dispożizzjonijiet stabbiliti fir-Regolament (UE) Nru 600/2014 japplikaw mill-istess data.
- (9) Dan ir-Regolament huwa bbażat fuq l-abbozz ta' standards tekniċi regolatorji ppreżentat mill-Awtorità Ewropea tat-Titoli u s-Swieq (ESMA) lill-Kummissjoni.
- (10) L-ESMA għamlet konsultazzjonijiet pubbliċi miftuha dwar l-istandards tekniċi regolatorji abbozzati li fuqhom huwa bbażat dan ir-Regolament, analizzat il-kosti u l-benefiċċji potenzjali relatati u talbet l-opinjoni tal-Grupp tal-Partijiet Interessati tat-Titoli u s-Swieq stabbilit bl-Artikolu 37 tar-Regolament (UE) Nru 1095/2010 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill ⁽¹⁾,

ADOTTAT DAN IR-REGOLAMENT:

Artikolu 1

L-ordnijiet f'pakkett li hemm suq likwidu għalihom kumplessivament

Għandu jkun hemm suq likwidu għal ordni f'pakkett kumplessivament jekk wahda mill-kundizzjonijiet li ġejjin tkun issodisfata:

- (a) l-ordni f'pakkett tkun tikkonsisti f'mhux aktar minn erba' komponenti li jappartjenu għal klassijiet ta' derivattivi li jkunu ġew iddikjarati soġġetti għall-obbligu ta' negozjar għad-derivattivi skont il-proċedura deskritta fl-Artikolu 32 tar-Regolament (UE) Nru 600/2014, sakemm ma tkunx tapplika wahda minn dawn li ġejjin:
 - (i) il-komponenti kollha tal-ordni f'pakkett ikunu ta' daqs kbir meta mqabbla mad-daqs normali tas-suq;

⁽¹⁾ Ir-Regolament (UE) Nru 1095/2010 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-24 ta' Novembru 2010 li jstabbilixxi Awtorità Superviżorja Ewropea (Awtorità Ewropea tat-Titoli u s-Swieq) u li jemenda d-Deċiżjoni Nru 716/2009/KE u jhassar id-Deċiżjoni tal-Kummissjoni 2009/77/KE (ĠU L 331, 15.12.2010, p. 84).

- (ii) il-komponenti tal-ordni f'pakkett ma jkunux esklussivament jappartjenu għal waħda mill-klassijiet tal-assi kif imsemmija fl-Anness III tar-Regolament Delegat tal-Kummissjoni (UE) 2017/583 ⁽¹⁾;
- (b) l-ordni f'pakkett tkun tissodisfa l-kundizzjonijiet kollha li ġejjin:
 - (i) il-komponenti kollha tal-ordni f'pakkett ikunu disponibbli għan-negozjar fl-istess centru tan-negozjar;
 - (ii) kull komponent tal-ordni f'pakkett ikun soġġett għall-obbligu tal-ikklerjar b'konformità mal-Artikolu 5 tar-Regolament (UE) Nru 648/2012 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill ⁽²⁾ jew għall-obbligu tal-ikklerjar skont l-Artikolu 29(1) tar-Regolament (UE) Nru 600/2014;
 - (iii) mill-inqas wieħed mill-komponenti tal-ordni f'pakkett ikollu suq likwidu jew ma jkunx kbir fl-iskala meta mqabbel mad-daqs normali tas-suq;
 - (iv) l-ordni f'pakkett tkun tissodisfa l-kriterji applikabbli għall-klassi tal-assi rilevanti u stabbiliti fl-Artikoli 2, 3, 4 jew 5.

Artikolu 2

Kriterji speċifiċi għall-klassi tal-assi għal ordnijiet f'pakkett li jikkonsistu esklussivament f'derivattivi ta' rati tal-imghax

Il-kriterji speċifiċi għall-kategoriji msemmija fl-Artikolu 1(b)(iv) għal ordnijiet f'pakkett li jikkonsistu esklussivament f'derivattivi ta' rati ta' imghax kif imsemmi fit-Taqsima 5 tal-Anness III tar-Regolament Delegat (UE) 2017/583 għandhom ikunu dawn li ġejjin:

- (a) l-ordni f'pakkett ma jkollhiex aktar minn tliet komponenti;
- (b) il-komponenti kollha tal-ordni f'pakkett ikunu jappartjenu għall-istess klassi ta' subassi kif imsemmi fit-Taqsima 5 tal-Anness III tar-Regolament Delegat (UE) 2017/583;
- (c) il-komponenti kollha tal-ordni f'pakkett ikunu denominati fl-istess munita nozzjonali ta' EUR, USD jew GBP;
- (d) jekk l-ordni f'pakkett tkun tikkonsisti fi swaps ta' rati tal-imghax, il-komponenti ta' dik l-ordni f'pakkett ikollhom maturità ta' 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 12, 15, 20 jew 30 sena;
- (e) jekk l-ordni f'pakkett tkun tikkonsisti f'komponenti ta' futuri ta' rati tal-imghax, daww il-komponenti jkun wieħed minn dawn li ġejjin:
 - (i) kuntratti b'maturità ta' mhux iktar minn sitt xhur għal futuri ta' rati tal-imghax ibbażati fuq ir-rata tal-imghax għal tliet xhur;
 - (ii) kuntratti b'data ta' skadenza li tkun l-egreb lejn id-data attwali għal futuri ta' rati tal-imghax ibbażati fuq ir-rati tal-imghax għal 2, 5 u 10 snin;
- (f) jekk l-ordni f'pakkett tkun tikkonsisti f'futuri tal-bonds, l-ordni f'pakkett tkun tissostitwixxi pożizzjoni f'kuntratt li tkun l-egreb lejn l-iskadenza b'pożizzjoni f'kuntratt bl-istess sottostanti li tiskadi fid-data ta' maturità li jkun imiss.

Għall-fini tal-punt (d), komponent ta' ordni f'pakkett għandu jitqies li għandu maturità ta' 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 12, 15, 20 jew 30 sena jekk il-perjodu ta' żmien bejn id-data effettiva tal-kuntratt u d-data tat-terminazzjoni tal-kuntratt ikun daqs wieħed mill-perjodi ta' żmien imsemmija fil-punt (d), biż-żieda jew bit-tnaqqis ta' hamest ijiem.

Artikolu 3

Kriterji speċifiċi għall-klassi tal-assi għal ordnijiet f'pakkett li jikkonsistu esklussivament f'derivattivi ta' ekwità

Il-kriterji speċifiċi għall-klassi tal-assi msemmija fl-Artikolu 1(b)(iv) għall-ordnijiet f'pakkett li jikkonsistu esklussivament f'derivattivi ta' ekwità, kif imsemmi fit-Taqsima 6 tal-Anness III tar-Regolament Delegat (UE) 2017/583, għandhom ikunu dawn li ġejjin:

- (a) l-ordni f'pakkett ma jkollhiex aktar minn żewġ komponenti;
- (b) il-komponenti kollha tal-ordni f'pakkett ikunu jappartjenu għall-istess klassi ta' subassi kif imsemmi fit-Taqsima 6 tal-Anness III tar-Regolament Delegat (UE) 2017/583;

⁽¹⁾ Ir-Regolament Delegat tal-Kummissjoni (UE) 2017/583 tal-14 ta' Lulju 2016 li jissupplimenta r-Regolament (UE) Nru 600/2014 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill dwar is-swieq tal-istrumenti finanzjarji fir-rigward tal-istandards tekniċi regolatorji dwar rekwiżiti ta' trasparenza għal centri tan-negozjar u ditti ta' investiment fir-rigward tal-bonds, il-prodotti finanzjarji strutturati, il-kwoti ta' emissjonijiet u d-derivattivi (GU L 87, 31.3.2017, p. 229).

⁽²⁾ Ir-Regolament (UE) Nru 648/2012 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-4 ta' Lulju 2012 dwar derivati OTC, kontropartijiet ċentrali u repożitorji tad-data dwar it-tranzazzjonijiet (GU L 201, 27.7.2012, p. 1)

- (c) il-komponenti kollha tal-ordni f'pakkett ikunu denominati fl-istess munita nozzjonali ta' EUR, USD jew GBP;
- (d) il-komponenti kollha tal-ordni f'pakkett ikollhom l-istess indiċi sottostanti;
- (e) id-data tal-iskadenza ta' kull komponent tal-ordni f'pakkett ma tkunx taqbeż is-sitt xhur;
- (f) jekk il-pakkett ikun fih opzjonijiet, l-opzjonijiet kollha jkollhom l-istess data ta' skadenza.

Artikolu 4

Kriterji speċifiċi għall-klassi tal-assi għal ordnijiet f'pakkett li jikkonsistu esklussivament f'derivattivi ta' kreditu

Il-kriterji speċifiċi għall-kategoriji msemmija fl-Artikolu 1(b)(iv) għal ordnijiet f'pakkett li jikkonsistu esklussivament f'derivattivi ta' kreditu kif imsemmi fit-Taqsima 9 tal-Anness III tar-Regolament Delegat (UE) 2017/583 għandhom ikunu dawn li ġejjin:

- (a) l-ordni f'pakkett ma jkollhiex aktar minn żewġ komponenti;
- (b) il-komponenti kollha tal-ordni f'pakkett ikunu swaps ta' inadempjenza ta' kreditu tal-indiċi kif imsemmi fit-Taqsima 9 tal-Anness III tar-Regolament Delegat (UE) 2017/583;
- (c) il-komponenti kollha tal-ordni f'pakkett ikunu denominati fl-istess munita nozzjonali ta' EUR jew USD;
- (d) il-komponenti kollha tal-ordni f'pakkett ikollhom l-istess indiċi sottostanti;
- (e) il-komponenti kollha tal-ordni f'pakkett ikollhom maturità ta' ħames snin;
- (f) l-ordni f'pakkett tissostitwixxi pożizzjoni f'verżjoni li tiġi qabel dik riċenti ta' serje ta' indiċi (l-ahhar off-the-run) b'pożizzjoni fil-verżjoni l-aktar reċenti (on-the-run).

Artikolu 5

Kriterji speċifiċi għall-klassi tal-assi għal ordnijiet f'pakkett li jikkonsistu esklussivament f'derivattivi ta' komoditajiet

Il-kriterji speċifiċi għall-klassi tal-assi msemmija fl-Artikolu 1(b)(iv) għal ordnijiet f'pakkett li jikkonsistu esklussivament f'derivattivi ta' komoditajiet, kif imsemmi fit-Taqsima 7 tal-Anness III tar-Regolament Delegat (UE) 2017/583, għandhom ikunu dawn li ġejjin:

- (a) l-ordni f'pakkett ma jkollhiex aktar minn żewġ komponenti;
- (b) il-komponenti kollha tal-ordni f'pakkett ikunu futuri tad-derivattivi ta' komoditajiet kif imsemmi fit-Taqsima 7 tal-Anness III tar-Regolament Delegat (UE) 2017/583;
- (c) il-komponenti kollha tal-ordni f'pakkett ikollhom l-istess komodità sottostanti definita fl-aktar livell granulari kif speċifikat fit-Tabella 2 tal-Anness tar-Regolament Delegat tal-Kummissjoni (UE) 2017/585 ⁽¹⁾;
- (d) il-komponenti kollha tal-ordni f'pakkett ikunu denominati fl-istess munita nozzjonali ta' EUR, USD jew GBP;
- (e) l-ordni f'pakkett tkun tissostitwixxi pożizzjoni f'kuntratt li tkun l-eqreb lejn l-iskadenza b'pożizzjoni f'kuntratt li tkun tiskadi fid-data ta' maturità li jkun imiss.

Artikolu 6

Dhul fis-seħh u applikazzjoni

Dan ir-Regolament għandu jidhul fis-seħh fl-ghoxrin jum wara l-pubblikazzjoni tiegħu f'Il-Ġurnal Uffiċjali tal-Unjoni Ewropea.

Huwa għandu japplika mit-3 ta' Jannar 2018.

⁽¹⁾ Ir-Regolament Delegat tal-Kummissjoni (UE) 2017/585 tal-14 ta' Lulju 2016 li jissupplimenta r-Regolament (UE) Nru 600/2014 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill fir-rigward tal-istandards tekniċi regolatorji għall-istandards u l-formati tad-dejta ta' referenza tal-istrumenti finanzjarji, u l-mizuri tekniċi marbutin ma' arrangamenti li għandhom isiru mill-Awtorità Ewropea tat-Titoli u s-Swieq u l-awtoritajiet kompetenti (GU L 87, 31.3.2017, p. 368).

Dan ir-Regolament għandu jorbot fl-intier tiegħu u japplika direttament fl-Istati Membri kollha.

Magħmul fi Brussell, l-14 ta' Awwissu 2017.

Għall-Kummissjoni

Il-President

Jean-Claude JUNKER

REGOLAMENT TAL-KUMMISSJONI (UE) 2017/2195**tat-23 ta' Novembru 2017****li jistabbilixxi linja gwida dwar l-ibbilanċjar tal-elettriku****(Test b'rilevanza għaż-ŻEE)**

IL-KUMMISSJONI EWROPEA,

Wara li kkunsidrat it-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea,

Wara li kkunsidrat ir-Regolament (KE) Nru 714/2009 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-13 ta' Lulju 2009 dwar kondizzjonijiet għall-aċċess għan-netwerks għall-bdil bejn il-fruntieri fl-elettriku u li jhassar ir-Regolament (KE) Nru 1228/2003 ⁽¹⁾ u b'mod partikolari l-Artikoli 18(3)(b), 18(3)(d) u 18(5), tiegħu,

Billi:

- (1) Suq intern tal-enerġija li jiffunzjona b'mod sħiħ u li jkun kompletament interkonness huwa kruċjali biex tinzamm is-sigurtà tal-provvista tal-enerġija, biex tiżdied il-kompetittività u biex jiġi żgurat li l-konsumaturi kollha jkunu jistgħu jixtru l-enerġija bi prezzijiet affordabbli.
- (2) Jekk is-suq intern tal-elettriku jkun jiffunzjona sew, il-produtturi jkollhom inċentivi xierqa biex jinvestu f'generazzjoni tal-enerġija ġdida, fosthom felettriku minn sorsi ta' enerġija rinnovabbli, filwaqt li tinghata attenzjoni speċjali lill-aktar Stati Membri u reġjuni iżolati fis-suq tal-enerġija tal-Unjoni. Lill-konsumaturi, suq li jkun jiffunzjona sew jagħtihom il-miżuri xierqa biex jippromwovu użu aktar effiċjenti tal-enerġija u dan jippresupponi provvista tal-enerġija sigura.
- (3) Ir-Regolament (KE) Nru 714/2009 jistabbilixxi regoli nondiskriminatorji għall-kundizzjonijiet tal-aċċess għan-network għal skambji transfruntiera tal-elettriku u b'mod partikolari, regoli dwar l-allokazzjoni tal-kapaċità u l-ġestjoni tal-kongestjoni fir-rigward tal-interkonnessjonijiet u s-sistemi ta' trażmissjoni li jaffettwaw il-flussi tal-elettriku transfruntiera. Sabiex nersqu lejn suq tal-elettriku tabilhaqq integrat u biex niżguraw is-sigurtà operazzjonali, jehtieg li jiġu żviluppat regoli effiċjenti tal-ibbilanċjar u b'hekk ikun hemm inċentivi biex il-partiċipanti tas-suq jikkontribwixxu biex jissolvew l-iskarsezzi tas-sistema li għalihom huma responsabbli. B'mod partikolari, huwa mehtieg li jiġu stabbiliti regoli relatati mal-aspetti tekniċi u operazzjonali tal-ibbilanċjar tas-sistema u l-kummerċ tal-enerġija. Jenhtieg li regoli bħal dawn jinkludu regoli dwar ir-riżervi tal-enerġija marbuta mas-sistema.
- (4) Ir-Regolament tal-Kummissjoni (UE) 2017/1485 ⁽²⁾ jistabbilixxi regoli armonizzati dwar it-thaddim tas-sistema għall-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni ("TSOs"), il-koordinaturi reġjonali tas-sigurtà, l-operaturi tas-sistema ta' distribuzzjoni ("DSOs") u l-utenti sinifikanti tal-grilja. Dan jidentifika stati kritiċi differenti tas-sistema (stat normali, stat ta' twissija, stat ta' emerġenza, stat ta' blackout u stat ta' restawr). Jistabbilixxi wkoll rekwiżiti u prinċipji biex tinzamm is-sigurtà operazzjonali fl-Unjoni kollha u jimmira wkoll li jippromwovi l-koordinazzjoni tar-rekwiżiti u l-prinċipji għal kontroll tal-frekwenza tat-tagħbija u r-riżervi għall-Unjoni kollha.
- (5) Dan ir-Regolament jistabbilixxi sett ta' regoli tekniċi, operazzjonali u marbuta mas-suq, applikabbli għall-UE kollha, biex jirregolaw il-funzjonament tas-swieq tal-ibbilanċjar tal-elettriku. Jistabbilixxi r-regoli għall-akkwist tal-kapaċità tal-ibbilanċjar, l-attivazzjoni tal-enerġija tal-ibbilanċjar u l-issetiljar finanzjarju tal-partijiet responsabbli mill-ibbilanċjar. Jeżiġi wkoll l-iżvilupp ta' metodoloġiji armonizzati għall-allokazzjoni tal-kapaċità tat-trażmissjoni transzjonali għal finijiet tal-ibbilanċjar. Regoli bħal dawn iżidu l-likwidità tas-swieq għal perjodu qasir billi jippermettu aktar kummerċ transfruntier u jippermettu użu aktar effiċjenti tal-grilja eżistenti għall-finijiet tal-enerġija tal-ibbilanċjar. Hekk kif l-offerti għall-enerġija tal-ibbilanċjar jikkompetu fuq pjattaformi tal-ibbilanċjar madwar l-UE kollha kemm hi, dan ikollu effetti pożittivi fuq il-kompetizzjoni.
- (6) Dan ir-Regolament ifittex li jilhaq l-oġettiv li tiġi żgurata tmexxija ottima u l-operazzjoni kkoordinata tas-sistema tat-trażmissjoni tal-elettriku Ewropea, filwaqt li jappoġġa l-ksib tal-miri tal-Unjoni għal l-penetrazzjoni tal-produzzjoni rinnovabbli, kif ukoll jipprovdi benefiċċji għall-klijenti. It-TSOs, li fejn rilevanti jaħdmu mad-DSOs, jenhtieg li jkunu responsabbli biex jorganizzaw swieq tal-ibbilanċjar Ewropej u għandhom jaħdmu għall-integrazzjoni tagħhom, iżommu s-sistema f'bilanċ bl-aktar mod effiċjenti. Biex jagħmlu dan, it-TSOs jenhtieg li jaħdmu mill-qrib ma' xulxin u mad-DSOs, jikkoordinaw l-attivitàjiet tagħhom kemm jista' jkun biex tiġi żviluppata sistema tal-elettriku effiċjenti, li tkopri r-reġjuni u l-livelli ta' vultaġġ kollha, minghajr preġudizzju għall-igi tal-kompetizzjoni.

⁽¹⁾ ĠUL 211, 14.8.2009, p. 15.

⁽²⁾ Ir-Regolament tal-Kummissjoni (UE) 2017/1485 tat-2 ta' Awwissu 2017 li jistabbilixxi linja gwida dwar it-thaddim tas-sistema ta' trażmissjoni tal-elettriku (ĠUL 220, 25.8.2017, p. 1).

- (7) Jenhtieg li TSO jkun jista' jiddelega l-kompiti kollha, jew partijiet minnhom skont dan ir-Regolament lil parti terza. Jenhtieg li t-TSO deleganti jibqa' responsabbli mill-iżgurar tal-konformità mal-obbligi f'dan ir-Regolament. Bl-istess mod, jenhtieg li l-Istati Membri jkunu jistgħu jassenjaw kompiti u obbligi skont dan ir-Regolament lil parti terza. Jenhtieg li tali assenjar ikun limitat għall-kompiti u l-obbligi esegwiti fuq livell nazzjonali (bhall-issetiljar tal-izbilanċi). Jenhtieg li l-limitazzjonijiet għall-assenjar ma jwasslux għal tibdil mhux meħtieġ għall-arrangamenti nazzjonali eżistenti. Madankollu, jenhtieg li t-TSOs jibqgħu responsabbli għall-kompiti f'dati lilhom skont id-Direttiva 2009/72/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill ⁽¹⁾ għall-iżvilupp ta' metodoloġiji mifruxa madwar l-Ewropa kollha, kif ukoll l-implimentazzjoni u t-tħaddim ta' pjattaformi Ewropej għall-ibbilanċjar. Fejn, fi Stat Membru, l-għarfien espert u l-esperjenza tat-tħaddim tal-issetiljar tal-izbilanċi jkun għand parti terza, it-TSO tal-Istat Membru jista' jitlob TSOs oħra u lill-ENTSO-E biex jippermettu li din il-parti terza tgħin fl-iżvilupp tal-proposta. Madankollu, ir-responsabbiltà għall-iżvilupp tal-proposta tibqa' tat-TSO tal-Istat Membru flimkien mat-TSOs l-oħra kollha u tali responsabbiltà ma tistax tiġi ttrasferita lil parti terza.
- (8) Ir-regoli li jiddefinixxu r-rwol tal-fornituri tas-servizzi tal-ibbilanċjar u r-rwol tal-partijiet responsabbli mill-ibbilanċjar jiżguraw proċess ġust, trasparenti u mhux diskriminatorju. Barra minn hekk, ir-regoli dwar it-termini u l-kundizzjonijiet relatati mal-ibbilanċjar jistabbilixxu l-prinċipji u r-rwoli li bihom jitwettqu l-attivitàjiet tal-ibbilanċjar irregolati minn dan ir-Regolament, u jiżguraw kompetizzjoni adegwata bbażata fuq kundizzjonijiet ġusti bejn il-partecipanti fis-suq, inklużi l-aggregaturi tar-rispons tad-domanda u l-assi li jinsabu fil-livell ta' distri-buzzjoni.
- (9) Kull fornitur tas-servizzi tal-ibbilanċjar li beħsiebu jipprovdi enerġija tal-ibbilanċjar jew kapacità tal-ibbilanċjar jenhtieg li jgħaddi b'suċċess minn proċess ta' kwalifikazzjoni ddefinit mit-TSOs, b'kooperazzjoni mill-qrib mad-DSOs, fejn meħtieġ.
- (10) L-integrazzjoni tas-swieq tal-enerġija tal-ibbilanċjar jenhtieg li tiġi ffaċilitata bl-istabbiliment ta' pjattaformi komuni Ewropej għat-tħaddim tal-proċess tan-nettjar tal-izbilanċi u l-iffaċilitar tal-iskambju tal-enerġija tal-ibbilanċjar mir-riżervi tar-restawr tal-frekwenza u r-riżervi ta' rimpjazzament. Il-kooperazzjoni bejn it-TSOs jenhtieg li tkun strettament limitata għal dak li huwa neċessarju għat-tfassil, l-implimentazzjoni u l-operat siguri u effiċjenti ta' dawn il-pjattaformi Ewropej.
- (11) Il-pjattaformi għall-iskambju tal-enerġija tal-ibbilanċjar mir-riżervi għar-restawr tal-frekwenza u r-riżervi ta' rimpjazzament jenhtieg li japplikaw mudell b'listi tal-ordni tal-pertu sabiex tiġi żgurata l-attivazzjoni kosteffiċjenti tal-offerti. Huwa biss meta analiżi tal-kostijiet-benefiċċji mwettqa mit-TSOs kollha turi li l-mudell għall-pjattaforma għall-iskambju tal-enerġija tal-ibbilanċjar minn riżervi għar-restawr tal-frekwenza b'attivazzjoni awtomatika jenhtieg li jinbidlu, li għandu jkun possibbli biex it-TSOs jimplimentaw u jrendu operazzjonali l-pjattaforma abbażi ta' mudell iehor.
- (12) L-integrazzjoni tas-swieq tal-enerġija tal-ibbilanċjar jenhtieg li tiffaċilita t-tħaddim effiċjenti tas-suq tal-istess ġurnata sabiex il-partecipanti tas-suq jingħataw l-opportunità li jibbilanċjaw lilhom infushom mill-aktar qrib possibbli għall-hin reali. Huma biss l-izbilanċi li jibqgħu wara tmien is-suq tal-istess ġurnata li jenhtieg li jiġu bbilanċjati mit-TSOs mas-suq tal-ibbilanċjar. L-armonizzazzjoni tal-perjodu tal-issetiljar tal-izbilanċ għal 15-il minuta fl-Ewropa jenhtieg li sservi ta' appoġġ għall-kummerċ fl-istess ġurnata u trawwem l-iżvilupp f'għadd ta' prodotti ta' negozju bl-istess perjodi ta' twassil.
- (13) Sabiex jithalla jsehh l-iskambju tas-servizzi tal-ibbilanċjar, il-holqien ta' lista komuni skont il-mertu u ta' likwidità adegwata fis-suq tal-ibbilanċjar, huwa meħtieġ li l-istandardizzazzjoni tal-prodotti tal-ibbilanċjar tiġi rregolata. Dan ir-Regolament jelenka sett minimu ta' karatteristiċi standard u ta' karatteristiċi addizzjonali li jiddefinixxu prodotti standard.
- (14) Il-metodu tal-ipprezzar għal prodotti standard għall-enerġija tal-ibbilanċjar jenhtieg li johloq inċentivi pożittivi għall-partecipanti tas-suq fiż-żamma/ghajjnuna għar-restawr tal-bilanċ tas-sistema taż-żona tal-prezz tal-izbilanċ, inaqqas l-izbilanċi fis-sistema u l-kostijiet għas-soċjetà. Approċċ ta' pprezzar bħal dan jenhtieg li jimmira għall-użu ekonomikament effiċjenti tar-rispons tad-domanda u riżorsi oħra tal-ibbilanċjar soġġetti għal limiti ta' sigurtà operazzjonali. Il-metodu ta' pprezzar użat fl-akkwist tal-kapaċità jenhtieg li jimmira għall-użu ekonomikament effiċjenti tar-rispons tad-domanda u riżorsi oħra tal-ibbilanċjar soġġetti għal limiti ta' sigurtà operazzjonali.
- (15) Sabiex it-TSOs ikunu jistgħu jakkwistaw u jużaw kapacità tal-ibbilanċjar b'mod effiċjenti, ekonomiku u bbażat fuq is-suq, jenhtieg li titrawwem l-integrazzjoni tas-suq. F'dan ir-rigward, dan ir-Regolament jistabbilixxi tliet metodoloġiji li permezz tagħhom it-TSOs jistgħu jallokaw il-kapaċità transżonali għall-iskambju tal-kapaċità tal-ibbilanċjar u l-qsim tar-riżervi, meta dawn ikunu appoġġati minn analiżi tal-kostijiet u l-benefiċċji: il-proċess ta' koottimizzazzjoni, il-proċess ta' allokkazzjoni abbażi tas-suq u l-allokkazzjoni bbażata fuq analiżi tal-effiċjenza

⁽¹⁾ Id-Direttiva 2009/72/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat- 13 ta' Lulju 2009 dwar ir-regoli komuni għas-suq intern fil-qasam tal-elettriku u li temenda d-Direttiva 2003/54/KE (ĠU L 211, 14.8.2009, p. 55).

ekonomika. Il-proċess ta' koottimizzazzjoni, jenhtieg li jitwettaq fuq il-bażi tas-suq tal-gurnata bil-quddiem filwaqt li l-proċess tal-allokazzjoni abbażi tas-suq jista' jitwettaq meta l-kuntratti jsiru mhux aktar minn ġimgha qabel il-forniment tal-kapaċità tal-ibbilanċjar u l-allokazzjoni li ssir abbażi tal-analiżi tal-effiċjenza ekonomika fejn il-kuntratti jsiru aktar minn ġimgha qabel il-forniment tal-kapaċità tal-ibbilanċjar, bil-patt li l-volumi allokat i jkunu limitati u li ssehh valutazzjoni darba kull sena.

- (16) Ladarba l-metodoloġija għall-proċess tal-allokazzjoni tal-kapaċità transzonal i tigi approvata mill-awtoritajiet regolatorji rilevanti, l-applikazzjoni bikrija tal-metodoloġija minn żewġ TSOs jew aktar tkun tista' ssehh biex tinkiseb l-esperjenza u biex fil-ġejjieni aktar TSOs ikunu jistghu japplikawha minghajr xkiel. L-applikazzjoni ta' metodoloġija bhal din, fejn teżisti, jenhtieg li madankollu tkun armonizzata mit-TSOs kollha sabiex titrawwem l-integrazzjoni tas-suq.
- (17) L-ghan ġenerali tal-issetiljar tal-iżbilanċ huwa li jiġi żgurat li l-partijiet responsabbli mill-ibbilanċjar jappoġġaw il-bilanċ tas-sistema b'mod effiċjenti u biex il-partecipanti fis-suq jiġu iñcentivati fiż-żamma u/jew l-ghajjnuna biex jirrestawraw il-bilanċ tas-sistema. Dan ir-Regolament jiddefinixxi r-regoli dwar l-issetiljar tal-iżbilanċ, u l-iżgurar li dan isir b'mod mhux diskriminatorju, ġust, oġġettiv u trasparenti. Biex is-swieq tal-ibbilanċjar u s-sistema kumplessiva tal-enerġija jkunu tajbin għall-integrazzjoni ta' ishma dejjem oghla ta' rinnovabbli varjabbli, il-prezzijiet tal-iżbilanċ jenhtieg li jirriflett u l-valur tal-enerġija fil-hin reali.
- (18) Dan ir-Regolament jenhtieg li jipprevedi proċess biex it-TSOs ikunu jistghu jidderogaw provviżorjament mill-applikazzjoni ta' ċerti regoli biex jitqiesu ċirkostanzi fejn eċċezzjonalment, pereżempju, il-konformità ma' daw k ir-regoli tista' twassal għal riskji marbuta mas-sigurtà operazzjonali jew twassal għar-rimpjazzament prematur tal-infrastruttura tal-grilja intelligenti.
- (19) B'konformità mal-Artikolu 8 tar-Regolament (KE) Nru 713/2009 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill ⁽¹⁾, l-Aġenzija għall-kooperazzjoni tar-Regolaturi tal-Enerġija ("l-Aġenzija") jenhtieg li tiehu deċiżjoni hi fejn l-awtoritajiet regolatorji rilevanti ma jkunux jistghu jaqblu bejniethom fuq il-patti u l-kundizzjonijiet komuni jew fuq il-metodoloġiji.
- (20) Dan ir-Regolament ġie żviluppat b'kooperazzjoni mill-qrib mal-Aġenzija, man-Netwerk Ewropew għall-Operaturi tas-Sistema tat-Trażmissjoni tal-Elettriku (ENTSO-E) u mal-partijiet konċernati, sabiex jiġu adottati regoli effettivi, bilanċjati u proporzjonati b'mod trasparenti u partecipattiv. Skont l-Artikolu 18(3) tar-Regolament (KE) Nru 714/2009, qabel ma tipproponi xi emenda għal dan ir-Regolament, il-Kummissjoni għandha tikkonsulta lill-Aġenzija, lill-ENTSO-E u lil partijiet konċernati rilevanti oħra.
- (21) Il-miżuri previsti f'dan ir-Regolament huma skont l-opinjoni tal-Kumitat imsemmi fl-Artikolu 23(1) tar-Regolament (KE) Nru 714/2009.

ADOTTAT DAN IR-REGOLAMENT:

TITOLU I

DISPOŻIZZJONIJIET ĠENERALI

Artikolu 1

Is-suġġett u l-kamp ta' applikazzjoni

1. Dan ir-Regolament jistabbilixxi linji gwida ddettaljati dwar l-ibbilanċjar tal-elettriku, inkluż l-istabbiliment ta' prinċipji komuni għall-akkwist u l-issetiljar tar-riżervi għall-konteniment tal-frekwenzi, tar-riżervi għar-restawr tal-frekwenza u tar-riżervi ta' rimpjazzament kif ukoll metodoloġija komuni għall-attivazzjoni tar-riżervi tar-restawr tal-frekwenza u tas-sostituzzjoni.
2. Dan ir-Regolament għandu japplika għall-operaturi tas-sistemi tat-trażmissjoni ("TSOs"), operaturi tas-sistemi tad-distribuzzjoni ("DSOs") inklużi sistemi tad-distribuzzjoni magħluqa, awtoritajiet regolatorji, l-Aġenzija għall-Kooperazzjoni tar-Regolaturi tal-Enerġija ("l-Aġenzija"), in-Netwerk Ewropew tal-Operaturi tas-Sistemi ta' Trażmissjoni (ENTSO-E), partijiet terzi li lilhom ġew delegati responsabbiltajiet jew assenjati u partecipanti tas-suq oħra.
3. Dan ir-Regolament japplika għas-sistemi tat-trażmissjoni u l-interkonnessjonijiet fl-Unjoni hlief is-sistemi tat-trażmissjoni fuq gzejjer li mhumiex konnessi ma' sistemi tat-trażmissjoni permezz ta' interkonnessjonijiet oħra.
4. F'każ li fi Stat Membru jkun hemm aktar minn TSO wiehed, dan ir-Regolament għandu japplika għat-TSOs kollha fih. Meta t-TSO ma jkollux funzjoni rilevanti għal obbligu wiehed jew aktar skont dan ir-Regolament, l-Istati Membri jistghu jipprovdu li r-responsabbiltà għall-konformità ma' daw k l-obbligi tigi assenjata lil TSO speċifiku wiehed jew aktar

⁽¹⁾ Ir-Regolament (KE) Nru 713/2009 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-13 ta' Lulju 2009 li jistabbilixxi Aġenzija għall-kooperazzjoni tar-Regolaturi tal-Enerġija (GUL 211, 14.8.2009, p. 1).

5. Fejn zona ta' kontroll tal-frekwenza tat-tagħbija ("LFC") tikkonsisti f'żewġ TSOs jew aktar, it-TSOs kollha ta' dik l-LFC jistgħu jiddeċiedu, soġġett għall-approvazzjoni mill-awtoritajiet regolatorji rilevanti, biex jeżerċitaw obbligu wiehed jew aktar skont dan ir-Regolament, b'mod koordinat għaž-żoni kollha ta' skedar fiż-żona LFC.
6. Il-pjattaformi Ewropej għall-iskambju tal-prodotti standard għall-ibbilanċjar tal-enerġija jistgħu jinfethu għat-TSOs li joperaw l-Iżvizzera diment li l-liġi nazzjonali tagħha tkun timplimenta d-dispożizzjonijiet ewlenin tal-leġiżlazzjoni tal-Unjoni dwar is-suq tal-elettriku u diment li jkun hemm ftehim intergovernattiv dwar il-kooperazzjoni fir-rigward tal-elettriku bejn l-Unjoni u l-Iżvizzera, jew jekk l-esklużjoni tal-Iżvizzera tista' twassal għal flussi ta' enerġija fiżika mhux skedati minn għewwa l-Iżvizzera u b'hekk tipperikola s-sigurtà tas-sistema fir-Reġjun.
7. Soġġett għall-kundizzjonijiet tal-paragrafu 6, il-partecipazzjoni tal-Iżvizzera fil-pjattaformi Ewropej għall-iskambju ta' prodotti standard għall-enerġija tal-ibbilanċjar għandha tiddeċidha l-Kummissjoni abbażi ta' opinjoni tal-Aġenzija u t-TSOs kollha f'konformità mal-proċeduri stipulati fil-paragrafu 3 tal-Artikolu 4. Id-drittijiet u r-responsabbiltajiet tat-TSOs Żvizzeri għandhom ikunu konsistenti mad-drittijiet u mar-responsabbiltajiet tat-TSOs li joperaw fl-Unjoni, sabiex ikun hemm funzjonament mingħajr xkiel tas-suq tal-ibbilanċjar fil-livell tal-Unjoni u sabiex ikun hemm kundizzjonijiet ekwi għall-partijiet konċernati kollha.
8. Dan ir-Regolament għandu japplika għal kull sistema ddefinita fl-Artikolu 18 tar-Regolament (UE) 2017/1485.

Artikolu 2

Definizzjonijiet

Għall-finijiet ta' dan ir-Regolament, għandhom japplikaw id-definizzjonijiet tal-Artikolu 2 tad-Direttiva 2009/72/KE, l-Artikolu 2 tar-Regolament (KE) Nru 714/2009, l-Artikolu 2 tar-Regolament tal-Kummissjoni (UE) Nru 543/2013 ⁽¹⁾, l-Artikolu 2 tar-Regolament tal-Kummissjoni (UE) 2015/1222 ⁽²⁾, l-Artikolu 2 tar-Regolament tal-Kummissjoni (UE) 2016/631 ⁽³⁾, l-Artikolu 2 tar-Regolament tal-Kummissjoni (UE) 2016/1388 ⁽⁴⁾, l-Artikolu 2 tar-Regolament tal-Kummissjoni (UE) 2016/1447 ⁽⁵⁾, l-Artikolu 2 tar-Regolament tal-Kummissjoni (UE) 2016/1719 ⁽⁶⁾, l-Artikolu 3 tar-Regolament (UE) 2017/1485, u l-Artikolu 3 tar-Regolament tal-Kummissjoni (UE) 2017/2196 ⁽⁷⁾.

Għandhom japplikaw ukoll id-definizzjonijiet li ġejjin:

- (1) "ibbilanċjar" tfisser l-azzjonijiet u l-proċessi kollha, fil-perjodi kollha ta' żmien, li permezz tagħhom it-TSOs jiżguraw, b'mod kontinwu, iż-żamma tal-frekwenza tas-sistema b'firxa tal-istabbiltà predefinita kif stipulat fl-Artikolu 127 tar-Regolament (UE) 2017/1485 u l-konformità mal-ammont ta' riżervi meħtieġa fir-rigward tal-kwalità meħtieġa, kif stabbilit fil-Parti IV, Titolu V, Titolu VI u Titolu VII tar-Regolament (UE) 2017/1485;
- (2) "suq tal-ibbilanċjar" tfisser it-totalità tal-arranġamenti istituzzjonali, kummerċjali u operazzjonali li jistabbilixxu l-ġestjoni tal-ibbilanċjar abbażi tas-suq;
- (3) "servizzi tal-ibbilanċjar" tfisser l-ibbilanċjar tal-enerġija jew l-ibbilanċjar tal-kapaċità, jew it-tnejn li huma;
- (4) "enerġija tal-ibbilanċjar" tfisser enerġija li tintuża mit-TSOs biex iwettqu l-ibbilanċjar u li tiġi pprovduta minn fornitur tas-servizzi tal-ibbilanċjar;
- (5) "kapaċità tal-ibbilanċjar" tfisser il-volum tal-kapaċità li fornitur tas-servizz tal-ibbilanċjar ikun qabel li jżomm u li fir-rigward tiegħu l-fornitur tas-servizz tal-ibbilanċjar ikun qabel li jippreżenta offerti għall-volum korrispondenti tal-enerġija tal-ibbilanċjar lit-TSO għat-tul kollu tal-kuntratt;

⁽¹⁾ Ir-Regolament tal-Kummissjoni (UE) Nru 543/2013 tal-14 ta' Ġunju 2013 dwar is-sottomissjoni u l-pubblikazzjoni ta' dejta fis-swieq tal-elettriku u li jemenda l-Anness I tar-Regolament (KE) Nru 714/2009 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill (ĠU L 163, 15.6.2013, p. 1).

⁽²⁾ Ir-Regolament tal-Kummissjoni (UE) 2015/1222 tal-24 ta' Lulju 2015 li jistabbilixxi Linji Gwida dwar l-Allokazzjoni tal-Kapaċità u l-Ġestjoni tal-Konġestjoni (ĠU L 197, 25.7.2015, p. 24).

⁽³⁾ Ir-Regolament tal-Kummissjoni (UE) 2016/631 tal-14 ta' April 2016 li jistabbilixxi kodiċi tan-network dwar rekwiżiti għall-konnessjoni tal-generaturi mal-grilja (ĠU L 112, 27.4.2016, p. 1).

⁽⁴⁾ Ir-Regolament tal-Kummissjoni (UE) 2016/1388 tas-17 ta' Awwissu 2016 li jistabbilixxi kodiċi tan-network dwar rekwiżiti għall-konnessjoni tad-domanda (ĠU L 223, 18.8.2016, p. 10).

⁽⁵⁾ Ir-Regolament tal-Kummissjoni (UE) 2016/1447 tas-26 ta' Awwissu 2016 li jistabbilixxi kodiċi tan-network dwar ir-rekwiżiti għall-konnessjoni mal-grilja ta' sistemi ta' kurrent dirett b'vultaġġ għoli u ta' moduli ta' parks tal-enerġija konnessi b'kurrent dirett (ĠU L 241, 8.9.2016, p. 1).

⁽⁶⁾ Ir-Regolament tal-Kummissjoni (UE) 2016/1719 tas-26 ta' Settembru 2016 li jistabbilixxi linja gwida dwar l-allokazzjoni bil-quddiem tal-kapaċità (ĠU L 259, 27.9.2016, p. 42).

⁽⁷⁾ Ir-Regolament tal-Kummissjoni (UE) 2017/2196 tal-24 ta' Novembru 2017 li jistabbilixxi kodiċi tan-network dwar l-emergenza u r-restawr tal-elettriku (Ara l-paġma 54 ta' dan il-Gurnal Uffiċjali).

- (6) “fornitur tas-servizz tal-ibbilanċjar” tfisser parteċipant fis-suq b’unitajiet ta’ forniment tar-riżerva jew gruppi ta’ forniment tar-riżerva kapaċi li jipprovdu servizzi tal-ibbilanċjar lit-TSOs;
- (7) “parti responsabbli mill-ibbilanċjar” tfisser parteċipant fis-suq jew ir-rappreżentant magħżul minnu responsabbli mill-iżbilanċi tiegħu;
- (8) “żbilanċ” tfisser volum tal-enerġija kkalkulat għall-partiċipant responsabbli mill-ibbilanċjar u li jirrappreżenta d-differenza bejn il-volum allokat attribwit lil dik il-parti responsabbli mill-bilanċ u għall-pożizzjoni finali ta’ dik il-parti responsabbli mill-ibbilanċjar, inkluż kwalunkwe aġġustament tal-iżbilanċ applikat fuq dik il-parti responsabbli għall-ibbilanċjar, f’perjodu partikolari tal-issetiljar tal-iżbilanċ;
- (9) “issetiljar tal-iżbilanċ” tfisser mekkanizmu ta’ setiljar finanzjarju għall-iċċargjar jew il-ħlas ta’ partijiet responsabbli mill-ibbilanċjar għall-iżbilanċi tagħhom;
- (10) “perjodu tal-issetiljar tal-iżbilanċ” tfisser l-unità ta’ ħin li għalih jiġi kkalkulat l-iżbilanċ tal-partijiet responsabbli mill-ibbilanċjar;
- (11) “zona tal-iżbilanċ” tfisser iż-zona li fiha jiġi kkalkulat l-iżbilanċ;
- (12) “prezz tal-iżbilanċ” tfisser il-prezz, pożittiv, zero jew negattiv f’kull perjodu tal-issetiljar tal-iżbilanċ għal żbilanċ f’kull direzzjoni;
- (13) “zona tal-prezz tal-iżbilanċ” tfisser iż-zona li għaliha jiġi kkalkulat il-prezz tal-iżbilanċ;
- (14) “aġġustament tal-iżbilanċ” tfisser volum tal-enerġija li jirrappreżenta l-enerġija tal-ibbilanċjar minn fornitur tas-servizzi tal-ibbilanċjar u applikat mit-TSO ta’ konnessjoni għal perjodu tal-issetiljar tal-iżbilanċ lill-partijiet ikkonċernati responsabbli mill-ibbilanċjar, użat għall-kalkolu tal-iżbilanċ ta’ dawn il-partijiet responsabbli mill-ibbilanċjar;
- (15) “volum allokat” tfisser volum tal-enerġija injettat jew irtirat fiżikament mis-sistema jew attribwit lil parti responsabbli mill-ibbilanċjar, għall-kalkolu tal-iżbilanċ ta’ dak il-parti responsabbli mill-ibbilanċjar;
- (16) “pożizzjoni” tfisser il-volum tal-enerġija ddikjarat ta’ parti responsabbli mill-ibbilanċjar użat għall-kalkolu ta’ żbilanċ tagħha;
- (17) “mudell tal-awto-dispaċċ” tfisser mudell skedar u ta’ dispaċċ fejn l-iskedi ta’ generazzjoni u ta’ konsum, kif ukoll id-dispaċċ ta’ facilitajiet tal-generazzjoni tal-enerġija u tal-facilitajiet tad-domanda jiġu determinati mill-aġenti tal-iskedar ta’ dawk il-facilitajiet;
- (18) “mudell ta’ dispaċċ ċentrali” tfisser mudell skedar u ta’ dispaċċ fejn l-iskedi ta’ generazzjoni u ta’ konsum, kif ukoll id-dispaċċ ta’ facilitajiet tal-generazzjoni tal-enerġija u tal-facilitajiet tad-domanda, fir-rigward tal-facilitajiet li jistgħu ikunu suġġetti għal dispaċċ, jiġu determinati minn TSO fi ħdan il-proċess integrat għall-iskedar;
- (19) “proċess integrat għall-iskedar” tfisser proċess iterattiv tal-anqas juża offerti għall-proċess integrat għall-iskedar li jkun fihom dejta kummerċjali, dejta teknika kumplessa ta’ facilitajiet individwali tal-generazzjoni tal-enerġija u li tinkludi karatteristiċi tal-istartjar, l-aħħar analiżi tal-adegwatezza taż-zona ta’ kontroll u l-limiti tas-sigurtà operazzjonali bħala input għall-proċess;
- (20) “ħin tal-gheluq tan-negożju tal-proċess integrat għall-iskedar” tfisser il-mument meta ma jkunx għadu permess li jitressqu jew jiġu aġġornati l-offerti għall-proċess integrat għall-iskedar għall-iterazzjonijiet partikolari tal-proċess integrat għall-iskedar;
- (21) “mudell TSO-TSO” tfisser mudell għall-iskambju ta’ servizzi tal-ibbilanċjar fejn il-fornitur tas-servizzi tal-ibbilanċjar jipprovdi servizzi tal-ibbilanċjar lit-TSO tal-konnessjoni, li mbagħad jipprovdi dawn is-servizzi tal-ibbilanċjar lit-TSO rikjedenti;
- (22) “TSO tal-konnessjoni” tfisser lit-TSO li jopera iż-zona ta’ skedar li fiha l-fornituri tas-servizzi tal-ibbilanċjar u l-partijiet responsabbli mill-ibbilanċjar għandhom ikunu konformi mat-termini u l-kundizzjonijiet marbuta mal-ibbilanċjar;
- (23) “skambju ta’ servizzi tal-ibbilanċjar” tfisser l-iskambju tal-enerġija tal-ibbilanċjar jew l-iskambju tal-kapaċità tal-ibbilanċjar, inkella t-tnejn li huma;
- (24) “skambju tal-enerġija tal-ibbilanċjar” tfisser l-offerti tal-attivazzjoni tal-enerġija tal-ibbilanċjar għat-twassil tal-enerġija tal-ibbilanċjar lil TSO f’zona ta’ skedar differenti minn dik li fiha huwa konness il-fornitur tas-servizz tal-ibbilanċjar attiv;

- (25) “skambju tal-kapaċità tal-ibbilanċjar” tfisser il-forniment ta’ kapaċità tal-ibbilanċjar lil TSO f’żona ta’ skedar differenti minn dik li fiha huwa konness il-fornitur tas-servizz tal-ibbilanċjar akkwistat;
- (26) “trasferiment tal-kapaċità tal-ibbilanċjar” tfisser it-trasferiment tal-kapaċità tal-ibbilanċjar minn fornitur tas-servizzi tal-ibbilanċjar li jkun ġie mqabbaċ jagħmel hekk għall-bidu, għal fornitur ieħor tas-servizzi tal-ibbilanċjar;
- (27) “hin tal-gheluq tan-negozju tal-enerġija tal-ibbilanċjar” tfisser il-mument meta ma jkunx għadu permess li titressaq jew tiġi aġġornata xi offerta għall-enerġija tal-ibbilanċjar għal prodott standard fuq lista komuni skont il-mertu;
- (28) “prodott standard” tfisser prodott tal-ibbilanċjar armonizzat definit mit-TSOs kollha għall-iskambju tas-servizzi tal-ibbilanċjar;
- (29) “perjodu ta’ thejġija” tfisser il-perjodu ta’ żmien bejn it-talba mit-TSO fil-każ tal-mudell TSO-TSO inkella mit-TSO kontraenti fil-każ ta’ mudell TSO-BSP u l-bidu tal-perjodu ta’ varjazzjoni;
- (30) “hin ta’ attivazzjoni totali” tfisser il-perjodu ta’ żmien bejn it-talba għall-attivazzjoni mit-TSO fil-każ tal-mudell TSO-TSO inkella mit-TSO kontraenti fil-każ ta’ mudell TSO-BSP u t-twassil totali korrispondenti tal-prodott ikkonċernat;
- (31) “perjodu ta’ diżattivazzjoni” tfisser il-perjodu ta’ varjazzjoni gradwali (ramping) minn twassil shiħ għal punt stabbilit, jew minn irtirar shiħ lura għal punt stabbilit;
- (32) “perjodu ta’ twassil” tfisser il-perjodu ta’ twassil li fih il-fornitur tas-servizz tal-ibbilanċjar iwassal il-bidla totali mitluba ta’ in-feed tal-enerġija, jew il-bidla totali mitluba ta’ rtirar mis-sistema;
- (33) “perjodu ta’ validità” tfisser il-perjodu meta tista’ tiġi attivata l-offerta għall-enerġija tal-ibbilanċjar mill-fornitur tas-servizz tal-ibbilanċjar, li matulu jiġu rispettati l-karatteristiċi kollha tal-prodott. Il-perjodu ta’ validità huwa definit mill-hin tal-bidu sal-hin tat-tmien;
- (34) “modalità tal-attivazzjoni” tfisser il-modalità tal-attivazzjoni ta’ offerti għall-enerġija tal-ibbilanċjar, manwali jew awtomatiċi, skont jekk l-enerġija tal-ibbilanċjar hijiex attivata manwalment minn operatur jew awtomatikament f’ċirkwit magħluq;
- (35) “divizibilità” tfisser il-possibbiltà li TSO juża biss parti mill-offerti għall-enerġija tal-ibbilanċjar jew l-offerti tal-kapaċità tal-ibbilanċjar mill-fornitur tas-servizzi tal-ibbilanċjar, kemm f’termini ta’ attivazzjoni tal-enerġija inkella tul ta’ żmien;
- (36) “prodott speċifiku” tfisser prodott differenti minn prodott standard;
- (37) “lista komuni skont il-mertu” tfisser lista ta’ offerta għall-enerġija tal-ibbilanċjar ordnata skont il-prezzijiet tal-offerti, li tintuża għall-attivazzjoni ta’ dawn l-offerti;
- (38) “hin tal-gheluq għat-tressiq tal-offerti tal-enerġija mit-TSOs” tfisser l-aħħar mument li fih TSO tal-konnessjoni jista’ jgħaddi l-offerti għall-enerġija tal-ibbilanċjar li jkun irċieva mingħand fornitur tas-servizzi tal-ibbilanċjar lill-funzjoni tal-ottimizzazzjoni tal-attivazzjoni;
- (39) “funzjoni ta’ ottimizzazzjoni tal-attivazzjoni” tfisser il-funzjoni tat-thaddim tal-algoritmu applikat biex jiġu ottimizzati l-offerti għall-enerġija tal-ibbilanċjar;
- (40) “funzjoni tal-proċess għan-nettjar tal-iżbilanċi” tfisser ir-rwol tat-thaddim tal-algoritmu applikat għat-thaddim tal-proċess għan-nettjar tal-iżbilanċi;
- (41) “funzjoni tal-issetiljar TSO-TSO” tfisser il-funzjoni tat-twettiq tal-issetiljar tal-proċessi ta’ kooperazzjoni bejn it-TSOs;
- (42) “funzjoni tal-ottimizzazzjoni tal-akkwist tal-kapaċità” tfisser il-funzjoni tat-thaddim tal-algoritmu applikat għall-ottimizzazzjoni tal-akkwist ta’ kapaċità tal-ibbilanċjar għat-TSOs li jiskambjaw il-kapaċità tal-ibbilanċjar.
- (43) “mudell TSO-BSP” tfisser mudell għall-iskambju ta’ servizzi tal-ibbilanċjar fejn il-fornitur tas-servizzi tal-ibbilanċjar jipprovdi servizzi tal-ibbilanċjar direttament lit-TSO kontraenti, li mbagħad jipprovdi dawn is-servizzi tal-ibbilanċjar lit-TSO rikjedenti;
- (44) “TSO kontraenti” tfisser it-TSO li jkollu arrangament kuntrattwali għas-servizzi tal-ibbilanċjar ma’ fornitur tas-servizz tal-ibbilanċjar f’żona ta’ skedar ohra;
- (45) “TSO rikjedenti” tfisser it-TSO li jitlob it-twassil ta’ enerġija tal-ibbilanċjar.

Artikolu 3

Għanijiet u aspetti regolatorji

1. Dan ir-Regolament għandu l-għan li:
 - (a) jrawwem il-kompetizzjoni effettiva, in-nondiskriminazzjoni u t-trasparenza fis-swieq tal-ibbilanċjar;
 - (b) jtejjeb l-effiċjenza tal-ibbilanċjar, kif ukoll l-effiċjenza tas-swieq Ewropej u nazzjonali tal-ibbilanċjar;
 - (c) jintegra s-swieq tal-ibbilanċjar u jippromwovi l-opportunitajiet ta' skambji ta' servizzi tal-ibbilanċjar filwaqt li jikkontribwixxu għas-sigurtà operazzjonali;;
 - (d) jikkontribwixxi għat-thaddim u l-iżvilupp effiċjenti fit-tul tas-sistema tat-trażmissjoni tal-elettriku u tas-settur tal-elettriku fl-Unjoni filwaqt li jiffaċilita l-ħidma effiċjenti u konsistenti tas-swieq ta' ġurnata bil-quddiem, tal-istess ġurnata u tal-ibbilanċjar;
 - (e) jiżgura li l-akkwist ta' servizzi tal-ibbilanċjar huwa ġust, oġġettiv, trasparenti u bbażat fuq is-suq, jevita ostakli żejda għad-dhul fis-suq għall-operaturi godda, jrawwem il-likwidità tas-swieq tal-ibbilanċjar filwaqt li jevita distorsjonijiet bla bżonn għas-suq intern tal-elettriku;
 - (f) jiffaċilita l-partecipazzjoni tar-rispons tad-domanda, inklużi l-faċilitajiet tal-aggregazzjoni u l-ġbir tal-enerġija filwaqt li jiżgura li jikkompetu ma' servizzi oħra tal-ibbilanċjar b'kundizzjonijiet ekwi tas-suq u, fejn mehtieg, jaġixxu b'mod indipendenti meta jkunu qegħdin jaqdu faċilità unika tad-domanda;
 - (g) jiffaċilita l-partecipazzjoni ta' sorsi tal-enerġija rinnovabbli u jappoġġa l-ksib tal-mira tal-Unjoni Ewropea għall-penetrazzjoni tal-ġenerazzjoni rinnovabbli.
2. Huma u japplikaw dan ir-Regolament, l-Istati Membri, l-awtoritajiet regolatorji rilevanti u l-operaturi tas-sistemi għandhom:
 - (a) japplikaw il-prinċipji tal-proporzjonalità u n-nondiskriminazzjoni;
 - (b) jiżguraw it-trasparenza;
 - (c) japplikaw il-prinċipju tal-ottimizzazzjoni bejn l-ogħla effiċjenza globali u l-kostijiet totali l-aktar baxxi għall-partijiet kollha involuti;
 - (d) jiżguraw li safejn ikun possibbli t-TSOs jużaw mekkaniżmi bbażati fuq is-suq sabiex jassiguraw is-sigurtà u l-istabbiltà tan-network;
 - (e) jiżguraw li l-iżvilupp tas-swieq tal-allokazzjoni bil-quddiem, tal-ġurnata bil-quddiem u tal-istess ġurnata ma jkunx kompromess;
 - (f) jirrispettaw ir-responsabbiltà assenjata lit-TSO rilevanti sabiex tiġi żgurata s-sigurtà tas-sistema, inkluż kif mehtieg mil-leġiżlazzjoni nazzjonali;
 - (g) jikkonsultaw mad-DSOs rilevanti u jqisu l-impatti potenzjali fuq is-sistema tagħhom;
 - (h) iqisu l-istandards Ewropej u l-ispeċifikazzjonijiet tekniċi li ntlaħaq qbil dwarhom.

Artikolu 4

Il-patti u l-kundizzjonijiet jew il-metodoloġiji tat-TSOs

1. It-TSOs għandhom jiżviluppaw it-termini u l-kundizzjonijiet jew il-metodoloġiji mehtieġa minn dan ir-Regolament u jipprezentawhom għall-approvazzjoni tal-awtoritajiet regolatorji rilevanti skont l-Artikolu 37 tad-Direttiva 2009/72/KE fl-iskadenzi rispettivi stabbiliti f'dan ir-Regolament.
2. Meta proposta dwar it-termini u l-kundizzjonijiet jew dwar il-metodoloġiji skont dan ir-Regolament tkun trid tiġi żviluppata u maqbula minn aktar minn TSO wiehed, it-TSOs partecipanti għandhom jaħdmu id f'id. It-TSOs, bl-ghajjnuna tal-ENTSO-E, għandhom jinfurmaw regolarment lill-awtoritajiet regolatorji u lill-Aġenzija dwar il-progress tal-iżvilupp ta' dawn il-patti u l-kundizzjonijiet jew il-metodoloġiji.

3. Meta ma jintlaħaq l-ebda kunsens fost it-TSOs li jkunu qed jiddeċiedu dwar il-proposti għall-patti u l-kundizzjonijiet jew għall-metodoloġiji skont l-Artikolu 5(2), dawn għandhom jiddeċiedu permezz ta' maġġoranza kwalifikata. Maġġoranza kwalifikata għal proposti skont l-Artikolu 5(2) għandha tehtieg maġġoranza ta':

(a) TSOs li jirrappreżentaw tal-anqas 55 % tal-Istati Membri; kif ukoll

(b) TSOs li jirrappreżentaw Stati Membri li flimkien jinkludu tal-anqas 65 % tal-popolazzjoni tal-Unjoni.

Minoranza li timblokka d-deċizzjonijiet skont l-Artikolu 5(2) għandha tinkludi TSOs li jkunu jirrappreżentaw tal-anqas erba' Stati Membri u, fin-nuqqas ta' dan, il-maġġoranza kwalifikata għandha titqies li tkun inkisbet.

4. Meta r-reġjuni kkonċernati jkunu jinvolvu iktar minn hames Stati Membri u ma jintlaħaq l-ebda kunsens fost it-TSOs li jkunu qed jiddeċiedu dwar il-proposti għall-patti u l-kundizzjonijiet jew għall-metodoloġiji skont l-Artikolu 5(3), dawn għandhom jiddeċiedu permezz ta' maġġoranza kwalifikata. Maġġoranza kwalifikata għal proposti skont l-Artikolu 5(3), għandha tehtieg maġġoranza ta':

(a) TSOs li jirrappreżentaw tal-anqas 72 % tal-Istati Membri kkonċernati; kif ukoll

(b) TSOs li jirrappreżentaw Stati Membri li flimkien jinkludu tal-anqas 65 % tal-popolazzjoni taż-żona kkonċernata.

Minoranza li timblokka d-deċizzjonijiet skont l-Artikolu 5(3) għandha tinkludi tal-anqas l-għadd minimu ta' TSOs li jirrappreżentaw aktar minn 35 % tal-popolazzjoni tal-Istati Membri partecipanti, kif ukoll TSOs li jirrappreżentaw tal-anqas Stat Membru wiehded ieħor ikkonċernat u, fin-nuqqas ta' dan, il-maġġoranza kwalifikata għandha titqies li tkun inkisbet.

5. It-TSOs li jiddeċiedu dwar il-proposti għat-termini u l-kundizzjonijiet jew għall-metodoloġiji skont l-Artikolu 5(3) fir-rigward ta' reġjuni li jkollhom anqas minn hames Stati Membri għandhom jiddeċiedu b'kunsens.

6. Għad-deċizzjonijiet tat-TSOs skont il-paragrafi 3 u 4, għandu jingħata vot wiehded lil kull Stat Membru. Jekk fit-territorju ta' Stat Membru jkun hemm aktar minn TSO wiehded, l-Istati Membri għandhom jallokaw is-setgħat tal-votazzjoni fost it-TSOs.

7. Jekk xi TSOs ma jipprezentawx proposta għat-termini u l-kundizzjonijiet jew għall-metodoloġiji lill-awtoritajiet regolatorji rilevanti fl-iskadenzi ddefiniti f'dan ir-Regolament, dawn għandhom jipprovdu l-abbozzi rilevanti tat-termini u l-kundizzjonijiet jew tal-metodoloġiji lill-awtoritajiet regolatorji rilevanti u lill-Aġenzija, u jispjegaw għaliex ma jkunx intlaħaq ftehim. L-Aġenzija għandha tinforma lill-Kummissjoni b'dan u, fuq talba tal-Kummissjoni, għandha tinvestiga r-raġunijiet għal dan in-nuqqas b'kooperazzjoni mal-awtoritajiet regolatorji rilevanti u tinforma lill-Kummissjoni dwar dawn ir-raġunijiet. Il-Kummissjoni għandha tiehu l-passi xierqa sabiex ikunu jistgħu jiġu adottati t-termini u l-kundizzjonijiet jew il-metodoloġiji meħtieġa fi żmien erba' xhur minn meta tasal l-informazzjoni mingħand l-Aġenzija.

Artikolu 5

Approvazzjoni tal-patti u l-kundizzjonijiet jew tal-metodoloġiji tat-TSOs

1. F'konformità mal-Artikolu 37 tad-Direttiva 2009/72/KE, kull awtorità regolatorja għandha tapprova t-termini u l-kundizzjonijiet jew il-metodoloġiji żviluppati mit-TSOs skont il-paragrafi 2, 3 u 4.

2. Il-proposti għat-termini u l-kundizzjonijiet jew għall-metodoloġiji li ġejjin iridu japprovawhom l-awtoritajiet regolatorji kollha:

(a) l-oqsfa għall-istabbiliment ta' pjattaformi Ewropej skont l-Artikoli 20(1), 21(1) u 22(1);

(b) l-immodifikar tal-oqsfa għall-istabbiliment ta' pjattaformi Ewropej skont l-Artikoli 20(5) u 21(5);

(c) il-prodotti standard għall-kapaċità tal-ibbilanċjar skont l-Artikolu 25(2);

(d) il-metodoloġija għall-ikklassifikar tal-finijiet tal-attivazzjoni tal-offerti għall-enerġija tal-ibbilanċjar skont l-Artikolu 29(3);

(e) il-valutazzjoni dwar iż-żieda possibbli tal-volum minimu ta' offerti ta' enerġija tal-ibbilanċjar li għandu jgħaddi għal għand il-pjattaformi Ewropej skont l-Artikolu 29(11);

(f) il-metodoloġija għall-ipprezzar tal-enerġija tal-ibbilanċjar u tal-kapaċità transżonali li jintużaw għall-iskambju tal-enerġija tal-ibbilanċjar jew it-thaddim tal-proċess tan-nettjar skont l-Artikolu 30(1) u (5);

(g) l-armonizzazzjoni tal-metodoloġija għall-proċess tal-allokazzjoni tal-kapaċità transżonali għall-iskambju tal-kapaċità tal-ibbilanċjar jew il-kondiviżjoni tar-riżervi skont l-Artikolu 38(3);

- (h) il-metodoloġija għal proċess tal-allokazzjoni koottimizzata tal-kapaċità transżonali skont l-Artikolu 40(1);
- (i) ir-regoli tal-issetiljar TSO-TSO għall-iskambju tal-enerġija intenzjonat skont l-Artikolu 50(1);
- (j) l-armonizzazzjoni tal-karatteristiċi ewlenin tal-issetiljar tal-iżbilanċ skont l-Artikolu 52(2);

li abbażi tagħhom Stat Membru jista' jagħti opinjoni lill-awtorità regolatorja kkonċernata.

3. Il-proposti għat-termeni u l-kundizzjonijiet jew għall-metodoloġiji li ġejjin iridu japprovawhom l-awtoritajiet regolatorji kollha tar-reġjun ikkonċernat:

- (a) Il-qafas, għaż-żona ġeografika li tirrigwarda t-TSOs kollha li jwettqu l-proċess tar-rimpjazzament tar-riżervi skont il-Parti IV tar-Regolament (UE) 2017/1485, għall-istabbiliment tal-pjattaforma Ewropea għar-riżervi ta' rimpjazzament skont l-Artikolu 19(1);
- (b) għaż-żona ġeografika li tirrigwarda żewġ TSOs jew aktar li jiskambjaw, jew lesti li jiskambjaw reċiprokament il-kapaċità tal-ibbilanċjar, l-istabbiliment ta' regoli komuni u armonizzati u l-proċess għall-iskambju u l-akkwist tal-kapaċità tal-ibbilanċjar skont l-Artikolu 33(1);
- (c) għaż-żona ġeografika tkopri t-TSOs li jiskambjaw il-kapaċità tal-ibbilanċjar, il-metodoloġija għall-kalkolu tal-probabbiltà ta' kapaċità transżonali disponibbli wara l-hin tal-gheluq tan-negozju transżonali tal-istess jum skont l-Artikolu 33(6);
- (d) l-eżenzjoni, għaż-żona ġeografika li fiha l-akkwist tal-kapaċità tal-ibbilanċjar ikun seħħ, biex il-fornituri tas-servizzi tal-ibbilanċjar ma jithallewx jitransferixxu l-obbligi tagħhom li jipprovdu l-kapaċità tal-ibbilanċjar skont l-Artikolu 34(1);
- (e) l-applikazzjoni ta' mudell TSO-BSP, f'żona ġeografika li tinkludi żewġ TSOs jew iktar, skont l-Artikolu 35(1);
- (f) il-metodoloġija tal-kalkolu tal-kapaċità transżonali għal kull reġjun ta' kalkolu tal-kapaċità skont l-Artikolu 37(3);
- (g) f'żona ġeografika li tinkludi żewġ TSOs jew aktar, l-applikazzjoni tal-proċess tal-allokazzjoni tal-kapaċità transżonali għall-iskambju tal-kapaċità tal-ibbilanċjar jew il-kondiviżjoni tar-riżervi skont l-Artikolu 38(1);
- (h) għal kull reġjun tal-kalkolu tal-kapaċità, il-metodoloġija għal proċess tal-allokazzjoni tal-kapaċità transżonali bbażat fis-suq skont l-Artikolu 41(1);
- (i) għal kull reġjun tal-kalkolu tal-kapaċità, il-metodoloġija għal proċess tal-allokazzjoni tal-kapaċità transżonali bbażat fuq analiżi tal-effiċjenza ekonomika u l-lista ta' kull allokazzjoni individwali tal-kapaċità transżonali abbażi ta' analiżi tal-effiċjenza ekonomika skont il-paragrafi 1 u 5 tal-Artikolu 42;
- (j) għaż-żona ġeografika li tinkludi t-TSOs kollha li intenzjalment jiskambjaw l-enerġija fi hdan zona sinkronika, ir-regoli tal-issetiljar TSO-TSO għall-iskambju tal-enerġija intenzjonat skont l-Artikolu 50(3);
- (k) għaż-żona ġeografika li tinkorpora t-TSOs kollha konnessi asinkronament li jiskambjaw l-enerġija b'mod intenzjonali, ir-regoli tal-issetiljar TSO-TSO għall-iskambju tal-enerġija intenzjonat skont l-Artikolu 50(4);
- (l) għall-kull zona sinkronika, ir-regoli tal-issetiljar TSO-TSO għall-iskambju tal-enerġija mhux intenzjonat skont l-Artikolu 51(1);
- (m) għaż-żona ġeografika li tinkorpora t-TSOs kollha konnessi asinkronament, ir-regoli tal-issetiljar TSO-TSO għall-iskambju tal-enerġija mhux intenzjonat skont l-Artikolu 51(2);
- (n) l-eżenzjoni, fuq il-livell taż-żona sinkronika, għall-armonizzazzjoni tal-perjodi tal-issetiljar tal-iżbilanċ skont l-Artikolu 53(2);
- (o) għaż-żona ġeografika li tinkludi żewġ TSOs jew iktar li jiskambjaw il-kapaċità tal-ibbilanċjar, il-prinċipji għall-algoritmi tal-ibbilanċjar skont l-Artikolu 58(3);

li abbażi tagħhom Stat Membru jista' jagħti opinjoni lill-awtorità regolatorja kkonċernata.

4. Il-proposti għat-termeni u l-kundizzjonijiet jew għall-metodoloġiji li ġejjin iridu japprovawhom l-awtoritajiet regolatorji kollha ta' kull Stat Membru kkonċernat skont il-każ individwali:

- (a) l-eżenzjoni mill-pubblikazzjoni tal-informazzjoni dwar il-prezzijiet offruti għall-enerġija tal-ibbilanċjar jew tal-offerti tal-kapaċità tal-ibbilanċjar minhabba kwistjonijiet dwar abbuż tas-suq, skont l-Artikolu 12(4);
- (b) fejn xieraq, il-metodoloġija għall-allokazzjoni ta' kostijiet li jirriżultaw mill-azzjonijiet meħuda mid-DSOs, skont l-Artikolu 15(3);
- (c) it-termeni u l-kundizzjonijiet relatati mal-ibbilanċjar skont l-Artikolu 18;

- (d) id-definizzjoni u l-użu ta' prodotti speċifiċi skont l-Artikolu 26(1);
- (e) il-limitazzjoni tal-ammont ta' offerti li jgħaddi għand il-pjattaformi Ewropej skont l-Artikolu 29(10);
- (f) l-eżenzjoni minn akkwist separat ta' kapacità tal-ibbilanċjar 'il fuq jew 'il isfel skont l-Artikolu 32(3);
- (g) fejn xieraq, il-mekkanizmu tal-issettiljar addizzjonali separat mill-issettiljar tal-izbilanċ, għall-issettiljar tal-kostijiet tal-akkwist tal-kapacità tal-ibbilanċjar, kostijiet amministrattivi u kostijiet oħra marbuta mal-ibbilanċjar ma' partijiet responsabbli mill-ibbilanċjar skont l-Artikolu 44(3);
- (h) id-derogi minn dispożizzjoni waħda jew aktar ta' dan ir-Regolament skont l-Artikolu 62(2);
- (i) il-kostijiet relatati mal-obbligi imposti fuq operatori tas-sistema jew entitajiet terzi assenjati skont dan ir-Regolament, b'konformità mal-Artikolu 8(1);

li abbażi tagħhom Stat Membru jista' jagħti opinjoni lill-awtorità regolatorja kkonċernata.

5. Il-proposta għat-termini u l-kundizzjonijiet jew għall-metodoloġiji għandha tinkludi l-firxa proposta taż-żmien għall-implimentazzjoni tagħhom u deskrizzjoni tal-impatt li mistennija jhallu fuq l-għanijiet ta' dan ir-Regolament. Il-perjodu għall-implimentazzjoni m'għandux ikun itwal minn tna-x-il xahar wara l-approvazzjoni mill-awtoritajiet regolatorji rilevanti, hlief fejn l-awtoritajiet regolatorji rilevanti kollha jaqblu li l-perjodu għall-implimentazzjoni għandu jiġi estiżi jew fejn perjodi differenti huma stipulati f'dan ir-Regolament. Il-proposti dwar it-termini u l-kundizzjonijiet jew il-metodoloġiji li għandhom jiġu approvati minn diversi awtoritajiet regolatorji jew mill-awtoritajiet regolatorji kollha kemm huma għandhom jintbagħtu lill-Aġenzija fl-istess waqt li fih jintbagħtu lill-awtoritajiet regolatorji. Meta l-awtoritajiet regolatorji rilevanti jitolbu dan, l-Aġenzija għandha tagħti opinjoni dwar il-proposti għall-patti u l-kundizzjonijiet jew għall-metodoloġiji fi żmien tliet xhur minn meta ssir din it-talba.

6. Meta l-approvazzjoni tat-termini u tal-kundizzjonijiet jew tal-metodoloġiji tkun tehtieg decizjoni li tittiehed minn aktar minn awtorità regolatorja waħda, l-awtoritajiet regolatorji rilevanti għandhom jikkonsultaw ma' xulxin u jikkooperaw u jikkoordinaw mill-qrib bejniethom sabiex jilhqnu ftehim dwarha. Meta l-Aġenzija tagħti l-opinjoni tagħha dwarha, l-awtoritajiet regolatorji rilevanti għandhom iqisuha. L-awtoritajiet regolatorji għandhom jiddeciedu dwar it-termini u l-kundizzjonijiet jew il-metodoloġiji mressqin skont il-paragrafi 2 u 3 fi żmien sitt xhur minn meta daww il-patti u l-kundizzjonijiet jew daww il-metodoloġiji jkun waslu għand l-awtorità regolatorja jew, meta jkun applikabbli, għand l-aħħar awtorità regolatorja kkonċernata.

7. Meta l-awtoritajiet regolatorji rilevanti ma jkunux jistgħu jilhqnu ftehim matul il-perjodu msemmi fil-paragrafu 6, jew fuq talba kongunta tagħhom, l-Aġenzija għandha tadotta decizjoni dwar il-proposti sottomessi għat-termini u l-kundizzjonijiet jew il-metodoloġiji fi żmien sitt xhur skont l-Artikolu 8(1) tar-Regolament (KE) Nru 713/2009.

8. Kwalunkwe parti tista' tilmenta kontra operatur ta' sistema jew TSO rilevanti fir-rigward tal-obbligi jew id-decizjonijiet ta' dak l-operatur ta' sistema jew tat-TSO skont dan ir-Regolament u tista' tirreferi l-ilment lill-awtorità regolatorja li, filwaqt li tagħxi bħala awtorità għas-soluzzjoni tat-tilwim, għandha tohroġ decizjoni fi żmien xahrejn wara l-wasla tal-ilment. Dak il-perjodu jista' jiġi estiż b'xahrejn oħra meta l-awtorità regolatorja rilevanti tkun tehtieg iktar informazzjoni. Dan il-perjodu jista' jiġi estiż bil-qbil tal-persuna li tkun għamlet l-ilment. Id-decizjoni tal-awtorità regolatorja rilevanti għandha tkun vinkolanti sakemm din ma tithassarx permezz ta' appell u, f'dak il-każ, sa dak il-waqt.

Artikolu 6

Emendi għat-termini u l-kundizzjonijiet jew għall-metodoloġiji tat-TSOs

1. Meta awtorità regolatorja waħda jew aktar, b'konformità mal-Artikolu 37 tad-Direttiva 2009/72/KE ikunu jehtiegu emenda biex japprovaw il-patti u l-kundizzjonijiet jew il-metodoloġiji li jkun gew ipprezentati skont il-paragrafi 2, 3 u 4 tal-Artikolu 5, it-TSOs rilevanti għandhom jipprezentaw proposta għal termini u kundizzjonijiet jew għal metodoloġiji emendati biex tiġi approvata fi żmien xahrejn wara r-rekwiżit li jkun għamlulhom l-awtoritajiet regolatorji rilevanti. L-awtoritajiet regolatorji rilevanti għandhom jiddeciedu dwar il-patti u l-kundizzjonijiet jew il-metodoloġiji emendati fi żmien xahrejn minn meta jitressqu.

2. Meta l-awtoritajiet regolatorji rilevanti ma jkunux jistgħu jilhqnu ftehim dwar it-termini u l-kundizzjonijiet jew il-metodoloġiji fi żmien xahrejn, jew meta jitolbu dan b'mod kongunt, l-Aġenzija għandha tadotta decizjoni dwar it-termini u l-kundizzjonijiet jew il-metodoloġiji emendati fi żmien sitt xhur, skont l-Artikolu 8(1) tar-Regolament (KE) Nru 713/2009. Jekk it-TSOs rilevanti ma jipprezentawx proposta għall-patti u l-kundizzjonijiet jew għall-metodoloġiji emendati, għandha applika l-proċedura prevista fl-Artikolu 4.

3. It-TSOs responsabbli mill-iżvilupp ta' proposta għall-patti u l-kundizzjonijiet jew għall-metodoloġiji jew l-awtoritajiet regolatorji responsabbli mill-adozzjoni tagħhom skont il-paragrafi 2, 3 u 4 tal-Artikolu 5 jistgħu jitolbu emendi ta' daww il-patti u l-kundizzjonijiet jew ta' daww il-metodoloġiji. Il-proposti għall-emenda tat-termini u l-kundizzjonijiet jew tal-metodoloġiji għandhom jiġu preżentati għal konsultazzjoni skont il-proċedura stabbilita fl-Artikolu 10 u jiġu approvati skont il-proċedura stabbilita fl-Artikolu 4 u fl-Artikolu 5.

*Artikolu 7***Pubblikazzjoni tat-termini u l-kundizzjonijiet jew il-metodoloġiji fuq l-Internet**

It-TSOs responsabbli biex jistabbilixxu t-termini u l-kundizzjonijiet jew il-metodoloġiji skont dan ir-Regolament għandhom jipubblikawhom fuq l-Internet wara li jkunu approvawhom l-awtoritajiet regolatorji kompetenti jew, meta ma tkun meħtieġa l-ebda approvazzjoni ta' dan it-tip, wara li jiġu stabbiliti, hlief meta din l-informazzjoni tkun titqies kunfidenzjali skont l-Artikolu 11.

*Artikolu 8***Irkupru tal-kostijiet**

1. Il-kostijiet relatati mal-obbligi imposti fuq operatori tas-sistema jew entitajiet terzi assenjati b'konformità ma' dan ir-Regolament, għandhom jiġu vvalutati mill-awtoritajiet regolatorji rilevanti skont l-Artikolu 37 tad-Direttiva 2009/72/KE.
2. Kostijiet li jitqiesu bħala raġjonevoli, effiċjenti u proporzjonati mill-awtorità regolatorja rilevanti għandhom jiġu rkuprati mit-tariffi tan-netwerk jew mekkaniżmi oħra xierqa kif determinat mill-awtoritajiet kompetenti regolatorji.
3. Jekk jiġu mitluba mill-awtoritajiet regolatorji rilevanti, l-operaturi tas-sistema jew entitajiet assenjati għandhom, fi żmien tliet xhur mit-talba, jipprovdu l-informazzjoni meħtieġa biex tiġi ffaċilitata l-valutazzjoni tal-kostijiet imġarrba.
4. Kwalunkwe kostijiet imġarrba mill-partecipanti tas-suq fl-ilhuq tar-rekwiżiti ta' dan ir-Regolament għandha tithallas minn dawk il-partecipanti tas-suq.

*Artikolu 9***Involvement tal-partijiet ikkonċernati**

L-Aġenzija, f'kooperazzjoni mill-qrib mal-ENTSO-E, għandha torganizza l-involvement tal-partijiet ikkonċernati dwar is-suq tal-ibbilanċjar u aspetti oħrajn tal-implimentazzjoni ta' dan ir-Regolament. Tali involvement għandu jinkludi laqgħat regolari mal-partijiet ikkonċernati sabiex jiġu identifikati l-problemi u jiġi propost titjib b'rabta mal-integrazzjoni tas-suq tal-ibbilanċjar.

*Artikolu 10***Konsultazzjoni pubblika**

1. It-TSOs responsabbli mill-preżentazzjoni ta' proposti għat-termini u l-kundizzjonijiet jew għall-metodoloġiji jew għall-emendi tagħhom skont dan ir-Regolament għandhom jikkonsultaw mal-partijiet ikkonċernati, inklużi l-awtoritajiet rilevanti ta' kull Stat Membru, dwar l-abbozz tal-proposti għal termini u kundizzjonijiet jew metodoloġiji u miżuri oħra ta' implimentazzjoni għal perjodu ta' mhux inqas minn xahar.
2. Il-konsultazzjoni għandha ddum għal perjodu ta' mhux inqas minn xahar, hlief fil-każ tal-abbozz tal-proposti skont il-punti (a), (b), (c), (d), (e), (f), (g), (h) u (j) tal-Artikolu 5(2) li għandhom jiġu kkonsultati għal perjodu ta' mhux inqas minn xahrejn.
3. Talanqas il-proposti skont il-punti (a), (b), (c), (d), (e), (f), (g), (h) u (j) tal-Artikolu 5(2) għandhom ikunu sugġetti għal konsultazzjoni pubblika fil-livell Ewropew.
4. Talanqas il-proposti skont il-punti (a), (b), (c), (d), (e), (f), (g), (h), (i), (n) u (o) tal-Artikolu 5(3) għandhom ikunu sugġetti għal konsultazzjoni pubblika fil-livell reġjonali ikkonċernat.
5. Talanqas il-proposti skont il-punti (a), (b), (c), (d), (e), (f), (g) u (i) tal-Artikolu 5(4) għandhom ikunu sugġetti għal konsultazzjoni pubblika f'kull Stat Membru ikkonċernat.
6. It-TSOs responsabbli mill-proposta għat-termini u l-kundizzjonijiet jew għall-metodoloġiji għandhom iqisu kif xieraq il-fehmiet tal-partijiet ikkonċernati li jgħorġu mill-konsultazzjonijiet magħmula skont il-paragrafi 2 sa 5 qabel ma jippreżentaw il-proposta għall-approvazzjoni regolatorja. F'kull każ, flimkien mas-sottomissjoni għandha tingħata ġustifikazzjoni valida għall-inklużjoni jew le tal-fehmiet li jgħorġu mill-konsultazzjoni u din għandha tiġi ppubblikata f'hin xieraq qabel ma tiġi ppubblikata l-proposta għat-termini u l-kundizzjonijiet jew għall-metodoloġiji jew fl-istess hin magħha.

*Artikolu 11***Obbligi tal-kunfidenzjalità**

1. Kwalunkwe informazzjoni kunfidenzjali li tasal, tiġi skambjata jew trażmessa skont dan ir-Regolament għandha tkun sogġetta għall-kundizzjonijiet tas-segretezza professjonali stabbiliti fil-paragrafi 2, 3 u 4.

2. L-obbligu tas-segretezza professjonali għandu japplika għal kull persuna soġġetta għad-dispożizzjonijiet ta' dan ir-Regolament.
3. L-informazzjoni kunfidenzjali li tasal għand il-persuni jew l-awtoritajiet regolatorji msemmin fil-paragrafu 2 waqt il-qadi ta' dmirijiethom ma tistax tiġi żvelata lil xi persuna jew awtorità oħra, mingħajr preġudizzju għall-kazijiet koperti mil-ligi nazzjonali, mid-dispożizzjonijiet l-oħrajn ta' dan ir-Regolament jew minn xi leġiżlazzjoni rilevanti oħra tal-Unjoni.
4. Mingħajr preġudizzju għall-kazijiet koperti mil-ligi nazzjonali jew tal-Unjoni, l-awtoritajiet regolatorji, korpi jew persuni li jirċievu informazzjoni kunfidenzjali skont dan ir-Regolament, jistgħu jużawha biss għall-finijiet tal-qadi tad-dmirijiet tagħhom skont dan ir-regolament, hlief f'kazijiet fejn is-sid primarju tad-dejta jkun ipprova l-kunsens tiegħu bil-miktub.

Artikolu 12

Il-pubblikazzjoni tal-informazzjoni

1. L-entitajiet kollha msemmin fl-Artikolu 1(2) għandhom jipprovdu lit-TSOs bl-informazzjoni rilevanti sabiex jissodisfaw l-obbligi tagħhom fil-paragrafi 3 sa 5.
2. L-entitajiet kollha msemmin f' Artikolu 1(2) għandhom jiżguraw li l-informazzjoni fil-paragrafi 3 sa 5 tiġi ppubblikata f'hin u format li ma jgħolqux vantaġġ jew żvantaġġ kompetittiv, reali jew potenzjali għal xi individwu jew kumpaniji
3. Kull TSO għandu jippubblika l-informazzjoni li ġejja hekk kif din tkun disponibbli:
 - (a) informazzjoni dwar il-qagħda attwali tal-ibbilanċjar tas-sistema fiż-żona jew żoni ta' skedar tiegħu, malajr kemm jista' jkun iżda mhux aktar tard minn 30 minuta wara l-hin reali;
 - (b) informazzjoni dwar l-offerti kollha għall-enerġija tal-ibbilanċjar miż-żona jew żoni ta' skedar, jekk mehtieg anonimizzata, mhux aktar tard minn 30 minuta wara t-tmiem tal-unità temporali tas-suq rilevanti. L-informazzjoni għandha tinkludi:
 - (i) tip ta' prodott;
 - (ii) perjodu ta' validità;
 - (iii) volumi offruti;
 - (iv) prezzijiet offruti;
 - (v) informazzjoni dwar jekk l-offerta kinitx iddikjarata bħala mhux disponibbli;
 - (c) informazzjoni dwar jekk l-offerta għall-enerġija tal-ibbilanċjar ġietx konvertita minn prodott speċifiku jew minn proċess integrat għall-iskedar sa mhux aktar tard minn 30 minuta wara t-tmiem tal-unità temporali tas-suq rilevanti.
 - (d) informazzjoni dwar kif l-offerti għall-enerġija tal-ibbilanċjar minn prodotti standard jew mill-proċess integrat għall-iskedar ġew ikkonvertiti f'enerġija tal-ibbilanċjar minn prodotti standard mhux aktar tard minn 30 minuta wara t-tmiem tal-unità temporali tas-suq rilevanti.
 - (e) informazzjoni aggregata dwar l-offerti għall-enerġija tal-ibbilanċjar mhux aktar tard minn 30 minuta wara t-tmiem tal-unità temporali tas-suq rilevanti, li għandha tinkludi:
 - (i) il-volum totali tal-offerti għall-enerġija tal-ibbilanċjar offruti;
 - (ii) il-volum totali tal-offerti għall-enerġija tal-ibbilanċjar offruti separatament skont it-tip ta' riżerva;
 - (iii) il-volum totali tal-offerti għall-enerġija tal-ibbilanċjar offruti u attivati separatament għall-prodotti standard u għall-prodotti speċifiċi;
 - (iv) volum tal-offerti li mhumiex disponibbli skont it-tip ta' riżervi;
 - (f) informazzjoni dwar volumi offruti kif ukoll il-prezzijiet offruti għall-kapaċità tal-ibbilanċjar akkwistata, anonimizzata fejn mehtieg, sa mhux aktar tard minn siegħa wara li r-riżultati tal-akkwist ikunu ġew notifikati lill offerenti;
 - (g) it-termini u l-kundizzjonijiet inizzjali marbuta mal-ibbilanċjar imsemmija fl-Artikolu 18 tal-anqas xahar qabel l-applikazzjoni u kwalunkwe emendi lit-termini u l-kundizzjonijiet immedjatament wara l-approvazzjoni mill-awtorità regolatorja rilevanti skont l-Artikolu 37 tad-Direttiva 2009/72/KE;

- (h) informazzjoni dwar l-allokazzjoni tal-kapaċità transżonali għall-iskambju tal-kapaċità tal-ibbilanċjar jew għall-kondiviżjoni tar-riżervi skont l-Artikolu 38 sa mhux aktar tard minn 24 siegħa wara l-allokazzjoni u mhux aktar tard minn 6 sigħat qabel l-użu tal-kapaċità transżonali allokata:
 - (i) id-data u l-hin meta tkun ittiehdet id-deċiżjoni dwar l-allokazzjoni;
 - (ii) il-perjodu tal-allokazzjoni;
 - (iii) il-volumi allokat;
 - (iv) il-valuri tas-suq użati bħala bażi għall-proċess tal-allokazzjoni skont l-Artikolu 39;
- (i) informazzjoni dwar l-użu tal-kapaċità transżonali allokata għall-iskambju tal-kapaċità tal-ibbilanċjar jew għall-kondiviżjoni tar-riżervi skont l-Artikolu 38 sa mhux aktar tard minn ġimgħa wara l-użu tal-kapaċità transżonali allokata:
 - (i) il-volum tal-kapaċità transżonali allokata u użata għal kull unità ta' hin tas-suq;
 - (ii) il-volum tal-kapaċità transżonali rilaxxata għal perjodu sussegwenti għal kull unità ta' hin tas-suq;
 - (iii) kostijiet u benefiċċji realizzati stmati tal-proċess tal-allokazzjoni;
- (j) metodoloġiji approvati msemmija fl-Artikoli 40, 41 u 42 tal-anqas xahar qabel l-applikazzjoni;
- (k) deskrizzjoni tar-rekwiżiti ta' kwalunkwe algoritmu żviluppat u l-emendi li jsirulu kif imsemmi fl-Artikolu 58, tal-anqas xahar qabel l-applikazzjoni;
- (l) rapport annwali komuni msemmi fl-Artikolu 59.

4. Soġġett għall-approvazzjoni skont l-Artikolu 18, TSO jista' jżomm il-pubblikazzjoni ta' informazzjoni dwar il-prezzijiet u l-volumi offruti tal-kapaċità tal-ibbilanċjar jew tal-offerti għall-enerġija tal-ibbilanċjar jekk dan ikun ġustifikat għal raġunijiet ta' thassib dwar abbuż tas-suq u jekk dan ma jkunx ta' detriment għall-funzjonament effettiv tas-swieq tal-elettriku. TSO għandu jirrapporta dwar tali limitazzjonijiet għallinqas darba fis-sena lill-awtorità regolatorja rilevanti skont l-Artikolu 37 tad-Direttiva 2009/72/KE.

5. Sa mhux aktar tard minn sentejn wara d-dhul fis-seħh ta' dan ir-Regolament, kull TSO għandu jippubblika l-informazzjoni skont il-paragrafu 3 b'format armonizzat tal-anqas permezz tal-pjattaforma tal-informazzjoni għat-trasparenza, stabbilita skont l-Artikolu 3 tar-Regolament (UE) Nru 543/2013. Sa mhux aktar tard minn erba' xhur wara d-dhul fis-seħh ta' dan ir-Regolament, l-ENTSO-E għandha tagħgħorna l-manwal ta' proċeduri kif imsemmi fl-Artikolu 5 tar-Regolament (UE) Nru 543/2013 u tippreżentah lill-Aġenzija għall-opinjoni tagħha, li l-Aġenzija għandha ttipprovdi fi żmien xahrejn.

Artikolu 13

Delegar u assenjazzjoni tal-kompiti

1. TSO jista' jiddelega kwalunkwe kompitu jew parti minnu fdat lil skont taht dan ir-Regolament lil parti terza waħda jew aktar fil-każ li l-parti terza tista' twettaq il-funzjoni rispettiva tal-anqas b'mod effettiv bħat-TSO deleganti. It-TSO deleganti għandu jibqa' responsabbli li jiżgura l-konformità mal-obbligi skont dan ir-Regolament, inkluż li jiżgura l-aċċess għal informazzjoni meħtieġa għall-monitoraġġ mill-awtoritajiet regolatorji rilevanti skont l-Artikolu 37 tad-Direttiva 2009/72/KE.

2. Qabel id-delega, il-parti terza konċernata għandha tkun uriet lit-TSO deleganti l-kapaċità tagħha li twettaq il-kompiti delegati.

3. Fil-każ li kwalunkwe kompitu jew parti minnu speċifikat f'dan ir-Regolament jiġi delegat lil parti terza, it-TSO deleganti għandu jiżgura li qabel id-delega jkun għew stabbiliti ftehimiet xierqa ta' kunfidenzjalità skont l-obbligi tal-kunfidenzjalità tat-TSO deleganti. Wara li jiddelega kwalunkwe kompitu jew parti minnu lil parti terza, it-TSO deleganti jrid jinforma lill-awtorità regolatorja rilevanti u jippubblika din id-deċiżjoni fuq l-Internet.

4. Mingħajr preġudizzju għall-kompiti fdati lit-TSOs skont id-Direttiva 2009/72/KE, Stat Membru, jew fejn applikabbli, awtorità regolatorja rilevanti, jista' jassenja kompiti jew obbligi fidejn it-TSOs skont dan ir-Regolament lil parti terza waħda jew aktar. L-Istat Membru kkonċernat, jew fejn applikabbli, l-awtorità regolatorja kkonċernata, jista' biss jassenja l-kompiti u l-obbligi tat-TSOs li ma jehtigux kooperazzjoni diretta, tehid ta' deċiżjonijiet kongunti jew l-involvement f'relazzjoni kuntrattwali ma' TSOs minn Stati Membri oħra. Qabel l-assenjazzjoni, il-parti terza konċernata għandha tkun uriet lill-Istat Membru, jew fejn applikabbli, lil-awtorità regolatorja rilevanti, il-kapaċità tagħha li twettaq il-kompitu assenjat.

5. Fil-każ li l-kompiti u l-obbligi huma assenjati lil parti terza minn Stat Membru jew awtorità regolatorja, ir-referenzi għal TSO f'dan ir-Regolament għandhom jinftiehem bħala referenzi għall-entità assenjata. L-awtorità regolatorja rilevanti għandha tiżgura s-superviżjoni regolatorja tal-entità assenjata fir-rigward tal-kompiti assenjati u l-obbligi tagħha.

TITOLU II

IS-SUQ TAL-IBBILANĊJAR TAL-ELETTRIKU

KAPITOLU 1

il-funzjonijiet u r-responsabbiltajiet

Artikolu 14

Rwol tat-TSOs

1. Kull TSO għandu jkun responsabbli mill-akkwist tas-servizzi tal-ibbilanċjar minn fornituri tas-servizzi tal-ibbilanċjar sabiex tiġi żgurata s-sigurtà operazzjonali.

2. Kull TSO għandu japplika mudell ta' awto-dispaċċ għad-determinazzjoni tal-iskedi ta' generazzjoni u l-iskedi tal-konsum. It-TSOs li japplikaw mudell ta' dispaċċ ċentrali fil-hin tad-dhul fis-sehħ ta' dan ir-Regolament għandhom jinnotifikaw lill-awtorità regolatorja rilevanti skont l-Artikolu 37 tad-Direttiva 2009/72/KE sabiex ikomplu japplikaw mudell ta' dispaċċ ċentrali għad-determinazzjoni tal-iskedi tal-generazzjoni u l-iskedi tal-konsum. L-awtorità regolatorja rilevanti għandha tivverifika jekk il-kompiti u r-responsabbiltajiet tat-TSO humiex konsistenti mad-definizzjoni fl-Artikolu 2(18).

Artikolu 15

Kooperazzjoni mad-DSOs

1. Id-DSOs, it-TSOs, il-fornituri tas-servizzi tal-ibbilanċjar u l-partijiet responsabbli mill-ibbilanċjar għandhom jikkoooperaw sabiex jiżguraw ibbilanċjar effiċjenti u effettivi.

2. Kull DSO għandu jipprovdi, meta jkun il-waqt, l-informazzjoni kollha meħtieġa biex isir l-issettiljar tal-iżbilanċ lit-TSO tal-konnessjoni b'konformità mat-termini u l-kundizzjonijiet marbuta mal-ibbilanċjar skont l-Artikolu 18.

3. Kull TSO jista', flimkien mad-DSOs tal-konnessjoni fiż-żona ta' kontroll tat-TSO, jiżviluppa b'mod kongunt pjan għall-allokazzjoni tal-kostijiet li jirriżultaw mill-azzjonijiet tad-DSOs b'konformità mal-paragrafi 4 u 5 tal-Artikolu 182 tar-Regolament (UE) 2017/1485. Il-metodoloġija għandha tipprevedi allokazzjoni ġusta tal-ispejjeż fejn jitqiesu r-responsabbiltajiet tal-partijiet involuti.

4. Id-DSOs għandhom jirrapportaw lit-TSO tal-konnessjoni kwalunkwe limitu definit skont il-paragrafi 4 u 5 tal-Artikolu 182 tar-Regolament (UE) 2017/1485 li kapaċi jaffettwa r-rekwiżiti stipulati f'dan ir-Regolament.

Artikolu 16

Rwol tal-fornituri tas-servizzi tal-ibbilanċjar

1. Fornitur tas-servizzi tal-ibbilanċjar għandu jikkwalifika għall-ghoti ta' offerti għall-enerġija tal-ibbilanċjar jew kapaċità tal-ibbilanċjar li jiġu attivati jew akkwistati mit-TSO tal-konnessjoni jew, f'mudell TSO-BSP, mit-TSO kontraenti. Prekwalifikazzjoni kompletata b'suċċess, żgurata mit-TSO tal-konnessjoni u pproċessata skont l-Artikolu 159 u 162 tar-Regolament (UE) 2017/1485 għandha titqies bħala prerekwiżit għall-ikkompletar b'suċċess tal-proċess ta' kwalifikazzjoni biex entità ssir fornitur tas-servizzi tal-ibbilanċjar skont dan ir-Regolament.

2. Kull fornitur tas-servizzi tal-ibbilanċjar għandu jippreżenta l-offerti għall-kapaċità tal-ibbilanċjar lit-TSOs tal-konnessjoni, l-offerti għall-kapaċità tal-ibbilanċjar li jolqtu parti wahda jew aktar responsabbli mill-ibbilanċjar.

3. Kull fornitur tas-servizzi tal-ibbilanċjar li jiehu sehem fil-proċess ta' akkwist għall-kapaċità tal-ibbilanċjar għandu jippreżenta u jkollu d-dritt li jaġġorna l-offerti għall-kapaċità tal-ibbilanċjar qabel il-hin tal-gheluq tal-proċess tal-akkwist.

4. Kull fornitur tas-servizzi tal-ibbilanċjar b'kuntratt għall-ibbilanċjar tal-kapaċità għandu jippreżenta lit-TSO tal-konnessjoni tiegħu l-offerti għall-enerġija tal-ibbilanċjar jew offerti għall-proċess integrat għall-iskedar li jikkorrispondu mal-volum, prodotti u rekwiżiti ohra stabbiliti fil-kuntratt tal-kapaċità tal-ibbilanċjar.

5. Kwalunkwe fornitur tas-servizzi tal-ibbilanċjar għadu jkollu d-dritt li jibgħat lit-TSO tal-konnessjoni tiegħu, l-offerti għall-enerġija tal-ibbilanċjar mill-prodotti standard jew il-prodotti speċifiċi jew l-offerti għall-proċess integrat għall-iskedar li għalih ikun għadda mill-proċess ta' prekwalifikazzjoni skont l-Artikolu 159 u l-Artikolu 162 tar-Regolament (UE) 2017/1485.

6. Il-prezz tal-offerti għall-enerġija tal-ibbilanċjar jew tal-offerti għall-proċess integrat għall-iskedar minn prodotti standard u speċifiċi skont il-paragrafu 4 ma għandux ikun predeterminat fil-kuntratt għall-kapaċità tal-ibbilanċjar. TSO jista' jipproponi eżenzjoni minn din ir-regola fil-proposta għat-termini u l-kundizzjonijiet relatati mal-konfigurazzjoni tal-ibbilanċjar skont l-Artikolu 18. Eżenzjoni bħal din għandha tapplika biss għal prodotti speċifiċi skont l-Artikolu 26(3)(b) u tkun akkumpanjata minn ġustifikazzjoni li turi effiċjenza ekonomika oġġla.

7. Ma għandux ikun hemm diskrimazzjoni bejn l-offerti għall-enerġija tal-ibbilanċjar jew l-offerti għall-proċess integrat għall-iskedar imressqa skont il-paragrafu 4 jew l-offerti għall-enerġija tal-ibbilanċjar inkella l-offerti għall-proċess integrat għall-iskedar mressqa skont il-paragrafu 5.

8. Għal kull prodott ta' enerġija tal-ibbilanċjar jew tal-kapaċità tal-ibbilanċjar, l-unità tal-forniment tar-riżervi, il-grupp tal-forniment tar-riżervi, il-faċilità tad-domanda jew il-parti terza u l-partijiet assoċjati responsabbli mill-ibbilanċjar skont l-Artikolu 18(4)(d), għandhom jappartjenu għall-istess żona ta' skedar.

Artikolu 17

Ir-rwol tal-partijiet responsabbli mill-ibbilanċjar

1. F'hin reali, kull parti responsabbli mill-ibbilanċjar għandha tfttex li tkun ibbilanċjata jew li tgħin lis-sistema tal-enerġija li tkun f'bilanċ. Ir-rekwiżiti dettaljati dwar dan l-obbligu għandhom jiġu ddefiniti fil-proposta għat-termini u l-kundizzjonijiet relatati mal-konfigurazzjoni tal-ibbilanċjar stipulata fl-Artikolu 18.

2. Kull parti responsabbli mill-ibbilanċjar għandha tkun finanzjarjament responsabbli mill-iżbilanċi li għandhom ikunu soġġetti għal setiljar mat-TSO tal-konnessjoni.

3. Qabel il-hin tal-gheluq tan-negozju tal-kapaċità transzonal tal-istess ġurnata, kull parti inkarigata mill-ibbilanċjar tista' tbiddel l-iskedi mehtieġa għall-kalkolu tal-pożizzjoni tagħha skont l-Artikolu 54. TSOs li japplikaw mudell ta' sistema ċentrali jistgħu jistabbilixxu kundizzjonijiet speċifiċi u regoli sabiex jinbidlu l-iskedi ta' parti responsabbli fit-termini u l-kundizzjonijiet relatati mal-konfigurazzjoni tal-bilanċ skont l-Artikolu 18.

4. Wara l-hin tal-gheluq tan-negozju tal-kapaċità transzonal tal-istess ġurnata, kull parti inkarigata mill-ibbilanċjar tista' tbiddel l-iskedi kummerċjali interni mehtieġa biex tiġi kkalkolata l-pożizzjoni tagħha skont l-Artikolu 54 b'konformità mar-regoli stipulati fit-termini u l-kundizzjonijiet marbuta mal-konfigurazzjoni tal-ibbilanċjar skont l-Artikolu 18.

Artikolu 18

Termini u kundizzjonijiet marbuta mal-ibbilanċjar

1. Sa mhux aktar tard minn sitt xhur wara d-dhul fis-sehh ta' dan ir-Regolament u għaż-żoni kollha ta' skedar ta' Stat Membru, it-TSOs ta' dan l-Istat Membru għandhom jiżviluppaw proposta rigward:

(a) it-termini u l-kundizzjonijiet għall-fornituri tas-servizzi tal-ibbilanċjar;

(b) it-termini u l-kundizzjonijiet għall-partijiet inkarigati mill-ibbilanċjar.

Fejn zona LFC tikkonsisti f'żewġ TSOs jew aktar, it-TSOs kolha ta' dik l-LFC jistgħu, soġġett għall-approvazzjoni mill-awtoritajiet regolatorji rilevanti, jiżviluppaw proposta komuni.

2. It-termini u l-kundizzjonijiet skont il-paragrafu 1 għandha tinkludi r-regoli għas-sospensjoni u r-restawrd tal-attivitajiet tas-suq skont l-Artikolu 36 tar-Regolament (UE) 2017/2196 u regoli għall-issetiljar f'każ ta' sospensjoni tas-suq skont l-Artikolu 39 tar-Regolament (UE) 2017/2196 ladarba daww jiġu approvati skont l-Artikolu 4 tar-Regolament (UE) 2017/2196.

3. Hu u jiżviluppa proposti għat-termini u l-kundizzjonijiet għall-fornituri tas-servizzi tal-ibbilanċjar u l-partijiet responsabbli mill-ibbilanċjar, kull TSO għandu:

(a) jikkoordina mat-TSOs u d-DSOs li jistgħu jintlaqtu minn daww it-termini u l-kundizzjonijiet;

(b) jirrispetta l-oqfsa għall-istabbiliment ta' pjattaformi Ewropej għall-iskambji tal-enerġija tal-ibbilanċjar u għall-proċess għan-nettjar tal-iżbilanċi skont l-Artikoli 19, 20, 21 u 22;

(c) jinvolvi DSOs u partijiet ikkonċernati oħra matul l-iżvilupp tal-proposta u jqis il-fehmiet tagħhom mingħajr preġudizzju għall-konsultazzjoni pubblika skont l-Artikolu 10.

4. It-termini u l-kundizzjonijiet għall-fornituri tas-servizzi tal-ibbilanċjar għandhom:
 - (a) jiddefinixxu rekwiżiti raġonevoli u ġustifikati għall-forniment ta' servizzi tal-ibbilanċjar;
 - (b) jippermettu l-aggregazzjoni tal-faċilitajiet tad-domanda, tal-faċilitajiet tal-ħżin tal-enerġija u tal-faċilitajiet tal-ġenerazzjoni tal-enerġija f'żona tal-iskedar biex jiġu offruti servizzi tal-ibbilanċjar soġġetti għal kundizzjonijiet imsemmija fil-paragrafu 5 (c);
 - (c) jippermettu lis-sidien tal-faċilitajiet tad-domanda, lill-partijiet terzi u lis-sidien tal-faċilitajiet tal-ġenerazzjoni tal-enerġija minn sorsi tal-enerġija konvenzjonali u rinnovabbli kif ukoll sidien ta' unitajiet tal-ħżin tal-enerġija biex isiru fornituri tas-servizzi tal-ibbilanċjar;
 - (d) jesigū li kull offerta għall-enerġija tal-ibbilanċjar minn fornitur tas-servizzi tal-ibbilanċjar tkun assenjata lil parti waħda jew aktar responsabbli mill-ibbilanċjar sabiex isir il-kalkolu tal-aġġustament tal-iżbilanċ skont l-Artikolu 49.
5. It-termini u l-kundizzjonijiet għall-fornituri tas-servizzi tal-ibbilanċjar għandu jkun fihom:
 - (a) ir-regoli tal-proċess biex wiehed jikkwalifika bħala fornitur tas-servizzi tal-ibbilanċjar skont l-Artikolu 16;
 - (b) ir-regoli, ir-rekwiżiti u l-perjodu taż-żmien għall-akkwist u t-trasferiment tal-kapaċità tal-ibbilanċjar skont l-Artikoli 32, 33 u 34;
 - (c) ir-regoli u l-kundizzjonijiet għall-aggregazzjoni tal-faċilitajiet tad-domanda, tal-faċilitajiet tal-ħżin tal-enerġija u tal-faċilitajiet tal-ġenerazzjoni tal-enerġija f'żona ta' skedar biex entità ssir fornitur tas-servizzi tal-ibbilanċjar;
 - (d) ir-rekwiżiti dwar id-dejta u l-informazzjoni li għandhom jitwasslu għand it-TSO tal-konnessjoni u, fejn rilevanti lid-DSO tal-konnessjoni tar-riżervi matul il-proċess tal-prekwalifikazzjoni u t-thaddim tas-suq tal-ibbilanċjar;
 - (e) ir-regoli u l-kundizzjonijiet għall-assenjazzjoni ta' kull offerta għall-enerġija tal-ibbilanċjar minn fornitur tas-servizzi tal-ibbilanċjar lil parti waħda jew aktar responsabbli mill-ibbilanċjar skont il-paragrafu 4(d);
 - (f) ir-rekwiżiti dwar id-dejta u l-informazzjoni li għandhom jingħataw lit-TSO tal-konnessjoni u, fejn rilevanti, lid-DSO tal-konnessjoni tar-riżervi sabiex jiġu vvalutati d-dispożizzjonijiet tas-servizzi tal-ibbilanċjar skont l-Artikolu 154(1), l-Artikolu 154(8), l-Artikolu 158(1)(e), l-Artikolu 158(4)(b), l-Artikolu 161(1)(f) u l-Artikolu 161(4)(b) tar-Regolament (UE) 2017/1485;
 - (g) id-definizzjoni ta' post għal kull prodott standard u għal kull prodott speċifiku, fid-dawl tal-paragrafu 5(c);
 - (h) ir-regoli għad-determinazzjoni tal-volum tal-enerġija tal-ibbilanċjar li għandu jkun suġġett għal setiljar mal-fornitur tas-servizz tal-ibbilanċjar skont l-Artikolu 45;
 - (i) ir-regoli għall-issetiljar tal-fornituri tas-servizz tal-ibbilanċjar definiti f'kont il-Kapitoli 2 u 5 tat-Titolu V;
 - (j) perjodu massimu għall-finalizzazzjoni tal-issetiljar tal-enerġija tal-ibbilanċjar ma' fornitur tas-servizz tal-ibbilanċjar skont l-Artikolu 45 għal kwalunkwe perjodu tal-issetiljar tal-iżbilanċ partikolari;
 - (k) il-konsegwenzi fil-każ ta' nuqqas ta' konformità mat-termini u l-kundizzjonijiet applikabbli għall-fornituri tas-servizzi tal-ibbilanċjar.
6. It-termini u l-kundizzjonijiet għall-partijiet responsabbli mill-ibbilanċjar għandu jkun fihom:
 - (a) id-definizzjoni ta' responsabbiltà għall-ibbilanċjar għal kull konnessjoni b'tali mod li tiġi evitata kull lakuna jew duplikazzjoni fir-responsabbiltà għall-ibbilanċjar tad-diversi parteċipanti fis-suq li jipprovdu servizzi għal dik il-konnessjoni;
 - (b) ir-rekwiżiti biex entità ssir parti responsabbli mill-ibbilanċjar;
 - (c) ir-rekwiżit li kull parti responsabbli mill-ibbilanċjar għandha tkun finanzjarjament responsabbli mill-iżbilanċi tagħha u li l-iżbilanċi għandhom ikunu soġġetti għal setiljar mat-TSO tal-konnessjoni.
 - (d) ir-rekwiżiti dwar id-dejta u l-informazzjoni li għandhom jingħataw lit-TSO tal-konnessjoni għall-kalkolu tal-iżbilanċi;
 - (e) ir-regoli għall-partijiet responsabbli mill-ibbilanċjar biex dawn jibdlu l-iskedi tagħhom qabel u wara l-hin tal-gheluq tan-negozju tal-enerġija tal-istess ġurnata b'konformità mal-paragrafi 3 u 4 tal-Artikolu 17;

- (f) ir-regoli għall-issetiljar tal-partijiet responsabbli mill-ibbilanċjar definiti skont il-Kapitolu 4 tat-Titolu V;
- (g) id-delinjazzjoni ta' zona tal-iżbilanċ skont l-Artikolu 54(2) u zona tal-prezz tal-iżbilanċ;
- (h) perjodu massimu ta' żmien għall-finalizzazzjoni tal-issetiljar tal-iżbilanċi ma' partijiet responsabbli mill-ibbilanċjar għal kwalunkwe perjodu partikolari għall-issetiljar tal-iżbilanċ skont l-Artikolu 54;
- (i) il-konsegwenzi fil-każ ta' nuqqas ta' konformità mat-termini u l-kundizzjonijiet applikabbli għall-partijiet responsabbli mill-ibbilanċjar;
- (j) obbligu biex il-partijiet responabbli għall-ibbilanċjar jipprezentaw kwalunkwe modifika tal-pożizzjoni; lit-TSO tal-konnessjoni;
- (k) ir-regoli tal-issetiljar skont l-Artikoli 52, 53, 54 u 55;
- (l) fejn jeżistu, id-dispożizzjonijiet għall-esklużjoni ta' żbilanċi minn setiljar tal-iżbilanċ meta dawn ikunu assoċjati mal-introduzzjoni ta' restrizzjonijiet għall-allevjazzjoni tal-varjazzjonijiet tal-frekwenza deterministiċi skont l-Artikolu 137(4) tar-Regolament (UE) 2017/1485.

7. Kull TSO tal-konnessjoni jista' jinkludi l-elementi li ġejjin fil-proposta għat-termini u l-kundizzjonijiet għall-fornituri tas-servizz tal-ibbilanċjar jew fit-termini u l-kundizzjonijiet għal partijiet responsabbli mill-ibbilanċjar:

- (a) rekwiżit għall-fornituri tas-servizzi tal-ibbilanċjar biex jipprovdu informazzjoni dwar il-kapaċità ta' generazzjoni u riżorsi oħra tal-ibbilanċjar, wara l-hin tal-gheluq tan-negożju tas-suq ta' ġurnata bil-quddiem u wara l-hin tal-gheluq tan-negożju transżonali tal-istess ġurnata;
- (b) fejn dan ikun ġustifikat, rekwiżit għall-fornituri tas-servizzi tal-ibbilanċjar biex joffru l-kapaċità tal-generazzjoni mhux użata jew riżorsi oħra tal-ibbilanċjar tagħhom permezz ta' offerti għall-enerġija tal-ibbilanċjar jew offerti għall-proċess integrat għall-iskedar fis-swieq tal-ibbilanċjar wara l-hin tal-gheluq tan-negożju tas-suq ta' ġurnata bil-quddiem, mingħajr preġudizzju għall-possibbiltà li l-fornituri tas-servizzi tal-ibbilanċjar jibdlu l-offerti tal-enerġija tal-ibbilanċjar qabel il-hin tal-gheluq tas-suq tan-negożju tal-enerġija tal-ibbilanċjar jew il-hin tal-gheluq tan-negożju fis-suq tal-proċess integrat għall-iskedar minhabba n-negożju fis-suq tal-istess ġurnata;
- (c) fejn dan ikun ġustifikat, rekwiżit għall-fornituri tas-servizzi tal-ibbilanċjar biex joffru l-kapaċità tal-generazzjoni mhux użata jew riżorsi oħra tal-ibbilanċjar tagħhom permezz ta' offerti għall-enerġija tal-ibbilanċjar jew offerti għall-proċess integrat għall-iskedar fis-swieq tal-ibbilanċjar wara l-hin tal-gheluq tan-negożju tal-kapaċità transżonali tal-istess ġurnata;
- (d) fejn rilevanti, rekwiżiti speċifiċi fir-rigward tal-pożizzjoni tal-partijiet responsabbli mill-ibbilanċjar imressqa wara l-perjodu ta' żmien tas-suq tal-ġurnata bil-quddiem, biex jiġi żgurat li t-total tal-iskedi ta' negożju kummerċjali interni u esterni jkun daqs it-total tal-iskedi tal-generazzjoni u l-konsum fiżiċi, filwaqt li jitqies il-kumpens għat-telf elettriku.
- (e) eżenzjoni mill-pubblikazzjoni tal-informazzjoni dwar il-prezzijiet offruti għall-enerġija tal-ibbilanċjar jew tal-offerti tal-kapaċità tal-ibbilanċjar minhabba kwistjonijiet dwar abbuż tas-suq, skont l-Artikolu 12(4);
- (f) eżenzjoni għal prodotti speċifiċi definiti fl-Artikolu 26(3)(b) sabiex jiġi predeterminat il-prezz tal-offerti għall-enerġija tal-ibbilanċjar minn kuntratt tal-kapaċità tal-ibbilanċjar skont l-Artikolu 16(6);
- (g) applikazzjoni għall-użu tal-ipprezzar doppju għall-iżbilanċi kollha abbażi tal-kundizzjonijiet stabbiliti skont l-Artikolu 52(2)(d)(i) u l-metodoloġija għall-applikazzjoni tal-ipprezzar doppju skont l-Artikolu 52(2)(d)(ii).

8. TSOs li japplikaw mudell ta' dispaċċ ċentrali għandhom jinkludu wkoll l-elementi li ġejjin fit-termini u l-kundizzjonijiet marbuta mal-ibbilanċjar:

- (a) il-hin tal-gheluq tan-negożju tal-proċess integrat għall-iskedar skont l-Artikolu 24(5);
- (b) ir-regoli għall-aġġornament tal-offerti għall-proċess integrat għall-iskedar wara kull hin tal-gheluq tal-proċess integrat għall-iskedar skont l-Artikolu 24(6);
- (c) ir-regoli għall-użu tal-offerti għall-proċess integrat għall-iskedar qabel il-hin tal-gheluq tan-negożju tal-enerġija tal-ibbilanċjar skont l-Artikolu 24(7);
- (d) ir-regoli għall-konverżjoni tal-offerti għall-proċess integrat għall-iskedar skont l-Artikolu 27.

9. Kull TSO għandu jissorvelja t-tweqqif mill-partijiet kollha tar-rekwiżiti stipulati fit-termini u l-kundizzjonijiet għall-ibbilanċjar fiż-żona jew żoni ta' skedar tiegħu

KAPITOLU 2

pjattaformi ewropej għall-iskambju tal-enerġija tal-ibbilanċjar

Artikolu 19

Pjattaforma Ewropea għall-iskambju ta' enerġija tal-ibbilanċjar mir-riżervi ta' rimpjazzament

1. Sa sitt xhur wara d-dhul fis-seħh ta' dan ir-Regolament, it-TSOs kollha li jwettqu l-proċess għar-rimpjazzament tar-riżervi skont il-Parti IV tar-Regolament (UE) 2017/1485 għandhom jiżviluppaw proposta għall-qafas ta' implimentazzjoni għal pjattaforma Ewropea għall-iskambju ta' enerġija tal-ibbilanċjar mir-riżervi ta' rimpjazzament.
2. Il-pjattaforma Ewropea għall-iskambju tal-enerġija tal-ibbilanċjar mir-riżervi ta' rimpjazzament, imhaddma mit-TSOs jew permezz ta' entità mahluqa mit-TSOs infushom, għandha tkun ibbażata fuq il-prinċipji tal-governanza u proċessi tan-negozju komuni u għandha tinkludi, tal-anqas, il-funzjoni ta' ottimizzazzjoni tal-attivazzjoni u l-funzjoni tal-issettiljar TSO-TSO. Dik il-pjattaforma Ewropea għandha tapplika mudell multilaterali bejn TSO-TSO, b'listi komuni skont il-mertu biex jiġu skambjati l-offerti kollha għall-enerġija tal-ibbilanċjar mill-prodotti standard għar-riżervi ta' rimpjazzament, hlief għall-offerti li ma jkunux disponibbli skont l-Artikolu 29(14).
3. Il-proposta msemmija fil-paragrafu 1 għandha tinkludi tal-inqas l-affarijiet li ġejjin:
 - (a) id-disinn ta' livell għoli tal-pjattaforma Ewropea;
 - (b) il-pan direzzjonali u l-iskeda ta' żmien għall-implimentazzjoni tal-pjattaforma Ewropea;
 - (c) id-definizzjoni tal-funzjonijiet meħtieġa biex tithaddem il-pjattaforma Ewropea;
 - (d) ir-regoli proposti dwar il-governanza u t-tħaddim tal-pjattaforma Ewropea, abbażi tal-prinċipju tan-nondiskriminazzjoni u li jiżguraw it-trattament ekwu tat-TSO membri kollha u li l-ebda TSO ma jibbenefika minn vantaġġi ekonomiċi mhux ġustifikati permezz tal-partecipazzjoni f'funzjonijiet tal-pjattaforma Ewropea;
 - (e) id-deżinjazzjoni proposta tal-entità jew entitajiet li jwettqu l-funzjonijiet definiti fil-proposta. Fejn it-TSOs jipproponu li jiddeżinjaw aktar minn entità wahda, il-proposta għandha turi u tiżgura:
 - (i) allokazżjoni koerenti tal-funzjonijiet lill-entitajiet li jhaddmu l-pjattaforma Ewropea; Il-proposta għandha tqis bis-shih il-htieġa li jiġu kkoordinati l-funzjonijiet differenti allokat li lill-entitajiet li joperaw il-pjattaforma Ewropea;
 - (ii) li l-konfigurazzjoni proposta tal-pjattaforma Ewropea u l-allokazżjoni ta' funzjonijiet tiżgura governanza, tħaddim u superviżjoni regolatorja effiċjenti u effettivi, tal-pjattaforma Ewropea kif ukoll jappoġġaw l-ghanijiet ta' dan ir-Regolament;
 - (iii) proċess effettiv għall-koordinazzjoni u t-tehid tad-deċiżjonijiet sabiex tissolva kull pożizzjoni konfliġġenti bejn l-entitajiet li joperaw il-pjattaforma Ewropea;
 - (f) il-qafas għall-armonizzazzjoni tat-termini u l-kundizzjonijiet marbuta mal-konfigurazzjoni tal-ibbilanċjar skont l-Artikolu 18;
 - (g) il-prinċipji dettaljati għall-kondiviżjoni tal-kostijiet komuni, inkluża l-kategorizzazzjoni dettaljata ta' kostijiet komuni, b'konformità mal-Artikolu 23;
 - (h) il-hin tal-gheluq tan-negozju ta' enerġija tal-ibbilanċjar għall-prodotti standard għar-riżervi ta' rimpjazzament b'konformità mal-Artikolu 24;
 - (i) id-definizzjoni ta' prodotti standard għall-enerġija tal-ibbilanċjar minn riżervi ta' rimpjazzament skont l-Artikolu 25;
 - (j) il-hin tal-gheluq għat-tfiġ tal-offerti għall-enerġija tat-TSO b'konformità mal-Artikolu 29(13);
 - (k) il-listi komuni skont il-mertu li jiġu organizzati skont il-funzjoni ta' ottimizzazzjoni b'konformita mal-Artikolu 31;
 - (l) id-deskrizzjoni tal-algoritmu għall-operazzjoni tal-funzjoni ta' ottimizzazzjoni tal-attivazzjoni għall-offerti għall-enerġija tal-ibbilanċjar mill-prodotti standard kollha għar-riżervi ta' rimpjazzament skont l-Artikolu 58.
4. Sa sitt xhur wara l-approvazzjoni tal-proposta għal qafas ta' implimentazzjoni għal pjattaforma Ewropea għall-iskambju tal-enerġija tal-ibbilanċjar mir-riżervi ta' rimpjazzament, it-TSOs kollha li jwettqu l-proċess tar-rimpjazzament tar-riżervi skont il-Parti IV tar-Regolament (UE) 2017/1485 għandhom jiddeżinjaw lill-entità/ajiet proposti, inkarigati biex joperaw il-pjattaforma Ewropea b'konformità mal-paragrafu 3(e).

5. Sa sena wara l-approvazzjoni tal-proposta għall-qafas ta' implimentazzjoni għal pjattaforma Ewropea għall-iskambju tal-enerġija tal-ibbilanċjar minn riżervi ta' rimpjazzament, it-TSOs kollha li jwettqu l-proċess ta' riżervi ta' rimpjazzament skont il-Parti IV tar-Regolament (UE) 2017/1485 u li għandhom tal-anqas TSO wiehed interkonness li jwettaq il-proċess ta' riżervi ta' rimpjazzament għandhom jimplimentaw u jagħmlu operazzjonali l-pjattaforma Ewropea għall-iskambju ta' enerġija tal-ibbilanċjar minn riżervi ta' rimpjazzament. Għandhom jużaw il-pjattaforma Ewropea biex:

- (a) jipprezentaw l-offerti kollha għall-enerġija tal-ibbilanċjar mill-prodotti standard għar-riżervi ta' rimpjazzament;
- (b) jissostitwixxu l-offerti kollha għall-enerġija tal-ibbilanċjar mill-prodotti standard kollha għal riżervi ta' rimpjazzament, hlief għall-offerti li ma jkunux disponibbli skont l-Artikolu 29(14);
- (c) jagħmlu hilitom biex jissodisfaw il-htigijiet kollha tagħhom għall-enerġija tal-ibbilanċjar mir-riżervi ta' rimpjazzament.

Artikolu 20

Pjattaforma Ewropea għall-iskambju ta' enerġija tal-ibbilanċjar mir-riżervi għar-restawr tal-frekwenza b'attivazzjoni manwali

1. Sa sena wara d-dhul fis-seħh ta' dan ir-Regolament, it-TSOs kollha għandhom jiżviluppaw proposta għall-qafas ta' implimentazzjoni għal pjattaforma Ewropea għall-iskambju tal-enerġija tal-ibbilanċjar mir-riżervi għar-restawr tal-frekwenza b'attivazzjoni manwali.

2. Il-pjattaforma Ewropea għall-iskambju tal-enerġija tal-ibbilanċjar mir-riżervi għar-restawr tal-frekwenza b'attivazzjoni manwali, imhaddma mit-TSOs jew permezz ta' entità maħluqa mit-TSOs infushom, għandha tkun ibbażata fuq il-prinċipji tal-governanza u proċessi tan-negozju komuni u għandha tinkludi, tal-anqas, il-funzjoni ta' ottimizzazzjoni tal-attivazzjoni u l-funzjoni tal-issetiljar TSO-TSO. Din il-pjattaforma Ewropea għandha tapplika mudell multilaterali bejn TSO-TSO, b'listi komuni skont il-mertu biex jiġu skambjati l-offerti kollha għall-enerġija tal-ibbilanċjar mill-prodotti standard għar-riżervi għar-restawr tal-frekwenza b'attivazzjoni manwali, hlief għall-offerti li ma jkunux disponibbli skont l-Artikolu 29(14).

3. Il-proposta msemmija fil-paragrafu 1 għandha tinkludi tal-inqas l-affarijiet li ġejjin:

- (a) id-disinn ta' livell għoli tal-pjattaforma Ewropea;
- (b) il-pjan direzzjonali u l-iskeda ta' żmien għall-implimentazzjoni tal-pjattaforma Ewropea;
- (c) id-definizzjoni tal-funzjonijiet meħtieġa biex tithaddem il-pjattaforma Ewropea;
- (d) ir-regoli proposti dwar il-governanza u t-thaddim tal-pjattaforma Ewropea, abbażi tal-prinċipju tan-nondiskriminazzjoni u li jiżguraw it-trattament ekwu tat-TSO membri kollha u li l-ebda TSO ma jibbenefika minn vantaġġi ekonomiċi mhux ġustifikati permezz tal-partecipazzjoni f'funzjonijiet tal-pjattaforma Ewropea;
- (e) id-deżinjazzjoni proposta tal-entità jew entitajiet li jwettqu l-funzjonijiet definiti fil-proposta. Fejn it-TSOs jipproponu li jiddeżinjaw aktar minn entità waħda, il-proposta għandha turi u tiżgura:
 - (i) allokazżjoni koerenti tal-funzjonijiet lill-entitajiet li jhaddmu l-pjattaforma Ewropea; Il-proposta għandha tqis bis-shih il-htieġa li jiġu kkoordinati l-funzjonijiet differenti allokat li lill-entitajiet li joperaw il-pjattaforma Ewropea;
 - (ii) li l-konfigurazzjoni proposta tal-pjattaforma Ewropea u l-allokazżjoni ta' funzjonijiet tiżgura governanza, thaddim u superviżjoni regolatorja effiċjenti u effettivi, tal-pjattaforma Ewropea kif ukoll jappoġġaw l-ghanijiet ta' dan ir-Regolament;
 - (iii) proċess effettiv għall-koordinazzjoni u t-tehid tad-deċiżjonijiet sabiex tissolva kull pożizzjoni konfligġenti bejn l-entitajiet li joperaw il-pjattaforma Ewropea;
- (f) il-qafas għall-armonizzazzjoni tat-termini u l-kundizzjonijiet marbuta mal-konfigurazzjoni tal-ibbilanċjar skont l-Artikolu 18;
- (g) il-prinċipji dettaljati għall-kondiviżjoni tal-kostijiet komuni, inkluża l-kategorizzazzjoni dettaljata ta' kostijiet komuni, b'konformità mal-Artikolu 23;
- (h) il-hin tal-gheluq tan-negozju ta' enerġija tal-ibbilanċjar għall-prodotti standard għar-riżervi għar-restawr tal-frekwenza b'attivazzjoni manwali, b'konformità mal-Artikolu 24;
- (i) id-definizzjoni ta' prodotti standard għall-enerġija tal-ibbilanċjar minn riżervi għar-restawr tal-frekwenza b'attivazzjoni manwali skont l-Artikolu 25;

- (j) il-hin tal-gheluq ghat-tfigh tal-offerti għall-enerġija tat-TSO b'konformità mal-Artikolu 29(13);
 - (k) il-listi komuni skont il-mertu li jiġu organizzati skont il-funzjoni ta' ottimizzazzjoni b'konformità mal-Artikolu 31;
 - (l) id-deskrizzjoni tal-algoritmu għall-operazzjoni tal-funzjoni ta' ottimizzazzjoni tal-attivazzjoni għall-offerti għall-enerġija tal-ibbilanċjar mill-prodotti standard kollha għar-riżervi għar-restawr tal-frekwenza b'attivazzjoni manwali skont l-Artikolu 58.
4. Sa sitt xhur wara l-approvazzjoni tal-proposta għal qafas ta' implimentazzjoni għal pjattaforma Ewropea għall-iskambju tal-enerġija tal-ibbilanċjar mir-riżervi għar-restawr tal-frekwenza b'attivazzjoni manwali, it-TSOs kollha għandhom jiddeżinjaw lill-entità/jiet proposti, inkarigati biex joperaw il-pjattaforma Ewropea b'konformità mal-paragrafu 3(e).
5. Sa tmintax-il xahar wara l-approvazzjoni tal-proposta għal qafas ta' implimentazzjoni għal pjattaforma Ewropea għall-iskambju tal-enerġija tal-ibbilanċjar mir-riżervi għar-restawr tal-frekwenza b'attivazzjoni manwali, it-TSOs kollha jistgħu jżviluppaw proposta għall-modifika tal-pjattaforma Ewropea għall-iskambju tal-enerġija tal-ibbilanċjar minn riżervi għar-restawr tal-frekwenza b'attivazzjoni manwali skont il-paragrafu 1. Il-modifiki proposti għandhom ikunu appoġġati minn analiżi tal-kostijiet u l-benefiċċji magħmula mit-TSOs kollha skont l-Artikolu 61. Il-proposta għandha tiġi nnotifikata lill-Kummissjoni.
6. Sa tletin xahar wara l-approvazzjoni tal-proposta għall-qafas ta' implimentazzjoni għal pjattaforma Ewropea għall-iskambju tal-enerġija tal-ibbilanċjar mir-riżervi għar-restawr tal-frekwenza b'attivazzjoni manwali, jew fejn it-TSOs kollha jipprezentaw proposta għall-emendar tal-pjattaforma Ewropea skont il-paragrafu 5, it-TSOs kollha għandhom jimplimentaw u jagħmlu operazzjonali l-pjattaforma Ewropea għall-iskambju tal-enerġija tal-ibbilanċjar mir-riżervi għar-restawr tal-frekwenza b'attivazzjoni manwali, u għandhom jużaw il-pjattaforma Ewropea biex:
- (a) jipprezentaw l-offerti kollha għall-enerġija tal-ibbilanċjar mill-prodotti standard għar-riżervi għar-restawr tal-frekwenza b'attivazzjoni manwali;
 - (b) jissostitwixxu l-offerti kollha għall-enerġija tal-ibbilanċjar mill-prodotti standard kollha għal riżervi tar-restawr tal-frekwenza b'attivazzjoni manwali, hlief għall-offerti li ma jkunux disponibbli skont l-Artikolu 29(14);
 - (c) jagħmlu hlithom biex jissodisfaw il-htigijiet kollha tagħhom għall-enerġija tal-ibbilanċjar mir-riżervi tar-restawr tal-frekwenza b'attivazzjoni manwali.

Artikolu 21

Pjattaforma Ewropea għall-iskambju tal-enerġija tal-ibbilanċjar mir-riżervi għar-restawr tal-frekwenza b'attivazzjoni awtomatika

1. Sa sena wara d-dhul fis-seħh ta' dan ir-Regolament, it-TSOs kollha għandhom jżviluppaw proposta għall-qafas ta' implimentazzjoni għal pjattaforma Ewropea għall-iskambju tal-enerġija tal-ibbilanċjar mir-riżervi għar-restawr tal-frekwenza b'attivazzjoni awtomatika.
2. Il-pjattaforma Ewropea għall-iskambju tal-enerġija tal-ibbilanċjar mir-riżervi għar-restawr tal-frekwenza b'attivazzjoni awtomatika, imhaddma mit-TSOs jew permezz ta' entità maħluqa mit-TSOs infushom, għandha tkun ibbażata fuq il-prinċipji tal-governanza u proċessi tan-negożju komuni u għandha tinkludi, tal-anqas, il-funzjoni ta' ottimizzazzjoni tal-attivazzjoni u l-funzjoni tal-isstalljar TSO-TSO. Din il-pjattaforma Ewropea għandha tapplika mudell multilaterali bejn TSO-TSO, b'listi komuni skont il-mertu biex jiġu skambjati l-offerti kollha għall-enerġija tal-ibbilanċjar mill-prodotti standard għar-riżervi għar-restawr tal-frekwenza b'attivazzjoni awtomatika, hlief għall-offerti li ma jkunux disponibbli skont l-Artikolu 29(14).
3. Il-proposta msemmija fil-paragrafu 1 għandha tinkludi tal-inqas l-affarijiet li ġejjin:
- (a) id-disinn ta' livell għoli tal-pjattaforma Ewropea;
 - (b) il-pjan direzzjonali u l-iskeda ta' żmien għall-implimentazzjoni tal-pjattaforma Ewropea;
 - (c) id-definizzjoni tal-funzjonijiet meħtieġa biex tithaddem il-pjattaforma Ewropea;
 - (d) ir-regoli proposti dwar il-governanza u t-tħaddim tal-pjattaforma Ewropea, abbażi tal-prinċipju tan-nondiskriminazzjoni u li jiżguraw it-trattament ekwu tat-TSO membri kollha u li l-ebda TSO ma jibbenefika minn vantaġġi ekonomiċi mhux ġustifikati permezz tal-partecipazzjoni f'funzjonijiet tal-pjattaforma Ewropea;

- (e) id-deżinjazzjoni proposta tal-entità jew entitajiet li jwettqu l-funzjonijiet definiti fil-proposta. Fejn it-TSOs jipproponu li jiddeżinjaw aktar minn entità waħda, il-proposta għandha turi u tiżgura:
 - (i) allokazżjoni koerenti tal-funzjonijiet lill-entitajiet li jhaddmu l-pjattaforma Ewropea; Il-proposta għandha tqis bis-shih il-htieġa li jiġu kkoordinati l-funzjonijiet differenti allokat li lill-entitajiet li joperaw il-pjattaforma Ewropea;
 - (ii) li l-konfigurazzjoni proposta tal-pjattaforma Ewropea u l-allokazżjoni ta' funzjonijiet tiżgura governanza, tħaddim u superviżjoni regolatorja effiċjenti u effettivi, tal-pjattaforma Ewropea kif ukoll jappoġġaw l-ghanijiet ta' dan ir-Regolament;
 - (iii) proċess effettiv għall-koordinazzjoni u t-tehid tad-deċiżjonijiet sabiex tissolva kull pożizzjoni konfligġenti bejn l-entitajiet li joperaw il-pjattaforma Ewropea;
 - (f) il-qafas għall-armonizzazzjoni tat-termeni u l-kundizzjonijiet marbuta mal-konfigurazzjoni tal-ibbilanċjar skont l-Artikolu 18;
 - (g) il-prinċipji dettaljati għall-kondiviżjoni tal-kostijiet komuni, inkluża l-kategorizzazzjoni dettaljata ta' kostijiet komuni, b'konformità mal-Artikolu 23;
 - (h) il-hin tal-gheluq tan-negozju ta' enerġija tal-ibbilanċjar għall-prodotti standard għar-riżervi għar-restawr tal-frekwenza b'attivazzjoni awtomatika, b'konformità mal-Artikolu 24;
 - (i) id-definizzjoni ta' prodotti standard għall-enerġija tal-ibbilanċjar minn riżervi għar-restawr tal-frekwenza b'attivazzjoni awtomatika skont l-Artikolu 25;
 - (j) il-hin tal-gheluq għat-tfiġh tal-offerti għall-enerġija tat-TSO b'konformità mal-Artikolu 29(13);
 - (k) il-listi komuni skont il-mertu li jiġu organizzati skont il-funzjoni ta' ottimizzazzjoni b'konformita mal-Artikolu 31;
 - (l) id-deskrizzjoni tal-algoritmu għall-operazzjoni tal-funzjoni ta' ottimizzazzjoni tal-attivazzjoni għall-offerti għall-enerġija tal-ibbilanċjar mill-prodotti standard kollha għar-riżervi għar-restawr tal-frekwenza b'attivazzjoni awtomatika skont l-Artikolu 58.
4. Sa sitt xhur wara l-approvazzjoni tal-proposta għal qafas ta' implimentazzjoni għal pjattaforma Ewropea għall-iskambju tal-enerġija tal-ibbilanċjar mir-riżervi għar-restawr tal-frekwenza b'attivazzjoni awtomatika, it-TSOs kollha għandhom jiddeżinjaw lill-entità/jiet proposti, inkarigati biex joperaw il-pjattaforma Ewropea b'konformità mal-paragrafu 3(e).
5. Sa tmintax-il xahar wara l-approvazzjoni tal-proposta għal qafas ta' implimentazzjoni għal pjattaforma Ewropea għall-iskambju tal-enerġija tal-ibbilanċjar mir-riżervi għar-restawr tal-frekwenza b'attivazzjoni awtomatika, it-TSOs kollha jistgħu jiżviluppaw proposta għall-modifika tal-pjattaforma Ewropea għall-iskambju tal-enerġija tal-ibbilanċjar minn riżervi għar-restawr tal-frekwenza b'attivazzjoni awtomatika skont il-paragrafu 1 u l-prinċipji stabbiliti fil-paragrafu 2. Il-modifiki proposti għandhom ikunu appoġġati minn analiżi tal-kostijiet u l-benefiċċji magħmula mit-TSOs kollha skont l-Artikolu 61. Il-proposta għandha tiġi nnotifikata lill-Kummissjoni.
6. Sa tletin xahar wara l-approvazzjoni tal-proposta għall-qafas ta' implimentazzjoni għal pjattaforma Ewropea għall-iskambju tal-enerġija tal-ibbilanċjar minn riżervi għar-restawr tal-frekwenza b'attivazzjoni manwali, jew fejn it-TSOs kollha jipprezentaw proposta għall-emendar tal-pjattaforma Ewropea skont il-paragrafu 5, it-TSOs kollha għandhom jimplimentaw u jagħmlu operazzjonali l-pjattaforma Ewropea għall-iskambju tal-enerġija tal-ibbilanċjar minn riżervi għar-restawr tal-frekwenza b'attivazzjoni awtomatika skont il-Parti IV tar-Regolament (UE) 2017/1485 għandhom jimplimentaw u jagħmlu operazzjonali l-pjattaforma Ewropea għall-iskambju tal-enerġija tal-ibbilanċjar minn riżervi għar-restawr tal-frekwenza b'attivazzjoni awtomatika, u għandhom jużaw il-pjattaforma Ewropea biex:
- (a) jipprezentaw l-offerti kollha għall-enerġija tal-ibbilanċjar mill-prodotti standard għar-riżervi għar-restawr tal-frekwenza b'attivazzjoni awtomatika;
 - (b) jissostiwxu l-offerti kollha għall-enerġija tal-ibbilanċjar mill-prodotti standard kollha għal riżervi għar-restawr tal-frekwenza b'attivazzjoni awtomatika, hlief għall-offerti li ma jkunux disponibbli skont l-Artikolu 29(14);
 - (c) jagħmlu hilitom biex jissodisfaw il-htigijiet kollha tagħhom għall-enerġija tal-ibbilanċjar mir-riżervi tghar-restawr tal-frekwenza b'attivazzjoni awtomatika.

Artikolu 22

Pjattaforma Ewropea għall-proċess tan-nettjar tal-iżbilanċi

1. Sa sitt xhur wara d-dhul fis-seħh ta' dan ir-Regolament, it-TSOs kollha għandhom jiżviluppaw proposta għall-qafas ta' implimentazzjoni għal pjattaforma Ewropea għall-proċess tan-nettjar tal-iżbilanċi.

2. Il-pjattaforma Ewropea għall-proċess tan-nettjar tal-izbilanċi, imhaddma mit-TSOs jew permezz ta' entità maħluqa mit-TSOs infushom, għandha tkun ibbażata fuq il-prinċipji tal-governanza u proċessi tan-negozju komuni u għandha tinkludi, tal-anqas, il-funzjoni tan-nettjar tal-izbilanċi u l-funzjoni tal-issetiljar TSO-TSO. Il-pjattaforma Ewropea għandha tapplika mudell multilaterali TSO-TSO sabiex twettaq il-proċess tan-nettjar tal-izbilanċi.

3. Il-proposta msemmija fil-paragrafu 1 għandha tinkludi tal-inqas l-affarijiet li ġejjin:

- (a) id-disinn ta' livell għoli tal-pjattaforma Ewropea;
- (b) il-pan direzzjonali u l-iskeda ta' żmien għall-implimentazzjoni tal-pjattaforma Ewropea;
- (c) id-definizzjoni tal-funzjonijiet meħtieġa biex tithaddem il-pjattaforma Ewropea;
- (d) ir-regoli proposti dwar il-governanza u t-thaddim tal-pjattaforma Ewropea, abbażi tal-prinċipju tan-nondiskriminazzjoni u li jiżguraw it-trattament ekwu tat-TSO membri kollha u li l-ebda TSO ma jibbenefika minn vantaġġi ekonomiċi mhux ġustifikati permezz tal-partecipazzjoni ffunzjonijiet tal-pjattaforma Ewropea;
- (e) id-deżinjazzjoni proposta tal-entità jew entitajiet li jwettqu l-funzjonijiet definiti fil-proposta. Fejn it-TSOs jipproponu li jiddeżinjaw aktar minn entità waħda, il-proposta għandha turi u tiżgura:
 - (i) allokazżjoni koerenti tal-funzjonijiet lill-entitajiet li jhaddmu l-pjattaforma Ewropea; Il-proposta għandha tqis bis-shih il-htieġa li jiġu kkoordinati l-funzjonijiet differenti allokat lill-entitajiet li joperaw il-pjattaforma Ewropea;
 - (ii) li l-konfigurazzjoni proposta tal-pjattaforma Ewropea u l-allokazżjoni ta' funzjonijiet tiżgura governanza, thaddim u superviżjoni regolatorja effiċjenti u effettivi, tal-pjattaforma Ewropea kif ukoll jappoġġaw l-ghanijiet ta' dan ir-Regolament;
 - (iii) proċess effettiv għall-koordinazzjoni u t-tehid tad-deċiżjonijiet sabiex tissolva kull pożizzjoni konfligġenti bejn l-entitajiet li joperaw il-pjattaforma Ewropea;
- (f) il-qafas għall-armonizzazzjoni tat-termi u l-kundizzjonijiet marbuta mal-konfigurazzjoni tal-ibbilanċjar skont l-Artikolu 18;
- (g) il-prinċipji dettaljati għall-kondiviżjoni tal-kostijiet komuni, inkluża l-kategorizzazzjoni dettaljata ta' kostijiet komuni, b'konformità mal-Artikolu 23;
- (h) id-deskrizzjoni tal-algoritmu għall-operazzjoni tal-funzjoni tal-proċess għan-nettjar tal-izbilanċi skont l-Artikolu 58.

4. Sa sitt xhur wara l-approvazzjoni tal-proposta għal qafas ta' implimentazzjoni għal pjattaforma Ewropea għall-proċess għan-nettjar tal-izbilanċi, it-TSOs kollha għandhom jiddeżinjaw lill-entità/ajiet proposti, inkarigati biex joperaw il-pjattaforma Ewropea b'konformità mal-paragrafu 3(e).

5. Sa sena wara l-approvazzjoni tal-proposta għall-qafas ta' implimentazzjoni għal pjattaforma Ewropea għall-proċess għan-nettjar tal-izbilanċi, it-TSOs kollha li jwettqu l-proċess tar-restawr tal-frekwenza awtomatiku skont il-Parti IV tar-Regolament (UE) 2017/1485 għandhom iwettqu u jagħmlu operazzjonali l-pjattaforma Ewropea għall-proċess għan-nettjar tal-izbilanċi. Għandhom jużaw il-pjattaforma Ewropea biex iwettqu l-proċess għan-nettjar tal-izbilanċi, tal-anqas għaż-żona sinkronika tal-Ewropa Kontinentali.

Artikolu 23

Kondiviżjoni tal-kostijiet bejn TSOs fi Stati Membri differenti

1. It-TSOs kollha għandhom jipprovdu rapport annwali lill-awtoritajiet regolatorji rilevanti b'konformità mal-Artikolu 37 tad-Direttiva 2009/72/KE li fih il-kostijiet tal-istabbiliment, l-emendar u l-operar tal-pjattaformi Ewropej skont l-Artikoli 19, 20, 21 u 22 huma spjegati fid-dettall. Dan ir-rapport għandu jiġi ppubblikat mill-Aġenzija filwaqt li jingħata l-kunsiderazzjoni xierqa għall-informazzjoni kummerċjali sensittiva.

2. Il-kostijiet imsemmija fil-paragrafu 1 għandhom jinqasmu kif ġej:

- (a) kostijiet komuni li jirriżultaw minn attivitajiet koordinati tat-TSOs kollha li jiehdu sehem fil-pjattaformi rispettivi;
- (b) kostijiet reġjonali li jirriżultaw minn attivitajiet ta' diversi TSOs, imma mhux kollha kemm huma, li jiehdu sehem fil-pjattaformi rispettivi;
- (c) kostijiet nazzjonali li jirriżultaw minn attivitajiet tat-TSOs f'dak l-Istat Membru li jiehu sehem fil-pjattaformi rispettivi;

3. Il-kostijiet komuni msemmija fil-paragrafu 2(a) għandhom jinqasmu bejn it-TSOs fl-Istati Membri u fil-pajjiżi terzi li jiehdu sehem fil-pjattaformi Ewropej. Sabiex jiġi kkalkulat l-ammont li għandu jithallas mit-TSOs f'kull Stat Membru u, jekk applikabbli f'kull pajjiż terz, parti waħda minn tmienja tal-kostijiet komuni għandha tiġi kondiviża b'mod ugwali bejn kull Stat Membru u pajjiż terz, hames partijiet minn tmienja jiġu kondiviżi bejn kull Stat Membru u pajjiż terz proporzjonalment għall-konsum tagħhom, u żewġ partijiet minn tmienja jiġu kondiviżi b'mod ugwali bejn it-TSOs parteċipanti skont il-paragrafu 2(a). Is-sehem tal-kostijiet tal-Istat Membru għandhom jiġġarbu mit-TSO jew it-TSOs li joperaw fit-territorju ta' dak l-Istat. Fil-każ li fi Stat Membru partikolari jkun hemm diversi TSOs li joperaw, is-sehem tal-kostijiet ta' dak l-Istat Membru għandu jitqassam bejn dawk it-TSOs proporzjonalment għall-konsum f'żoni ta' kontroll tat-TSOs.

4. Sabiex jiġu kkunsidrati bidliet fil-kostijiet komuni jew bidliet fit-TSOs parteċipanti, il-kalkolu tal-kostijiet komuni għandu jiġi adattat regolarment.

5. TSOs li jikkooperaw f'ċertu reġjun għandhom jaqblu b'mod kongunt fuq proposta għall-kondiviżjoni tal-kostijiet reġjonali skont il-paragrafu 2(b). Il-proposta għandha mbagħad tiġi approvata individwalment mill-awtoritajiet regolatorji rilevanti ta' kull wieħed mill-Istati Membri u, jekk applikabbli, kull pajjiż terz fir-reġjun. Inkella t-TSOs li jikkooperaw f'ċertu reġjun jistgħu jużaw l-allokkazzjoni għall-kondiviżjoni tal-arranġamenti stabbiliti fil-paragrafu 3.

6. Il-prinċipji tal-kondiviżjoni tal-kostijiet għandhom japplikaw għall-kostijiet li jikkontribwixxu għall-istabbiliment, l-emendar u t-tħaddim tal-pjattaformi Ewropej mill-approvazzjoni tal-proposta għall-oqfsa ta' implimentazzjoni rilevanti skont l-Artikoli 19(1), 20(1), 21(1) u 22(1). Fil-każ li l-oqfsa ta' implimentazzjoni jipproponu li proġetti eżistenti jevolvu fi pjattaforma Ewropea, it-TSOs kollha li jiehdu sehem fil-proġetti eżistenti jistgħu jipproponu li sehem tal-kostijiet imġarrba qabel l-approvazzjoni tal-proposta għall-oqfsa ta' implimentazzjoni direttament marbuta mal-iżvilupp u mal-implimentazzjoni ta' dan il-proġett ikun jitqies bħala parti mill-kostijiet komuni skont il-paragrafu 2(a).

Artikolu 24

Il-hin tal-gheluq tan-negozju tal-enerġija tal-ibbilanċjar

1. Bħala parti mill-proposti skont l-Artikoli 19, 20 u 21, it-TSOs kollha għandhom jarmonizzaw il-hin tal-gheluq tan-negozju ta-enerġija tal-ibbilanċjar għal prodotti standard fil-livell tal-Unjoni, tal-anqas għal kull wieħed mill-proċessi li ġejjin:

- (a) ir-riżervi ta' rimpjazzament;
- (b) ir-riżervi għar-restawr tal-frekwenza b'attivazzjoni manwali;
- (c) ir-riżervi għar-restawr tal-frekwenza b'attivazzjoni awtomatika;

2. Il-hin tal-gheluq tan-negozju tal-enerġija tal-ibbilanċjar għandu:

- (a) jkun viċin kemm jista' jkun għall-hin reali;
- (b) ma jkunx qabel il-hin tal-gheluq tan-negozju transżonali tal-istess ġurnata;
- (c) jippermetti biżżejjed hin għall-proċessi tal-ibbilanċjar meħtieġa.

3. Wara l-hin tal-gheluq tan-negozju tal-enerġija tal-ibbilanċjar, il-fornituri tas-servizzi tal-ibbilanċjar ma għandhomx jithallew jipprezentaw l-offerti għall-enerġija tal-ibbilanċjar.

4. Wara l-hin tal-gheluq tan-negozju tal-enerġija tal-ibbilanċjar, il-fornituri tas-servizzi tal-ibbilanċjar għandhom jirrappurtaw lit-TSOs tal-konnessjoni dwar kwalunkwe volumi mhux disponibbli tal-offerti għall-enerġija tal-ibbilanċjar, mingħajr dewmien bla bżonn b'konformità ma' 158(4)(b) u 161(4)(b) tar-Regolament (UE) 2017/1485. Jekk il-fornitur tas-servizz tal-ibbilanċjar ikollu punt ta' konnessjoni ma' DSO, u jekk meħtieġ mid-DSO, il-fornitur tas-servizzi tal-ibbilanċjar għandu jirrapporta wkoll dwar kwalunkwe volumi mhux disponibbli tal-offerti għall-enerġija tal-ibbilanċjar lid-DSO mingħajr dewmien żejjed.

5. Sa sentejn wara d-dhul fis-seħh ta' dan ir-Regolament, kull TSO li japplika mudell ta' dispaċċ ċentrali għandu jiddefinixxi tal-inqas hin tal-gheluq wieħed għall-proċess integrat għall-iskedar li għandu:

- (a) jippermetti lill-fornituri tas-servizzi tal-ibbilanċjar jaġġornaw l-offerti għall-proċess integrat tal-iskedar mill-qrib kemm jista' jkun għall-hin reali;
- (b) ma jkunx itwal minn tmien sigħat qabel il-hin reali;
- (c) ikun stabbilit qabel il-hin tal-gheluq għat-tfiġh tal-offerti għall-enerġija tat-TSO.

6. Wara kull hin tal-gheluq tan-negozju tal-proċess integrat għall-iskedar, l-offerta għall-proċess integrat għall-iskedar tista' titbiddel biss b'konformità mar-regoli definiti mit-TSO tal-konnessjoni fit-termini u l-kundizzjonijiet għall-fornituri tas-servizzi tal-ibbilanċjar stabbiliti skont l-Artikolu 18. Dawk ir-regoli għandhom jiġu implimentati qabel it-TSO tal-konnessjoni jingħaqad ma' kwalunkwe proċess għall-iskambju tal-enerġija tal-ibbilanċjar u għandhom jippermettu lill-fornituri tas-servizzi tal-ibbilanċjar li jaġġornaw l-offerti għall-proċess integrat tal-iskedar kemm jista' jkun sal-hin tal-gheluq tan-negozju tal-kapaċità transzonal tal-istess ġurnata, filwaqt li jiżguraw:

- (a) l-effiċjenza ekonomika tal-proċess integrat għall-iskedar;
- (b) is-sigurtà operazzjonali.
- (c) il-konsistenza tal-iterazzjonijiet kollha tal-proċess integrat għall-iskedar;
- (d) trattament ġust u indaqs għall-fornituri kollha tas-servizzi tal-ibbilanċjar fiż-żona ta' skedar;
- (e) l-ebda effett negattiv fuq il-proċess integrat għall-iskedar.

7. Kull TSO li japplika mudell ta' dispaċċ ċentrali għandu jistabbilixxi r-regoli għall-offerti għall-użu tal-offerti għall-proċess integrat għall-iskedar qabel il-hin tal-gheluq tan-negozju tal-enerġija tal-ibbilanċjar skont l-Artikolu 18(8)(c) sabiex:

- (a) jiġi żgurat li t-TSO jissodisfa r-rekwiżiti tiegħu tal-kapaċità tar-riżerva f'hin reali;
- (b) jiġi żgurat li jkun hemm biżżejjed riżorsi biex jissolvew il-kongestjonijiet interni;
- (c) tiġi żgurata l-possibbiltà ta' dispaċċ fattibbli tal-faċilitajiet tal-ġenerazzjoni tal-enerġija u tal-faċilitajiet tad-domanda f'hin reali;

Artikolu 25

Ir-rekwiżiti għall-prodotti standard

1. Għandhom jiġu żviluppati prodotti standard għall-enerġija tal-ibbilanċjar bħala parti mill-proposti għall-oqfsa ta' implimentazzjoni għall-pjattaformi Ewropej b'konformità mal-Artikoli 19, 20 u 21. Wara l-approvazzjoni ta' kull qafas ta' implimentazzjoni u mhux aktar tard mill-hin meta TSO juża l-pjattaforma Ewropea rispettiva, it-TSO għandu juża biss prodotti tal-enerġija standard, u fejn dak ikun ġustifikat, tal-ibbilanċjar, sabiex jinżamm il-bilanċ tas-sistema b'konformità mal-Artikolu 127, l-Artikolu 157 u l-Artikolu 160 tar-Regolament (UE) 2017/1485.

2. Sa sentejn wara d-dhul fis-seħh ta' dan ir-Regolament, it-TSOs kollha għandhom jiżviluppaw proposta għal lista ta' prodotti standard għall-kapaċità tal-ibbilanċjar għar-riżervi għar-restawr tal-frekwenza u r-riżervi ta' rimpjazzament.

3. Tal-anqas kull sentejn, it-TSOs kollha għandhom jirrevedu l-lista ta' prodotti standard għall-enerġija tal-ibbilanċjar u l-kapaċità tal-ibbilanċjar. Ir-reviżjoni tal-prodotti standard għandha tqis:

- (a) l-għanijiet stabbiliti fl-Artikolu 3(1);
- (b) jekk applikabbli, il-bidliet proposti għal-lista ta' prodotti standard u l-ġhadd ta' listi komuni skont il-mertu skont l-Artikolu 31(2);
- (c) il-lista ta' indikaturi tal-prestazzjoni stabbilita fl-Artikolu 59(4).

4. Il-lista ta' prodotti standard għall-enerġija tal-ibbilanċjar u għall-kapaċità tal-ibbilanċjar tista' tistabbilixxi tal-anqas il-karatteristiċi li ġejjin ta' offerta ta' prodott standard:

- (a) il-perjodu ta' thejġija;
- (b) il-perjodu ta' varjazzjoni;
- (c) il-hin ta' attivazzjoni totali;
- (d) il-kwantità minima u massima;
- (e) il-perjodu ta' diżattivazzjoni;
- (f) it-tul ta' żmien minimu u massimu tal-perjodu tat-twassil;
- (g) perjodu ta' validità;
- (h) il-modalità ta' attivazzjoni.

5. Il-lista ta' prodotti standard għall-enerġija tal-ibbilanċjar u għall-kapaċità tal-ibbilanċjar għandha tistabbilixxi tal-anqas il-karatteristiċi li ġejjin għall-prodotti standard, li għandhom jiġu determinati mill-fornituri tas-servizzi tal-ibbilanċjar matul il-prekwalifikazzjoni jew meta jkunu qeghdin jipprezentaw l-offerta għal prodott standard:

- (a) il-prezz tal-offerta;
- (b) id-diviżibilità;
- (c) il-post;
- (d) id-durata minima bejn tmiem il-perjodu ta' diżattivazzjoni u l-attivazzjoni ta' wara.

6. Il-prodotti standard għall-enerġija tal-ibbilanċjar u l-kapaċità tal-ibbilanċjar għandhom:

- (a) jiżguraw standardizzazzjoni effiċjenti, irawmu l-kompetizzjoni transfruntiera u l-likwidità u jevitaw frammentazzjoni tas-suq bla bżonn;
- (b) jiffaċilitaw il-partecipazzjoni tas-sidien tal-faċilitajiet tad-domanda, tal-partijiet terzi u tas-sidien tal-faċilitajiet tal-generazzjoni tal-enerġija minn sorsi tal-enerġija konvenzjonali u rinnovabbli kif ukoll tas-sidien ta' unitajiet tal-ħżin tal-enerġija bħala fornituri tas-servizzi tal-ibbilanċjar;

Artikolu 26

Rekwiżiti għall-prodotti speċifiċi

1. Wara l-approvazzjoni tal-oqfsa ta' implimentazzjoni għall-pjattaformi Ewropej skont l-Artikoli 19, 20 u 21, kull TSO jista' jiżviluppa proposta biex jiġu definiti u jintużaw prodotti speċifiċi għall-enerġija tal-ibbilanċjar u kapaċità tal-ibbilanċjar. Din il-proposta għandha tinkludi tal-anqas:

- (a) definizzjoni ta' prodotti speċifiċi u tal-perjodu ta' hin li fihom se jintużaw;
- (b) dimostrazzjoni li l-prodotti standard mhumiex biżżejjed biex tiġi żgurata s-sigurtà operazzjonali u sabiex jinżamm il-bilanċ tas-sistema b'mod effiċjenti jew prova li ċerti riżorsi tal-ibbilanċjar ma jistgħux jiehdu sehem fis-suq tal-ibbilanċjar permezz ta' prodotti standard;
- (c) deskrizzjoni tal-miżuri proposti sabiex jiġi minimizzat l-użu ta' prodotti speċifiċi soġġetti għall-effiċjenza ekonomika;
- (d) fejn applikabbli, ir-regoli għall-konverżjoni tal-offerti għall-enerġija tal-ibbilanċjar minn prodotti speċifiċi f'offerti għall-enerġija tal-ibbilanċjar minn prodotti standard;
- (e) fejn applikabbli, l-informazzjoni dwar il-proċess għall-konverżjoni ta' offerti għall-enerġija tal-ibbilanċjar minn prodotti speċifiċi f'offerti għall-enerġija tal-ibbilanċjar minn prodotti standard, u l-informazzjoni dwar liema lista komuni skont il-mertu tkun soġġetta għall-konverżjoni;
- (f) prova li l-prodotti speċifiċi ma jgħolqux ineffiċjenzi u distorsjonijiet sinifikanti fis-suq tal-ibbilanċjar fi jew barra ż-żona ta' skedar.

2. Kull TSO li juża prodotti speċifiċi għandu jirrevedi, kull sentejn, il-htieġa li juża prodotti speċifiċi, b'konformità mal-kriterji stabbiliti fil-paragrafu 1.

3. Il-prodotti speċifiċi għandhom jiġu implimentati b'mod parallel mal-implimentazzjoni tal-prodotti standard. Wara l-użu tal-prodotti speċifiċi, it-TSO ta' konnessjoni jista' jew:

- (a) jikkonverti l-offerti għall-enerġija tal-ibbilanċjar minn prodotti speċifiċi f'offerti għall-enerġija tal-ibbilanċjar minn prodotti standard;
- (b) inkella jattiva l-offerti għall-enerġija tal-ibbilanċjar minn prodotti speċifiċi lokalment mingħajr ma jikkondividihom.

4. Ir-regoli għall-konverżjoni tal-offerti għall-enerġija tal-ibbilanċjar minn prodotti speċifiċi f'offerti għall-enerġija tal-ibbilanċjar minn prodotti standard skont il-paragrafu 1(d) għandhom:

- (a) ikunu ġusti, trasparenti u mhux diskriminatorji;
- (b) ma jgħolqux ostakli għall-iskambju ta' servizzi tal-ibbilanċjar;
- (c) jiżguraw in-newtralità finanzjarja tat-TSOs.

Artikolu 27

Konverżjoni ta' offerti f'mudell ta' dispaċċ ċentrali

1. Kull TSO li japplika mudell ta' dispaċċ ċentrali għandu juża l-offerti għall-proċess integrat għall-iskedar għall-iskambju tas-servizzi tal-ibbilanċjar jew għall-kondiviżjoni tar-riżervi.

2. Kull TSO li japplika mudell ta' dispaċċ ċentrali għandu juża l-offerti għall-proċess integrat għall-iskedar li hemm disponibbli għall-ġestjoni tas-sistema fil-hin reali sabiex jiġu pprovduti servizzi lil TSOs oħra filwaqt li jiġu rrispettati l-limiti tas-sigurtà operazzjonali.

3. Kull TSO li japplika l-mudell ta' dispaċċ ċentrali għandu jikkonverti, kemm jista' jkun, jikkonverti l-offerti għall-proċess integrat għall-iskedar skont il-paragrafu 2 fi prodotti standard, filwaqt li titqies is-sigurtà operazzjonali. Ir-regoli għall-konverżjoni tal-offerti għall-proċess integrat għall-iskedar fi prodotti standard għandhom:

- (a) ikunu ġusti, trasparenti u mhux diskriminatorji;
- (b) ma joħolqux ostakli għall-iskambju ta' servizzi tal-ibbilanċjar;
- (c) jiżguraw in-newtralità finanzjarja tat-TSOs.

Artikolu 28

Il-proċeduri ta' rimedju

1. Kull TSO għandu jiżgura li jeżistu soluzzjonijiet ta' rimedju fil-każ li l-proċeduri msemija fil-paragrafi 2 u 3 ma jirnexxux.

2. Fejn l-akkwist ta' servizzi tal-ibbilanċjar ma jirnexxix, it-TSOs ikkonċernati għandhom jirrepetu l-proċess tal-akkwist. It-TSOs għandhom jinfurmaw lill-partecipanti tas-suq li jkun se jintużaw il-proċeduri ta' rimedju malajr kemm jista' jkun.

3. Fejn l-attivazzjoni kkoordinata tal-enerġija tal-ibbilanċjar ma tirnexxix, kull TSO jista' jiddevja mill-lista komuni skont il-mertu u għandu jinforma lill-partecipanti tas-suq malajr kemm jista' jkun.

TITOLU III

L-AKKWIST TAS-SERVIZZI TAL-IBBILANĊJAR

KAPITOLU 1

L-enerġija tal-ibbilanċjar

Artikolu 29

Attivazzjoni tal-offerti għall-enerġija tal-ibbilanċjar minn lista komuni skont il-mertu

1. Sabiex jinżamm il-bilanċ tas-sistema skont l-Artikolu 127, l-Artikolu 157 u l-Artikolu 160 tar-Regolament (UE) 2017/1485, kull TSO għandu juża offerti għall-enerġija tal-ibbilanċjar kosteffikaċi li jkun disponibbli għat-twassil fiż-żona ta' kontroll tiegħu abbażi ta' listi komuni skont il-mertu jew mudell ieħor kif stabbilit bil-proposta mit-TSOs kollha skont il-paragrafu 5 tal-Artikolu 21.

2. It-TSOs ma għandhomx jattivaw l-offerti għall-enerġija tal-ibbilanċjar qabel il-hin tal-gheluq tan-negozju tal-enerġija tal-ibbilanċjar korrispondenti, hlief fl-istat ta' allert jew fl-istat ta' emerġenza meta attivazzjonijiet bħal dawn jgħinu biex tittaffa s-serjetà ta' dawn l-istati tas-sistema u hlief fejn l-offerti jaqdu finijiet minbarra l-ibbilanċjar skont il-paragrafu 3.

3. Sa sena wara d-dhul fis-seħh ta' dan ir-Regolament, it-TSOs kollha għandhom jiżviluppaw proposta għal metodoloġija għall-klassifikazzjoni għall-finijiet ta' attivazzjoni tal-offerti għall-enerġija tal-ibbilanċjar. Din il-metodoloġija għandha:

- (a) tiddekrivi l-finijiet kollha possibbli għall-attivazzjoni tal-offerti għall-enerġija tal-ibbilanċjar;
- (b) tiddefinixxi kriterji tal-klassifikazzjoni għal kull fini possibbli tal-attivazzjoni.

4. Għal kull offerta għall-enerġija tal-ibbilanċjar attivata mill-lista komuni skont il-mertu, it-TSO li jattiva l-offerta għandu jiddefinixxi l-għan tal-attivazzjoni abbażi tal-paragrafu 3. L-għan tal-attivazzjoni għandu jiġi mgħarraf u għandu jkun viżibbli għat-TSOs kollha permezz tal-funzjoni tal-ottimizzazzjoni tal-attivazzjoni.

5. Fil-każ li l-attivazzjoni tal-offerti għall-enerġija tal-ibbilanċjar tiddevja mir-riżultati tal-funzjoni tal-ottimizzazzjoni tal-attivazzjoni, it-TSO għandhom jippubblikaw mingħajr dewmien żejjed informazzjoni dwar ir-raġunijiet għal din id-devjazzjoni.

6. It-talba għall-attivazzjoni tal-enerġija tal-ibbilanċjar mill-funzjoni tal-ottimizzazzjoni tal-attivazzjoni għandha tobbliga lit-TSO rikjedenti u lit-TSO tal-konnessjoni biex jaċċettaw l-iskambju tal-enerġija tal-ibbilanċjar. Kull TSO tal-konnessjoni għandu jiżgura l-attivazzjoni tal-offerta għall-enerġija tal-ibbilanċjar permezz tal-funzjoni tal-ottimizzazzjoni tal-attivazzjoni. L-issetiljar tal-enerġija tal-ibbilanċjar għandu jsir skont l-Artikolu 50 u bejn it-TSO tal-konnessjoni u l-fornitur tas-servizzi tal-ibbilanċjar skont il-Kapitolu 2 tat-Titolu V.

7. L-attivazzjoni tal-offerti għall-enerġija tal-ibbilanċjar għandu jkun ibbażat fuq mudell TSO-TSO b'lista komuni skont il-mertu.

8. Kull TSO għandu jippreżenta d-dejta kollha meħtieġa għall-operazzjoni tal-algoritmu fil-paragrafi 1 u 2 tal-Artikolu 58 dwar il-funzjoni tal-ottimizzazzjoni tal-attivazzjoni b'konformità mar-regoli stabbiliti skont l-Artikolu 31(1).

9. Kull TSO tal-konnessjoni għandu jippreżenta, qabel il-hin tal-gheluq għat-tfiġh tal-offerti tal-enerġija mit-TSO, l-offerti kollha għall-enerġija tal-ibbilanċjar li jaslulu minghand fornituri tas-servizzi tal-ibbilanċjar għall-funzjoni tal-ottimizzazzjoni tal-attivazzjoni, filwaqt li jitqiesu r-rekwiżiti tal-Artikoli 26 u 27. It-TSOs tal-konnessjoni ma għandhomx jimmodifikaw jew iżommu offerti għall-enerġija tal-ibbilanċjar, hlief għal:

- (a) offerti għall-enerġija tal-ibbilanċjar marbuta mal-Artikoli 26 u 27;
- (b) offerti għall-enerġija tal-ibbilanċjar li huma ovvjament żbaljati u li jinkludu volum tat-twassil mhux fattibbli;
- (c) offerti għall-enerġija tal-ibbilanċjar li ma jgħaddux għal għand il-pjattaformi Ewropej skont l-paragrafu 10.

10. Kull TSO li japplika mudell ta' awtodispaċċ u li jopera f'żona tal-iskedar b'hin lokali tal-gheluq tan-negozju tal-istess gurnata wara l-hin tal-gheluq tan-negozju għall-enerġija tal-ibbilanċjar skont l-Artikolu 24 jista' jiżviluppa proposta biex jiġi limitat l-ammont ta' offerti li jgħaddi għal għand il-pjattaformi Ewropej skont l-Artikoli 19 sa 21. L-offerti mgħoddija lill-pjattaformi Ewropej dejjem għandhom ikunu l-orhos offerti. Din il-proposta għandha tinkludi:

- (a) id-definizzjoni tal-volum minimu li jista' jgħaddi għal għand il-pjattaformi Ewropej. Il-volum minimu ta' offerti mressqa mit-TSO għandu jkun ugwali għal jew oghla mit-total tar-rekwiżiti għall-kapaċità tar-riżerva għall-blokka LFC skont l-Artikolu 157 u 160 tar-Regolament (UE) 2017/1485 u l-obbligi tagħhom li jirriżultaw mill-iskambju tal-kapaċità tal-ibbilanċjar jew il-kondiviżjoni tar-riżervi.
- (b) ir-regoli biex jiġu rilaxxati l-offerti li ma jressqux lill-pjattaformi Ewropej u d-definizzjoni tal-mument li fih il-fornituri tas-servizzi tal-ibbilanċjar ikkonċernati għandhom ikunu informati dwar ir-rilaxx tal-offerti tagħhom.

11. Talanqas darba kull sentejn wara l-approvazzjoni tal-proposta fil-paragrafu 10 mill-awtorità regolatorja rispettiva, it-TSOs kollha għandhom jivvalutaw l-impatt tal-limitar tal-volum tal-offerti mibgħuta lill-pjattaformi Ewropej u l-funzjonament tas-suq tal-istess gurnata. Din il-valutazzjoni għandha tinkludi:

- (a) evalwazzjoni mit-TSOs rilevanti dwar il-volum minimu ta' offerti li għandhom jintbagħtu lill-pjattaformi Ewropej skont l-Artikolu 10(a);
- (b) rakkomandazzjoni lit-TSOs rilevanti li tillimita l-offerti għall-enerġija tal-ibbilanċjar.

Abbażi ta' din il-valutazzjoni, it-TSOs kollha għandhom jagħmlu proposta lill-awtoritajiet regolatorji kollha sabiex jirrevedu l-volum minimu tal-offerti tal-enerġija tal-ibbilanċjar li għandu jressaq lill-pjattaformi Ewropej skont il-paragrafu 10(a).

12. Kull TSO rikjedenti jista' jitlob l-attivazzjoni tal-offerti għall-enerġija tal-ibbilanċjar mil-listi komuni skont il-mertu sakemm jintlaħaq il-volum totali tal-enerġija tal-ibbilanċjar. Il-volum totali tal-enerġija tal-ibbilanċjar li jista' jiġi attivat mit-TSO rikjedenti mill-offerti għall-enerġija tal-ibbilanċjar fil-listi komuni skont il-mertu jiġi kkalkulat bħala t-total tal-volumi ta':

- (a) offerti għall-enerġija tal-ibbilanċjar imressqa mit-TSO rikjedenti li ma jirriżultawx mill-kondiviżjoni tar-riżervi jew l-iskambju tal-kapaċità tal-ibbilanċjar;
- (b) l-offerti tal-enerġija tal-ibbilanċjar imressqa minn TSOs oħra b'riżultat tal-kapaċità tal-ibbilanċjar akkwistata f'isem it-TSO rikjedenti;
- (c) l-offerti għall-enerġija tal-ibbilanċjar li jirriżultaw mill-kondiviżjoni tar-riżervi bil-kundizzjoni li t-TSOs l-oħra li jiehdu sehem fil-kondiviżjoni tar-riżervi ma jkunux diġà talbu l-attivazzjoni ta' dawk il-volumi kondiviżi.

13. It-TSOs kollha jistgħu jistabbilixxu, fil-proposti għall-oqfsa ta' implimentazzjoni għall-pjattaformi Ewropej skont l-Artikoli 19, 20 u 21, il-kundizzjonijiet jew sitwazzjonijiet li fihom il-limiti stabbiliti fil-paragrafu 12 ma japplikawx. Meta TSO jitlob offerti għall-enerġija tal-ibbilanċjar li jisbqu l-limitu stabbilit fil-paragrafu 12, it-TSOs kollha l-oħra għandhom jiġu infurmati.

14. Kull TSO jista' jiddikjara l-offerti kollha għall-enerġija tal-ibbilanċjar ipprezentati lill-funzjoni tal-ottimizzazzjoni tal-attivazzjoni bħala mhux disponibbli għall-attivazzjoni mit-TSOs l-oħra, għaliex huma ristretti minhabba l-kongestjoni interna jew minhabba restrizzjonijiet marbuta mas-sigurtà operazzjonali fiz-żona ta' skedar tat-TSO tal-konnessjoni.

Artikolu 30

L-ipprezzar tal-enerġija tal-ibbilanċjar u tal-kapaċità transżonali li jintuża għall-iskambju tal-enerġija tal-ibbilanċjar jew it-thaddim tal-proċess tan-nettjar tal-iżbilanċi

1. Sa sena wara d-dhul fis-seħh ta' dan ir-Regolament, it-TSOs kollha għandhom jiżviluppaw proposta għal regoli tal-issetiljar komuni applikabbli għall-iskambji intenzjonati kollha tal-enerġija b'riżultat tal-attivazzjoni tal-offerti għall-enerġija tal-ibbilanċjar għall-proċess tar-restawr tal-frekwenza skont l-Artikoli 143 u 147 tar-Regolament (UE) 2017/1485, u l-proċess għar-rimpjazzament tar-riżervi skont l-Artikoli 144 u 148 tar-Regolament (UE) 2017/1485. Tali metodoloġija għandha:

- (a) tkun ibbażata fuq l-ipprezzar marginali (pay-as-cleared);
- (b) tiddefinixxi kif l-attivazzjoni tal-offerti għall-enerġija tal-ibbilanċjar attivati għal finijiet oħra minbarra l-ibbilanċjar tolqot il-prezz tal-enerġija, filwaqt li jiġi żgurat li tal-anqas l-offerti għall-enerġija tal-ibbilanċjar attivati għall-ġestjoni tal-kongestjoni interna ma għandhomx jiffissaw il-prezz marginali tal-enerġija tal-ibbilanċjar;
- (c) tistabbilixxi tal-anqas prezz wiehed għall-enerġija tal-ibbilanċjar, għal kull perjodu tal-issetiljar tal-iżbilanċi;
- (d) tagħti sinjali tal-prezzijiet u incentivi korretti lill-partecipanti tas-suq;
- (e) tqis il-metodu tal-ipprezzar fil-perjodi ta' żmien tal-gurnata bil-quddiem u tal-istess gurnata.

2. Fil-każ li t-TSO jidentifikaw li huma meħtieġa limiti tekniċi tal-prezzijiet għall-funzjonament effiċjenti tas-suq, bħala parti mill-proposta skont il-paragrafu 1a, jistgħu jiżviluppaw b'mod kongunt proposta għal prezzijiet massimi u minimi armonizzati għall-enerġija tal-ibbilanċjar, li jkunu jinkludu prezzijiet tal-offerti u tal-ikklerjar, li għandhom jiġu applikati fiż-żoni kollha ta' skedar. F'każ bħal dan, il-prezzijiet armonizzati minimi u massimi tal-enerġija tal-ibbilanċjar għandhom iqisu l-prezz tal-ikklerjar massimu u minimu għall-perjodi ta' żmien tal-gurnata bil-quddiem u tal-istess gurnata skont ir-Regolament (UE) 2015/1222

3. Il-proposta skont il-paragrafu 1 għandha tiddefinixxi wkoll metodoloġija għall-ipprezzar tal-kapaċità transżonali li tintuża għall-iskambju tal-enerġija tal-ibbilanċjar jew għat-thaddim tal-proċess għan-nettjar tal-iżbilanċi. Tali metodoloġija għandha tkun konsistenti mar-rekwiżiti stabbiliti skont ir-Regolament (UE) 2015/1222, u:

- (a) tirrifletti l-kongestjoni tas-suq;
- (b) tkun ibbażata fuq il-prezzijiet tal-enerġija tal-ibbilanċjar minn offerti attivati għall-enerġija tal-ibbilanċjar, determinati skont il-metodu tal-ipprezzar tal-paragrafu 1(a), inkella, jekk applikabbli, dak imsemmi fil-paragrafu 5;
- (c) ma tapplika l-ebda tariffa addizzjonali għall-iskambju tal-enerġija tal-ibbilanċjar jew għat-thaddim tal-proċess għan-nettjar tal-iżbilanċi, hlief tariffa għall-kumpens tat-telf jekk din it-tariffa titqies ukoll f'oqfsa ta' żmien oħra.

4. Il-metodu ta' pprezzar armonizzat definit fil-paragrafu 1 għandu japplika għall-enerġija tal-ibbilanċjar mill-prodotti standard u speċifiċi kollha stkon l-Artikolu 26(3)(a). Għal prodotti speċifiċi skont l-Artikolu 26(3)(b), it-TSO konċernat jista' jipproponi metodu ta' pprezzar differenti fil-proposta għal prodotti speċifiċi skont l-Artikolu 26.

5. Fejn it-TSOs kollha jidentifikaw ineffiċjenzi fl-applikazzjoni tal-metodoloġija proposta skont il-paragrafu 1(a), jistgħu jitolbu emenda u jipproponu metodu ta' pprezzar alternattiv għal dak imsemmi fil-paragrafu 1(a). F'tali każ, it-TSOs kollha għandhom jagħmlu analiżi dettaljata li turi li metodu ta' pprezzar alternattiv huwa aktar effiċjenti.

Artikolu 31

Funzjoni ta' ottimizazzjoni tal-attivazzjoni

1. It-TSOs kollha għandhom jistabbilixxu funzjoni ta' ottimizazzjoni tal-attivazzjoni skont l-Artikolu 29 u dan l-Artikolu għall-ottimizazzjoni tal-attivazzjoni tal-offerti għall-enerġija tal-ibbilanċjar minn listi komuni skont il-mertu. Din il-funzjoni għandha tqis tal-anqas l-affarijiet li ġejjin:

- (a) il-proċessi ta' attivazzjoni u restrizzjonijiet tekniċi minn prodotti differenti tal-enerġija tal-ibbilanċjar;
- (b) is-sigurtà operazzjonali.
- (c) l-offerti kollha għall-enerġija tal-ibbilanċjar inkluzi fil-listi komuni skont il-mertu li huma kompatibbli;

- (d) il-possibbiltà li t-talbiet tal-attivazzjoni b'kontroazzjoni li jsiru mit-TSOs jiġu nnettjati.
 - (e) it-talbiet ta' attivazzjoni mressqa mit-TSOs kollha;
 - (f) il-kapaċità transżonali disponibbli.
2. Il-listi komuni skont il-mertu għandhom jikkonsistu minn offeriti għall-enerġija tal-ibbilanċjar mill-prodotti standard. It-TSOs kollha għandhom jistabbilixxu l-listi komuni skont il-mertu meħtieġa għall-prodotti standard. L-offerti għall-enerġija tal-ibbilanċjar 'il fuq u 'l isfel għandhom ikunu separati f'listi komuni skont il-mertu differenti.
 3. Kull funzjoni tal-ottimizzazzjoni tal-attivazzjoni għandha tuża tal-anqas lista komuni skont il-mertu waħda għall-offerti tal-enerġija tal-ibbilanċjar 'il fuq u lista komuni skont il-mertu waħda għall-offerti għall-enerġija tal-ibbilanċjar 'l isfel.
 4. It-TSOs għandhom jiżguraw li l-offerti għall-enerġija tal-ibbilanċjar imressqa għal-listi komuni skont il-mertu jkunu espressi f'euro u jirreferu għall-unità temporali tas-suq.
 5. Skont ir-rekwiżit għal prodotti standard għall-enerġija tal-ibbilanċjar, it-TSOs jistgħu joħolqu listi komuni skont il-mertu oħrajn.
 6. Kull TSO għandu jippreżenta t-talbiet għall-attivazzjoni tiegħu tal-offerti għall-enerġija tal-ibbilanċjar lill-funzjoni tal-ottimizzazzjoni tal-attivazzjoni.
 7. Il-funzjoni tal-ottimizzazzjoni tal-attivazzjoni għandha tagħżel l-offerti għall-enerġija tal-ibbilanċjar u titlob l-attivazzjoni tal-offerti għall-enerġija tal-ibbilanċjar magħżula mit-TSOs tal-konnessjoni fejn il-fornitur tas-servizzi tal-ibbilanċjar, assoċjat mal-offerta għall-enerġija tal-ibbilanċjar, ikun konness.
 8. Il-funzjoni tal-ottimizzazzjoni tal-attivazzjoni għandha ttippreżenta l-konferma tal-offerti attivati għall-enerġija tal-ibbilanċjar lit-TSO li jitlob l-attivazzjoni tal-offerti għall-enerġija tal-ibbilanċjar. Il-fornituri tas-servizz tal-ibbilanċjar attivati għandhom ikunu responsabbli li jwasslu l-volum mitlub sa tmiem il-perjodu ta' twassil.
 9. It-TSOs kollha li joperaw il-proċess għar-restawr tal-frekwenza u l-proċess tar-rimpjazzament tar-riżervi biex jibbilanċjaw iż-żona LFC, għandhom jagħmlu hilitom biex jużaw l-offerti kollha għall-enerġija tal-ibbilanċjar mil-listi komuni skont il-mertu rilevanti sabiex jibbilanċjaw is-sistema bl-aktar mod effiċjenti, filwaqt li titqies is-sigurtà operazzjonali.
 10. It-TSOs li ma jużawx l-proċess tar-rimpjazzament tar-riżervi biex jibbilanċjaw iż-żona LFC, għandhom jagħmlu hilitom biex jużaw l-offerti kollha għall-enerġija tal-ibbilanċjar mil-listi komuni skont il-mertu rilevanti għar-riżervi għar-restawr tal-frekwenzasabiex jibbilanċjaw is-sistema bl-aktar mod effiċjenti, filwaqt li titqies is-sigurtà operazzjonali.
 11. Hlief fl-istat normali, it-TSOs jistgħu jiddeċiedu li jibbilanċjaw is-sistema billi jużaw biss l-offerti għall-enerġija tal-ibbilanċjar mill-fornituri tas-servizzi tal-ibbilanċjar fiż-żona ta' kontroll tagħhom jekk tali deċiżjoni tgħin biex tittaffa s-severità tal-qagħda attwali tas-sistema. It-TSO għandu għandu jippubblika ġustifikazzjoni għal tali deċiżjoni minghajr dewmien żejjed.

KAPITOLU 2

Il-kapaċità tal-ibbilanċjar

Artikolu 32

Ir-regoli tal-akkwist

1. It-TSOs tal-blokka tal-LFC għandhom, regolarment u tal-anqas darba fis-sena, jirvedu u jiddefinixxu r-rekwiżiti tar-riżerva tal-kapaċità għall-blokka LFC jew iż-żoni ta' skedar tal-blokka LFC skont ir-regoli ta' dimensjonament kif jissemew fl-Artikoli 127, 157 u 160 tar-Regolament (UE) 2017/1485. Kull TSO għandu jwettaq analiżi dwar il-provvista ottimali tal-kapaċità tar-riżerva li timmira għall-minimizzazzjoni tal-kostijiet marbuta mal-forniment tal-kapaċità tar-riżerva. Din l-analiżi għandha tqis l-għażliet li ġejjin għall-provvista tal-kapaċità tar-riżerva:
 - (a) l-akkwist tal-kapaċità tal-ibbilanċjar fiż-żona ta' kontroll u l-iskambju tal-kapaċità tal-ibbilanċjar ma' TSOs ġirien, fejn applikabbli;
 - (b) il-qsim tar-riżervi, fejn applikabbli;
 - (c) il-volum tal-offerti għall-enerġija tal-ibbilanċjar mhux kuntrattati u li mistennija jkunu disponibbli kemm fiż-żona ta' kontroll tagħhom u fi hdan il-pjattaformi Ewropej fid-dawl tal-kapaċità transżonali disponibbli.

2. Kull TSO li jakkwista l-kapaċità tal-ibbilanċjar għandu jiddefinixxi r-regoli għall-akkwist tal-kapaċità tal-ibbilanċjar fil-proposta għat-termini u l-kundizzjonijiet marbuta mal-fornituri tas-servizzi tal-ibbilanċjar żviluppati skont l-Artikolu 18. Ir-regoli għall-akkwist tal-kapaċità tal-ibbilanċjar għandhom jikkonformaw mal-prinċipji li ġejjin:

- (a) il-metodu tal-akkwist għandu jkun ibbażat fis-suq tal-anqas għar-riżervi għar-restawr tal-frekwenza u r-riżervi ta' rimpjazzament;
- (b) il-proċess tal-akkwist għandu jitwettaq fuq bażi ta' żmien qasir sa fejn jista' jkun u fejn dan ikun ekonomikament effiċjenti;
- (c) il-volum kuntrattat jista' jinqasam f'diversi perjodi kuntrattwali.

3. L-akkwisti tal-kapaċità tal-ibbilanċjar 'il fuq u 'l isfel għallinqas għar-riżervi għar-restawr tal-frekwenza u għar-riżervi ta' rimpjazzament għandhom isiru separatament. Kull TSO jista' jippreżenta proposta lill-awtorità regolatorja rilevanti skont l-Artikolu 37 tad-Direttiva 2009/72/KE fejn jitlob eżenzjoni minn dan ir-reqwiżit. Il-proposta għall-eżenzjoni għandha tinkludi:

- (a) speċifikazzjoni tal-perjodu ta' żmien li matulu tapplika l-eżenzjoni;
- (b) speċifikazzjoni tal-volum tal-kapaċità tal-ibbilanċjar li għalih tapplika l-eżenzjoni;
- (c) analiżi tal-impatt ta' tali eżenzjoni fuq il-partecipazzjoni tar-riżorsi tal-ibbilanċjar skont l-Artikolu 25(6)(b);
- (d) ġustifikazzjoni għall-eżenzjoni li turi li tali eżenzjoni twassal għal effiċjenza ekonomika oghla.

Artikolu 33

L-iskambju tal-kapaċità tal-ibbilanċjar

1. Żewġ TSOs jew iktar li reċiprokament jiskambjaw jew lesti li jiskambjaw il-kapaċità tal-ibbilanċjar għandhom jiżviluppaw proposta għall-istabbiliment ta' regoli u proċessi komuni u armonizzati għall-iskambju u l-akkwist tal-kapaċità tal-ibbilanċjar filwaqt li jirrispettaw ir-reqwiżiti stipulati fl-Artikolu 32.

2. Ghajr meta jiġi applikat il-mudell TSO-BSP skont l-Artikolu 35, l-iskambju tal-kapaċità tal-ibbilanċjar dejjem għandu jsir abbażi tal-mudell TSO-TSO fejn żewġ TSOs jew aktar jistabbilixxu metodu għall-akkwist komuni tal-kapaċità tal-ibbilanċjar fid-dawl tal-kapaċità transżonali disponibbli u l-limiti operazzjonali definiti fil-Kapitoli 1 u 2 tal-Parti IV tat-Titolu VIII tar-Regolament (UE) 2017/1485.

3. It-TSOs kollha li jiskambjaw fil-kapaċità tal-ibbilanċjar għandhom jippreżentaw l-offerti kollha għall-kapaċità tal-ibbilanċjar mill-prodotti standard għall-funzjoni tal-ottimizzazzjoni tal-akkwist tal-kapaċità. It-TSOs m'għandhom jimmodifikaw jew iżommu l-ebda offerta għall-kapaċità tal-ibbilanċjar u għandhom jinkludhom fil-proċess tal-akkwist, hlief fil-kundizzjonijiet stipulati fl-Artikolu 26 u l-Artikolu 27.

4. It-TSOs kollha li jiskambjaw il-kapaċità tal-ibbilanċjar għandhom jiżguraw kemm id-disponibbiltà tal-kapaċità transżonali kif ukoll li ir-reqwiżiti tas-sigurtà operazzjonali stipulati fir-Regolament (UE) 2017/1485 huma ssodisfati, jew permezz ta':

- (a) il-metodoloġija għall-kalkolu tal-probabbiltà ta' kapaċità transżonali disponibbli wara hin tal-gheluq tan-negożju transżonali tal-istess jum skont il-paragrafu 6;
- (b) il-metodoloġija għall-allokazzjoni tal-kapaċità transżonali għall-perjodu taż-żmien tal-ibbilanċjar skont il-Kapitolu 2 tat-Titolu IV.

5. Kull TSO li juża l-metodoloġija għall-kalkolu tal-probabbiltà tal-kapaċità transżonali disponibbli wara l-hin tal-gheluq tan-negożju tal-kapaċità transżonali għandu jinforma lit-TSOs l-oħra fil-blokka LFC dwar ir-riskju ta' nuqqas ta' kapaċità ta' riżerva fiż-żona/i ta' skedar fiż-żona ta' kontroll tiegħu li jista' jolqot il-konformità mar-reqwiżiti skont l-Artikolu 157(2)(b) tar-Regolament (UE) 2017/1485.

6. It-TSOs li jiskambjaw il-kapaċità tal-ibbilanċjar għar-riżervi għar-restawr tal-frekwenza u għar-riżervi ta' rimpjazzament jistgħu jiżviluppaw proposta għal metodoloġija għall-kalkolu tal-probabbiltà tal-kapaċità transżonali disponibbli wara l-hin tal-gheluq tan-negożju tal-kapaċità transżonali tal-istess ġurnata. Il-metodoloġija għandha tiddekrivi, tal-anqas:

- (a) il-proċeduri għan-notifikar ta' TSOs oħra fil-blokka LFC;
- (b) deskrizzjoni tal-proċess biex issir valutazzjoni għall-perjodu rilevanti għall-iskambju tal-kapaċità tal-ibbilanċjar;

- (c) il-metodu għall-valutazzjoni tar-riskju tan-nuqqas ta' disponibbiltà tal-kapaċità transżonali minhabba qtugħ ippjanat jew mhux ippjanat u minhabba l-kongestjonijiet;
 - (d) il-metodu għall-valutazzjoni tar-riskju ta' kapaċità tar-riżerva mhux suffiċjenti minhabba n-nuqqas ta' disponibbiltà tal-kapaċità transżonali;
 - (e) ir-reqwiziti għal soluzzjoni ta' rimedju fil-każ ta' nuqqas ta' disponibbiltà ta' kapaċità transżonali jew kapaċità ta' riżerva mhux suffiċjenti;
 - (f) ir-reqwiziti għall-analiżi ex-post u l-monitoraġġ tar-riskji;
 - (g) ir-regoli sabiex jiġi żgurat l-issetiljar skont it-Titolu V.
7. It-TSOs ma għandhomx iżidu l-marġni tal-affidabbiltà kkalkulat skont ir-Regolament (UE) 2015/1222 minhabba l-iskambju tal-kapaċità tal-ibbilanċjar għar-riżervi għar-restawr tal-frekwenza u għar-riżervi ta' rimpjazzament.

Artikolu 34

Trasferiment tal-kapaċità tal-ibbilanċjar

1. Fiż-żona ġeografika li fiha l-akkwist tal-kapaċità tal-ibbilanċjar ikun seħħ, it-TSOs għandhom jippermettu lill-fornituri tas-servizzi tal-ibbilanċjar jittrasferixxu l-obbligi tagħhom li jipprovdu l-kapaċità tal-ibbilanċjar. It-TSO jew it-TSOs ikkonċernati jistgħu jitolbu eżenzjoni jekk il-perjodi tal-kuntratti għall-kapaċità tal-ibbilanċjar skont l-Artikolu 32(2)(b) ikunu strettament ta' inqas minn ġimgħa.
2. It-trasferiment tal-kapaċità tal-ibbilanċjar għandu jkun permess jekk jiġu ssodisfati l-kundizzjonijiet li ġejjin:
3. It-trasferiment tal-kapaċità tal-ibbilanċjar għandha tkun permessa jekk jiġu ssodisfati l-kundizzjonijiet li ġejjin:
 - (a) il-fornitur tas-servizzi tal-ibbilanċjar riċeventi jkun għadda l-proċess ta' kwalifikazzjoni għall-kapaċità tal-ibbilanċjar fejn isehh it-trasferiment;
 - (b) it-trasferiment tal-kapaċità tal-ibbilanċjar ma tkunx mistennija tipperikola s-sigurtà operazzjonali;
 - (c) it-trasferiment tal-kapaċità tal-ibbilanċjar ma tisboqx il-limiti operazzjonali stabbiliti fil-Kapitoli 1 u 2 tal-Parti IV Titolu VIII tar-Regolament (UE) 2017/1485.
4. Fil-każ li t-trasferiment tal-kapaċità tal-ibbilanċjar jesigi l-użu tal-kapaċità transżonali, tali trasferiment għandu jkun permess biss fil-każ li:
 - (a) il-kapaċità transżonali mehtieġa biex isir it-trasferiment tkun diġà disponibbli minn proċessi ta' allokkazzjoni preċedenti skont il-Kapitolu 2 tat-Titolu IV;
 - (b) il-kapaċità transżonali hija disponibbli abbażi tal-metodoloġija għall-kalkolu tal-probabbiltà ta' kapaċità transżonali disponibbli wara hin tal-għeluq tan-negozju transżonali tal-istess jum skont l-Artikolu 33(6);
5. Jekk TSO ma jippermettix it-trasferiment tal-kapaċità tal-ibbilanċjar, it-TSO ikkonċernat għandu jispjega għaliex it-trasferiment ġie rifjutat lill-fornituri tas-servizzi tal-ibbilanċjar involuti.

KAPITOLU 3

Il-mudell TSO-BSP

Artikolu 35

Skambju tas-servizzi tal-ibbilanċjar

1. Żewġ TSOs jew aktar jistgħu, fuq inizzjattiva tagħhom stess jew fuq talba tal-awtoritajiet regolatorji rilevanti tagħhom, skont l-Artikolu 37 tad-Direttiva 2009/72/KE, jiżviluppaw proposta għall-applikazzjoni tal-mudell TSO-BSP.
2. Il-proposta għal applikazzjoni ta' mudell TSO-BSP għandha tinkludi:
 - (a) analiżi tal-kostijiet u l-benefiċċji magħmula skont l-Artikolu 61, fejn jiġu identifikati l-effiċjenzi tal-mudell TSO-BSP applikat f'tal-anqas iż-żona/żoni ta' skedar tat-TSOs involuti;
 - (b) il-perjodu ta' applikazzjoni mitlub;
 - (c) deskrizzjoni tal-metodoloġija biex tiġi żgurata biżżejjed kapaċità transżonali skont l-Artikolu 33(6).

3. Fejn japplika l-mudell TSO-BSP, it-TSOs rispettivi u l-fornituri tas-servizzi tal-ibbilanċjar jistgħu jiġu eżentati mill-applikazzjoni tar-rekwiżiti fl-Artikolu 16(2), l-Artikolu 16(4), l-Artikolu 16(5) u l-Artikolu 29(9) għall-proċessi rilevanti.
4. Fejn japplika l-mudell TSO-BSP, it-TSOs involuti għandhom jaqblu dwar ir-rekwiżiti tekniċi u kuntrattwali u dwar l-iskambji tal-informazzjoni għall-attivazzjoni tal-offerti għall-enerġija tal-ibbilanċjar. It-TSO kontraenti u l-fornituri tas-servizzi tal-ibbilanċjar għandhom jistabbilixxu arranġamenti kuntrattwali abbażi tal-mudell TSO-BSP.
5. Il-mudell TSO-BSP għall-iskambju tal-enerġija tal-ibbilanċjar minn riżervi għar-restawr tal-frekwenza jista' jiġi applikat biss fejn il-mudell TSO-BSP jiġi applikat ukoll għall-iskambju tal-kapaċità tal-ibbilanċjar għar-riżervi għar-restawr tal-frekwenza.
6. Il-mudell TSO-BSP għall-iskambju tal-enerġija tal-ibbilanċjar minn riżervi ta' rimpjazzament jista' jiġi applikat fejn il-mudell TSO-BSP jiġi applikat għall-iskambju tal-kapaċità tal-ibbilanċjar għar-riżervi ta' rimpjazzament jew fejn wiehed miż-żewġ TSOs involuti ma joperax il-proċess tar-rimpjazzament tar-riżervi bħala parti mill-istruttura għall-kontroll tat-frekwenza tat-tagħbija skont il-Parti IV tar-Regolament (UE) 2017/1485.
7. Sa erba' snin wara d-dhul fis-seħh ta' dan ir-Regolament, l-iskambji kollha tal-kapaċità tal-ibbilanċjar għandhom ikunu bbażati fuq il-mudell TSO-TSO. Dan ir-rekwiżit ma għandux japplika għall-mudell TSO-BSP għar-riżervi ta' rimpjazzament jekk wiehed miż-żewġ TSOs involuti ma joperax il-proċess tar-rimpjazzament tar-riżervi bħala parti mill-istruttura tal-kontroll tal-frekwenza tat-tagħbija skont il-Parti IV tar-Regolament (UE) 2017/1485.

TITOLU IV

IL-KAPAĊITÀ TRANSŻONALI GHAS-SERVIZZI TAL-IBBILANĊJAR

KAPITOLU 1

L-iskambju tal-enerġija tal-ibbilanċjar jew il-proċess tan-nettjar tal-iżbilanċi

Artikolu 36

L-użu tal-kapaċità transżonali

1. It-TSOs kollha għandhom jużaw il-kapaċità transżonali disponibbli, ikkalkulata skont il-paragrafi 2 u 3 tal-Artikolu 37 għall-iskambju tal-enerġija tal-ibbilanċjar jew għat-thaddim tal-proċess għan-nettjar tal-iżbilanċi.
2. Żewġ TSOs jew aktar li jiskambjaw il-kapaċità tal-ibbilanċjar jistgħu jużaw il-kapaċità transżonali għall-iskambju tal-enerġija tal-ibbilanċjar meta l-kapaċità transżonali tkun:
 - (a) disponibbli skont l-Artikolu 33(6);
 - (b) rilaxxata skont il-paragrafi 8 u 9 tal-Artikolu 38.
 - (c) allokata skont l-Artikoli 40, 41 u 42.

Artikolu 37

Il-kalkolu tal-kapaċità transżonali

1. Wara l-hin tal-gheluq tan-negożju transżonali tal-istess ġurnata, it-TSOs għandhom jaġġornaw kontinwament id-disponibbiltà tal-kapaċità transżonali għall-iskambju tal-enerġija tal-ibbilanċjar jew għat-thaddim tal-proċess tan-nettjar tal-iżbilanċi. Il-kapaċità transżonali għandha tiġi aġġornata kull darba li porzjon tal-kapaċità transżonali tkun intużat jew fejn il-kapaċità transżonali tkun ġiet ikkalkulata mill-ġdid.
2. Qabel l-implimentazzjoni tal-metodoloġija tal-kalkolu tal-kapaċità skont il-paragrafu 3, it-TSOs għandhom jużaw il-kapaċità transżonali li jifdal wara l-hin tal-gheluq tan-negożju transżonali tal-istess ġurnata.
3. Sa hames snin wara d-dhul fis-seħh ta' dan ir-Regolament, it-TSOs kollha ta' reġjun tal-kalkolu tal-kapaċità għandhom jiżviluppaw metodoloġija għall-kalkolu tal-kapaċità transżonali fil-perjodu taż-żmien tal-ibbilanċjar għall-iskambju tal-enerġija tal-ibbilanċjar jew għat-thaddim tal-proċess tan-nettjar tal-iżbilanċi. Tali metodoloġija għandha tevita d-distorsjonijiet tas-suq u għandha tkun konsistenti mal-kalkolu tal-kapaċità transżonali applikat fil-perjodu taż-żmien tal-istess ġurnata stabbilit skont ir-Regolament (UE) 2015/1222.

KAPITOLU 2

L-iskambju tal-kapaċità tal-ibbilanċjar jew kondivizzjoni tar-riżervi

Artikolu 38

Ir-reqwiżiti ġenerali

1. Żewġ TSOs jew aktar jistgħu, fuq inizjattiva tagħhom stess jew fuq talba tal-awtoritajiet regolatorji rilevanti tagħhom, skont l-Artikolu 37 tad-Direttiva 2009/72/KE, ihejju proposta għall-applikazzjoni ta' wiehed mill-proċessi li ġejjin.

- (a) il-proċess koottimizzat tal-allokazzjoni skont l-Artikolu 40;
- (b) il-proċess ta' allokazzjoni abbażi tas-suq skont l-Artikolu 41;
- (c) il-proċess ta' allokazzjoni abbażi tal-analiżi tal-effiċjenza ekonomika skont l-Artikolu 42.

Il-kapaċità transzonalni allokata għall-iskambju tal-kapaċità tal-ibbilanċjar jew il-kondivizzjoni tar-riżervi qabel id-dhul fis-sehħ ta' dan ir-Regolament tista' tibqa' tintuża għal dak l-ghan sal-iskadenza tal-perjodu tal-kuntratt.

2. Il-proposta għal applikazzjoni tal-proċess tal-allokazzjoni għandha tinkludi:

- (a) il-konfini taż-żoni tal-offerti, il-perjodu taż-żmien tas-suq, id-dewmien tal-applikazzjoni u l-metodoloġija li għandha tiġi applikata;
- (b) fil-każ ta' proċess tal-allokazzjoni bbażat fuq analiżi tal-effiċjenza ekonomika, il-volum ta' kapaċità transzonalni allokata u l-analiżi tal-effiċjenza ekonomika reali li jiġġustifikaw l-effiċjenza ta' allokazzjoni bhal din.

3. Sa hames snin wara d-dhul fis-sehħ ta' dan ir-Regolament, it-TSOs kollha għandhom jiżviluppaw proposta biex jarmonizzaw il-metodoloġija għall-proċess tal-allokazzjoni tal-kapaċità transzonalni għall-iskambju tal-enerġija tal-ibbilanċjar jew il-kondivizzjoni tar-riżervi skont il-perjodu ta' żmien f'konformità mal-Artikolu 40 u, fejn rilevanti, f'konformità mal-Artikoli 41 u 42.

4. Il-kapaċità transzonalni allokata għall-iskambju tal-kapaċità tal-ibbilanċjar jew il-kondivizzjoni tar-riżervi għandha tintuża eskklussivament għar-riżervi għar-restawr tal-frekwenza b'attivazzjoni manwali, għar-riżervi għar-restawr tal-frekwenza b'attivazzjoni awtomatika u għar-riżervi ta' rimpjazzament. Il-marġni tal-affidabbiltà kkalkulat skont ir-Regolament (UE) 2015/1222 għandu jintuża għat-thaddim u l-iskambju tar-riżervi għall-konteniment tal-frekwenzi, hlief fuq l-interkonnetturi tal-Kurrent Dirett (DC) li għalihom il-kapaċità transzonalni għat-thaddim u l-iskambju tar-riżervi tista' tiġi wkoll allokata skont il-paragrafu 1.

5. It-TSOs jistgħu jallokaw il-kapaċità transzonalni għall-iskambju tal-kapaċità tal-ibbilanċjar jew il-kondivizzjoni tar-riżervi biss jekk il-kapaċità transzonalni tiġi kkalkulata skont il-metodoloġija għall-kalkolu tal-kapaċità żviluppata skont ir-Regolamenti (UE) 2015/1222 u (UE) 2016/1719.

6. It-TSOs għandhom jinkludu l-kapaċità transzonalni allokata għall-iskambju tal-kapaċità tal-ibbilanċjar jew għall-kondivizzjoni tar-riżervi bħala kapaċità transzonalni diġà allokata fil-kalkolu tal-kapaċità transzonalni.

7. Jekk id-detenturi tad-drittijiet ta' trażmissjoni fiżiċi jużaw il-kapaċità transzonalni għall-iskambju tal-kapaċità tal-ibbilanċjar, il-kapaċità għandha titqies bħala nnominata biss bl-ghan li tiġi eskluża mill-applikazzjoni tal-prinċipju "uża jew bigħ" (UIOSI).

8. It-TSOs kollha li jiskambjaw il-kapaċità tal-ibbilanċjar jew il-kondivizzjoni tar-riżervi għandhom jivvalutaw regolarment jekk il-kapaċità transzonalni allokata għall-iskambju tal-kapaċità jew għall-kondivizzjoni tar-riżervi għadhiex mehtieġa għal dak l-ghan. Fejn jiġi allokata il-proċess tal-allokazzjoni abbażi tal-analiżi tal-effiċjenza ekonomika, din il-valutazzjoni għandha ssir tal-anqas darba kull sena. Meta l-kapaċità transzonalni allokata għall-iskambju tal-kapaċità tal-ibbilanċjar jew il-kondivizzjoni tar-riżervi ma tibqax mehtieġa, għandha tiġi rilaxxata malajr kemm jista' jkun u rritornata fil-meded taż-żmien sussegwenti tal-allokazzjoni tal-kapaċità. Kapaċità transzonalni bhal din m'għandhiex tibqa' inkluża bħala kapaċità transzonalni diġà allokata fil-kalkolu tal-kapaċità transzonalni.

9. Fejn il-kapaċità transzonalni allokata għall-iskambju tal-kapaċità tal-ibbilanċjar jew il-kondivizzjoni tar-riżervi ma tkunx intużat għall-iskambju assoċjat tal-enerġija tal-ibbilanċjar, din għandha tiġi rilaxxata għall-iskambju tal-enerġija tal-ibbilanċjar b'hinijiet tal-attivazzjoni iqsar jew għat-thaddim tal-proċess għan-nettjar tal-iżbilanċi.

Artikolu 39

Kalkolu tal-valur tas-suq tal-kapaċità transżonali

1. Il-valur tas-suq tal-kapaċità transżonali għall-iskambju tal-enerġija u għall-iskambju tal-kapaċità tal-ibbilanċjar jew għall-qsim tar-riżervi użat fil-proċess koottimizzat tal-allokazzjoni jew fil-proċess tal-allokazzjoni bbażat fis-suq għandu jkun imsejjes fuq il-valuri reali jew previsti tas-suq tal-kapaċità transżonali.
2. Il-valur tas-suq reali tal-kapaċità transżonali għall-iskambju tal-enerġija għandu jiġi kkalkulat abbażi tal-offerti tal-partecipant fis-swieg tal-gurnata bil-quddiem, u fejn dan ikun rilevanti u possibbli, għandhom jitqiesu l-offerti mistennija mill-partecipanti fis-swieg tal-istess gurnata.
3. Il-valur tas-suq reali tal-kapaċità transżonali għall-iskambju tal-kapaċità tal-ibbilanċjar użata fil-proċess koottimizzat tal-allokazzjoni jew fil-proċess tal-allokazzjoni bbażat fis-suq għandu jiġi kkalkulat abbażi tal-offerti pprezentati lill-funzjoni tal-ottimizzazzjoni tal-akkwist tal-kapaċità skont l-Artikolu 33(3).
4. Il-valur tas-suq reali tal-kapaċità transżonali għall-kondiviżjoni tar-riżervi użat fil-proċess koottimizzat tal-allokazzjoni jew fil-proċess tal-allokazzjoni bbażat fis-suq għandu jiġi kkalkulat abbażi tal-kostijiet evitati tal-akkwist tal-kapaċità tal-ibbilanċjar.
5. Il-valur previst tas-suq tal-kapaċità transżonali għandu jkun ibbażat fuq wiehed mill-prinċipji alternattivi li ġejjin:
 - (a) l-użu ta' indikaturi trasparenti tas-suq li jiżvelaw il-valur tas-suq tal-kapaċità transżonali; jew
 - (b) l-użu ta' metodoloġija tat-tbassir li tippermetti l-valutazzjoni akkurata u affidabbli tal-valur tas-suq tal-kapaċità transżonali.

Il-valur tas-suq previst tal-kapaċità transżonali għall-iskambju tal-enerġija bejn iż-żoni tal-offerti għandu jiġi kkalkulat abbaż tad-differenzi mistennija fil-prezzijiet tas-suq tas-suq ta' gurnata bil-quddiem u, fejn rilevanti u possibbli, is-swieg tal-istess gurnata bejn iż-żoni tal-offerti. Meta jkun qiegħed jiġi kkalkulat il-valur tas-suq previst, għandhom jiġu kkunsidrati kif xieraq fatturi azzjonali rilevanti li jinfluwenzaw ix-xejriet tad-domanda u tal-generazzjoni fiż-żoni tal-offerti differenti.

6. L-effiċjenza tal-metodoloġija tat-tbassir skont il-paragrafu 5(b), inkluż tqabbil tal-valuri tas-suq imbassra u dawk reali tal-kapaċità transżonali, tista' tiġi riveduta mill-awtoritajiet regolatorji rilevanti. Fejn il-kuntrattar isir mhux aktar minn jumejn qabel il-forniment tal-kapaċità tal-ibbilanċjar, l-awtoritajiet regolatorji rilevanti jistghu, wara din ir-reviżjoni, jistabilixxu limitu iehor għajr dak speċifikat fl-Artikolu 41(2).

Artikolu 40

Proċess koottimizzat tal-allokazzjoni

1. Sa sentejn wara d-dhul fis-seħh ta' dan ir-Regolament, it-TSOs għandhom jiżviluppaw proposta għall-metodoloġija tal-proċess koottimizzat tal-allokazzjoni tal-kapaċità transżonali għall-iskambju tal-kapaċità tal-ibbilanċjar jew il-kondiviżjoni tar-riżervi. Din il-metodoloġija għandha tapplika għall-iskambju tal-kapaċità tal-ibbilanċjar jew għall-kondiviżjoni tar-riżervi b'perjodu tal-kuntratt ta' mhux aktar min gurnata u fejn il-kuntratt isir mhux aktar minn jum qabel il-forniment tal-kapaċità tal-ibbilanċjar. Il-metodoloġija għandha tinkludi:
 - (a) il-proċess ta' notifika għall-użu tal-proċess koottimizzat tal-allokazzjoni;
 - (b) deskrizzjoni dettaljata ta' kif għandha tiġi allokata l-kapaċità transżonali għal offerti għall-iskambju tal-enerġija u offerti għall-iskambju tal-kapaċità tal-ibbilanċjar jew il-kondiviżjoni tar-riżervi fi proċess uniku ta' ottimizzazzjoni mwettaq kemm għall-irkanti impliċi kif ukoll dawk espliciti;
 - (c) deskrizzjoni dettaljata tal-metodu tal-ipprezzar, ir-regim taċ-ċertezza u l-kondiviżjoni tal-introjt mill-kongestjoni għall-kapaċità transżonali li tkun ġiet allokata għal offerti għall-iskambju tal-kapaċità tal-ibbilanċjar jew għall-kondiviżjoni tar-riżervi permezz tal-proċess koottimizzat għall-allokazzjoni;
 - (d) il-proċess biex jiġi definit il-volum massimu ta' kapaċità transżonali allokata għall-iskambju tal-kapaċità tal-ibbilanċjar jew għall-kondiviżjoni tar-riżervi.

2. Din il-metodoloġija għandha tkun ibbażata fuq tqabbil tal-valur tas-suq reali tal-kapaċità transżonali għall-iskambju tal-kapaċità tal-ibbilanċjar jew il-kondiviżjoni tar-riżervi u l-valur tas-suq reali tal-kapaċità transżonali għall-iskambju tal-enerġija.
3. Il-metodu tal-ipprezzar, ir-reġim taċ-ċertezza u l-kondiviżjoni tal-introjt mill-kongestjoni għall-kapaċità transżonali li tkun għet allokata għal offerti għall-iskambju tal-kapaċità tal-ibbilanċjar jew għall-kondiviżjoni tar-riżervi permezz tal-proċess koottimizzat tal-allokazzjoni għandhom jiżguraw it-trattament ugwali mal-kapaċità transżonali allokata għal offerti għall-iskambju tal-enerġija.
4. Il-kapaċità transżonali, allokata għal offerti għall-iskambju tal-kapaċità transżonali jew għall-kondiviżjoni tar-riżervi permezz tal-proċess koottimizzat tal-allokazzjoni, għandha tintuża biss għall-iskambju tal-kapaċità tal-ibbilanċjar jew il-kondiviżjoni tar-riżervi u l-iskambju assoċjat tal-enerġija tal-ibbilanċjar.

Artikolu 41

Proċess ta' allokazzjoni bbażat fis-suq

1. Sa sentejn wara d-dhul fis-seħh ta' dan ir-Regolament, it-TSOs kollha ta' reġjun tal-kalkolu tal-kapaċità jistgħu jiżviluppaw proposta għal metodoloġija tal-proċess għall-allokazzjoni bbażat fuq is-suq tal-kapaċità transżonali għall-iskambju tal-kapaċità tal-ibbilanċjar jew il-kondiviżjoni tar-riżervi. Din il-metodoloġija għandha tapplika għall-iskambju tal-kapaċità tal-ibbilanċjar jew għall-kondiviżjoni tar-riżervi b'perjodu tal-kuntratt ta' mhux aktar min għurata u fejn il-kuntratt isir mhux aktar minn għimgha qabel il-forniment tal-kapaċità tal-ibbilanċjar. Il-metodoloġija għandha tinkludi:
 - (a) il-proċess ta' notifika għall-użu tal-proċess għall-allokazzjoni bbażat fis-suq;
 - (b) deskrizzjoni dettaljata ta' kif jiġi ddeterminat il-valur tas-suq reali tal-kapaċità transżonali għall-iskambju tal-enerġija tal-ibbilanċjar jew il-kondiviżjoni tar-riżervi, u l-valur tas-suq imbassar għall-kapaċità transżonali għall-iskambju tal-enerġija, u jekk applikabbli, il-valur tas-suq reali tal-kapaċità transżonali għall-iskambju tal-enerġija u l-valur tas-suq imbassar għall-kapaċità transżonali għall-iskambju tal-kapaċità tal-ibbilanċjar jew il-kondiviżjoni tar-riżervi.
 - (c) deskrizzjoni dettaljata tal-metodu tal-ipprezzar, ir-reġim taċ-ċertezza u l-kondiviżjoni tal-introjt mill-kongestjoni għall-kapaċità transżonali li tkun għet allokata għal offerti għall-iskambju tal-kapaċità tal-ibbilanċjar jew għall-kondiviżjoni tar-riżervi permezz tal-proċess għall-allokazzjoni bbażat fis-suq;
 - (d) il-proċess biex jiġi definit il-volum massimu ta' kapaċità transżonali allokata għall-iskambju tal-kapaċità tal-ibbilanċjar jew għall-kondiviżjoni tar-riżervi skont il-paragrafu 2.
2. Il-kapaċità transżonali allokata fi proċess ibbażat fis-suq għandha tkun limitata għal 10 % tal-kapaċità disponibbli għall-iskambju tal-enerġija tas-sena kalendarja rilevanti preċedenti bejn iż-żoni tal-offerti rispettivi jew, fil-każ ta' interkonnnetturi godda, 10 % tal-kapaċità teknika totali installata ta' dawh l-interkonnnetturi l-godda.

Il-limitazzjoni tal-volum tista' ma tapplikax fejn il-kuntratt isir mhux aktar tard minn jumejn qabel il-forniment tal-kapaċità tal-ibbilanċjar jew għal konfini taż-żoni tal-offerti konnessi permezz ta' interkonnnetturi DC sakemm jiġi armonizzat il-proċess koottimizzat tal-allokazzjoni fuq il-livell tal-UE skont l-Artikolu 38(3).
3. Din il-metodoloġija għandha tkun ibbażata fuq paragun bejn il-valur tas-suq reali tal-kapaċità transżonali għall-iskambju tal-kapaċità tal-ibbilanċjar jew il-kondiviżjoni tar-riżervi, u l-valur tas-suq imbassar tal-kapaċità transżonali għall-iskambju tal-kapaċità tal-ibbilanċjar, jew fuq paragun tal-valur tas-suq smat tal-kapaċità transżonali għall-iskambju tal-kapaċità tal-ibbilanċjar jew il-kondiviżjoni tar-riżervi, u l-valur tas-suq reali tal-kapaċità transżonali għall-iskambju tal-enerġija.
4. Il-metodu tal-ipprezzar, ir-reġim taċ-ċertezza u l-kondiviżjoni tal-introjt mill-kongestjoni għall-kapaċità transżonali li tkun għet allokata għall-iskambju tal-kapaċità tal-ibbilanċjar jew għall-kondiviżjoni tar-riżervi permezz tal-proċess ibbażat fis-suq għandhom jiżguraw it-trattament ugwali mal-kapaċità transżonali allokata għall-iskambju tal-enerġija.
5. Il-kapaċità transżonali, allokata għall-iskambju tal-kapaċità transżonali jew għall-kondiviżjoni tar-riżervi permezz tal-proċess għall-allokazzjoni bbażat fis-suq, għandha tintuża biss għall-iskambju tal-kapaċità tal-ibbilanċjar jew il-kondiviżjoni tar-riżervi u l-iskambju assoċjat tal-enerġija tal-ibbilanċjar.

Artikolu 42

Proċess ta' allokkazzjoni abbażi tal-analiżi tal-effiċjenza ekonomika

1. Sa sentejn wara d-dhul fis-seħh ta' dan ir-Regolament, it-TSOs kollha ta' reġjun tal-kalkolu tal-kapaċità jistgħu jiżviluppaw proposta għal metodoloġija għall-allokkazzjoni tal-kapaċità transżonali abbażi ta' analiżi tal-effiċjenza ekonomika. Tali metodoloġija għandha tapplika għall-iskambju tal-kapaċità tal-ibbilanċjar jew għall-kondiviżjoni tar-riżervi b'perjodu tal-kuntratt ta' aktar min għurata u fejn il-kuntratt isir aktar minn gimgħa qabel il-forniment tal-kapaċità tal-ibbilanċjar. Il-metodoloġija għandha tinkludi:

- (a) ir-regoli u l-prinċipji għall-allokkazzjoni tal-kapaċità abbażi ta' analiżi tal-effiċjenza ekonomika;
- (b) deskrizzjoni dettaljata ta' kif jiġi ddeterminat il-valur imbassar tas-suq tal-kapaċità transżonali għall-iskambju tal-kapaċità tal-ibbilanċjar jew il-kondiviżjoni tar-riżervi, u valutazzjoni tal-kapaċità transżonali għall-iskambju tal-enerġija.
- (c) deskrizzjoni dettaljata tal-metodu tal-ipprezzar, ir-reġim taċ-ċertezza u l-kondiviżjoni tal-introjt mill-kongestjoni għall-kapaċità transżonali li tkun giet allokata abbażi ta' analiżi tal-effiċjenza ekonomika;
- (d) il-volum massimu ta' kapaċità transżonali allokata għall-iskambju tal-kapaċità tal-ibbilanċjar jew għall-kondiviżjoni tar-riżervi skont il-paragrafu 2.

2. L-allokkazzjoni tal-kapaċità transżonali abbażi ta' analiżi tal-effiċjenza ekonomika għandha tkun limitata għal 5 % tal-kapaċità disponibbli għall-iskambju tal-enerġija tas-sena kalendarja rilevanti preċedenti bejn iż-żoni tal-offerti rispettivi jew, fil-każ ta' interkonnetturi godda, 10 % tal-kapaċità teknika totali installata ta' daww l-interkonnetturi l-godda. Din il-limitazzjoni tal-volum tista' ma tapplikax għal konfini taż-żoni tal-offerti konnessi permezz ta' interkonnetturi DC sakemm jiġi armonizzat il-proċess koottimizzat tal-allokkazzjoni fuq il-livell tal-UE skont l-Artikolu 38(3).

3. Il-metodoloġija għall-allokkazzjoni tal-kapaċità transżonali abbażi ta' analiżi tal-effiċjenza ekonomika għandha tkun ibbażata fuq tqabbil tal-valur tas-suq imbassar tal-kapaċità transżonali għall-iskambju tal-kapaċità tal-ibbilanċjar jew il-kondiviżjoni tar-riżervi u l-valur tas-suq previst tal-kapaċità transżonali għall-iskambju tal-enerġija.

4. Il-metodu tal-ipprezzar, ir-reġim taċ-ċertezza u l-kondiviżjoni tal-introjt mill-kongestjoni għall-kapaċità transżonali li tkun giet allokata għall-iskambju tal-kapaċità tal-ibbilanċjar jew għall-kondiviżjoni tar-riżervi abbażi tal-analiżi tal-effiċjenza ekonomika għandhom jiżguraw it-trattament ugwali mal-kapaċità transżonali allokata għall-iskambju tal-enerġija.

5. It-TSOs li jissemmew fil-paragrafu 1 għandhom jiżviluppaw proposta għal lista għal kull allokkazzjoni individwali tal-kapaċità transżonali abbażi ta' analiżi tal-effiċjenza ekonomika. Dik il-lista għandha tinkludi:

- (a) L-ispeċifikazzjoni tal-konfini taż-żona tal-offerti;
- (b) il-volum tal-kapaċità transżonali allokata;
- (c) il-perjodu li fih il-kapaċità transżonali tkun allokata għall-iskambju tal-kapaċità tal-ibbilanċjar jew għall-kondiviżjoni tar-riżervi;
- (d) l-analiżi ekonomika li tiġġustifika l-effiċjenza ta' din l-allokkazzjoni.

6. It-TSOs li jissemmew fil-paragrafu 1 għandhom jergġu jivvalutaw mill-ġdid il-valur tal-kapaċità transżonali allokata fil-proċess tal-akkwist tal-kapaċità tal-ibbilanċjar u jirrilaxxar il-kapaċità transżonali allokata li ma tkunx baqgħet ta' benefiċċju għall-iskambju tal-kapaċità tal-ibbilanċjar jew il-kondiviżjoni tar-riżervi.

Artikolu 43

Użu tal-kapaċità transżonali mill-fornituri tas-servizzi tal-ibbilanċjar

1. Il-fornituri tas-servizzi tal-ibbilanċjar li jkollhom kuntratt għall-kapaċità tal-ibbilanċjar ma' TSO abbażi ta' mudell TSO-BSP skont l-Artikolu 35 għandu jkollhom id-dritt li jużaw il-kapaċità transżonali għall-iskambju tal-kapaċità tal-ibbilanċjar jekk ikunu d-detenturi ta' drittijiet fiżiċi tat-trażmissjoni.

2. Il-fornituri tas-servizzi tal-ibbilanċjar li užaw il-kapaċità transżonali għall-iskambju tal-kapaċità tal-ibbilanċjar abbażi ta' mudell TSO-BSP skont l-Artikolu 35 għandhom jinnominaw id-drittijiet fiżiċi tat-trażmissjoni tagħhom għall-iskambju tal-kapaċità tal-ibbilanċjar lit-TSOs ikkonċernati. Drittijiet fiżiċi tat-trażmissjoni bħal dawn għandhom jagħtu d-dritt lid-detenturi tagħhom biex jinnominaw l-iskambju tal-enerġija tal-ibbilanċjar lit-TSOs ikkonċernati u għalhekk għandhom jiġu esklużi mill-prinċipju UIOSI.

3. Fil-kalkoli tal-kapaċità transżonali, il-kapaċità transżonali allokata għall-iskambju tal-kapaċità tal-ibbilanċjar skont il-paragrafu 2 għandha tiġi inkluża bħala kapaċità transżonali diġà allokata.

TITOLU V

SETILJAR

KAPITOLU 1

Il-prinċipji tal-issetiljar

Artikolu 44

Il-prinċipji ġenerali

1. Il-proċess tal-issetiljar għandu:
 - (a) jistabbilixxi sinjali ekonomiċi adegwati li jirriflettu s-sitwazzjoni tal-iżbilanċ;
 - (b) jiżgura li l-iżbilanċi jithallsu bi prezz li jirrifletti l-valur tal-enerġija f'linja reali;
 - (c) jagħti inċentiv lill-partijiet inkarigati mill-ibbilanċjar sabiex ikunu bilanċjati jew jgħinu lis-sistema sabiex tirrestawra l-bilanċ tagħha;
 - (d) jiffaċilita l-armonizzazzjoni tal-mekkaniżmi għall-issetiljar tal-iżbilanċ;
 - (e) jagħti inċentivi lit-TSOs biex jissodisfaw l-obbligi tagħhom skont l-Artikolu 127, l-Artikolu 153, l-Artikolu 157 u l-Artikolu 160 tar-Regolament (UE) 2017/1485;
 - (f) jevita kull distorsjoni tal-inċentivi għall-partijiet responsabbli mill-ibbilanċjar, il-fornituri tas-servizzi tal-ibbilanċjar u t-TSOs;
 - (g) jappoġġa l-kompetizzjoni fost il-partiċipanti fis-suq;
 - (h) jagħti inċentivi lill-fornituri tas-servizzi tal-ibbilanċjar biex joffru u jipprovdu servizzi tal-ibbilanċjar lit-TSO tal-konnessjoni;
 - (i) jiżgura n-newtralità finanzjarja tat-TSOs kollha.
2. Kull awtorità regolatorja rilevanti skont l-Artikolu 37 tad-Direttiva 2009/72/KE għandha tiżgura li t-TSOs kollha fil-kompetenza tagħha ma jagħmlu qligħ jew iġarrbu telf fir-rigward tar-riżultat finanzjarju tal-issetiljar skont il-Kapitolu 2, 3 u 4 ta' dan it-Titolu, matul il-perjodu regolatorju kif definit mill-awtorità regolatorja rilevanti, u għandha tiżgura li kwalunkwe riżultat finanzjarju pożittiv jew negattiv li jirriżulta mill-issetiljar skont il-Kapitolu 2, 3 u 4 ta' dan it-Titolu jgħaddu għand l-utenti tan-netwerk skont ir-regoli nazzjonali applikabbli.
3. Kull TSO jista' jiżviluppa proposta għal mekkaniżmu tal-issetiljar addizzjonali separat mill-issetiljar tal-iżbilanċ, għall-hlas tal-kostijiet tal-akkwist tal-kapaċità tal-ibbilanċjar skont il-Kapitolu 5 ta' dan it-Titolu, kostijiet amministrattivi u kostijiet oħra marbuta mal-ibbilanċjar. Il-mekkaniżmu tal-issetiljar addizzjonali għandu japplika għall-partijiet responsabbli mill-ibbilanċjar. Dan għandu jinkiseb preferibbilment bl-introduzzjoni ta' funzjoni ta' pprezzar f'każ ta' nuqqas. Jekk it-TSOs jagħzlu mekkaniżmu ieħor, għandhom jiġġustifikaw fil-proposta. Tali proposta għandha tkun soġġetta għall-approvazzjoni mill-awtorità regolatorja rilevanti.
4. Kull injezzjoni jew ġbid, fi jew minn zona ta' skedar ta' TSO, għandha tithallas skont il-Kapitolu 3 jew il-Kapitolu 4 tat-Titolu V.

KAPITOLU 2

L-issetiljar tal-enerġija tal-ibbilanċjar

Artikolu 45

Kalkolu tal-enerġija tal-ibbilanċjar

1. Fir-rigward tal-issetiljar tal-enerġija tal-ibbilanċjar tal-anqas għall-proċess għar-restawr tal-frekwenza u l-proċess tar-rimpjazzament tar-riżervi, kull TSO għandu jistabbilixxi proċedura għall-:
 - (a) kalkolu tal-volum attiv ta' enerġija tal-ibbilanċjar abbażi tal-attivazzjoni mitluba jew imkejla;
 - (b) ikklejmjar tal-kalkolu mill-ġdid tal-volum attiv ta' enerġija tal-ibbilanċjar.

2. Kull TSO għandu jikkalkula l-volum attivat tal-enerġija tal-ibbilanċjar skont il-proċeduri tal-paragrafu 1(a), tal-anqas għal:
 - (a) kull perjodu tal-issetiljar tal-izbilanċ;
 - (b) iż-żoni tal-izbilanċ tiegħu;
 - (c) kull direzzjoni, b'sing li jindika l-għbid minn fornitur tas-servizzi tal-ibbilanċjar, u salib li jindika injezzjoni relattiva mill-fornitur tas-servizz tal-ibbilanċjar.
3. Kull TSO tal-konnessjoni għandu jhallas lill-fornituri tas-servizzi tal-ibbilanċjar kkonċernati, għall-volumi attivati tal-enerġija tal-ibbilanċjar ikkalkulati skont il-paragrafu 2.

Artikolu 46

Ibbilanċjar tal-enerġija għall-proċess għall-konteniment tal-frekwenza

1. Kull TSO tal-konnessjoni jista' jikkalkula u jhallas lill-fornituri tas-servizzi tal-ibbilanċjar għall-volum tal-enerġija tal-ibbilanċjar fil-proċess għall-konteniment tal-frekwenza, skont il-paragrafu 1 u 2 tal-Artikolu 45.
2. Il-prezz, hux pożittiv, żero jew negattiv tal-volum tal-enerġija tal-ibbilanċjar attivati fil-proċess għall-konteniment tal-frekwenza għandu jkun definit għal kull direzzjoni kif definit fit-Tabella 1:

Tabella 1

Hlas għall-enerġija tal-ibbilanċjar

	Prezz pożittiv għall-ibbilanċjar tal-enerġija	Prezz negattiv għall-ibbilanċjar tal-enerġija
Enerġija tal-ibbilanċjar pożittiva	Hlas mit-TSO lill-BSP	Hlas mill-BSP lit-TSO
Enerġija tal-ibbilanċjar negattiva	Hlas mill-BSP lit-TSO	Hlas mit-TSO lill-BSP

Artikolu 47

Enerġija tal-ibbilanċjar għall-proċess għar-restawr tal-frekwenza

1. Kull TSO tal-konnessjoni għandu jikkalkula u jhallas lill-fornituri tas-servizzi tal-ibbilanċjar għall-volum tal-enerġija tal-ibbilanċjar fil-proċess għar-restawr tal-frekwenza, skont il-paragrafu 1 u 2 tal-Artikolu 45.
2. Il-prezz, hux pożittiv, żero jew negattiv tal-volum tal-enerġija tal-ibbilanċjar attivati fil-proċess għar-restawr tal-frekwenza għandu jkun definit għal kull direzzjoni skont l-Artiklu 30 kif definit fit-Tabella 1.

Artikolu 48

Enerġija tal-ibbilanċjar għall-proċess tar-rimpjazzament tar-riżervi

1. Kull TSO tal-konnessjoni għandu jikkalkula u jhallas lill-fornituri tas-servizzi tal-ibbilanċjar għall-volum tal-enerġija tal-ibbilanċjar fil-proċess tar-rimpjazzament tar-riżervi, skont il-paragrafu 1 u 2 tal-Artikolu 45.
2. Il-prezz, hux pożittiv, żero jew negattiv tal-volum tal-enerġija tal-ibbilanċjar attivati fil-proċess tar-rimpjazzament tar-riżervi għandu jkun definit għal kull direzzjoni skont l-Artiklu 30 kif definit fit-Tabella 1.

Artikolu 49

Aġġustament tal-izbilanċ għall-parti responsabbli mill-ibbilanċjar

1. Kull TSO għandu jikkalkula l-aġġustament tal-izbilanċ li għandu jiġi applikat għall-partijiet responsabbli mill-bilanċ ikkonċernati għal kull offerta għall-enerġija tal-ibbilanċjar attivata.
2. Għal żoni tal-izbilanċ fejn jiġu kkalkulati diversi pożizzjonijiet finali għal parti waħda responsabbli mill-bilanċ skont l-Artikolu 54(3), jista' jiġi kkalkulat aġġustament tal-izbilanċ wiehed għal kull pożizzjoni.
3. Għal kull aġġustament tal-izbilanċ, kull TSO għandu jiddetermina l-volum attivat ta' enerġija tal-ibbilanċjar, ikkalkulat skont l-Artikolu 45, kif ukoll kwalunkwe volum attivat għal finijiet ohra għajr l-ibbilanċjar.

KAPITOLU 3

L-issetiljar tal-iskambji tal-enerġija bejn it-tso

Artikolu 50

Skambji intenzjonati tal-enerġija

1. Sa sena wara d-dhul fis-seħh ta' dan ir-Regolament, it-TSOs kollha għandhom jiżviluppaw proposta għal regoli tal-issetiljar komuni applikabbli għall-iskambji intenzjonati kollha tal-enerġija b'riżultata ta' wiehed jew aktar mill-proċessi li ġejjin skont l-Artikoli 146, 147 u 148 tar-Regolament (UE) 2017/1485, għal kull wiehed minn dawn:
 - (a) il-proċess tar-rimpjazzament tar-żewġ;
 - (b) il-proċess għar-restawr tal-frekwenza b'attivazzjoni manwali;
 - (c) il-proċess għar-restawr tal-frekwenza b'attivazzjoni awtomatika;
 - (d) il-proċess għan-nettjar tal-iżbilanċi.
2. Kull funzjoni tal-issetiljar TSO-TSO għandha twettaq l-issetiljar f'konformità mar-regoli tal-issetiljar skont il-paragrafu 1.
3. Sa tmintax-il xahar wara d-dhul fis-seħh ta' dan ir-Regolament, it-TSOs kollha li jiskambjaw l-enerġija intenzjonalment f'żona sinkronika għandhom jiżviluppaw proposta għal regoli tal-issetiljar komuni applikabbli għall-iskambji intenzjonati tal-enerġija, b'riżultat ta' wiehed minn dawn, jew it-tnejn li huma:
 - (a) il-proċess għall-konteniment tal-frekwenza skont l-Artikolu 142 tar-Regolament (UE) 2017/1485;
 - (b) il-perjodu ta' varjazzjoni skont l-Artikolu 136 tar-Regolament (UE) 2017/1485;
4. Sa tmintax-il xahar wara d-dhul fis-seħh ta' dan ir-Regolament, it-TSOs kollha konnessi asinkronament i jiskambjaw l-enerġija intenzjonalment bejn iż-żoni sinkroniċi għandhom jiżviluppaw proposta għal regoli tal-issetiljar komuni applikabbli għall-iskambji intenzjonati tal-enerġija, b'riżultat ta' wiehed minn dawn, jew it-tnejn li huma:
 - (a) il-proċess għall-konteniment tal-frekwenza għall-output tal-potenza attiva fuq il-livell taż-żona sinkronika skont l-Artikoli 172 u 173 tar-Regolament (UE) 2017/1485;
 - (b) ir-restrizzjonijiet tal-varjazzjonijiet għall-output tal-potenza attiva fuq il-livell taż-żona sinkronika skont l-Artikolu 137 tar-Regolament (UE) 2017/1485;
5. Ir-regoli tal-issetiljar komuni skont il-paragrafu 1 għandhom jipprevedu tal-anqas li l-iskambju intenzjonati tal-enerġija jiġi kkalkulat abbażi tal-kriterji li ġejjin:
 - (a) fuq perjodu maqbula fost it-TSOs rilevanti;
 - (b) skont id-direzzjoni;
 - (c) bħala l-parti integrali tal-interkambju tal-potenza kkalkulat matul il-perjodi stipulati skont il-paragrafu 5(a).
6. Ir-regoli tal-issetiljar komuni tal-iskambji intenzjonali tal-enerġija f'konformità mal-paragrafi 1(a), 1(b) u 1(c) għandhom iqisu:
 - (a) il-prezzijiet kollha tal-enerġija tal-ibbilanċjar skont l-Artikolu 30(1);
 - (b) il-metodoloġija għall-ipprezzar tal-kapaċità transżonali użata għall-iskambju tal-enerġija tal-ibbilanċjar f'konformita mal-Artikolu 30(3).
7. Ir-regoli tal-issetiljar komuni tal-iskambji intenzjonali tal-enerġija skont il-paragrafu 1(d) għandhom iqisu l-metodoloġija għall-ipprezzar tal-kapaċità transżonali iżata għat-thaddim tal-proċess tan-nettjar tal-iżbilanċi skont l-Artikolu 30(3).
8. It-TSOs kollha għandhom jistabbilixxu mekkanizmu koordinat għall-aġġustamenti tal-issetiljar bejn it-TSOs kollha.

Artikolu 51

Skambji mhux intenzjonati tal-enerġija

1. Sa tmintax-il xahar wara d-dhul fis-seħh ta' dan ir-Regolament, it-TSOs kollha f'żona sinkronika għandhom jiżviluppaw proposta għal regoli tal-issetiljar komuni applikabbli għall-iskambji tal-enerġija mhux intenzjonati. Il-proposta għandha tinkludi r-reqwiziti li ġejjin:
 - (a) il-prezz għall-iskambji tal-enerġija mhux intenzjonati miġbuda miż-żona sinkronika għandu jirrifletti l-prezzijiet għall-enerġija tal-ibbilanċjar attivata 'l fuq għall-proċess għar-restawr tal-frekwenza jew għall-proċess tar-rimpjazzament tar-żewġ għal din iż-żona sinkronika;

- (b) il-prezz għall-iskambji tal-enerġija mhux intenzjonati injettati fiż-żona sinkronika għandu jirrifletti l-prezzijiet għall-enerġija tal-ibbilanċjar attivata 'l isfel għall-proċess għar-restawr tal-frekwenza jew għall-proċess tar-rimpjazzament tar-riżervi għal din iż-żona sinkronika.
2. Sa tmintax-il xahar wara d-dhul fis-seħh ta' dan ir-Regolament, it-TSOs kollha konnessi asinkronikament għandhom jiżviluppaw proposta għal regoli tal-issetiljar komuni applikabbli għall-iskambji tal-enerġija mhux intenzjonati bejn TSOs konnessi asinkronikament.
3. Il-proposti għal regoli komuni tal-issetiljar għal skambji mhux intenzjonati tal-enerġija bejn it-TSOs għandhom jiżguraw distribuzzjoni ġusta u ekwa tal-kostijiet u l-benefiċċji bejniethom.
4. It-TSOs kollha għandhom jistabbilixxu mekkanizmu koordinat għall-aġġustamenti tal-issetiljar bejniethom.

KAPITOLU 4

L-issetiljar tal-iżbilanċi

Artikolu 52

L-issetiljar tal-iżbilanċi

1. Kull TSO, jew, fejn rilevanti, parti terza, għandu, fiż-żona jew żoni ta' skedar tiegħu u meta dan ikun xieraq, jagħmel setiljar ma' kull parti responsabbli mill-ibbilanċjar għal kull perjodu ta' żbilanċ skont l-Artikolu 53, għall-iżbilanċi kollha kkalkulati skont l-Artikolu 49 u 54, fid-dawl tal-prezz xieraq tal-iżbilanċ ikkalkulat skont l-Artikolu 55.
2. Sa sena wara d-dhul fis-seħh ta' dan ir-Regolament, it-TSOs kollha għandhom jiżviluppaw proposta biex ikomplu jispeċifikaw u jarmonizzaw tal-anqas:
- (a) il-kalkolu ta' aġġustament tal-iżbilanċ skont l-Artikolu 49 u l-kalkolu ta' pożizzjoni, żbilanċ u volum allokat skont wiehed mill-approċċi msemmija fl-Artikolu 54(3);
- (b) il-komponenti ewlenin użati għall-kalkolu tal-prezz tal-iżbilanċ għall-iżbilanċi kollha msemmija fl-Artikolu 55, inkluż, fejn xieraq, definizzjoni tal-valur tal-attivazzjoni evitata tal-enerġija tal-ibbilanċjar minn riżervi għar-restawr tal-frekwenza jew riżervi ta' rimpjazzament;
- (c) l-użu tal-ipprezzar tal-iżbilanċi uniku għall-iżbilanċi kollha skont l-Artikolu 55, li jiddefinixxi prezz uniku għall-iżbilanċi pożittivi u żbilanċi negattivi għal kull żona tal-prezz tal-iżbilanċ f'perjodu tal-issetiljar tal-iżbilanċ; kif ukoll
- (d) id-definizzjoni tal-kundizzjonijiet u l-metodoloġija għall-applikazzjoni tal-ipprezzar doppju tal-iżbilanċ għall-iżbilanċi kollha skont l-Artikolu 55, li jiddefinixxi prezz wiehed għall-iżbilanċi pożittivi u prezz għall-iżbilanċi negattivi għal kull żona tal-prezz tal-iżbilanċ f'perjodu tal-issetiljar tal-iżbilanċi, li jinkludu:
- (i) kundizzjonijiet dwar meta TSO jista' jipproponi lill-awtorità regolatorja rilevanti skont l-Artikolu 37 tad-Direttiva 2009/72/KE li jiġi applikat l-ipprezzar doppju u l-ġustifikazzjoni li trid tiġi pprovduta;
- (ii) il-metodoloġija għall-applikazzjoni tal-ipprezzar doppju.
3. Il-proposta skont il-paragrafu 2 tista' tiddistingwi bejn mudelli tal-awtodispaċċ u dawk tad-dispaċċ ċentrali.
4. Il-proposta skont il-paragrafu 2 għandha tipprovdi data tal-implimentazzjoni mhux aktar tard minn tmintax-il xahar wara l-approvazzjoni mill-awtoritajiet regolatorji rilevanti kolha skont l-Artikolu 5(2).

Artikolu 53

Perjodu tal-issetiljar tal-iżbilanċi

1. Sa tliet snin wara d-dhul fis-seħh ta' dan ir-Regolament, it-TSOs kollha għandhom japplikaw il-perjodu tal-issetiljar tal-iżbilanċ ta' 15-il minuta fiż-żoni ta' skedar kollha filwaqt li jiżguraw li l-konfini kollha tal-unità temporali tas-suq jikkoinċidu mal-konfini tal-perjodu tal-issetiljar tal-iżbilanċ.
2. It-TSOs ta' żona sinkronika jistgħu jitolbu, flimkien, eżenzjoni mir-ekwizit stipulat fil-paragrafu 1.
3. Fejn l-awtoritajiet regolatorji ta' żona sinkronika jagħtu eżenzjoni mir-ekwizit stipulat fil-paragrafu 1 fuq talba kongunta mingħand it-TSOs fiż-żona sinkronika kkonċernata jew fuq inizjattiva tagħhom stess, għandhom iwettqu, b'koperazzjoni mal-Aġenzija u tal-anqas darba kull tliet snin, analiżi tal-kostijiet u l-benefiċċji rigward l-armonizzazzjoni tal-perjodu tal-issetiljar tal-iżbilanċ fiż-żoni sinkroniċi u bejniethom.

Artikolu 54

Kalkolu tal-iżbilanċ

1. Kull TSO għandu jikkalkula fiż-żona jew żoni ta' skedar tiegħu u meta jkun xieraq, il-pożizzjoni finali, il-volum allokat, l-aġġustament tal-iżbilanċ u l-iżbilanċ:
 - (a) għal kull parti responsabbli mill-ibbilanċjar;
 - (b) għal kull perjodu tal-issetiljar tal-iżbilanċ;
 - (c) għal kull żona tal-iżbilanċ.
2. Iż-żona tal-iżbilanċ għandha tkun ugwali għaž-żona ta' skedar, hlief fil-każ ta' mudell ta' dispaċċ ċentrali, fejn iż-żona tal-iżbilanċ tista' tikkostitwixxi parti minn żona ta' skedar.
3. Sal-implimentazzjoni tal-proposta skont l-Artikolu 52(2), kull TSO għandu jikkalkula l-pożizzjoni finali ta' parti responsabbli mill-ibbilanċjar permezz ta' wiehed mill-approċċi li ġejjin:
 - (a) il-parti responsabbli mill-ibbilanċjar ikollha pożizzjoni finali unika ugwali għat-total tal-iskedi kummerċjali esterni tan-negozjar u l-iskedi kummerċjali interni tan-negozjar;
 - (b) il-parti responsabbli mill-ibbilanċjar ikollha żewġ pożizzjonijiet finali; l-ewwel waħda tkun daqs it-total tal-iskedi kummerċjali esterni tan-negozjar tagħha u l-iskedi kummerċjali interni tan-negozjar mill-ġenerazzjoni, u t-tieni tkun daqs it-total tal-iskedi kummerċjali interni tan-negozjar tagħha u l-iskedi kummerċjali interni tan-negozjar mill-konsum;
 - (c) f'mudell ta' dispaċċ ċentrali, parti responsabbli mill-ibbilanċjar jista' jkollha diversi pożizzjonijiet finali għal kull żona tal-iżbilanċ ugwali għall-iskedi tal-ġenerazzjoni tal-facilitajiet tal-ġenerazzjoni tal-enerġija jew l-iskedi tal-konsum tal-facilitajiet tad-domanda.
4. Kull TSO għandu jistabbilixxi r-regoli għal:
 - (a) il-kalkolu tal-pożizzjoni finali;
 - (b) id-determinazzjoni tal-volum allokat;
 - (c) id-determinazzjoni tal-aġġustament tal-iżbilanċi skont l-Artikolu 49;
 - (d) il-kalkolu tal-iżbilanċ;
 - (e) ikklejmjar biex jerga' jiġi kkalkulat l-iżbilanċ minn parti responsabbli mill-ibbilanċjar.
5. Il-volum allokat ma għandux jiġi kkalkulat għal parti responsabbli mill-ibbilanċjar li ma tkoprix injezzjonijiet jew ġbid.
6. Żbilanċ għandu jindika d-daqs u d-direzzjoni tat-tranzazzjoni tal-issetiljar bejn il-parti responsabbli mill-ibbilanċjar u t-TSO; żbilanċ jista' jkollu, alternattivament:
 - (a) sinjal negattiv, li jindika kwantità nieqsa fuq in-naħa tal-parti responsabbli mill-ibbilanċjar;
 - (b) sinjal pożittiv, li jindika kwantità żejda fuq in-naħa tal-parti responsabbli mill-ibbilanċjar;

Artikolu 55

Prezz tal-iżbilanċ

1. Kull TSO għandu jistabbilixxi r-regoli għall-kalkolu tal-prezz tal-iżbilanċ, li jista' jkun pożittiv, zero jew negattiv, kif definit fit-Tabella 2:

Tabella 2

Hlas għall-iżbilanċ

	Prezz pożittiv tal-iżbilanċ	Prezz negattiv tal-iżbilanċ
Żbilanċ pożittiv	Hlas mit-TSO lill-BRP	Hlas mill-BRP lit-TSO
Żbilanċ negattiv	Hlas mill-BRP lit-TSO	Hlas mit-TSO lill-BRP

2. Ir-regoli skont il-paragrafu 1 għandhom jinkludu definizzjoni tal-valur ta' attivazzjoni evitata tal-enerġija tal-ibbilanċjar minn riżervi għar-restawr tal-frekwenza jew riżervi ta' rimpjazzament.
3. Kull TSO għandu jiddetermina l-prezz tal-iżbilanċ għall:
 - (a) kull perjodu tal-issetiljar tal-iżbilanċ;
 - (b) iż-żoni tal-prezz tal-iżbilanċ tiegħu;
 - (c) kull direzzjoni tal-iżbilanċ.
4. Il-prezz tal-iżbilanċ għal żbilanċ negattiv m'għandux ikun inqas minn:
 - (a) il-prezz medju ponderat għall-enerġija tal-ibbilanċjar pożittiva attivata minn riżervi għar-restawr tal-frekwenza u riżervi ta' rimpjazzament; inkella,
 - (b) fil-każ li ma tkun sehhiet l-ebda attivazzjoni tal-enerġija tal-ibbilanċjar fi kwalunkwe direzzjoni matul il-perjodu tal-issetiljar tal-iżbilanċ, il-valur tal-attivazzjoni tal-enerġija tal-ibbilanċjar evitata minn riżervi għar-restawr tal-frekwenza jew riżervi ta' rimpjazzament.
5. Il-prezz tal-iżbilanċ għal żbilanċ pożittiv m'għandux ikun aktar minn:
 - (a) il-prezz medju ponderat għall-enerġija tal-ibbilanċjar negattiva attivata minn riżervi għar-restawr tal-frekwenza u riżervi ta' rimpjazzament; inkella,
 - (b) fil-każ li ma tkun sehhiet l-ebda attivazzjoni tal-enerġija tal-ibbilanċjar fi kwalunkwe direzzjoni matul il-perjodu tal-issetiljar tal-iżbilanċ, il-valur tal-attivazzjoni tal-enerġija tal-ibbilanċjar evitata minn riżervi għar-restawr tal-frekwenza jew riżervi ta' rimpjazzament.
6. Fil-każ li tkun giet attivata kemm enerġija tal-ibbilanċjar pożittiva kif ukoll negattiva minn riżervi għar-restawr tal-frekwenza jew minn riżervi ta' rimpjazzament matul l-istess perjodu tal-issetiljar tal-iżbilanċ, il-prezz tal-issetiljar tal-iżbilanċ għandu jiġi ddeterminat għal żbilanċ pożittiv u żbilanċ negattiv abbażi ta' mill-anqas wiehied mill-prinċipji msemmija fil-paragrafi 4 u 5.

KAPITOLU 5

L-issetiljar tal-kapaċità tal-ibbilanċjar

Artikolu 56

Akkwist fi hdan żona tal-iskedar

1. Kull TSO ta' żona tal-iskedar li juża l-offerti għall-kapaċità tal-ibbilanċjar għandu jistabbilixxi regoli għal tal-anqas l-issetiljar tar-riżervi għar-restawr tal-frekwenza u r-riżervi ta' rimpjazzament skont ir-rekwiżiti stipulati fl-Artikolu 32.
2. Kull TSO ta' żona tal-iskedar li juża l-offerti għall-kapaċità tal-ibbilanċjar għandu jwettaq l-issetiljar tar-riżervi kollha akkwistati għar-restawr tal-frekwenza u ta' rimpjazzament skont ir-rekwiżiti stipulati fl-Artikolu 32.

Artikolu 57

Akkwist barra miż-żona tal-iskedar

1. It-TSOs kollha li jiskambjaw il-kapaċità tal-ibbilanċjar għandhom jistabbilixxu regoli għall-issetiljar tal-kapaċità tal-ibbilanċjar akkwistata skont l-Artikolu 33 u l-Artikolu 35.
2. It-TSOs kollha li jiskambjaw il-kapaċità tal-ibbilanċjar għandhom flimkien iwettqu setiljar tal-kapaċità tal-ibbilanċjar akkwistata permezz tal-funzjoni tal-issetiljar TSO-TSO msemmija fl-Artikolu 33. It-TSOs li jiskambjaw il-kapaċità tal-ibbilanċjar abbażi ta' mudell TSO-BSP għandhom iwettqu setiljar tal-kapaċità tal-ibbilanċjar akkwistata skont l-Artikolu 35.
3. It-TSOs kollha li jiskambjaw il-kapaċità tal-ibbilanċjar għandhom jistabbilixxu regoli għall-issetiljar tal-kapaċità transżonali allokata skont il-Kapitolu 2 tat-Titolu IV.
4. It-TSOs kollha li jiskambjaw il-kapaċità tal-ibbilanċjar għandhom iwettqu setiljar tal-kapaċità transżonali allokata skont il-Kapitolu 2 tat-Titolu IV.

TITOLU VI

ALGORITMU

Artikolu 58

Algoritmi tal-ibbilanċjar

1. Fil-proposti skont l-Artikoli 19, 20 u 21, it-TSOs kollha għandhom jiżviluppaw l-algoritmi li għandhom jithaddmu mill-funzjonijiet tal-ottimizzazzjoni tal-attivazzjoni għall-attivazzjoni tal-offerti għall-enerġija tal-ibbilanċjar. Dawk l-algoritmi għandhom:

- (a) jirrispettaw il-metodu tal-attivazzjoni tal-offerti għall-enerġija tal-ibbilanċjar skont l-Artikolu 29;
- (b) jirrispettaw il-metodu tal-ipprezzar għall-enerġija tal-ibbilanċjar skont l-Artikolu 30;
- (c) iqisu d-deskrizzjonijiet tal-proċess għan-nettjar tal-iżbilanċi u l-attivazzjoni transfruntiera skont il-Parti IV Titolu III tar-Regolament (UE) 2017/1485.

2. Fil-proposta skont l-Artikolu 22, it-TSOs kollha għandhom jiżviluppaw algoritmu li għandu jithaddem permezz tal-funzjoni tal-proċess għan-nettjar tal-iżbilanċi. Dan l-algoritmu għandu jnaqqas il-kontroattivazzjoni tar-riżorsi tal-ibbilanċjar permezz tal-proċess għan-nettjar tal-iżbilanċi skont il-Parti IV tar-Regolament (UE) 2017/1485.

3. Fil-proposta skont l-Artikolu 33 żewġ TSOs jew aktar li jiskambjaw il-kapaċità tal-ibbilanċjar għandhom jiżviluppaw l-algoritmi li għandhom jithaddmu mill-funzjonijiet tal-ottimizzazzjoni tal-akkwist tal-kapaċità għall-akkwist tal-offerti tal-kapaċità tal-ibbilanċjar. Dawk l-algoritmi għandhom:

- (a) jimminimizzaw il-kostijiet kumplessivi tal-akkwist għall-kapaċità tal-ibbilanċjar kollha akkwistata b'mod kongunt;
- (b) jekk applikabbli, iqisu d-disponibbiltà tal-kapaċità transzjonali inklużi l-kostijiet possibbli biex tiġi pprovduta.

4. L-algoritmi kollha żviluppanti skont dan l-Artikolu għandhom:

- (a) jirrispettaw ir-restrizzjonijiet kollha tas-sigurtà operazzjonali;
- (b) iqisu r-restrizzjonijiet tekniċi u tan-network;
- (c) jekk dan ikun rilevanti, iqisu l-kapaċità transzjonali disponibbli.

TITOLU VII

RAPPORTAR

Artikolu 59

Rapport Ewropew dwar l-integrazzjoni tas-swieq tal-ibbilanċjar

1. L-ENTSO-E għandha tippubblika rapport Ewropew li jiffoka fuq il-monitoraġġ, id-deskrizzjoni u l-analiżi tal-implimentazzjoni ta' dan ir-Regolament, kif ukoll ir-rapportar dwar il-progress li sar rigward l-integrazzjoni tas-swieq tal-ibbilanċjar fl-Ewropa, b'rispett għall-kunfidenzjalità tal-informazzjoni skont l-Artikolu 11.

2. Il-format tar-rapport għandu jvarja b'dan il-mod:

- (a) sentejn wara d-dhul fis-seħh ta' dan ir-Regolament, u sussegwentement kull sentejn wara dan, għandu jiġi ppubblikat rapport dettaljat;
- (b) tliet snin wara d-dhul fis-seħh ta' dan ir-Regolament u sussegwentement kull sentejn wara dan, għandha tiġi ppublikata verżjoni qasira tar-rapport sabiex tinghata harsa lejn il-progress li jkun sar u jiġu aġġornati l-indikaturi tal-prestazzjoni.

3. Ir-rapport skont il-paragrafu 2(a) għandu:

- (a) jiddeskrivi u janalizza l-proċess tal-armonizzazzjoni u l-integrazzjoni kif ukoll il-progress li jkun sar f'termini tal-armonizzazzjoni u l-integrazzjoni tas-swieq tal-ibbilanċjar permezz tal-applikazzjoni ta' dan ir-Regolament;
- (b) jiddeskrivi l-istatus tal-proġetti ta' implimentazzjoni skont dan ir-Regolament;
- (c) jivvaluta l-kompatibbiltà bejn il-proġetti tal-implimentazzjoni u jinvestiga kwalunkwe żviluppi li setghu sehhew li jippreżentaw riskju għall-integrazzjoni futura;
- (d) janalizza l-iżvilupp tal-iskambji tal-kapaċità tal-ibbilanċjar u l-kondiviżjoni tar-riżervi u jiddeskrivi l-ostakli possibbli, kif ukoll il-prerekwiżiti u l-azzjonijiet biex ikomplu jittiebu l-iskambju tal-kapaċità tal-ibbilanċjar u l-kondiviżjoni tar-riżervi;

- (e) jiddeskrivi l-iskambji reali u janalizza l-iskambji potenzjali tas-servizzi tal-ibbilanċjar;
- (f) janalizza kemm huma xierqa l-prodotti standard fir-rigward tal-ahhar żviluppi u l-evoluzzjoni tar-riżorsi tal-ibbilanċjar differenti u jipproponi titjib tal-prodotti standard;
- (g) jivvaluta l-htieġa għal armonizzazzjoni ulterjuri tal-prodotti standard u effetti possibbli tan-nuqqas ta' armonizzazzjoni fuq l-integrazzjoni tas-swieq tal-ibbilanċjar;
- (h) jivvaluta l-eżistenza ta', u l-gustifikazzjoni għal, prodotti speċifiċi użati mit-TSOs u l-effett tagħhom fuq l-integrazzjoni tas-swieq tal-ibbilanċjar;
- (i) jivvaluta l-progress tal-armonizzazzjoni tal-karatteristiċi ewlenin tal-issettiljar tal-iżbilanċ kif ukoll il-konsegwenzi u d-distorsjonijiet possibbli minhabba n-nuqqas ta' armonizzazzjoni;
- (j) jirrapporta dwar ir-riżultati tal-analiżijiet tal-kostijiet u l-benefiċċji skont l-Artikolu 61.

4. L-ENTSO-E għandha tistabbilixxi indikaturi tal-prestazzjoni għas-swieq tal-ibbilanċjar li jintużaw fir-rapporti. Dawn l-indikaturi tal-prestazzjoni għandhom jirriflett:

- (a) id-disponibbiltà tal-offerti għall-enerġija tal-ibbilanċjar, inklużi l-offerti mill-kapaċità tal-ibbilanċjar;
- (b) il-kisbiet u l-iffrankar f'termini ta' flus, minhabba n-nettjar tal-iżbilanċi, l-iskambju tas-servizzi tal-ibbilanċjar u l-kondiviżjoni tar-riżervi;
- (c) il-benefiċċji li jirriżultaw mill-użu tal-prodotti standard;
- (d) il-kost totali tal-ibbilanċjar;
- (e) l-effiċjenza ekonomika u l-affidabbiltà tas-swieq tal-ibbilanċjar;
- (f) l-ineffiċjenzi u d-distorsjonijiet possibbli fis-swieq tal-ibbilanċjar;
- (g) it-telf fl-effiċjenza minhabba prodotti speċifiċi;
- (h) il-volum u l-prezz tal-enerġija tal-ibbilanċjar li jintużaw għall-finijiet tal-ibbilanċjar, kemm disponibbli kif ukoll attivati minn prodotti standard u minn prodotti speċifiċi;
- (i) il-prezzijiet tal-iżbilanċ u l-iżbilanċi fis-sistema;
- (j) l-evoluzzjoni tal-prezzijiet ta' servizzi tal-ibbilanċjar fis-snin ta' qabel;
- (k) il-paragun tal-kostijiet u l-benefiċċji mistennija u daww realizzati mill-allokazzjonijiet kollha tal-kapaċità transżonali għall-finijiet tal-ibbilanċjar.

5. Qabel ma jitressaq ir-rapport finali, l-ENTSO-E għandha theggi proposta għal abbozz ta' rapport. Din il-proposta għandha tiddefinixxi l-istruttura tar-rapport, kif ukoll il-kontenut tiegħu u l-indikatur tal-prestazzjoni li jintużaw fih. Il-proposta għandha tingħata lill-Aġenzija li għandha tkun tista' titlob emendi fi żmien xahrejn minn meta titressaq il-proposta.

6. Ir-rapport skont il-paragrafu 2(a) għandu jkun fih ukoll sommarju eżekuttiv bl-Ingliż ta' kull rapport tat-TSOs dwar l-ibbilanċjar skont l-Artikolu 60.

7. Ir-rapporti għandhom jipprovdu informazzjoni diżaggregata u indikaturi għal kull żona tal-iskedar, kull konfini taż-żona tal-offerti jew kull blokka LFC.

8. L-ENTSO-E għandha tippubblika r-rapporti fuq l-Internet u għandha tippreżentahom lill-Aġenzija sa mhux aktar tard minn sitt xhur wara tmiem is-sena li jirreferu għaliha.

9. Wara l-iskadenzi sa liema it-TSOs kollha għandhom jużaw il-pjattaformi Ewropej skont l-Artikoli 19(5), 20(6), 21(6) u 22(5), it-TSOs kollha għandhom janalizzaw il-kontenut tar-rapporti u l-kundizzjonijiet għall-pubblikazzjoni tagħhom. Abbażi tar-riżultati ta' dik l-analiżi, l-ENTSO-E għandha tiżviluppa proposta għal struttura għdida u skeda ta' żmien għall-pubblikazzjoni tar-rapporti u tippreżentahom lill-Aġenzija. L-Aġenzija għandha tkun tista' titlob emendi fi żmien tliet xhur minn meta titressaq il-proposta.

Artikolu 60

Rapport tat-TSO dwar l-ibbilanċjar

1. Talanqas darba kull sentejn, kull TSO għandu jippubblika rapport dwar l-ibbilanċjar li jkopri s-sentejn kalendarji preċedenti, b'rispett għall-kunfidenzjalità tal-informazzjoni skont l-Artikolu 11.

2. Ir-rapport dwar l-ibbilanċjar għandu:
 - (a) jinkludi informazzjoni dwar il-volumi tal-prodotti speċifiċi disponibbli, akkwistati u użati, kif ukoll ġustifikazzjoni tal-prodotti speċifiċi soġġetti għall-kundizzjonijiet skont l-Artikolu 26;
 - (b) jipprovdi analiżi fil-qosor tad-dimesjonament tal-kapaċità tar-riżerva li tkun tinkludi ġustifikazzjoni u spjega għar-rekwiżiti kkalkulati tal-kapaċità tar-riżerva;
 - (c) jipprovdi analiżi fil-qosor tal-forniment ottimali tal-kapaċità tar-riżerva, li tkun tinkludi l-ġustifika għall-volum tal-kapaċità tal-ibbilanċjar;
 - (d) janalizza l-kostijiet u l-benefiċċji, u l-ineffiċjenzi u d-distorsjonijiet possibbli li jirriżultaw minn prodotti speċifiċi f'termini tal-kompetizzjoni u l-frammentazzjoni tas-suq, il-partecipazzjoni fir-rispons tad-domanda u s-sorsi ta' enerġija rinnovabbli, l-integrazzjoni tas-swieq tal-ibbilanċjar u l-effetti kollaterali fuq swieq oħra tal-elettriku;
 - (e) janalizza l-opportunitajiet għall-iskambju tal-kapaċità tal-ibbilanċjar u l-kondiviżjoni tar-riżervi;
 - (f) jipprovdi spjega u ġustifikazzjoni għall-akkwist tal-kapaċità tal-ibbilanċjar mingħajr l-iskambju tal-kapaċità tal-ibbilanċjar jew il-kondiviżjoni tar-riżervi;
 - (g) janalizza l-effiċjenza tal-funzjonijiet tal-ottimizzazzjoni tal-attivazzjoni għall-enerġija tal-ibbilanċjar minn riżervi għar-restawr tal-frekwenza u, jekk applikabbli, għall-enerġija tal-ibbilanċjar minn riżervi ta' rimpjazzament.
3. Ir-rapport dwar il-ibbilanċjar għandu jkun bl-Ingliż, inkella tal-anqas ikun fih sommarju eżekuttiv bl-Ingliż.
4. Abbażi ta' rapporti ppubblikati qabel, l-awtorità regolatorja rilevanti, skont l-Artikolu 37 tad-Direttiva 2009/72/KE, għandha tkun intitolata tesigi bidliet fl-istruttura u l-kontenut tar-rapport li jkun imiss tat-TSO dwar l-ibbilanċjar.

TITOLU VIII

ANALIŻI TAL-KOSTIJET U L-BENEFIĊĊJI

Artikolu 61

Analizi tal-kostijiet u l-benefiċċji

1. Meta t-TSOs ikunu mehtieġa jwettqu analiżi tal-kostijiet u l-benefiċċji skont dan ir-Regolament, dawn għandhom jistabbilixxu l-kriterji u l-metodoloġija għall-analiżi tal-kostijiet u l-benefiċċji u jipprezentawhom lill-awtoritajiet regolatorji rilevanti skont l-Artikolu 37 tad-Direttiva 2009/72/KE sa sitt xhur qabel il-bidu tal-analiżi tal-kostijiet u l-benefiċċji. L-awtoritajiet regolatorji rilevanti għandhom ikunu intitolati jesigi emendi b'mod kongunt għall-kriterji u l-metodoloġija.
2. L-analiżi tal-kostijiet u l-benefiċċji għandha tqis tal-anqas:
 - (a) il-fattibbiltà teknika;
 - (b) l-effiċjenza ekonomika;
 - (c) l-impatt fuq il-kompetizzjoni u l-integrazzjoni tas-swieq tal-ibbilanċjar;
 - (d) il-kostijiet u l-benefiċċji tal-implimentazzjoni;
 - (e) l-impatt fuq il-kostijiet tal-ibbilanċjar Ewropej u nazzjonali;
 - (f) l-impatt potenzjonali fuq il-prezzijiet tas-suq tal-elettriku Ewropew;
 - (g) il-kapaċità tat-TSOs u l-partijiet responsabbli mill-ibbilanċjar biex jissodisfaw l-obbligi tagħhom;
 - (h) l-impatt fuq il-partecipanti tas-suq f'termini ta' rekwiżiti tekniċi jew tal-IT addizzjonali vvalutati b'kooperazzjoni mal-partijiet ikkonċernati milquta.
3. It-TSOs kollha kkonċernati għandhom jipprovdu r-riżultati tal-analiżi tal-kostijiet u l-benefiċċji lill-awtoritajiet regolatorji rilevanti kollha, flimkien ma' proposta ġustifikata dwar kif għandhom jiġu indirizzati kwistjonijiet possibbli identifikati mill-analiżi tal-kostijiet u l-benefiċċji.

TITOLU IX

DEROGI U MONITORAĠĠ

Artikolu 62

Id-derogi

1. Awtorità regolatorja, b'konformità mal-Artikolu 37 tad-Direttiva 2009/72/KE u fuq talba mit-TSO jew b'inizjattiva tagħha stess, tista' tagħti deroga lit-TSOs rilevanti minn dispożizzjoni waħda jew aktar ta' dan ir-Regolament skont il-paragrafi 2 sa 12.
2. TSO jista' jitlob deroga mir-rekwiżiti li ġejjin:
 - (a) l-iskadenzi sa meta t-TSO għandu juża l-pjattaformi Ewropej skont l-Artikoli 19(5), 20(6), 21(6) u 22(5);
 - (b) id-definizzjoni tal-hin tal-gheluq tan-negożju għall-proċess integrat għall-iskedar f'mudell ta' dispaċċ ċentrali skont l-Artikolu 24(5) u l-possibbiltà li jinbidlu l-offerti għall-proċess integrat għall-iskedar skont l-Artikolu 24(6);
 - (c) il-volum massimu tal-kapaċità transzonalijiet allokata fi proċess ibbażat fis-suq skont l-Artikolu 41(2) jew proċess abbażi ta' analiżi tal-effiċjenza ekonomika skont l-Artikolu 42(2);
 - (d) l-armonizzazzjoni tal-perjodu tal-issetiljar tal-izbilanċ skont l-Artikolu 53(1);
 - (e) l-implimentazzjoni tar-rekwiżiti skont l-Artikoli 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 54, 55, 56 u 57.
3. Il-proċess ta' deroga għandu jkun trasparenti, mhux diskriminatorju, ibbilanċjar, dokumentat tajjeb u bbażat fuq talba motivata.
4. It-TSOs għandhom jipprezentaw talba bil-miktub għal deroga lill-awtorità regolatorja rilevanti sa mhux aktar tard minn sitt xhur qabel il-jum tal-applikazzjoni ta' dawk id-dispożizzjonijiet li minnhom tkun qed tintalab id-deroga.
5. It-talba għal deroga għandha tinkludi l-informazzjoni li ġejja:
 - (a) id-dispożizzjonijiet li minnhom qed tintalab deroga;
 - (b) il-perjodu tad-deroga mitlub;
 - (c) pjan dettaljat u skeda ta' żmien li jspjiegaw kif għandha tiġi indirizzata u żgurata l-implimentazzjoni tad-dispożizzjonijiet ikkonċernati ta' dan ir-Regolament wara l-iskadenza tal-perjodu tad-deroga;
 - (d) valutazzjoni tal-konsegwenzi tad-deroga mitluba fuq is-swieq ta' biswit;
 - (e) valutazzjoni tar-riskji possibbli għall-integrazzjoni tas-swieq tal-ibbilanċjar madwar l-Ewropa kkawżati mid-deroga mitluba.
6. L-awtorità regolatorja għandha tadotta deċiżjoni li tikkonċerna kwalunkwe talba għal deroga fi żmien sitt xhur mill-ġurnata li fiha tircievi t-talba. Dak il-limitu jista' jiġi estiż bi tliet xhur qabel ma jiskadi fil-każ li l-awtorità regolatorja rilevanti tkun teħtieġ aktar informazzjoni mit-TSO li jitlob id-deroga. Il-perjodu addizzjonali għandu jibda meta tasal l-informazzjoni kollha.
7. It-TSO li jitlob id-deroga għandu jressaq kwalunkwe informazzjoni addizzjonali mitluba mill-awtorità regolatorja fi żmien xahrejn minn din it-talba. Jekk it-TSO ma jipprovdi l-informazzjoni mitluba f'dak il-limitu taż-żmien, it-talba għal deroga għandha titqies irtirata sakemm, qabel ma tiskadi, jew:
 - (a) l-awtorità regolatorja ma tiddeċidix li tagħti estensjoni; inkella,
 - (b) dak it-TSO jinforma lill-awtorità regolatorja rilevanti permezz ta' sottomissjoni motivata li t-talba għal deroga hija shiha.
8. Hija u tivvaluta t-talba għal deroga jew qabel ma tagħti deroga bl-inizjattiva tagħha stess, l-awtorità regolatorja rilevanti għandha tqis l-aspetti li ġejjin:
 - (a) id-diffikultajiet relatati mal-implimentazzjoni tad-dispożizzjoni jew dispożizzjonijiet ikkonċernati;
 - (b) ir-riskji u l-implikazzjonijiet tad-dispożizzjoni jew id-dispożizzjonijiet ikkonċernati, f'termini ta' sigurtà operazzjonali;
 - (c) l-azzjonijiet meħuda biex tiġi ffaċilitata l-implimentazzjoni tad-dispożizzjoni jew dispożizzjonijiet ikkonċernati;
 - (d) l-impatti tan-nuqqas ta' implimentazzjoni tad-dispożizzjoni jew dispożizzjonijiet, f'terminata' nuqqas ta' diskriminazzjoni u kompetizzjoni ma' parteċipant fis-suq Ewropej ohra, b'mod partikolari fir-rigward tar-rispons tad-domanda u s-sorsi tal-enerġija rinnovabbli;

- (e) l-impatti fuq l-effiċjenza ekonomika globali u l-infrastruttura tal-grilja intelligenti;
- (f) l-impatti fuq żoni oħra ta' skedar u l-konsegwenzi ġenerali fuq il-proċess tal-integrazzjoni tas-suq Ewropew.
9. L-awtorità regolatorja rilevanti għandha tohroġ deċiżjoni motivata dwar talba għal deroga jew deroga mogħtija b'inizjattiva tagħha stess. Meta l-awtorità regolatorja tagħti deroga, din għandha tispeċifika t-tul tagħha. Id-deroga tista' tingħata biss darba u għal perjodu massimu ta' sentejn, ħlief fil-każ tad-derogi fil-paragrafi 2(c) u 2(d) li jistgħu jingħataw sal-1 ta' Jannar 2025.
10. L-awtorità regolatorja rilevanti għandha tinnotifika d-deċiżjoni tagħha lit-TSO, lill-Aġenzija u lill-Kummissjoni Ewropea. Din id-deċiżjoni għandha tiġi ppubblikata wkoll fuq is-sit web tagħha.
11. L-awtoritajiet regolatorji għandhom iżommu reġistru bid-derogi kollha li approvaw jew irrifutaw u għandhom jipprovdu lill-Aġenzija b'reġistru aġġornat u kkonsolidat tal-anqas darba kull sitt xhur, li kopja tiegħu għandha tingħata lill-ENTSO-E.
12. Ir-reġistru għandu b'mod partikolari, jinkludi:
- (a) id-dispożizzjonijiet li għalihom id-deroga qed tingħata jew tiġi rifjutata;
- (b) il-kontenut tad-deroga;
- (c) ir-raġunijiet għall-ghoti jew ir-rifjut tad-deroga;
- (d) il-konsegwenzi li jirriżultaw mill-ghoti tad-deroga.

Artikolu 63

Il-monitoraġġ

1. In-Netwerk Ewropew għall-Operaturi tas-Sistema tat-Trażmissjoni tal-Elettriku għandu jissorvelja l-implimentazzjoni ta' dan ir-Regolament skont l-Artikolu 8(8) tar-Regolament (KE) Nru 714/2009. Il-monitoraġġ tal-implimentazzjoni ta' dan ir-Regolament mill-ENTSO-E għandu jkopri tal-anqas il-kwistjonijiet li ġejjin:
- (a) it-thejġija ta' rapport Ewropew dwar l-integrazzjoni tas-swieq tal-ibbilanċjar skont l-Artikolu 59;
- (b) it-thejġija ta' rapport dwar il-monitoraġġ tal-implimentazzjoni ta' dan ir-Regolament, li jkun jinkludi l-effett fuq l-armonizzazzjoni tar-regoli applikabbli mmirati lejn il-facilitazzjoni tal-integrazzjoni tas-suq.
2. L-ENTSO-E għandu jippreżenta pjan għall-monitoraġġ dwar ir-rapporti li għandhom jithejjew u kwalunkwe aġġornament lill-Aġenzija għal opinjoni sitt xhur wara d-dhul fis-seħh ta' dan ir-Regolament.
3. L-Aġenzija, b'kooperazzjoni mal-ENTSO għall-Elettriku, għandha thejji sa sitt xhur wara d-dhul fis-seħh ta' dan ir-Regolament lista tal-informazzjoni rilevanti li għandha tiġi kkomunikata mill-ENTSO għall-Elettriku lill-Aġenzija skont l-Artikoli 8(9) u 9(1) tar-Regolament (KE) Nru 714/2009. Il-lista ta' informazzjoni rilevanti tista' tkun soġġetta għal aġġornamenti. L-ENTSO-E għandu jżomm format komprensiv standardizzat, arkivju tad-dejta diġitali tal-informazzjoni meħtieġa mill-Aġenzija.
4. It-TSOs kollha għandhom jipprezentaw lin-Netwerk Ewropew għall-Operaturi tas-Sistema tat-Trażmissjoni tal-Elettriku l-informazzjoni meħtieġa sabiex iwettqu l-kompiti skont il-paragrafi 1 u 3.
5. B'talba kongunta tal-Aġenzija u l-ENTSO-E, il-partecipanti fis-suq u l-organizzazzjonijiet rilevanti għall-integrazzjoni tas-swieq tal-ibbilanċjar tal-elettriku għandhom jipprezentaw lill-ENTSO-E l-informazzjoni meħtieġa għall-monitoraġġ skont il-paragrafi 1 u 3, ħlief għal informazzjoni li tkun diġà nkisbet mill-awtoritajiet regolatorji rilevanti skont l-Artikolu 37 tad-Direttiva 2009/72/KE, l-Aġenzija jew l-ENTSO-E, fil-kuntest tal-kompiti rispettivi tagħhom ta' monitoraġġ tal-implimentazzjoni.

TITOLU X

DISPOŻIZZJONIJET TRANŻIZZJONALI U FINALI

Artikolu 64

Dispożizzjonijiet tranżizzjonali għall-Irlanda u l-Irlanda ta' Fuq

Ħlief għall-partecipazzjoni fl-iżvilupp tat-termini u l-kundizzjonijiet jew il-metodoloġġi, li għalihom għandhom japplikaw id-dati tal-iskadenza rispettivi, ir-rekwiżiti ta' dan ir-Regolament ma japplikawx fl-Irlanda u l-Irlanda ta' Fuq, qabel il-31 ta' Diċembru 2019.

*Artikolu 65***Id-dhul fis-sehh**

1. Dan ir-Regolament għandu jidhol fis-sehh fl-ghoxrin jum wara dak tal-pubblikazzjoni tiegħu f'*Il-Ġurnal Uffiċjali tal-Unjoni Ewropea*.
2. Għall-Artikoli 14, 16, 17, 28, 32, 34 sa 36, 44 sa 49, u 54 sa 57, dan ir-Regolament għandu japplika minn sena wara d-dhul fis-sehh ta' dan ir-Regolament.

Dan ir-Regolament għandu jorbot fl-intier tiegħu u japplika direttament fl-Istati Membri kollha.

Magħmul fi Brussell, it-23 ta' Novembru 2017.

Għall-Kummissjoni

Il-President

Jean-Claude JUNCKER

REGOLAMENT TAL-KUMMISSJONI (UE) 2017/2196**tal-24 ta' Novembru 2017****li jistabbilixxi kodiċi tan-netwerk dwar l-emerġenza u r-restawr tal-elettriku****(Test b'rilevanza ghaż-ŻEE)**

IL-KUMMISSJONI EWROPEA,

Wara li kkunsidrat it-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea,

Wara li kkunsidrat ir-Regolament (KE) Nru 714/2009 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-13 ta' Lulju 2009 dwar kondizzjonijiet għall-aċċess għan-networks għall-bdil bejn il-fruntieri fl-elettriku u li jhassar ir-Regolament (KE) Nru 1228/2003 ⁽¹⁾, u b'mod partikolari l-Artikolu 6(11) tiegħu,

Billi:

- (1) Suq intern tal-enerġija li jiffunzjona b'mod shih u li jkun kompletament interkonness huwa kruċjali biex tinzamm is-sigurtà tal-provvista tal-enerġija, biex tiżdied il-kompetittività u biex jiġi żgurat li l-konsumaturi kollha jkunu jistgħu jixtru l-enerġija bi prezzijiet affordabbli.
- (2) Ir-Regolament (KE) Nru 714/2009 jistabbilixxi regoli nondiskriminatorji li jirregolaw l-aċċess għan-netwerk għal skambji transfruntiera fl-elettriku bil-ghan li jiġi żgurat il-funzjonament xieraq tas-suq intern fl-elettriku.
- (3) Ir-Regolament tal-Kummissjoni (UE) 2017/1485 ⁽²⁾ jistabbilixxi regoli armonizzati dwar it-thaddim tas-sistema għall-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni ("TSOs"), il-koordinaturi reġjonali tas-sigurtà ("RSCs"), l-operaturi tas-sistema ta' distribuzzjoni ("DSOs") u l-utenti sinifikanti tal-grilja ("SGUs"). Huwa jidentifika stati kritiċi differenti tas-sistema (stat normali, stat ta' twissija, stat ta' emerġenza, stat ta' blekaw u restawr). Huwa jinkludi wkoll rekwiżiti u prinċipji sabiex jassiguraw il-kundizzjonijiet għaž-żamma tas-sigurtà operazzjonali madwar l-Unjoni u jippromwovu l-koordinazzjoni tat-thaddim tas-sistema, rekwiżiti u prinċipji għall-ippjanar operazzjonali u l-proċessi ta' skedar meħtieġa sabiex jiġu anticipati d-diffikultajiet tas-sigurtà operazzjonali f'hin reali u rekwiżiti u prinċipji għall-kontroll tal-frekwenza tat-tagħbija u r-riservi madwar l-Unjoni kollha.
- (4) Jeħtieġ li jiġi żviluppat sett komuni ta' rekwiżiti minimi u prinċipji għall-proċeduri u l-azzjonijiet li għandhom jitwettqu speċifikament fl-istati ta' emerġenza, blekaw u restawr.
- (5) Ghalkemm kull TSO huwa responsabbli għaž-żamma tas-sigurtà operazzjonali fiż-żona ta' kontroll tiegħu, it-thaddim sigur u effiċjenti tas-sistema tal-elettriku tal-Unjoni huwa kompitu kondiviż bejn it-TSOs kollha tal-Unjoni billi s-sistemi nazzjonali kollha huma, sa ċertu punt, interkonnessi u hsara fxi żona ta' kontroll tista' taffettwa żoni oħra. It-thaddim effiċjenti tas-sistema tal-elettriku tal-Unjoni jeħtieġ ukoll kollaborazzjoni u koordinazzjoni mill-qrib bejn il-partijiet ikkonċernati.
- (6) Għalhekk huwa neċessarju li jiġu stabbiliti rekwiżiti armonizzati rigward il-miżuri tekniċi u organizzattivi sabiex jiġu evitati l-propagazzjoni jew id-deterjorament ta' incident fis-sistema nazzjonali u sabiex jiġi evitat it-tixrid tal-istat ta' disturb u blekaw għal sistemi oħra. Huwa neċessarju wkoll li jiġu stabbiliti proċeduri armonizzati li t-TSOs jenħtieġ li jimplimentaw sabiex jirrestawraw l-istat ta' twissija jew normali wara t-tixrid tal-istat ta' disturb jew ta' blekaw.
- (7) Kull TSO jenħtieġ li jistabbilixxi pjan ta' difiża tas-sistema u pjan ta' restawr, permezz ta' approċċ fi tliet passi: fażi tat-tfassil, li tikkonsisti fid-definizzjoni tal-kontenut dettaljat tal-pjan; fażi tal-implimentazzjoni, li tikkonsisti fl-iżvilupp u l-installazzjoni tal-meżzi u s-servizzi neċessarji kollha għall-attivazzjoni tal-pjan; u fażi ta' attivazzjoni, li tikkonsisti mill-użu operazzjonali ta' miżura waħda jew aktar mill-pjan.
- (8) L-armonizzazzjoni tar-rekwiżiti għall-istabbiliment, min-naħa tat-TSOs, tal-pjan ta' difiża tas-sistema u l-pjan ta' restawr rispettivi tagħhom, jeħtieġ li tiżgura l-effiċjenza globali ta' dawk il-pjanijiet fil-livell tal-Unjoni.

⁽¹⁾ ĠUL 211, 14.8.2009, p. 15.

⁽²⁾ Ir-Regolament tal-Kummissjoni (UE) 2017/1485 tat-2 ta' Awwissu 2017 li jistabbilixxi linja gwida dwar it-thaddim tas-sistema ta' trażmissjoni tal-elettriku (ĠUL 220, 25.8.2017, p. 1).

- (9) It-TSOs jenhtieg li jassiguraw il-kontinwità tat-tranzazzjonijiet tal-enerġija waqt stat ta' emerġenza, blekaww jew restaww u jissospendu l-attivitàjiet tas-suq u l-proċessi ta' akkumpanjament tas-suq biss bħala l-aħħar alternattiva. Jenhtieg li jiġu stabbiliti kundizzjonijiet ċari, oġġettivi u armonizzati li fihom it-tranzazzjonijiet tal-enerġija jistgħu jiġu sospizi u suċċessivament restawwati.
- (10) Jekk jiġi mitlub, kull TSO jenhtieg li jappoġġa lil kwalunkwe TSO iehor fi stat ta' emerġenza, blekaww jew restaww, meta tali appoġġ ma jwassalx lis-sistema tat-TSO mitlub fl-istat ta' emerġenza jew ta' blekaww.
- (11) Fl-Istati Membri fejn jintużaw is-sistemi ta' komunikazzjoni pubblika, it-TSOs, id-DSOs, l-SGUs u l-fornituri tas-servizz ta' restaww jenhtieg li jistinkaw biex jiksbu l-istatus ta' prijorità tat-telekomunikazzjoni mill-fornitur tat-telekomunikazzjoni rispettiv tagħhom.
- (12) Fl-20 ta' Lulju 2015, l-Aġenzija għall-Kooperazzjoni tar-Regolaturi tal-Enerġija ("l-Aġenzija") irrakkomandat l-adozzjoni, min-naħa tal-Kummissjoni, tal-Kodiċi tan-Netwerk dwar l-Ibbilanċjar tal-Elettriku, soġġetta għar-rekwiżiti mnizżla fir-rakkomandazzjoni tal-Aġenzija Nru 3/2015.
- (13) Minbarra d-dispożizzjonijiet ġenerali tar-Regolament (UE) 2017/1485, huma meħtieġa rekwiżiti speċifiċi sabiex jiggarantixxu l-iskambju ta' informazzjoni u l-komunikazzjoni waqt l-istati ta' emerġenza, blekaww jew restaww, kif ukoll id-disponibbiltà tal-ghodod u l-facilitajiet kritiċi neċessarji sabiex tithaddem u tiġi restawrata s-sistema.
- (14) Dan ir-Regolament ġie adottat abbażi tar-Regolament (KE) Nru 714/2009 li jissupplimenta u li jifforma parti integrali minnu. Ir-referenzi għar-Regolament (KE) Nru 714/2009 fatti legali oħrajn jenhtieg li jinftiehm u li jirreferu wkoll għal dan ir-Regolament.
- (15) Il-miżuri stipulati f'dan ir-Regolament huma konformi mal-opinjoni tal-Kumitat imsemmi fl-Artikolu 23(1) tar-Regolament (KE) Nru 714/2009,

ADOPTAT DAN IR-REGOLAMENT:

KAPITOLU I

DISPOŻIZZJONIJIET ĠENERALI

Artikolu 1

Suġġett

Sabiex tiġi salvagwardjata s-sigurtà operazzjonali, jiġu pprevenuti l-propagazzjoni jew id-deterjorament ta' incident biex jiġi evitat disturb estensiv u l-istat ta' blekaww kif ukoll għar-restaww rapidu u effiċjenti tas-sistema tal-elettriku mill-istati ta' emerġenza jew ta' blekaww, dan ir-Regolament jistabbilixxi kodiċi tan-netwerk li jistabbilixxi r-rekwiżiti dwar:

- (a) il-ġestjoni tal-istati ta' emerġenza, blekaww u restaww mit-TSOs;
- (b) il-koordinazzjoni tat-thaddim tas-sistema madwar l-Unjoni fl-istati ta' emerġenza, blekaww u restaww;
- (c) is-simulazzjonijiet u t-testijiet sabiex ikun iggarantit restaww affidabbli, effiċjenti u rapidu tas-sistemi interkonnessi ta' trażmissjoni għall-istat normali mill-istati ta' emerġenza jew ta' blekaww;
- (d) l-ghodod u l-facilitajiet meħtieġa sabiex ikun iggarantit restaww affidabbli, effiċjenti u rapidu tas-sistemi interkonnessi ta' trażmissjoni għall-istat normali mill-istati ta' emerġenza jew ta' blekaww.

Artikolu 2

Kamp ta' Applikazzjoni

1. Dan ir-Regolament għandu japplika għat-TSOs, għad-DSOs, għall-SGUs, għall-fornituri tas-servizz ta' difiża, għall-fornituri tas-servizz ta' restaww, għall-partijiet inkarigati mill-ibbilanċjar, għall-fornituri ta' servizzi ta' bbilanċjar, għall-operaturi nominati tas-suq tal-elettriku ("NEMO") u entitajiet oħra nnominati biex iwettqu funzjonijiet tas-suq skont ir-Regolament tal-Kummissjoni (UE) 2015/1222 ⁽¹⁾ u r-Regolament tal-Kummissjoni (UE) 2016/1719 ⁽²⁾.

2. B'mod partikolari, dan ir-Regolament għandu japplika għall-SGUs li ġejjin:

- (a) moduli eżistenti u ġodda tal-ġenerazzjoni tal-enerġija kklassifikati bħala tip C u D skont il-kriterji stabbiliti fl-Artikolu 5 tar-Regolament tal-Kummissjoni (UE) 2016/631 ⁽³⁾;

⁽¹⁾ Ir-Regolament tal-Kummissjoni (UE) 2015/1222 tal-24 ta' Lulju 2015 li jistabbilixxi linji gwida dwar l-allokazzjoni tal-kapaċità u l-ġestjoni tal-kongestjoni (ĠU L 197, 25.7.2015, p. 24).

⁽²⁾ Ir-Regolament tal-Kummissjoni (UE) 2016/1719 tas-26 ta' Settembru 2016 li jistabbilixxi linja gwida dwar l-allokazzjoni bil-quddiem tal-kapaċità (ĠU L 259, 27.9.2016, p. 42).

⁽³⁾ Ir-Regolament tal-Kummissjoni (UE) 2016/631 tal-14 ta' April 2016 li jistabbilixxi kodiċi tan-netwerk dwar rekwiżiti għall-konnessjoni tal-ġeneraturi mal-grilja (ĠU L 112, 27.4.2016, p. 1).

- (b) il-moduli eżistenti u godda tal-ġenerazzjoni tal-enerġija kklassifikati bħala tip B skont il-kriterji stabbiliti fl-Artikolu 5 tar-Regolament (UE) 2016/631, meta dawn jiġu identifikati bħala SGUs skont l-Artikolu 11(4) u l-Artikolu 23(4);
- (c) faċilitajiet eżistenti u godda tad-domanda konnessi mat-trażmissjoni;
- (d) sistemi ta' distribuzzjoni magħluqa eżistenti u godda konnessi mas-sistema tat-trażmissjoni;
- (e) fornituri tar-ridispaċċ ta' moduli tal-ġenerazzjoni tal-enerġija jew ta' faċilitajiet tad-domanda permezz ta' aggregazzjoni u fornituri ta' riserva ta' potenza attiva skont it-Titolu 8 tar-Regolament (UE) 2017/1485; u
- (f) sistemi eżistenti u godda ta' kurrent dirett b'vultaġġ għoli ("HVDC") u moduli ta' parks tal-enerġija konnessi b'kurrent dirett skont il-kriterji stabbiliti fl-Artikolu 4(1) tar-Regolament tal-Kummissjoni (UE) 2016/1447 ⁽¹⁾.

3. Dan ir-Regolament għandu japplika għal moduli eżistenti u godda tal-ġenerazzjoni tal-enerġija tat-tip A, b'konformità mal-kriterji stabbiliti fl-Artikolu 5 tar-Regolament (UE) 2016/631, għal moduli eżistenti u godda tal-ġenerazzjoni tal-enerġija tat-tip B għajr dawk imsemmija fil-paragrafu 2(b), kif ukoll għall-faċilitajiet eżistenti u godda tad-domanda, is-sistemi ta' distribuzzjoni magħluqa u partijiet terzi li jipprovdu rispons tad-domanda meta jikkwalifikaw bħala fornituri tas-servizz ta' difiża jew fornituri tas-servizz ta' restawr skont l-Artikolu 4(4).

4. Il-moduli tal-ġenerazzjoni tal-enerġija tat-tip A u tat-tip B imsemmija fil-paragrafu 3, il-faċilitajiet tad-domanda u s-sistemi ta' distribuzzjoni magħluqa li jipprovdu rispons tad-domanda jistgħu jissodisfaw ir-rekwiżiti ta' dan ir-Regolament jew direttament jew indirettament permezz ta' parti terza, skont il-patti u l-kundizzjonijiet stabbiliti fl-Artikolu 4(4).

5. Dan ir-Regolament għandu japplika għall-unitajiet ta' hażna tal-enerġija ta' SGU, ta' fornitur tas-servizz ta' difiża jew ta' fornitur tas-servizz ta' restawr, li jistgħu jintużaw biex jibbilanċjaw is-sistema, bil-kundizzjoni li jiġu identifikati bħala tali fil-pjanijiet ta' difiża tas-sistema, fil-pjanijiet ta' restawr jew fil-kuntratt tas-servizz rilevanti.

6. Dan ir-Regolament għandu japplika għas-sistemi ta' trażmissjoni, is-sistemi ta' distribuzzjoni u l-interkonnnessjonijiet kollha fl-Unjoni hliet is-sistemi ta' trażmissjoni u s-sistemi ta' distribuzzjoni jew partijiet mis-sistemi ta' trażmissjoni u mis-sistemi ta' distribuzzjoni ta' gżejjer ta' Stati Membri li s-sistemi tagħhom ma jkunux operati b'mod sinkroniku maż-żona sinkronika tal-Ewropa Kontinentali, tal-Gran Brittanja, Nordika, tal-Irlanda u tal-Irlanda ta' Fuq jew Baltika, bil-kundizzjoni li dan it-thaddim mhux sinkroniku ma jirriżultax minn disturb.

7. Fl-Istati Membri fejn ikun hemm aktar minn operatur ta' sistema ta' trażmissjoni wiehed, dan ir-Regolament għandu japplika għall-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni kollha f'dak l-Istat Membru. Meta operatur ta' sistema ta' trażmissjoni ma jkollux funzjoni rilevanti għal obbligu wiehed jew aktar skont dan ir-Regolament, l-Istati Membri jistgħu jipprevedu li r-responsabbiltà li jkun hemm konformità ma' dawn l-obbligi tiġi assenjata lil operatur wiehed jew iktar tas-sistema ta' trażmissjoni speċifiċi differenti.

8. Sakemm ikunu qegħdin joperaw b'mod sinkroniku f'żona sinkronika fejn mhux il-pajjiżi kollha jkunu marbuta bil-leġislazzjoni tal-Unjoni, it-TSOs tal-Litwanja, tal-Latvja u tal-Estonja huma eżentati mill-applikazzjoni tal-Artikoli 15, 29 u 33, sakemm ma jkunx previst mod ieħor fi ftehim ta' kooperazzjoni ma' TSOs ta' pajjiż terz li jikkostitwixxi l-bażi għall-kooperazzjoni tagħhom għat-thaddim sigur tas-sistema skont l-Artikolu 10.

Artikolu 3

Definizzjonijiet

Għall-finijiet ta' dan ir-Regolament għandhom japplikaw id-definizzjonijiet previsti fl-Artikolu 2 tad-Direttiva 2009/72/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill ⁽²⁾, l-Artikolu 2 tar-Regolament (KE) Nru 714/2009, l-Artikolu 2 tar-Regolament tal-Kummissjoni (UE) Nru 543/2013 ⁽³⁾, l-Artikolu 2 tar-Regolament (UE) 2015/1222, l-Artikolu 2 tar-Regolament (UE) 2016/631, l-Artikolu 2 tar-Regolament tal-Kummissjoni (UE) 2016/1388 ⁽⁴⁾, l-Artikolu 2 tar-Regolament (UE) 2016/1447, l-Artikolu 2 tar-Regolament (UE) 2016/1719 u l-Artikolu 2 tar-Regolament (UE) 2017/1485.

⁽¹⁾ Ir-Regolament tal-Kummissjoni Nru (UE) 2016/1447 tas-26 ta' Awwissu 2016 li jistabbilixxi kodiċi tan-netwerk dwar ir-rekwiżiti għall-konnnessjoni mal-grilja ta' sistemi ta' kurrent dirett b'vultaġġ għoli u ta' moduli ta' parks tal-enerġija konnessi b'kurrent dirett (ĠU L 241, 8.9.2016, p. 1).

⁽²⁾ Id-Direttiva 2009/72/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-13 ta' Lulju 2009 dwar ir-regoli komuni għas-suq intern fil-qasam tal-elettriku u li temenda d-Direttiva 2003/54/KE (ĠU L 211, 14.8.2009, p. 55).

⁽³⁾ Ir-Regolament tal-Kummissjoni (UE) Nru 543/2013 tal-14 ta' Ġunju 2013 dwar is-sottomissjoni u pubblikazzjoni ta' data (dejta) fis-swieq tal-elettriku u li jemenda l-Anness I tar-Regolament (KE) Nru 714/2009 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill (ĠU L 163, 15.6.2013, p. 1).

⁽⁴⁾ Ir-Regolament tal-Kummissjoni (UE) 2016/1388 tas-17 ta' Awwissu 2016 li jistabbilixxi kodiċi tan-Netwerk dwar il-konnnessjoni tad-Domanda (ĠU L 223, 18.8.2016, p. 10).

Barra minn hekk, għandhom japplikaw id-definizzjonijiet li ġejjin:

- (1) “fornitur ta’ servizz ta’ difiża” tfisser entità ġuridika b’obbligu legali jew kuntrattwali sabiex tipprovdi servizz li jikkontribwixxi għal miżura waħda jew diversi tal-pjan ta’ difiża tas-sistema;
- (2) “fornitur ta’ servizz ta’ restawr” tfisser entità ġuridika b’obbligu legali jew kuntrattwali sabiex tipprovdi servizz li jikkontribwixxi għal miżura waħda jew diversi tal-pjan ta’ restawr;
- (3) “utent tal-grilja sinifikanti ta’ prijorità għolja” tfisser l-utent sinifikanti tal-grilja li għalih japplikaw kundizzjonijiet speċjali għall-iskonnessjoni u r-rienerġizzazzjoni;
- (4) “domanda netta” tfisser il-valur nett tal-potenza attiva meqjus minn punt partikolari tas-sistema, ikkalkolat bħala (tagħbija - ġenerazzjoni), ġeneralment espress f’kilowatts (kW) jew megawatts (MW) f’mument partikolari jew bħala medja fuq kwalunkwe intervall ta’ hin iddeżinjat;
- (5) “pjan ta’ restawr” tfisser il-miżuri tekniċi u organizzattivi kollha neċessarji sabiex is-sistema tiġi restawrata għall-istat normali;
- (6) “rienerġizzazzjoni” tfisser ir-rikonnessjoni tal-ġenerazzjoni u tat-tagħbija sabiex jiġu enerġizzati l-partijiet tas-sistema li jkunu ġew skonnettjati;
- (7) “strategġija ta’ rienerġizzazzjoni minn fuq għal isfel” tfisser strategġija li tehtieg l-assistenza ta’ TSOs oħra sabiex jiġu rienerġizzati partijiet mis-sistema ta’ TSO;
- (8) “strategġija ta’ rienerġizzazzjoni minn isfel għal fuq” tfisser strategġija fejn parti mis-sistema ta’ TSO tista’ tiġi rienerġizzata mingħajr l-assistenza minn TSOs oħrajn;
- (9) “risinkronizzazzjoni” tfisser is-sinkronizzazzjoni u l-konnessjoni mill-ġdid ta’ żewġ reġjuni sinkronizzati fil-punt ta’ risinkronizzazzjoni;
- (10) “mexxej tal-frekwenza” tfisser it-TSO mahtur u responsabbli għall-ġestjoni tal-frekwenza tas-sistema fi hdan reġjun sinkronizzat jew żona sinkronika bil-għan li l-frekwenza tas-sistema titregġa’ lura għall-frekwenza nominali;
- (11) “reġjun sinkronizzat” tfisser il-frazzjoni ta’ żona sinkronika koperta minn TSOs interkonnessi bi frekwenza komuni tas-sistema u li ma tkunx sinkronizzata mal-bqija taż-żona sinkronika;
- (12) “mexxej tar-risinkronizzazzjoni” tfisser it-TSO mahtur u responsabbli għar-risinkronizzazzjoni ta’ żewġ reġjuni sinkronizzati;
- (13) “punt ta’ risinkronizzazzjoni” tfisser l-istrument użat sabiex jiġu konnessi żewġ reġjuni sinkronizzati, ġeneralment salvavita.

Artikolu 4

Aspetti regolatorji

1. Meta jkunu qegħdin japplikaw dan ir-Regolament, l-Istati Membri, l-awtoritajiet regolatorji, l-entitajiet kompetenti u l-operaturi tas-sistema għandhom:
 - (a) japplikaw il-prinċipji ta’ proporzjonalità u nondiskriminazzjoni;
 - (b) jiżguraw it-trasparenza;
 - (c) japplikaw il-prinċipju ta’ ottimizzazzjoni bejn l-ogħla effiċjenza globali u l-ispejjeż totali l-aktar baxxi għall-partijiet kollha involuti;
 - (d) jiżguraw li safejn ikun possibbli t-TSOs jużaw mekkaniżmi bbażati fuq is-suq sabiex jassiguraw is-sigurtà u l-istabbiltà tan-network;
 - (e) jirrispettaw ir-restrizzjonijiet tekniċi, legali, tas-sigurtà personali u tas-sikurezza;
 - (f) jirrispettaw ir-responsabbiltà assenjata lit-TSO rilevanti sabiex tiġi żgurata s-sigurtà tas-sistema, inkluż kif mehtieg mil-leġiżlazzjoni nazzjonali;
 - (g) jikkonsultaw mad-DSOs rilevanti u jqisu l-impatti potenzjali fuq is-sistema tagħhom; u
 - (h) iqisu l-istandards Ewropej u l-ispeċifikazzjonijiet tekniċi li ntlahaq qbil dwarhom.
2. Kull TSO għandu jippreżenta l-proposti li ġejjin lill-aworità regolatorja rilevanti b’konformità mal-Artikolu 37 tad-Direttiva 2009/72/KE għall-approvazzjoni:
 - (a) il-patti u l-kundizzjonijiet sabiex jaġixxu bħala fornituri ta’ servizz ta’ difiża fuq bażi kuntrattwali skont il-paragrafu 4;

- (b) il-patti u l-kundizzjonijiet sabiex jaġixxu bħala fornituri ta' servizz ta' difiża fuq bażi kuntrattwali skont il-paragrafu 4;
- (c) il-lista ta' SGUs responsabbli li jimplimentaw fuq l-installazzjonijiet tagħhom il-miżuri li jirriżultaw mir-rekwiżiti obbligatorji kif stabbiliti fir-Regolamenti (UE) 2016/631, (UE) 2016/1388 u (UE) 2016/1447 u/jew mil-leġislazzjoni nazzjonali u l-lista tal-miżuri li jridu jiġu implimentati minn dawn l-SGUs, identifikati mit-TSOs skont l-Artikoli 11(4)(c) u 23(4)(c);
- (d) il-lista tal-utenti sinifikanti tal-grilja ta' priorità għolja msemmija fl-Artikoli 11(4)(d) u 23(4)(d) u l-prinċipji applikati għad-definizzjoni tagħhom u l-patti u l-kundizzjonijiet għall-iskonnessjoni u r-rienerġizzazzjoni tal-utenti tal-grilja ta' priorità għolja, sakemm ma jkunux iddefiniti mil-leġislazzjoni nazzjonali tal-Istati Membri.
- (e) ir-regoli għas-sospensjoni u r-restawr tal-attivitajiet tas-suq skont l-Artikolu 36(1);
- (f) ir-regoli speċifiċi għas-saldu tal-iżbilanċ u s-saldu tal-enerġija ta' bbilanċjar f'każ ta' sospensjoni tal-attivitajiet tas-suq, skont l-Artikolu 39(1);
- (g) il-pjan tal-ittestjar skont l-Artikolu 43(2).

3. Meta Stat Membru jkun ippreveda dan, il-proposti msemmija fil-punti (a) sa (d) u (g) tal-paragrafu 2 jistgħu jiġu sottomessi għall-approvazzjoni lil entità li ma tkunx l-awtorità regolatorja. L-awtoritajiet regolatorji u l-entitajiet iddeżinjati mill-Istati Membri skont dan il-paragrafu għandhom jiddeċiedu dwar il-proposti msemmija fil-paragrafu 2 fi żmien sitt xhur mid-data tal-preżentazzjoni mit-TSO.

4. Il-patti u l-kundizzjonijiet sabiex jaġixxu bħala fornitur ta' servizz ta' difiża u bħala fornitur ta' servizz ta' restawr għandhom jiġu stabbiliti jew fil-qafas legali nazzjonali jew fuq bażi kuntrattwali. Jekk jiġu stabbiliti fuq bażi kuntrattwali, kull TSO għandu jżviluppa mhux aktar tard mit-18 ta' Diċembru 2018 proposta għall-patti u l-kundizzjonijiet rilevanti, li għandha tiddefinixxi mill-inqas:

- (a) il-karatteristiċi tas-servizz li għandu jiġi pprovdut;
 - (b) il-possibbiltà ta' aggregazzjoni u l-kundizzjonijiet għaliha; u
 - (c) għall-fornituri ta' servizz ta' restawr, id-distribuzzjoni ġeografika fil-mira tas-sorsi tal-enerġija b'abilitajiet ta' startjar minn mitfi totali u ta' operat ta' netwerk iżolat.
5. Mhux aktar tard mit-18 ta' Diċembru 2018, kull TSO għandu jinnotifika lill-awtorità regolatorja jew lill-entità mahtura mill-Istat Membru, il-pjan ta' difiża tas-sistema mfassal skont l-Artikolu 11 u l-pjan ta' restawr mfassal skont l-Artikolu 23, jew tal-anqas l-elementi li ġejjin ta' dawk il-pjani:
- (a) l-oġġettivi tal-pjan ta' difiża tas-sistema u tal-pjan ta' restawr, inklużi l-fenomeni li għandhom jiġu mmaniġġjati jew is-sitwazzjonijiet li għandhom jiġu solvuti;
 - (b) il-kundizzjonijiet li jwasslu għall-attivazzjoni tal-miżuri tal-pjan ta' difiża tas-sistema u tal-pjan ta' restawr;
 - (c) il-ħsieb ta' kull miżura, fejn jiġi spjegat kif din tikkontribwixxi għall-oġġettivi tal-pjan ta' difiża tas-sistema u tal-pjan ta' restawr, u l-parti responsabbli għall-implimentazzjoni ta' dawk il-miżuri; u
 - (d) l-iskadenzi stabbiliti skont l-Artikoli 11 u 23 għall-implimentazzjoni tal-miżuri.

6. Fejn TSO jkun meħtieġ jew permess skont dan ir-Regolament, li jispeċifika, jistabbilixxi jew jiftiehem dwar ir-rekwiżiti, il-patti u l-kundizzjonijiet jew il-metodoloġiji li ma jkunux soġġetti għall-approvazzjoni skont il-paragrafu 2, l-Istati Membri jistgħu jitolbu l-approvazzjoni bil-quddiem mill-awtorità regolatorja, l-entità mahtura mill-Istat Membru jew awtoritajiet kompetenti ohra tal-Istati Membri, ta' dawk ir-rekwiżiti, patti u kundizzjonijiet jew metodoloġiji.

7. Jekk TSO jhoss li jkun hemm il-ħtieġa ta' emenda għad-dokumenti, approvati skont il-paragrafu 3, ir-rekwiżiti stipulati fil-paragrafi 2 sa 5 għandhom japplikaw għall-emenda proposta. It-TSOs li jkunu qegħdin jipproponu emenda għandhom iqisu, jekk ikun meħtieġ, l-aspettattivi leġittimi tas-sidien tal-faċilità tal-ġenerazzjoni tal-enerġija, tas-sidien tal-faċilità tad-domanda u partijiet ikkonċernati ohra abbażi tar-rekwiżiti jew il-metodoloġiji inizjalment speċifikati jew maqbula.

8. Kwalunkwe parti tista' tilmenta kontra operatur ta' sistema jew TSO rilevanti fir-rigward tal-obbligi jew id-deċiżjonijiet ta' dak l-operatur ta' sistema jew tat-TSO rilevanti skont dan ir-Regolament u tista' tirreferi l-ilment lill-awtorità regolatorja li, filwaqt li taġixxi bħala awtorità għas-soluzzjoni tat-tilwim, għandha tohróg deċiżjoni fi żmien xahrejn wara l-wasla tal-ilment. Dak il-perjodu jista' jiġi estiż b'xahrejn ohra meta l-awtorità regolatorja tkun teħtieġ iktar informazzjoni. Dan il-perjodu estiż jista' jkompli jiġi estiż bil-ftehim tal-persuna li tkun ghamlet l-ilment. Id-deċiżjoni tal-awtorità regolatorja għandha tkun vinkolanti sakemm din ma tithassarx permezz ta' appell u, f'dak il-każ, sa dak il-waqt.

Artikolu 5

Konsultazzjoni u koordinazzjoni

1. Meta dan ir-Regolament jistipula li TSO għandu jikkonsulta lill-partijiet ikkonċernati għall-azzjonijiet li jiddefinixxi qabel il-hin reali jew f'hin reali, għandha tapplika l-proċedura li ġejja:
 - (a) it-TSO għandu jikkomunika tal-anqas mal-partijiet identifikati fl-Artikoli ta' dan ir-Regolament li jehtiegu konsultazzjoni;
 - (b) it-TSO għandu jispjega l-hsieb u l-oġettiv tal-konsultazzjoni u tad-deċiżjoni li jrid jiehu;
 - (c) it-TSO għandu jiġbor minghand il-partijiet imsemmija fil-punt (a), kwalunkwe informazzjoni rilevanti u l-valutazzjoni tagħhom;
 - (d) it-TSO għandu jqis l-opinjoni, is-sitwazzjonijiet u r-restrizzjonijiet tal-partijiet ikkonsultati;
 - (e) qabel ma jiehu deċiżjoni, it-TSO għandu jipprovdi spjegazzjoni lill-partijiet ikkonsultati, tar-raġunijiet għaliex segwa jew ma segwiex l-opinjoni tagħhom.
2. Fejn dan ir-Regolament jistipula li TSO għandu jikkoordina l-eżekuzzjoni ta' sett ta' azzjonijiet f'hin reali ma' diversi partijiet, għandha tapplika l-proċedura li ġejja:
 - (a) it-TSO għandu jikkomunika tal-anqas mal-partijiet identifikati fl-Artikoli ta' dan ir-Regolament li jehtiegu koordinazzjoni f'hin reali;
 - (b) it-TSO għandu jispjega l-hsieb u l-oġettiv tal-koordinazzjoni u tal-azzjonijiet li għandhom jittiehdu;
 - (c) it-TSO għandu jagħmel proposta inizjali dwar l-azzjonijiet li għandhom jittiehdu minn kull parti;
 - (d) it-TSO għandu jiġbor minghand il-partijiet imsemmija fil-punt (a), kwalunkwe informazzjoni rilevanti u l-valutazzjoni tagħhom;
 - (e) it-TSO għandu jagħmel proposta finali dwar l-azzjonijiet li għandhom jittiehdu minn kull parti, billi jqis l-opinjoni, is-sitwazzjonijiet u r-restrizzjonijiet tal-partijiet ikkonċernati u billi jistabbilixxi skadenza għall-partijiet sabiex jesprimu l-oppożizzjoni tagħhom għall-azzjonijiet proposti mit-TSO;
 - (f) fejn il-partijiet ikkonċernati ma jopponux it-tweġiq tal-azzjonijiet proposti mit-TSO, kull parti, inkluż it-TSO, għandha twettaq l-azzjonijiet f'konformità mal-proposta;
 - (g) fejn waħda jew aktar mill-partijiet tirrifjuta l-azzjoni proposta mit-TSO sal-iskadenza stabbilita, it-TSO għandu jirreferi l-azzjoni proposta lill-awtorità rilevanti għal deċiżjoni, flimkien ma' ġustifikazzjoni tal-hsieb u l-oġettivi tal-azzjoni proposta mit-TSO u tal-valutazzjoni u l-pożizzjoni tal-partijiet;
 - (h) jekk ma jkunx possibbli r-riferiment f'hin reali lill-awtorità rilevanti, it-TSO għandu jibda azzjoni ekwivalenti li jkollha l-anqas jew l-eċċellenti fuq il-partijiet li jkunu rrifjutaw li jwettqu l-azzjoni proposta.
3. Parti tista' tirrifjuta li twettaq azzjonijiet f'hin reali proposti mit-TSO skont il-proċedura ta' koordinazzjoni deskritta fil-paragrafu 2 jekk din tiġġustifika li l-azzjoni proposta twassal għall-ksur ta' restrizzjoni teknika, legali, tas-sigurtà jew is-sikurezza pesonali waħda jew aktar.

Artikolu 6

Koordinazzjoni reġjonali

1. Meta jkun qiegħed ifassal il-pjan ta' difiża tas-sistema tiegħu skont l-Artikolu 11 u l-pjan ta' restawr tiegħu skont l-Artikolu 23 jew meta jkun qiegħed jirrieżamina l-pjan ta' difiża tas-sistema tiegħu skont l-Artikolu 50 u l-pjan ta' restawr tiegħu skont l-Artikolu 51, kull TSO għandu jiżgura l-konsistenza mal-miżuri korrispondenti fil-pjanijiet tat-TSOs fi hdan iż-żona sinkronika tiegħu u fil-pjanijiet tat-TSOs ġirien li jappartjenu għal zona sinkronika oħra, tal-anqas tal-miżuri li ġejjin:
 - (a) l-assistenza u l-koordinazzjoni bejn it-TSOs fi stat ta' emerġenza, skont l-Artikolu 14;
 - (b) il-proċeduri għall-ġestjoni tal-frekwenza, skont l-Artikolu 18 u l-Artikolu 28, bl-esklużjoni tal-istabbiliment ta' frekwenza fil-mira fil-każ ta' strateġija ta' rienerġizzazzjoni minn isfel għal fuq, qabel kwalunkwe risinkronizzazzjoni tas-sistema interkonnessa ta' trażmissjoni;
 - (c) l-assistenza għall-proċedura tal-potenza attiva, skont l-Artikolu 21;
 - (d) l-istrateġija ta' rienerġizzazzjoni minn fuq għal isfel, skont l-Artikolu 27.

2. Il-valutazzjoni tal-konsistenza tal-pjan ta' difiża tas-sistema u tal-pjan ta' restawr skont il-paragrafu 1 għandha tinkludi l-kompiti li ġejjin:
- (a) l-iskambju ta' informazzjoni u dejta relatata mal-miżuri msemmeja fil-paragrafu 1 bejn it-TSOs ikkonċernati;
 - (b) l-identifikazzjoni ta' inkompatibbiltajiet tal-miżuri msemmeja fil-paragrafu 1, fil-pjanijiet tat-TSOs involuti;
 - (c) l-identifikazzjoni ta' theddidiet potenzjali għas-sigurtà operazzjonali fir-reġjun bil-kapaċità kkalkolata. Dawn it-theddidiet jinkludu, fost l-oħrajn, ħsarat reġjonali ta' modalità komuni b'impatt sinifikanti fuq is-sistemi ta' trażmissjoni tat-TSOs involuti;
 - (d) valutazzjoni tal-effettività tal-miżuri msemmeja fil-paragrafu 1 speċifikati fil-pjanijiet ta' difiża tas-sistema u fil-pjanijiet ta' restawr tat-TSOs involuti, sabiex jiġu mmaniġġjati t-theddidiet potenzjali msemmeja fil-punt (c);
 - (e) konsultazzjoni mal-RSCs sabiex tiġi vvalutata l-konsistenza tal-miżuri msemmeja fil-paragrafu 1 fiż-żona sinkronika kkonċernata shiha;
 - (f) l-identifikazzjoni ta' azzjonijiet ta' mitigazzjoni f'każ ta' inkompatibbiltajiet fil-pjanijiet ta' difiża tas-sistema u fil-pjanijiet ta' restawr tat-TSOs involuti jew f'każ li jkunu neqsin miżuri fil-pjanijiet ta' difiża tas-sistema u fil-pjanijiet ta' restawr tat-TSOs involuti.
3. Mhux aktar tard mit-18 ta' Diċembru 2018, kull TSO għandu jittrażmetti l-miżuri msemmeja fil-paragrafu 1 lill-RSC(s) rilevanti stabbiliti skont l-Artikolu 77 tar-Regolament (UE) 2017/1485. Fi żmien tliet xhur mill-preżentazzjoni tal-miżuri, l-RSC(s) għandhom jipproduċu rapport tekniku dwar il-konsistenza tal-miżuri abbażi tal-kriterji stabbiliti fil-paragrafu 2. Kull TSO għandu jiżgura d-disponibbiltà tal-esperti mharrġa proprji tiegħu sabiex jgħinu lill-RSC(s) fit-thejja ta' dan ir-rapport.
4. L-RSC(s) għandhom jittrażmettu mingħajr dewmien ir-rapport tekniku msemmi fil-paragrafu 3 lit-TSOs kollha involuti, li min-naha tagħhom għandhom jittrażmettuh lill-awtoritajiet regolatorji rilevanti, kif ukoll lin-Netzwerk Europew tal-Operaturi tas-Sistemi tat-Trażmissjoni (ENTSO) tal-Elettriku, għall-finijiet tal-Artikolu 52.
5. It-TSOs kollha ta' kull reġjun bil-kapaċità kalkolata għandhom jiftiehm fuq soll li 'l fuq minnu l-impatt tal-azzjonijiet ta' TSO wiehed jew aktar fl-istati ta' emerġenza, blekawt jew restawr jitqies bħala sinifikanti għal TSOs oħra fir-reġjun bil-kapaċità kkalkolata.

Artikolu 7

Konsultazzjoni pubblika

1. It-TSOs rilevanti għandhom jikkonsultaw lill-partijiet ikkonċernati, inklużi l-awtoritajiet kompetenti ta' kull Stat Membru, dwar il-proposti soġġetti għall-approvazzjoni skont il-punti (a), (b), (e), (f) u (g) tal-Artikolu 4(2). Din il-konsultazzjoni għandha ddum għal perjodu ta' mhux anqas minn xahar.
2. It-TSOs rilevanti għandhom iqisu l-opinjoni tal-partijiet ikkonċernati li joħorġu mill-konsultazzjonijiet qabel ma jissottomettu l-abbozz ta' proposta. Fil-każijiet kollha, għandha tingħata ġustifikazzjoni soda għall-inklużjoni jew le tal-opinjoni tal-partijiet ikkonċernati u għandha tiġi ppubblikata fi żmien xieraq qabel, jew fl-istess hin, mal-pubblikazzjoni tal-proposta.

Artikolu 8

Irkupru tal-ispejjeż

1. L-ispejjeż sostnuti mill-operaturi tas-sistema soġġetti għar-regolament dwar it-tariffi tan-netwerk u li jirriżultaw mill-obbligi stabbiliti f'dan ir-Regolament għandhom jiġu vvalutati mill-awtoritajiet regolatorji rilevanti b'konformità mal-Artikolu 37 tad-Direttiva 2009/72/KE. L-ispejjeż li jiġu stmati bħala raġonevoli, effiċjenti u proporzjonati għandhom jiġu rkuprati permezz ta' tariffi tan-netwerk jew permezz ta' mekkaniżmi xierqa oħra.
2. Jekk jiġu mitluba mill-awtoritajiet regolatorji rilevanti, l-operaturi tas-sistema msemmin fil-paragrafu 1 għandhom, fi żmien tliet xhur mit-talba, jipprovdu l-informazzjoni meħtieġa biex tiġi ffaċilitata l-valutazzjoni tal-ispejjeż imġarrba.

Artikolu 9

Obbligi ta' kunfidenzjalità

1. Kwalunkwe informazzjoni kunfidenzjali li tasal, tiġi skambjata jew trażmessa skont dan ir-Regolament għandha tkun soġġetta għall-kundizzjonijiet tas-segretezza professjonali stabbiliti fil-paragrafi 2, 3 u 4.

2. L-obbligu tas-segretezza professjonali għandu japplika għal kwalunkwe persuna soġġetta għad-dispożizzjonijiet ta' dan ir-Regolament.
3. L-informazzjoni kunfidenzjali li tasal għand il-persuni msemmija fil-paragrafu 2 fil-qadi ta' dmirijiethom, ma tistax tiġi żvelata lil xi persuna jew awtorità oħra, mingħajr preġudizzju għall-kazijiet koperti mil-leġislazzjoni nazzjonali, mid-dispożizzjonijiet l-oħra ta' dan ir-Regolament jew minn leġislazzjoni rilevanti oħra tal-Unjoni.
4. Mingħajr preġudizzju għall-kazijiet koperti mil-ligi nazzjonali jew tal-Unjoni, l-awtoritajiet regolatorji, korpi jew persuni li jirċievu informazzjoni kunfidenzjali skont dan ir-Regolament, jistgħu jużawha biss għall-finijiet tal-qadi tad-dmirijiet tagħhom skont dan ir-Regolament.

Artikolu 10

Ftehim ma' TSOs mhux marbuta b'dan ir-Regolament

Fejn żona sinkronika tinkludi kemm TSOs tal-Unjoni kif ukoll ta' pajjiżi terzi, sat-18 ta' Ġunju 2019, it-TSOs kollha tal-Unjoni f'dik iż-żona sinkronika għandhom jagħmlu hilihom sabiex jikkonkludu mat-TSOs ta' pajjiżi terzi mhux marbuta b'dan ir-Regolament, ftehim li jistabbilixxi l-bażi għall-kooperazzjoni tagħhom dwar it-thaddim sigur tas-sistema u li jistabbilixxi arrangamenti għall-konformità tat-TSOs tal-pajjiżi terzi mal-obbligi stipulati f'dan ir-Regolament.

KAPITOLU II

PJAN TA' DIFIŻA TAS-SISTEMA

TAQSIMA I

Dispożizzjonijiet Ġenerali

Artikolu 11

Tfassil tal-pjan ta' difiża tas-sistema

1. Sat-18 ta' Dicembru 2018, kull TSO għandu jfassal pian ta' difiża tas-sistema f'konsultazzjoni mad-DSOs, l-SGUs u l-awtoritajiet regolatorji nazzjonali rilevanti, jew l-entitajiet imsemmija fl-Artikolu 4(3), it-TSOs ġirien u t-TSOs l-oħra fiż-żona sinkronika tiegħu.
2. Fit-tfassil tal-pjan ta' difiża tas-sistema tiegħu, kull TSO għandu jikkunsidra tal-anqas l-elementi li ġejjin:
 - (a) il-limiti ta' sigurtà operazzjonali stabbiliti skont l-Artikolu 25 tar-Regolament (UE) 2017/1485;
 - (b) l-imġiba u l-kapaċitajiet ta' tagħbija u generazzjoni fiż-żona sinkronika;
 - (c) il-htigijiet speċifiċi tal-utenti tal-grilja sinifikanti u ta' prijorità għolja elenkati skont il-punt (d) tal-paragrafu 4; u
 - (d) il-karatteristiċi tas-sistema ta' trażmissjoni tiegħu u tas-sistemi tad-DSOs sottostanti.
3. Il-pjan ta' difiża tas-sistema għandu jinkludi tal-anqas id-dispożizzjonijiet li ġejjin:
 - (a) il-kundizzjonijiet li fihom jiġi attivat il-pjan ta' difiża tas-sistema, skont l-Artikolu 13;
 - (b) l-istruzzjonijiet tal-pjan ta' difiża tas-sistema li għandhom jinħarġu mit-TSO; u
 - (c) il-miżuri soġġetti għal konsultazzjoni jew koordinazzjoni f'hin reali mal-partijiet identifikati.
4. B'mod partikolari, il-pjan ta' difiża tas-sistema għandu jinkludi l-elementi li ġejjin:
 - (a) lista tal-miżuri li għandhom jiġu implimentati mit-TSO fuq l-installazzjonijiet tiegħu;
 - (b) lista tal-miżuri li għandhom jiġu implimentati mid-DSOs u tad-DSOs responsabbli għall-implimentazzjoni ta' dawk il-miżuri fuq l-installazzjonijiet tagħhom;
 - (c) lista tal-SGUs responsabbli għall-implimentazzjoni fuq l-installazzjonijiet tagħhom, tal-miżuri li jirriżultaw mir-rekwiżiti obligatorji stabbiliti fir-Regolamenti (UE) 2016/631, (UE) 2016/1388 u (UE) 2016/1447 jew mil-leġislazzjoni nazzjonali u lista tal-miżuri li għandhom jiġu implimentati minn dawk l-SGUs;
 - (d) lista tal-utenti tal-grilja sinifikanti ta' prijorità għolja u l-patti u l-kundizzjonijiet għall-iskonnessjoni tagħhom, u
 - (e) l-iskadenzi għall-implimentazzjoni ta' kull miżura elenkata fil-pjan ta' difiża tas-sistema.

5. Il-pjan ta' difiża tas-sistema għandu jinkludi tal-anqas il-miżuri tekniċi u organizzattivi li għejjin speċifikati fit-Taqsima 2 tal-Kapitolu II:

(a) l-iskemi ta' protezzjoni tas-sistema li jinkludu tal-anqas:

- (i) skema għall-kontroll awtomatiku ta' sottofrekwenza skont l-Artikolu 15;
- (ii) skema għall-kontroll awtomatiku ta' sovrafrekwenza skont l-Artikolu 16; u
- (iii) skema awtomatika kontra l-waqgħa tal-vultaġġ skont l-Artikolu 17.

(b) il-proċeduri tal-pjan ta' difiża tas-sistema, li jinkludu tal-anqas:

- (i) il-proċedura għall-ġestjoni ta' devjazzjonijiet tal-frekwenza skont l-Artikolu 18;
- (ii) il-proċedura għall-ġestjoni ta' devjazzjonijiet tal-vultaġġ skont l-Artikolu 19;
- (iii) il-proċedura għall-ġestjoni tal-fluss tal-enerġija skont l-Artikolu 20;
- (iv) assistenza għall-proċedura tal-potenza attiva skont l-Artikolu 21; u
- (v) il-proċedura għall-iskonnessjoni manwali tad-domanda skont l-Artikolu 22.

6. Il-miżuri kontenuti fil-pjan ta' difiża tas-sistema għandhom jikkonformaw mal-prinċipji li għejjin:

- (a) l-impatt tagħhom fuq l-utenti tas-sistema għandu jkun minimu;
- (b) huma għandhom ikunu ekonomikament effiċjenti;
- (c) għandhom jiġu attivati biss dawk il-miżuri li jkunu neċessarji; u
- (d) ma għandhomx iwasslu lis-sistema ta' trażmissjoni tat-TSO jew is-sistemi interkonnessi ta' trażmissjoni fl-istat ta' emerġenza jew fl-istat ta' blekawt.

Artikolu 12

Implimentazzjoni tal-pjan ta' difiża tas-sistema

1. Sat-18 ta' Diċembru 2019 kull TSO għandu jimplimenta dawk il-miżuri tal-pjan ta' difiża tas-sistema tiegħu li għandhom jiġu implimentati fuq is-sistema ta' trażmissjoni. Huwa għandu jżomm il-miżuri implimentati minn hemmhekk 'il quddiem.

2. Sat-18 ta' Diċembru 2018 kull TSO għandu jinnotifika lid-DSOs konnessi mat-trażmissjoni dwar il-miżuri, inklużi d-dati ta' skadenza għall-implimentazzjoni, li għandhom jiġu implimentati fuq:

- (a) l-installazzjonijiet tad-DSO skont l-Artikolu 11(4); jew
- (b) l-installazzjonijiet tal-SGUs identifikati skont l-Artikolu 11(4) imqabbdin mas-sistemi ta' distribuzzjoni tagħhom; jew
- (c) l-installazzjonijiet tal-fornituri ta' servizz ta' difiża imqabbdin mas-sistemi ta' distribuzzjoni tagħhom; jew
- (d) l-installazzjonijiet tad-DSOs imqabbdin mas-sistemi ta' distribuzzjoni tagħhom.

3. Sat-18 ta' Diċembru 2018 kull TSO għandu jinnotifika lill-SGUs identifikati skont il-punt (c) tal-Artikolu 11(4) jew lill-fornituri tas-servizz ta' difiża direttament konnessi mas-sistema ta' trażmissjoni tiegħu, dwar il-miżuri li għandhom jiġu implimentati fuq l-installazzjonijiet tagħhom, inklużi d-dati ta' skadenza għall-implimentazzjoni.

4. Meta jkun stipulat fil-legiżlazzjoni nazzjonali, it-TSO għandu jinnotifika direttament lill-SGUs identifikati skont il-punt (c) tal-Artikolu 11(4), lill-fornituri ta' servizz ta' difiża jew lid-DSOs konnessi mas-sistemi ta' distribuzzjoni, dwar il-miżuri li għandhom jiġu implimentati fuq l-installazzjonijiet tagħhom, inklużi d-dati ta' skadenza għall-implimentazzjoni tagħhom. Huwa għandu jinforma lid-DSO kkonċernat dwar din in-notifika.

5. Fejn TSO jinnotifika DSO skont il-paragrafu 2, id-DSO mbagħad għandu jinnotifika, minghajr dewmien, lill-SGUs, lill-fornituri ta' servizz ta' difiża u lid-DSOs konnessi mas-sistema ta' distribuzzjoni tiegħu, dwar il-miżuri tal-pjan ta' difiża tas-sistema li huma jridu jimplimentaw fuq l-installazzjonijiet rispettivi tagħhom, inklużi d-dati ta' skadenza għall-implimentazzjoni tagħhom.

6. Kull DSO, SGU u fornitur tas-servizz ta' difiża nnotifikat għandu:

- (a) jimplimenta l-miżuri nnotifikati skont dan l-Artikolu sa mhux aktar tard minn 12-il xahar mid-data tan-notifika;
- (b) jikkonferma l-implimentazzjoni tal-miżuri lill-operatur tas-sistema notifikanti, li, meta jkun differenti mit-TSO, għandu jinnotifika l-konferma lit-TSO; u
- (c) iżomm il-miżuri implimentati fuq l-installazzjonijiet tiegħu.

Artikolu 13

Attivazzjoni tal-pjan ta' difiża tas-sistema

1. Kull TSO għandu jattiva l-proċeduri tal-pjan ta' difiża tas-sistema tiegħu skont il-punt (b) tal-Artikolu 11(5) f'koordinazzjoni ma' DSOs u l-SGUs identifikati skont l-Artikolu 11(4) u mal-fornituri tas-servizz ta' difiża.
2. Minbarra l-iskemi attivati b'mod awtomatiku tal-pjan ta' difiża tas-sistema, skont il-punt (a) tal-Artikolu 11(5), kull TSO għandu jattiva proċedura tal-pjan ta' difiża tas-sistema meta:
 - (a) is-sistema tkun fi stat ta' emerġenza skont il-kriterji stabbiliti fl-Artikolu 18(3) tar-Regolament (UE) 2017/1485 u ma jkun hemm l-ebda azzjoni ta' rimedju disponibbli sabiex is-sistema titregġa' lura għall-istat normali; jew
 - (b) fuq il-bażi tal-analiżi tas-sigurtà operazzjonali, is-sigurtà operazzjonali tas-sistema ta' trażmissjoni tkun teħtieġ l-attivazzjoni ta' miżura tal-pjan ta' difiża tas-sistema skont l-Artikolu 11(5) flimkien mal-azzjonijiet ta' rimedju disponibbli.
3. Kull DSO u SGU identifikat skont l-Artikolu 11(4), kif ukoll kull fornitur ta' servizz ta' difiża għandhom jeżegwixxu mingħajr dewmien l-istruzzjonijiet tal-pjan ta' difiża tas-sistema mahruġa mit-TSO skont il-punt (c) tal-Artikolu 11(3), skont il-proċeduri tal-pjan ta' difiża tas-sistema stipulati fil-punt (b) tal-Artikolu 11(5).
4. Kull TSO għandu jattiva l-proċeduri tal-pjan ta' difiża tas-sistema tiegħu msemija fil-punt (b) tal-Artikolu 11(5) li jkollhom impatt transfruntier sinifikanti, f'koordinazzjoni ma' TSOs affettwati.

Artikolu 14

Assistenza u koordinazzjoni bejn it-TSOs fi stat ta' emerġenza

1. Fuq talba minn TSO fi stat ta' emerġenza, kull TSO għandu jipprovdi permezz tal-interkonnetturi kwalunkwe assistenza possibbli lit-TSO li jagħmel it-talba, bil-kundizzjoni li dan ma jwassalx biex is-sistema ta' trażmissjoni tiegħu jew is-sistemi interkonnessi ta' trażmissjoni jidhlu fi stat ta' emerġenza jew fi stat ta' blekaw.
2. Fejn l-assistenza tkun trid tigi pprovduta permezz ta' interkonnetturi tal-kurrent dirett, din tista' tikkonsisti fit-tweġit tal-azzjonijiet li ġejjin, b'kont meħud tal-karatteristiċi tekniċi u l-kapaċità tas-sistema HVDC:
 - (a) azzjonijiet ta' regolazzjoni manwali tal-potenza attiva trażmessa sabiex it-TSO fl-istat ta' emerġenza jiġi meġhun sabiex iġib il-flussi tal-enerġija fil-limiti tas-sigurtà operazzjonali jew il-frekwenza taż-żona sinkronika ġirien fil-limiti tal-frekwenza tas-sistema għall-istat ta' twissija definit skont l-Artikolu 18(2) tar-Regolament (UE) 2017/1485;
 - (b) funzjonijiet ta' kontroll awtomatiku tal-potenza attiva trażmessa fuq il-bażi tas-sinjali u l-kriterji stabbiliti fl-Artikolu 13 tar-Regolament (UE) 2016/1447;
 - (c) kontroll awtomatiku tal-frekwenza skont l-Artikoli 15 sa 18 tar-Regolament (UE) 2016/1447 fil-każ ta' operat ta' netwerk iżolat;
 - (d) kontroll tal-vultaġġ u tal-potenza reattiva skont l-Artikolu 24 tar-Regolament (UE) 2016/1447, u
 - (e) kwalunkwe azzjoni xierqa oħra.
3. Kull TSO jista' jipproċedi għall-iskonnessjoni manwali ta' kwalunkwe element tas-sistema ta' trażmissjoni li jkollu impatt transfruntier sinifikanti, inkluż interkonnettur, soġġett għar-rekwiżiti li ġejjin:
 - (a) it-TSO għandu jikkoordina ma' TSOs ġirien; u
 - (b) din l-azzjoni ma għandhiex iddahhal is-sistema ta' trażmissjoni interkonnessa li jifdal, fi stat ta' emerġenza jew ta' blekaw.
4. Minkejja l-paragrafu 3, TSO jista' jiskonnettja manwalment kwalunkwe element tas-sistema ta' trażmissjoni li jkollu impatt transfruntier sinifikanti, inkluż interkonnettur, mingħajr koordinazzjoni, f'ċirkustanzi eċċezzjonali li jimplikaw ksur tal-limiti tas-sigurtà operazzjonali, biex jevita li tigi pperikolata s-sikurezza tal-persunal jew li ssir hsara fit-tagħmir. Fi żmien 30 jum mill-incident, it-TSO għandu jipprepara rapport tal-anqas bl-Ingliż li jkun fih spjegazzjoni dettaljata tal-hsieb, l-implimentazzjoni u l-impatt ta' din l-azzjoni u jipprezentah lill-awtorità regolatorja rilevanti b'konformità mal-Artikolu 37 tad-Direttiva 2009/72/KE u lit-TSOs ġirien, u jqiegħdu għad-dispożizzjoni tal-utenti tas-sistema affettwati b'mod sinifikanti.

TAQSIMA 2

Miżuri tal-Pjan ta' Difiza tas-Sistema

Artikolu 15

Skema għall-kontroll awtomatiku ta' sottofrekwenza

1. L-iskema għall-kontroll awtomatiku ta' sottofrekwenza, tal-pjan ta' difiza tas-sistema, għandha tinkludi skema għall-iskonnessjoni awtomatika tad-domanda f'każ ta' frekwenza baxxa u s-settings tal-modalità sensitiva għal frekwenza limitata-sottofrekwenza fiż-żona ta' kontroll tal-frekwenza tat-tagħbija (LFC) tat-TSO.
2. Fit-tfassil tal-pjan ta' difiza tas-sistema tiegħu, kull TSO għandu jipprovdi għall-attivazzjoni tal-modalità sensitiva għal frekwenza limitata-sottofrekwenza qabel ma tiġi attivata l-iskema għall-iskonnessjoni awtomatika tad-domanda f'każ ta' frekwenza baxxa, meta r-rata ta' tibdil tal-frekwenza tippermetti dan.
3. Qabel ma tiġi attivata l-iskema għall-iskonnessjoni awtomatika tad-domanda f'każ ta' frekwenza baxxa, kull TSO u DSO identifikat skont l-Artikolu 11(4) għandu jipprevedi li l-unitajiet ta' hażna tal-enerġija li jaġixxu bhala tagħbija konnessa mas-sistema tiegħu:
 - (a) jaqilbu awtomatikament għall-modalità ta' generazzjoni fil-limitu taż-żmien u f'punt stabbilit ta' potenza attiva stabbilit mit-TSO fil-pjan ta' difiza tas-sistema; jew
 - (b) meta l-unità ta' hażna tal-enerġija ma tkunx kapaċi taqleb fil-limitu taż-żmien stabbilit mit-TSO fil-pjan ta' difiza tas-sistema, jiskonnettjaw awtomatikament l-unità ta' hażna tal-enerġija li tkun qiegħda taġixxi bhala tagħbija.
4. Fil-pjan ta' difiza tas-sistema tiegħu, kull TSO għandu jistabbilixxi s-sollijiet tal-frekwenza li fihom għandhom isehhu l-qlib awtomatiku jew l-iskonnessjoni tal-unitajiet ta' hażna tal-enerġija. Dawn is-sollijiet tal-frekwenza għandhom ikunu aktar baxxi minn, jew daqs il-limitu ta' frekwenza tas-sistema definit għall-istat ta' emerġenza fl-Artikolu 18(3) tar-Regolament (UE) 2017/1485 u oghla mil-limitu ta' frekwenza għal-livell obligatorju tal-bidu għall-iskonnessjoni tad-domanda stabbilit fl-Anness.
5. Kull TSO għandu jfassal l-iskema għall-iskonnessjoni awtomatika tad-domanda f'każ ta' frekwenza baxxa skont il-parametri għat-tnaqqis tat-tagħbija f'hin reali stabbiliti fl-Anness. L-iskema għandha tinkludi l-iskonnessjoni tad-domanda fi frekwenzi differenti, minn "livell obligatorju tal-bidu" sa "livell obligatorju finali", f' medda ta' implimentazzjoni filwaqt li tirrispetta numru minimu u daqs massimu ta' passi. Il-medda ta' implimentazzjoni għandha tiddefinixxi d-devjazzjoni massima ammissibbli tad-domanda netta li għandha tiġi skonnettjata mid-domanda netta fil-mira li għandha tiġi skonnettjata fi frekwenza partikolari, ikkalkulata permezz ta' interpolazzjoni lineari bejn il-livelli obligatorji tal-bidu u l-livelli obligatorji finali. Il-medda ta' implimentazzjoni ma għandhiex tippermetti l-iskonnessjoni ta' anqas domanda netta mill-ammont tad-domanda netta li għandu jiġi skonnettjat fil-livell obligatorju tal-bidu. Pass ma jistax jitqies bhala tali jekk l-ebda domanda netta ma tiġi skonnettjata ladarba jintlahaq dan il-pass.
6. Kull TSO jew DSO għandu jinstalla r-rilejs neċessarji għall-iskonnessjoni tad-domanda f'każ ta' frekwenza baxxa billi jqis tal-anqas l-imġiba tat-tagħbija u l-generazzjoni mxerrda.
7. Fl-implimentazzjoni tal-iskema għall-iskonnessjoni awtomatika tad-domanda f'każ ta' frekwenza baxxa f'konformità man-notifika skont l-Artikolu 12(2), kull TSO jew DSO għandu:
 - (a) jevita li jissetta dewmien intenzjonali fil-hin minbarra l-hin operattiv tar-rilejs u tas-salvaviti;
 - (b) jimminimizza l-iskonnessjoni tal-moduli tal-generazzjoni tal-enerġija, speċjalment dawk li jipprovdu l-inerzja; u
 - (c) jillimita r-riskju li l-iskema twassal għal devjazzjonijiet fil-fluss tal-enerġija u devjazzjonijiet fil-vultaġġ barra l-limiti tas-sigurtà operazzjonali.Jekk DSO ma jkunx jista' jissodisfa r-rekwiżiti skont il-punti (b) u (c), huwa għandu jinnotifika lit-TSO u jipproponi liema rekwiżit għandu japplika. It-TSO, b'konsultazzjoni mad-DSO għandu jistabbilixxi r-rekwiżiti applikabbli abbażi ta' analiżi kongunta tal-kostijiet-benefiċċji.
8. L-iskema għall-iskonnessjoni awtomatika tad-domanda f'każ ta' frekwenza baxxa, tal-pjan ta' difiza tas-sistema, tista' tipprovdi għall-iskonnessjoni tad-domanda netta bbażata fuq gradjent tal-frekwenza bil-kundizzjoni li:
 - (a) din tiġi attivata biss:
 - (i) meta d-devjazzjoni tal-frekwenza tkun oghla mid-devjazzjoni statika massima tal-frekwenza u l-gradjent tal-frekwenza jkun oghla minn dak prodott mill-incident ta' referenza;
 - (ii) sakemm il-frekwenza tilhaq il-frekwenza tal-livell obligatorju tal-bidu għall-iskonnessjoni tad-domanda;

(b) tikkonforma mal-Anness; u

(c) tkun mehtieġa u ġġustifikata sabiex tinżamm b'mod effiċjenti s-sigurtà operazzjonali.

9. F'każ li l-iskema għall-iskonnessjoni awtomatika tad-domanda f'każ ta' frekwenza baxxa tal-pjan ta' difiża tas-sistema tinkludi skonnessjoni tad-domanda netta bbażata fuq gradjent tal-frekwenza, kif deskritta fil-paragrafu 8, it-TSO għandu jippreżenta, fi żmien 30 jum mill-implimentazzjoni, rapport li jinkludi spjegazzjoni dettaljata tal-ħsieb, l-implimentazzjoni u l-impatt ta' din il-miżura, lill-awtorità regolatorja nazzjonali.

10. Fl-iskema għall-iskonnessjoni awtomatika tad-domanda f'każ ta' frekwenza baxxa, tal-pjan ta' difiża tas-sistema tiegħu, TSO jista' jinkludi passi addizzjonali għall-iskonnessjoni tad-domanda netta taħt il-livell obligatorju finali tal-iskonnessjoni tad-domanda stabbilit fl-Anness.

11. Kull TSO għandu jkun intitolat li jimplimenta skemi addizzjonali għall-protezzjoni tas-sistema li jkunu attivati minn frekwenza iżgħar jew daqs il-frekwenza tal-livell obligatorju finali tal-iskonnessjoni tad-domanda u li jfittxu proċess ta' restawr aktar mgħaġġel. It-TSO għandu jassigura li dawn l-iskemi addizzjonali ma jiddeterjorawx ulterjorment il-frekwenza.

Artikolu 16

Skema għall-kontroll awtomatiku ta' sovrafrekwenza

1. L-iskema għall-kontroll awtomatiku ta' sovrafrekwenza, tal-pjan ta' difiża tas-sistema, għandha twassal għal tnaqqis awtomatiku tal-potenza attiva totali injettata f'kull żona LFC.

2. F'konsultazzjoni mat-TSOs l-oħra taż-żona sinkronika tiegħu, kull TSO għandu jistabbilixxi l-parametri li ġejjin tal-iskema tiegħu għall-kontroll awtomatiku ta' sovrafrekwenza:

(a) is-sollijiet tal-frekwenza għall-attivazzjoni tagħha; u

(b) il-proporzjon tat-tnaqqis tal-injezzjoni tal-potenza attiva.

3. Kull TSO għandu jfassal l-iskema tiegħu għall-kontroll awtomatiku ta' sovrafrekwenza filwaqt li jqis il-kapaċitajiet tal-moduli tal-ġenerazzjoni tal-enerġija dwar il-modalità sensitiva għal frekwenza limitata – sovrafrekwenza u tal-unitajiet hażna tal-enerġija, fiż-żona LFC tiegħu. Jekk il-modalità sensitiva għal frekwenza limitata – sovrafrekwenza ma tkunx teżisti jew ma tkunx biżżejjed biex tissodisfa r-rekwiżiti stabbiliti fil-punti (a) u (b) tal-paragrafu 2, kull TSO għandu jimplimenta wkoll skonnessjoni lineari pass pass tal-ġenerazzjoni fiż-żona LFC tiegħu. It-TSO għandu jistabbilixxi d-daqs massimu tal-passi għall-iskonnessjoni tal-moduli tal-ġenerazzjoni tal-enerġija u/jew tas-sistemi HVDC f'konsultazzjoni mat-TSOs l-oħra taż-żona sinkronika tiegħu.

Artikolu 17

Skema awtomatika kontra l-waqgħa tal-vultaġġ

1. L-iskema awtomatika kontra l-waqgħa tal-vultaġġ, tal-pjan ta' difiża tas-sistema, tista' tinkludi wahda jew aktar mill-iskemi li ġejjin skont ir-riżultati ta' valutazzjoni tas-sigurtà tas-sistema minn TSO:

(a) skema għall-iskonnessjoni tad-domanda f'każ ta' vultaġġ baxx skont l-Artikolu 19(2) tar-Regolament (UE) 2016/1388;

(b) skema tal-imblukkar għall-kommutatur tat-trasformatur fi stat ta' tagħbija skont l-Artikolu 19(3) tar-Regolament (UE) 2016/1388; u

(c) skemi ta' protezzjoni tas-sistema għall-ġestjoni tal-vultaġġ.

2. Sakemm il-valutazzjoni skont il-paragrafu 1 ma turix li l-implimentazzjoni ta' skema tal-imblukkar għall-kommutatur tat-trasformatur ma tkunx mehtieġa sabiex tipprevjeni waqgħa tal-vultaġġ fiż-żona ta' kontroll tat-TSO, it-TSO għandu jistabbilixxi l-kundizzjonijiet li fihom il-kommutatur għat-trasformatur għandu jimblokka skont l-Artikolu 19(3) tar-Regolament (UE) 2016/1388, li jinkludu tal-anqas:

(a) il-metodu tal-imblukkar (lokali jew mill-bogħod minn kamra tal-kontroll);

(b) is-soll tal-livell ta' vultaġġ fil-punt ta' konnessjoni;

(c) id-direzzjoni tal-fluss tal-potenza reattiva; u

(d) il-hin massimu li jgħaddi bejn is-sejbien tas-soll u l-imblukkar.

Artikolu 18

Proċedura għall-ġestjoni ta' devjazzjonijiet tal-frekwenza

1. Il-proċedura għall-ġestjoni ta' devjazzjonijiet tal-frekwenza, tal-pjan ta' difiża tas-sistema, għandha tinkludi sett ta' miżuri għall-ġestjoni ta' devjazzjoni tal-frekwenza barra l-limiti tal-frekwenza għall-istat ta' twissija fl-Artikolu 18(2) tar-Regolament (UE) 2017/1485. Il-proċedura għall-ġestjoni ta' devjazzjonijiet tal-frekwenza għandha tkun konformi mal-proċeduri stabbiliti għall-ażżjonijiet ta' rimedju li jridu jiġu mmanigġjati b'mod ikkoordinat skont l-Artikolu 78(4) tar-Regolament (UE) 2017/1485 u għandha tissodisfa tal-anqas ir-rekwiziti li ġejjin:

- (a) it-tnaqqis tal-ġenerazzjoni għandu jkun iżgħar mit-tnaqqis tat-tagħbija waqt avvenimenti ta' sottofrekwenza; u
- (b) it-tnaqqis tal-ġenerazzjoni għandu jkun akbar mit-tnaqqis tat-tagħbija waqt avvenimenti ta' sovrakfrekwenza.

2. Kull TSO għandu jaddatta l-modalità operattiva tal-LFC tiegħu sabiex jipprevjeni l-interferenza mal-attivazzjoni jew id-dizattivazzjoni manwali tal-potenza attiva kif stabbilit fil-paragrafi 3 u 5.

3. Kull TSO għandu jkun intitolat li jistabbilixxi punt fiss ta' potenza attiva li kull SGU identifika skont il-punt (c) tal-Artikolu 11(4) għandu jzomm, bil-kundizzjoni li l-punt fiss jissodisfa r-restrizzjonijiet tekniċi tal-SGU. Kull TSO għandu jkun intitolat li jistabbilixxi punt fiss tal-potenza attiva li kull fornitur ta' servizz ta' difiża għandu jzomm, bil-kundizzjoni li din il-miżura tapplika għalihom skont il-patti u l-kundizzjonijiet imsemmija fl-Artikolu 4(4) u l-punt fiss jirrispetta r-restrizzjonijiet tekniċi tal-fornitur ta' servizz ta' difiża. L-SGUs u l-fornituri ta' servizz ta' difiża għandhom jeżegwixxu mingħajr dewmien bla bżonn l-istruzzjonijiet mogħtija mit-TSO direttament jew indirettament permezz tad-DSOs u għandhom jibqgħu f'dak l-istat sakemm jinħarġu struzzjonijiet oħra. Meta l-istruzzjonijiet jingħataw direttament, it-TSO għandu jinforma lid-DSOs rilevanti mingħajr dewmien bla bżonn.

4. Kull TSO għandu jkun intitolat li jiskonnettja l-SGUs u l-fornituri ta' servizz ta' difiża, direttament jew indirettament permezz tad-DSOs. L-SGUs u l-fornituri tas-servizz ta' difiża għandhom jibqgħu skonnettjati sakemm jinħarġu aktar struzzjonijiet. Meta l-SGUs jiġu skonnettjati direttament, it-TSO għandu jinforma lid-DSOs rilevanti mingħajr dewmien bla bżonn. Fi żmien 30 jum mill-inċident, it-TSO għandu jipprepara rapport li jkun fih spjegazzjoni dettaljata tal-ħsieb, l-implimentazzjoni u l-impatt ta' din l-ażżjoni u jippreżentah lill-awtorità regolatorja rilevanti b'konformità mal-Artikolu 37 tad-Direttiva 2009/72/KE kif ukoll iqiegħdu għad-dispożizzjoni tal-utenti tas-sistema affettwati b'mod sinifikanti.

5. Qabel ma tiġi attivata l-iskema għall-iskonnessjoni awtomatika tad-domanda f'każ ta' frekwenza baxxa, stipulata fl-Artikolu 15, u sakemm ir-rata ta' tibdil tal-frekwenza tippermetti dan, kull TSO għandu, direttament jew indirettament permezz tad-DSOs, jattiva rispons tad-domanda mill-fornituri tas-servizz ta' difiża rilevanti u:

- (a) jaqleb l-unitajiet ta' hażna tal-enerġija li jaġixxu bhala tagħbija għall-modalità ta' ġenerazzjoni f'punt fiss ta' potenza attiva stabbilit mit-TSO fil-pjan ta' difiża tas-sistema; jew
- (b) meta l-unità ta' hażna tal-enerġija ma tkunx kapaċi taqleb malajr biżżejjed sabiex tistabbilizza l-frekwenza, jiskonnettja manwalment l-unità ta' hażna tal-enerġija.

Artikolu 19

Proċedura għall-ġestjoni ta' devjazzjonijiet tal-vultaġġ

1. Il-proċedura għall-ġestjoni ta' devjazzjonijiet tal-vultaġġ, tal-pjan ta' difiża tas-sistema, għandha tinkludi sett ta' miżuri għall-ġestjoni ta' devjazzjonijiet tal-vultaġġ barra l-limiti tas-sigurtà operazzjonali stabbiliti fl-Artikolu 25 tar-Regolament (UE) 2017/1485.

2. Kull TSO għandu jkun intitolat li jistabbilixxi medda ta' potenza reattiva jew medda ta' vultaġġ u jagħti struzzjoni lid-DSOs u lill-SGUs identifikati għal din il-miżura skont l-Artikolu 11(4) sabiex iżommuha, skont l-Artikoli 28 u 29 tar-Regolament (UE) 2017/1485.

3. Fuq talba minn TSO ġar fi stat ta' emerġenza, kull TSO għandu jagħmel disponibbli l-kapaċitajiet kollha ta' potenza reattiva li ma jwasslux is-sistema ta' trażmissjoni tiegħu fi stat ta' emerġenza jew ta' blekawt.

Artikolu 20

Proċedura għall-ġestjoni tal-fluss tal-enerġija

1. Il-proċedura għall-ġestjoni tal-fluss tal-enerġija, tal-pjan ta' difiża tas-sistema, għandha tinkludi sett ta' miżuri għall-ġestjoni tal-fluss tal-enerġija barra l-limiti tas-sigurtà operazzjonali stabbiliti fl-Artikolu 25 tar-Regolament (UE) 2017/1485.

2. Kull TSO għandu jkun intitolat li jstabbilixxi punt fiss ta' potenza attiva li kull SGU identifikat skont il-punt (c) tal-Artikolu 11(4) għandu jzomm, bil-kundizzjoni li l-punt fiss jirrispetta r-restrizzjonijiet tekniċi tal-SGU. Kull TSO għandu jkun intitolat li jstabbilixxi punt fiss tal-potenza attiva li kull fornitur ta' servizz ta' difiża għandu jzomm, bil-kundizzjoni li din il-miżura tapplika għalihom skont il-patti u l-kundizzjonijiet imsemmija fl-Artikolu 4(4) u l-punt fiss jirrispetta r-restrizzjonijiet tekniċi tal-fornituri tas-servizz ta' difiża. L-SGUs u l-fornituri ta' servizz ta' difiża għandhom jeżegwixxu mingħajr dewmien bla bżonn l-istruzzjonijiet mogħtija mit-TSO direttament jew indirettament permezz tad-DSOs u għandhom jibqgħu f'dak l-istat sakemm jinħarġu struzzjonijiet oħra. Meta l-istruzzjonijiet jingħataw direttament, it-TSO għandu jinforma lid-DSOs rilevanti mingħajr dewmien bla bżonn.

3. Kull TSO għandu jkun intitolat li jiskonnettja l-SGUs u l-fornituri ta' servizz ta' difiża, direttament jew indirettament permezz tad-DSOs. L-SGUs u l-fornituri tas-servizz ta' difiża għandhom jibqgħu skonnettjati sakemm jinħarġu aktar struzzjonijiet. Meta l-SGUs jiġu skonnettjati direttament, it-TSO għandu jinforma lid-DSOs rilevanti mingħajr dewmien bla bżonn. Fi żmien 30 jum mill-incident, it-TSO għandu jipprepara rapport li jkun fih spjegazzjoni dettaljata tal-ħsieb, l-implimentazzjoni u l-impatt ta' din l-azzjoni u jipprezentah lill-awtorità regolatorja rilevanti b'konformità mal-Artikolu 37 tad-Direttiva 2009/72/KE.

Artikolu 21

Assistenza għall-proċedura tal-potenza attiva

1. F'każ ta' nuqqas ta' adeguatezza taż-żona ta' kontroll f'perjodu ta' żmien ta' għurata bil-quddiem jew fl-istess għurata, identifikat skont il-paragrafi 1 u 2 tal-Artikolu 107 tar-Regolament (UE) 2017/1485, u qabel kwalunkwe sospensjoni potenzjali tal-attivitajiet tas-suq skont l-Artikolu 35, TSO għandu jkun intitolat li jitlob assistenza għall-potenza attiva mingħand:

- (a) kwalunkwe fornitur tas-servizz ta' bbilanċjar, li, fuq talba tat-TSO, għandu jibdel l-istatus ta' disponibbiltà tiegħu biex jagħmel disponibbli l-potenza attiva tiegħu kollha, bil-kundizzjoni li ma tkunx diġà giet attivata permezz tas-suq tal-bbilanċjar, u jikkonforma mar-restrizzjonijiet tekniċi tiegħu;
- (b) kwalunkwe SGU konness fiż-żona LFC tiegħu, li ma jkunx diġà jipprovdi servizz ta' bbilanċjar lit-TSO, u li, fuq talba tat-TSO, għandu jagħmel disponibbli l-potenza attiva tiegħu kollha, filwaqt li jikkonforma mar-restrizzjonijiet tekniċi tiegħu; u
- (c) TSOs oħrajn li huma fl-istat normali jew ta' twissija.

2. TSO jista' jattiva l-assistenza għall-potenza attiva mingħand fornitur tas-servizz ta' bbilanċjar jew mingħand SGU, skont il-punti (a) u (b) tal-paragrafu 1, biss jekk ikun attiva l-offerti kollha għall-enerġija ta' bbilanċjar disponibbli, b'kont meħud tal-kapaċità transżonali disponibbli fil-mument tan-nuqqas ta' adeguatezza taż-żona ta' kontroll.

3. Kull TSO li jkun ġie soġġett għal talba għall-assistenza għal potenza attiva skont il-paragrafu 1(c) għandu:

- (a) jagħmel disponibbli l-offerti mhux kondiviżi tiegħu;
- (b) ikun intitolat li jattiva l-enerġija ta' bbilanċjar disponibbli, sabiex tiġi pprovduta l-enerġija korrispondenti lit-TSO li jagħmel it-talba; u
- (c) ikun intitolat li jitlob l-assistenza għall-potenza attiva mingħand il-fornituri ta' servizz ta' bbilanċjar tiegħu jew mingħand kwalunkwe SGU kkonnettjat fiż-żona LFC tiegħu li ma jkunx diġà jipprovdi servizz ta' bbilanċjar lit-TSO, sabiex jipprovdi l-assistenza korrispondenti għall-potenza attiva lit-TSO rikjedenti.

4. Meta jkunu qegħdin jattivaw il-potenza attiva mitluba skont il-paragrafu 1(c), it-TSO rikjedenti u t-TSO mitlub għandhom ikunu intitolati li jużaw:

- (a) il-kapaċità transżonali disponibbli f'każ li l-attivazzjoni ssir qabel il-hin tal-gheluq tan-negozju tal-kapaċità transżonali tal-istess għurata u jekk il-forniment tal-kapaċitajiet transżonali kkonċernati ma jkunx ġie sospiż skont l-Artikolu 35;
- (b) il-kapaċità addizzjonali li tista' tkun disponibbli minhabba l-istatus ta' hin reali tas-sistema, f'liema każ it-TSO rikjedenti u t-TSO mitlub għandhom jikkoordinaw ma' TSOs oħra affettwati b'mod sinifikanti skont l-Artikolu 6(5).

5. Ladarba t-TSO mitlub u t-TSO rikjedenti jkunu qablu dwar il-kundizzjonijiet għall-ghoti tal-assistenza għall-potenza attiva, l-ammont miftiehem ta' potenza attiva u l-hinijiet allokat għall-forniment għandhom ikunu sodi, sakemm is-sistema tat-trażmissjoni tat-TSO li jipprovdi l-assistenza ma tidholx fl-istat ta' emerġenza jew ta' blekaw.

Artikolu 22

Proċedura għall-iskonnessjoni manwali tad-domanda

1. Minbarra l-miżuri stabbiliti fl-Artikoli 18 sa 21, kull TSO jista' jistabbilixxi ammont tad-domanda netta li għandu jiġi skonnettjat manwalment, direttament mit-TSO jew indirettament permezz tad-DSOs, fejn ikun mehtieg sabiex jiġu evitati l-propagazzjoni jew it-taħzin ta' stat ta' emerġenza. Meta d-domanda trid tiġi skonnettjata direttament, it-TSO għandu jinforma lid-DSOs rilevanti mingħajr dewmien.
2. It-TSO għandu jattiva l-iskonnessjoni manwali tad-domanda netta msemmija fil-paragrafu 1 biex:
 - (a) isolvi sitwazzjonijiet ta' tagħbijiet eċċessivi jew ta' vultaġġ baxx; jew
 - (b) isolvi sitwazzjonijiet fejn tkun intalbet assistenza għal potenza attiva skont l-Artikolu 21 iżda din ma tkunx suffiċjenti sabiex tinżamm l-adegwatezza fiż-żona ta' kontroll tiegħu fil-perjodu ta' żmien ta' ġurnata bil-quddiem u fl-istess ġurnata, skont l-Artikolu 107 tar-Regolament (UE) 2017/1485, li jwassal għal riskju ta' deterjorament tal-frekwenza fiż-żona sinkronika.
3. It-TSO għandu jinnotifika lid-DSOs dwar l-ammont tad-domanda netta stabbilita skont il-paragrafu 1 li għandha tiġi skonnettjata fis-sistemi ta' distribuzzjoni tagħhom. Kull DSO għandu jiskonnettja l-ammont innotifikat tad-domanda netta, mingħajr dewmien bla bżonn.
4. Fi żmien 30 jum mill-incident, it-TSO għandu jipprepara rapport li jkun fih spjegazzjoni dettaljata tal-ħsieb, l-implimentazzjoni u l-impatt ta' din l-azzjoni u jipprezentah lill-awtorità regolatorja rilevanti b'konformità mal-Artikolu 37 tad-Direttiva 2009/72/KE.

KAPITOLU III

PJAN TA' RESTAWR

TAQSIMA 1

Dispożizzjonijiet Ġenerali

Artikolu 23

Tfassil tal-pjan ta' restawr

1. Sat-18 ta' Diċembru 2018 kull TSO għandu jfassal pian ta' restawr f'konsultazzjoni mad-DSOs, l-SGUs, u l-awtoritajiet regolatorji nazzjonali rilevanti, jew l-entitajiet imsemmija fl-Artikolu 4(3), it-TSOs ġirien u t-TSOs l-oħra f'dik iż-żona sinkronika.
2. Fit-tfassil tal-pjan ta' restawr tiegħu, kull TSO għandu jikkunsidra, tal-anqas, l-elementi li ġejjin:
 - (a) l-imġiba u l-kapaċitajiet ta' tagħbija u ġenerazzjoni;
 - (b) il-ħtiġijiet speċifiċi tal-utenti sinifikanti tal-grilja ta' prijorità għolja elenkati skont il-paragrafu (4); u
 - (c) il-karatteristiċi tan-netwerk tiegħu u tan-netwerks tad-DSOs sottostanti.
3. Il-pjan ta' restawr għandu jinkludi tal-anqas id-dispożizzjonijiet li ġejjin:
 - (a) il-kundizzjonijiet li fihom jiġi attiv il-pjan ta' restawr, kif previst fl-Artikolu 25;
 - (b) l-istruzzjonijiet tal-pjan ta' restawr li għandhom jinħarġu mit-TSO; u
 - (c) il-miżuri soġġetti għal konsultazzjoni jew koordinazzjoni f'hin reali mal-partijiet identifikati.
4. B'mod partikolari, il-pjan ta' restawr għandu jinkludi l-elementi li ġejjin:
 - (a) lista tal-miżuri li għandhom jiġu implimentati mit-TSO fuq l-installazzjonijiet tiegħu;
 - (b) lista tal-miżuri li għandhom jiġu implimentati mid-DSOs u tad-DSOs responsabbli għall-implimentazzjoni ta' dawk il-miżuri fuq l-installazzjonijiet tagħhom;
 - (c) lista tal-SGUs responsabbli għall-implimentazzjoni fuq l-installazzjonijiet tagħhom, tal-miżuri li jirriżultaw mir-rekwiżiti obbligatorji stabbiliti fir-Regolamenti (UE) 2016/631, (UE) 2016/1388 u (UE) 2016/1447 jew mil-leġiżlazzjoni nazzjonali u lista tal-miżuri li għandhom jiġu implimentati minn dawk l-SGUs;
 - (d) il-lista tal-utenti sinifikanti tal-grilja ta' prijorità għolja u l-patti u l-kundizzjonijiet għall-iskonnessjoni u r-rienerġizzazzjoni tagħhom;

- (e) lista tas-substazzjonijiet li huma essenzjali għall-proċeduri tal-pjan ta' restawr tiegħu;
 - (f) in-numru ta' sorsi ta' enerġija fiż-żona ta' kontroll tat-TSO li huma neċessarji sabiex tiġi rienerġizzata s-sistema tiegħu bi strateġija ta' rienerġizzazzjoni minn isfel għal fuq li jkollha abilità ta' startjar minn mitfi totali, abilità ta' risinkronizzazzjoni ta' malajr (permezz ta' operat tad-domanda interna) u abilità ta' operat ta' netwerk iżolat; u
 - (g) l-iskadenzi għall-implimentazzjoni ta' kull miżura elenkata.
5. Il-pjan ta' restawr għandu jinkludi tal-anqas il-miżuri tekniċi u organizzattivi li ġejjin speċifikati fil-Kapitolu III:
- (a) il-proċedura ta' rienerġizzazzjoni, skont it-Taqsima 2;
 - (b) il-proċedura għall-ġestjoni tal-frekwenza, skont it-Taqsima 3; u
 - (c) il-proċedura għar-risinkronizzazzjoni, skont it-Taqsima 4.
6. Il-miżuri kontenuti fil-pjan ta' restawr għandhom jikkonformaw mal-prinċipji li ġejjin:
- (a) l-impatt tagħhom fuq l-utenti tas-sistema għandu jkun minimu;
 - (b) huma għandhom ikunu ekonomikament effiċjenti;
 - (c) għandhom jiġu attivati biss dawk il-miżuri li jkunu neċessarji; u
 - (d) ma għandhomx iwasslu lis-sistemi interkonnessi ta' trażmissjoni fi stat ta' emerġenza jew ta' blekawt.

Artikolu 24

Implimentazzjoni tal-pjan ta' restawr

1. Sat-18 ta' Diċembru 2019 kull TSO għandu jimplimenta dawk il-miżuri tal-pjan ta' restawr tiegħu li għandhom jiġu implimentati fuq is-sistema ta' trażmissjoni. Huwa għandu jzomm il-miżuri implimentati minn hemmhekk 'il quddiem.
2. Sat-18 ta' Diċembru 2018 kull TSO għandu jinnotifika lid-DSOs konnessi mat-trażmissjoni dwar il-miżuri, inklużi d-dati ta' skadenza għall-implimentazzjoni, li għandhom jiġu implimentati fuq:
 - (a) l-installazzjonijiet tad-DSO skont l-Artikolu 23(4); u
 - (b) l-installazzjonijiet tal-SGUs identifikati skont l-Artikolu 23(4) u konnessi mas-sistemi ta' distribuzzjoni tagħhom; u
 - (c) l-installazzjonijiet tal-fornituri ta' servizz ta' restawr konnessi mas-sistemi ta' distribuzzjoni tagħhom; u
 - (d) l-installazzjonijiet tad-DSOs konnessi mas-sistemi ta' distribuzzjoni tagħhom.
3. Sat-18 ta' Diċembru 2018 kull TSO għandu jinnotifika lill-SGUs identifikati skont l-Artikolu 23(4) u lill-fornituri ta' servizz ta' restawr konnessi direttament mas-sistema ta' trażmissjoni tiegħu, dwar il-miżuri li għandhom jiġu implimentati fuq l-installazzjonijiet tagħhom, inklużi l-iskadenzi għall-implimentazzjoni skont il-punt (g) tal-Artikolu 23(4).
4. Meta jkun stipulat fil-leġislazzjoni nazzjonali, it-TSO għandu jinnotifika direttament lill-SGUs identifikati skont l-Artikolu 23(4) u lill-fornituri tas-servizz ta' restawr u lid-DSOs konnessi mas-sistemi ta' distribuzzjoni u għandu jinforma lid-DSO kkonċernat dwar din in-notifika.
5. Fejn TSO jinnotifika DSO skont il-paragrafu 2, id-DSO mbagħad għandu jinnotifika, mingħajr dewmien, lill-SGUs, lill-fornituri tas-servizz ta' restawr u lid-DSOs konnessi mas-sistema ta' distribuzzjoni tiegħu, dwar il-miżuri tal-pjan ta' restawr li huma jridu jimplimentaw fuq l-installazzjonijiet rispettivi tagħhom, inklużi l-iskadenzi għall-implimentazzjoni skont il-punt (g) tal-Artikolu 23(4).
6. Kull DSO, SGU u fornitur tas-servizz ta' restawr innotifikat għandu:
 - (a) jimplimenta l-miżuri nnotifikati sa mhux aktar tard minn 12-il xahar mid-data tan-notifika;
 - (b) jikkonferma l-implimentazzjoni tal-miżuri lill-operatur tas-sistema notifikanti, li, meta jkun differenti mit-TSO, għandu jinnotifika lit-TSO; u
 - (c) iżomm il-miżuri implimentati fuq l-installazzjonijiet tiegħu.

*Artikolu 25***Attivazzjoni tal-pjan ta' restawr**

1. Kull TSO għandu jattiva l-proċeduri tal-pjan ta' restawr tiegħu f'koordinazzjoni mad-DSOs u l-SGUs identifikati skont l-Artikolu 23(4) u mal-fornituri ta' servizz ta' restawr fil-każijiet li ġejjin:
 - (a) meta s-sistema tkun fl-istat ta' emerġenza skont il-kriterji stabbiliti fl-Artikolu 18(3) tar-Regolament (UE) 2017/1485, ladarba s-sistema tiġi stabbilizzata wara l-attivazzjoni tal-miżuri tal-pjan ta' difiża tas-sistema; jew
 - (b) meta s-sistema tkun fl-istat ta' blekawt skont il-kriterji stabbiliti fl-Artikolu 18(4) tar-Regolament (UE) 2017/1485.
2. Waqt ir-restawr tas-sistema, kull TSO għandu jidentifika u jimmonitorja:
 - (a) id-daqs u l-konfini tar-reġjun sinkronizzat jew tar-reġjuni sinkronizzati li għalihom tappartjeni ż-żona ta' kontroll tiegħu;
 - (b) it-TSOs li magħhom jaqsam reġjun sinkronizzat jew reġjuni sinkronizzati; u
 - (c) ir-riserva ta' potenza attiva disponibbli fiż-żona ta' kontroll tiegħu.
3. Kull DSO u SGU identifikat skont l-Artikolu 23(4), kif ukoll kull fornitur ta' servizz ta' restawr għandu jesegwixxi mingħajr dewmien l-istruzzjonijiet tal-pjan ta' restawr mahruġa mit-TSO, skont il-punt (b) tal-Artikolu 23(3) skont il-proċeduri tal-pjan ta' restawr.
4. Kull TSO għandu jattiva dawk il-proċeduri tal-pjan ta' restawr tiegħu li jkollhom impatt transfruntier sinifikanti, f'koordinazzjoni mat-TSOs affettwati.

*TAQSIMA 2***Rienerġizzazzjoni***Artikolu 26***Proċedura ta' rienerġizzazzjoni**

1. Il-proċedura ta' rienerġizzazzjoni, tal-pjan ta' restawr, għandha tinkludi sett ta' miżuri li jippermettu lit-TSO li japplika:
 - (a) strateġija ta' rienerġizzazzjoni minn fuq għal isfel; u
 - (b) strateġija ta' rienerġizzazzjoni minn isfel għal fuq.
2. Rigward l-istrateġija ta' rienerġizzazzjoni minn isfel għal fuq, il-proċedura ta' rienerġizzazzjoni għandha mill-anqas tinkludi miżuri għal:
 - (a) l-immaniġġjar ta' devjazzjonijiet tal-vultaġġ u tal-frekwenza minhabba r-rienerġizzazzjoni;
 - (b) il-monitoraġġ u l-ġestjoni ta' operat ta' netwerk iżolat; u
 - (c) ir-risinkronizzazzjoni ta' żoni b'operat ta' netwerk iżolat.

*Artikolu 27***Attivazzjoni tal-proċedura ta' rienerġizzazzjoni**

1. Meta jkun qiegħed jattiva l-proċedura ta' rienerġizzazzjoni, kull TSO għandu jistabbilixxi l-istrateġija li għandha tiġi applikata, b'kont meħud ta':
 - (a) id-disponibbiltà ta' sorsi ta' enerġija li kapaċi jagħmlu rienerġizzazzjoni fiż-żona ta' kontroll tiegħu;
 - (b) it-tul ta' żmien u r-riskji mistennija tal-istrateġiji possibbli ta' rienerġizzazzjoni;
 - (c) il-kundizzjonijiet tas-sistemi tal-enerġija;
 - (d) il-kundizzjonijiet tas-sistemi konnessi direttament, li jinkludu tal-anqas l-istatus tal-interkonnnetturi;
 - (e) l-utenti tal-grilja sinifikanti ta' prijarità għolja elenkati skont l-Artikolu 23(4); u
 - (f) il-possibbiltà li jiġu kombinati strateġiji ta' rienerġizzazzjoni minn fuq għal isfel u minn isfel għal fuq.

2. Meta japplika strateġija ta' rienerġizzazzjoni minn fuq għal isfel, kull TSO għandu jimmaniġġja l-konnessjoni tat-tagħbija u tal-generazzjoni bil-għan li l-frekwenza tiġi regolata lejn il-frekwenza nominali b'tolleranza massima tad-devjazzjoni statika massima tal-frekwenza. Kull TSO għandu japplika l-kundizzjonijiet għall-konnessjoni tat-tagħbija u l-generazzjoni definiti mill-mexxej tal-frekwenza, meta jkun mahtur skont l-Artikolu 29.
3. Meta japplika strateġija ta' rienerġizzazzjoni minn isfel għal fuq, kull TSO għandu jimmaniġġja l-konnessjoni tat-tagħbija u tal-generazzjoni bil-għan li l-frekwenza tiġi regolata lejn il-frekwenza fil-mira stabbilita skont il-punt (c) tal-Artikolu 28(3).
4. Waqt ir-rienerġizzazzjoni, it-TSO għandu, wara konsultazzjoni mad-DSOs, jistabbilixxi u jinnotifika l-ammont tad-domanda netta li għandu jiġi rikonnness fuq in-netwerks ta' distribuzzjoni. Kull DSO għandu jikkonnettja mill-ġdid l-ammont innotifikat tad-domanda netta, filwaqt li jirrispetta t-tagħbija fi blokk u jqis ir-rikonnnessjoni awtomatika tat-tagħbija u l-generazzjoni fin-netwerk tiegħu.
5. Kull TSO għandu jinforma lit-TSOs ġirien tiegħu dwar l-abilità tiegħu li jappoġġja strateġija ta' rienerġizzazzjoni minn fuq għal isfel.
6. Għall-attivazzjoni ta' strateġija ta' rienerġizzazzjoni minn fuq għal isfel, it-TSO għandu jitlob lit-TSOs ġirien sabiex jappoġġaw ir-rienerġizzazzjoni. Dan l-appoġġ jista' jikkonsisti f'assistenza għall-potenza attiva, skont il-paragrafi 3 sa 5 tal-Artikolu 21. It-TSOs mitluba għandhom jipprovdu assistenza għar-rienerġizzazzjoni, sakemm din ma twassalx lis-sistemi tagħhom fl-istati ta' emerġenza jew ta' blekawt. F'dan il-każ, it-TSO rikjedenti għandu juża l-istrateġija ta' rienerġizzazzjoni minn isfel għal fuq.

TAQSIMA 3

Ġestjoni tal-Frekwenza

Artikolu 28

Proċedura għall-ġestjoni tal-frekwenza

1. Il-proċedura għall-ġestjoni tal-frekwenza tal-pjan ta' restawr għandha tinkludi sett ta' miżuri mmirati sabiex jirrestawraw il-frekwenza tas-sistema lura għall-frekwenza nominali.
2. Kull TSO għandu jattiva l-proċedura għall-ġestjoni tal-frekwenza tiegħu:
 - (a) bi preparazzjoni għall-proċedura ta' risinkronizzazzjoni, meta żona sinkronika tkun maqsuma f'diversi reġjuni sinkronizzati;
 - (b) f'każ ta' devjazzjoni tal-frekwenza fiż-żona sinkronika; jew
 - (c) f'każ ta' rienerġizzazzjoni.
3. Il-proċedura ta' ġestjoni tal-frekwenza għandha tinkludi tal-anqas:
 - (a) lista ta' azzjonijiet dwar l-issettjar tal-kontrollur tal-frekwenza tat-tagħbija qabel il-hatra tal-mexxejja tal-frekwenza;
 - (b) il-hatra ta' mexxejja tal-frekwenza;
 - (c) l-istabbiliment ta' frekwenza fil-mira fil-każ ta' strateġija ta' rienerġizzazzjoni minn isfel għal fuq;
 - (d) il-ġestjoni tal-frekwenza wara devjazzjoni tal-frekwenza; u
 - (e) il-ġestjoni tal-frekwenza wara qasma ta' żona sinkronika.
 - (f) id-determinazzjoni tal-ammont ta' tagħbija u generazzjoni li għandhom jiġu rikonnnessi, b'kont meħud tar-riservi ta' potenza attiva disponibbli fir-reġjun sinkronizzat sabiex jiġu evitati devjazzjonijiet kbar tal-frekwenza.

Artikolu 29

Hatra ta' mexxej tal-frekwenza

1. Waqt restawr tas-sistema, meta żona sinkronika tiġi maqsuma f'diversi reġjuni sinkronizzati, it-TSOs ta' kull reġjun sinkronizzat għandhom jaħtru mexxej tal-frekwenza, skont il-paragrafu 3.
2. Waqt restawr tas-sistema, meta żona sinkronika ma tiġix maqsuma iżda l-frekwenza tas-sistema taqbeż il-limiti tal-frekwenza għall-istat ta' twissija kif definit fl-Artikolu 18(2) tar-Regolament (UE) 2017/1485, it-TSOs kollha taż-żona sinkronika għandhom jaħtru mexxej tal-frekwenza, skont il-paragrafu 3.

3. It-TSO bl-oghla fattur-K stmat f'hin reali għandu jinħatar bħala l-mexxej tal-frekwenza, sakemm it-TSOs tar-reġjun sinkronizzat, jew taż-żona sinkronika, ma jiftehmux li jahtru TSO ieħor bħala l-mexxej tal-frekwenza. F'dak il-każ, it-TSOs tar-reġjun sinkronizzat, jew taż-żona sinkronika, għandhom jikkunsidraw il-kriterji li ġejjin:

- (a) l-ammont ta' riservi ta' potenza attiva disponibbli u speċjalment ir-riservi tar-restrawr tal-frekwenza;
- (b) il-kapaċitajiet disponibbli fuq l-interkonnetturi;
- (c) id-disponibbiltà ta' kejljiet tal-frekwenza tat-TSOs tar-reġjun sinkronizzat jew taż-żona sinkronika; u
- (d) id-disponibbiltà ta' kejljiet dwar l-elementi kritiċi fi hdan ir-reġjun sinkronizzat jew iż-żona sinkronika.

4. Minkejja l-paragrafu 3, meta d-daqs taż-żona sinkronika kkonċernata u s-sitwazzjoni ta' hin reali jippermettu dan, it-TSOs taż-żona sinkronika jistgħu jahtru mexxej tal-frekwenza predeterminat.

5. It-TSO mahtur bħala mexxej tal-frekwenza skont il-paragrafi 1 u 2 għandu jinforma minghajr dewmien bil-ħatra tiegħu lit-TSOs l-oħra taż-żona sinkronika.

6. Il-mexxej tal-frekwenza li jinħatar għandu jaġixxi bħala tali sakemm:

- (a) jinħatar mexxej tal-frekwenza ieħor għar-reġjun sinkronizzat tiegħu;
- (b) jinħatar mexxej tal-frekwenza ġdid b'riżultat tar-risinkronizzazzjoni tar-reġjun sinkronizzat tiegħu ma' reġjun sinkronizzat ieħor; jew
- (c) iż-żona sinkronika tkun ġiet risinkronizzata kompletament, il-frekwenza tas-sistema tkun fil-medda standard tal-frekwenza u l-LFC operat minn kull TSO taż-żona sinkronika jkun lura għall-modalità operattiva normali tiegħu skont l-Artikolu 18(1) tar-Regolament (UE) 2017/1485.

Artikolu 30

Ġestjoni tal-frekwenza wara devjazzjoni tal-frekwenza

1. Waqt restawr tas-sistema, meta jkun inħatar mexxej tal-frekwenza skont l-Artikolu 29(3), it-TSOs taż-żona sinkronika, għajr il-mexxej tal-frekwenza, għandhom bħala l-ewwel miżura jissospendu l-attivazzjoni manwali tar-riservi tar-restawr tal-frekwenza u r-riservi ta' rimpjazzament.

2. Il-mexxej tal-frekwenza għandu jistabbilixxi, wara konsultazzjoni mat-TSOs l-oħra taż-żona sinkronika, il-mod operatorju li għandu jiġi applikat fuq l-LFC operat minn kull TSO taż-żona sinkronika.

3. Il-mexxej tal-frekwenza għandu jimmaniġġja l-attivazzjoni manwali tar-riservi tar-restawr tal-frekwenza u r-riservi ta' rimpjazzament fi hdan iż-żona sinkronika, bil-ghan li jirregola l-frekwenza taż-żona sinkronika lejn il-frekwenza nominali u billi jqis il-limiti tas-sigurtà operazzjonali definiti skont l-Artikolu 25 tar-Regolament (UE) 2017/1485. Fuq talba, kull TSO taż-żona sinkronika għandu jappoġġa lill-mexxej tal-frekwenza.

Artikolu 31

Ġestjoni tal-frekwenza wara qasma ta' żona sinkronika

1. Waqt restawr tas-sistema, meta jkun inħatar mexxej tal-frekwenza skont l-Artikolu 29(3), it-TSOs ta' kull reġjun sinkronizzat, bl-eċċezzjoni tal-mexxej tal-frekwenza, għandhom bħala l-ewwel miżura jissospendu l-attivazzjoni manwali tar-riservi tar-restawr tal-frekwenza u r-riservi ta' rimpjazzament.

2. Il-mexxej tal-frekwenza għandu jistabbilixxi, wara konsultazzjoni mat-TSOs l-oħra tar-reġjun sinkronizzat, il-mod operatorju li għandu jiġi applikat fuq l-LFC operat minn kull TSO tar-reġjun sinkronizzat.

3. Il-mexxej tal-frekwenza għandu jimmaniġġja l-attivazzjoni manwali tar-riservi tar-restawr tal-frekwenza u r-riservi ta' rimpjazzament fi hdan ir-reġjun sinkronizzat, bil-ghan li jirregola l-frekwenza tar-reġjun sinkronizzat lejn il-frekwenza fil-mira stabbilita mill-mexxej tar-risinkronizzazzjoni, jekk ikun hemm, skont il-punt (a) tal-Artikolu 34(1) u billi jqis il-limiti tas-sigurtà operazzjonali stabbiliti skont l-Artikolu 25 tar-Regolament (UE) 2017/1485. Meta ma jinħatar l-ebda mexxej tar-risinkronizzazzjoni għar-reġjun sinkronizzat, il-mexxej tal-frekwenza għandu jfittex li jirregola l-frekwenza lejn il-frekwenza nominali. Fuq talba, kull TSO tar-reġjun sinkronizzat għandu jappoġġa lill-mexxej tal-frekwenza.

TAQSIMA 4

Risinkronizzazzjoni

Artikolu 32

Proċedura ta' risinkronizzazzjoni

Il-proċedura ta' risinkronizzazzjoni, tal-pjan ta' restawr, għandha tinkludi tal-anqas:

- (a) il-hatra ta' mexxej tar-risinkronizzazzjoni;
- (b) il-mizuri li jippermettu lit-TSO japplika strateġija ta' risinkronizzazzjoni; u
- (c) il-limiti massimi għad-differenzi fl-angolu tal-fażi, il-frekwenza u l-vultaġġ għal-linji ta' konnessjoni.

Artikolu 33

Hatra ta' mexxej tar-risinkronizzazzjoni

1. Waqt restawr tas-sistema, meta żewġ reġjuni sinkronizzati jkunu jistgħu jiġu risinkronizzati mingħajr ma tiġi pperikolata s-sigurtà operazzjonali tas-sistemi ta' trażmissjoni, il-mexxejja tal-frekwenza ta' dawn ir-reġjuni sinkronizzati għandhom jaħtru mexxej tar-risinkronizzazzjoni b'konsultazzjoni tal-anqas mat-TSO(s) identifikat(i) bhala l-mexxej(ja) potenzjali tar-risinkronizzazzjoni u skont il-paragrafu 2. Kull mexxej tar-risinkronizzazzjoni għandu jinforma mingħajr dewmien lit-TSOs mir-reġjun sinkronizzat tiegħu, dwar il-mexxej tar-risinkronizzazzjoni li jkun inhatar.

2. Għal kull par ta' reġjuni sinkronizzati li għandhom jiġu risinkronizzati, il-mexxej tar-risinkronizzazzjoni għandu jkun it-TSO li:

- (a) ikollu operattiv mill-anqas substazzjon wiehed mghammar bi strument ta' qlib parallel fuq il-fruntiera bejn iż-żewġ reġjuni sinkronizzati li għandhom jiġu risinkronizzati;
- (b) ikollu aċċess għall-kejljiet tal-frekwenza miż-żewġ reġjuni sinkronizzati;
- (c) ikollu aċċess għall-kejljiet tal-vultaġġ fuq is-substazzjonijiet li bejniethom ikun hemm punti potenzjali ta' risinkronizzazzjoni; u
- (d) ikun jista' jikkontrolla l-vultaġġ tal-punti potenzjali ta' risinkronizzazzjoni.

3. Fejn ikun hemm attar minn TSO wiehed li jissodisfa l-kriterji skont il-paragrafu 2, it-TSO bl-ogħla numru ta' punti potenzjali ta' risinkronizzazzjoni bejn iż-żewġ reġjuni sinkronizzati għandu jinhatar bhala l-mexxej tar-risinkronizzazzjoni, sakemm il-mexxejja tal-frekwenza taż-żewġ reġjuni sinkronizzati ma jaqblux li jaħtru TSO iehor bhala mexxej tar-risinkronizzazzjoni.

4. Il-mexxej tar-risinkronizzazzjoni li jinhatar għandu jaġixxi bhala tali sakemm:

- (a) jinhatar mexxej tar-risinkronizzazzjoni iehor għaž-żewġ reġjuni sinkronizzati; jew
- (b) iż-żewġ reġjuni sinkronizzati jkunu ġew risinkronizzati, u l-passi kollha fl-Artikolu 34 ikunu tlestew.

Artikolu 34

Strateġija ta' risinkronizzazzjoni

1. Qabel ir-risinkronizzazzjoni, il-mexxej tar-risinkronizzazzjoni għandu:

- (a) jistabbilixxi, skont il-limiti massimi msemmija fl-Artikolu 32:
 - (i) il-valur immirat tal-frekwenza għar-risinkronizzazzjoni;
 - (ii) id-differenza massima fil-frekwenza bejn iż-żewġ reġjuni sinkronizzati;
 - (iii) l-iskambju massimu ta' potenza attiva u reattiva; u
 - (iv) il-modalità operattiva li għandha tiġi applikata fuq l-LFC;
- (b) jagħżel il-punt ta' risinkronizzazzjoni, billi jqis il-limiti tas-sigurtà operazzjonali fir-reġjuni sinkronizzati;
- (c) jistabbilixxi u jipprepara l-azzjonijiet neċessarji kollha għar-risinkronizzazzjoni taż-żewġ reġjuni sinkronizzati fil-punt ta' risinkronizzazzjoni;
- (d) jistabbilixxi u jipprepara sett sussegwenti ta' azzjonijiet sabiex jinholqu konnessjonijiet addizzjonali bejn ir-reġjuni sinkronizzati; u
- (e) jivvaluta jekk ir-reġjuni sinkronizzati jkunux lesti għar-risinkronizzazzjoni, billi jqis il-kundizzjonijiet stabbiliti fil-punt (a).

2. Meta jkun qiegħed iwettaq il-kompiti elenkati fil-paragrafu 1, il-mexxej tar-risinkronizzazzjoni għandu jikkonsulta lill-mexxejja tal-frekwenza tar-reġjuni sinkronizzati involuti u, għall-kompiti elenkati fil-punti (b) sa (e), huwa għandu jikkonsulta wkoll lit-TSOs li joperaw is-substazzjonijiet użati għar-risinkronizzazzjoni.
3. Kull mexxej tal-frekwenza għandu jinforma lit-TSOs fir-reġjun sinkronizzat tiegħu, dwar ir-risinkronizzazzjoni ppjanata mingħajr dewmien bla bżonn.
4. Meta jkunu ssodisfati l-kundizzjonijiet kollha stabbiliti skont il-punt (a) tal-paragrafu 1, il-mexxej tar-risinkronizzazzjoni għandu jwettaq ir-risinkronizzazzjoni billi jattiva l-azzjonijiet stabbiliti skont il-punt (c) u (d) tal-paragrafu 1.

KAPITOLU IV

INTERAZZJONIJET TAS-SUQ

Artikolu 35

Proċedura għas-sospensjoni tal-attivitajiet tas-suq

1. TSO jista' jissospendi temporanjament attività tas-suq waħda jew aktar stabbiliti fil-paragrafu 2 meta:
 - (a) is-sistema tat-trażmissjoni tat-TSO tkun fi stat ta' blekawt; jew
 - (b) it-TSO jkun eżawrixxa l-opzjonijiet kollha pprovduti mis-suq u l-kontinwazzjoni tal-attivitajiet tas-suq fl-istat ta' emerġenza tiddeterjora waħda jew aktar mill-kundizzjonijiet imsemmija fl-Artikolu 18(3) tar-Regolament (UE) 2017/1485; jew
 - (c) il-kontinwazzjoni tal-attivitajiet tas-suq tnaqqas b'mod sinifikanti l-effettività tal-proċess ta' restawr għall-istat normali jew ta' twissija; jew
 - (d) l-ghodod u l-mezzi ta' komunikazzjoni meħtieġa biex it-TSOs jiffaċilitaw l-attivitajiet tas-suq ma jkunux disponibbli.
2. L-attivitajiet tas-suq li ġejjin jistgħu jiġu sospizi skont il-paragrafu 1:
 - (a) il-forniment ta' kapaċità transzonal għall-allokazzjoni tal-kapaċità fuq il-konfini korrispondenti taż-żona tal-offerti għal kull unità temporali tas-suq meta jkun mistenni li s-sistema ta' trażmissjoni ma għandhiex tkun restawrata għall-istat normali jew ta' twissija;
 - (b) is-sottomissjoni ta' offerti għall-kapaċità ta' bbilanċjar u ta' offerti għall-enerġija ta' bbilanċjar minn fornitur tas-servizz ta' bbilanċjar;
 - (c) il-forniment ta' pożizzjoni bbilanċjata minn parti inkarigata mill-ibbilanċjar fi tmiem il-qafas taż-żmien ta' ġurnata bil-quddiem jekk ikun meħtieġ mill-patti u l-kundizzjonijiet relatati mal-ibbilanċjar;
 - (d) il-forniment ta' modifiki tal-pożizzjoni tal-partijiet inkarigati mill-ibbilanċjar;
 - (e) il-forniment tal-iskedi msemmija fl-Artikolu 111(1) u (2) tar-Regolament (UE) 2017/1485, u
 - (f) attivitajiet tas-suq rilevanti ohra li s-sospensjoni tagħhom titqies meħtieġa biex is-sistema tiġi ppreservata u/jew restawrata.
3. F'każ ta' sospensjoni tal-attivitajiet tas-suq skont il-paragrafu 1, fuq talba tat-TSO, kull SGU għandu jopera, fejn ikun teknikament possibbli, f'punt fiss ta' potenza attiva stabbilit mit-TSO.
4. Meta jissospendi attivitajiet tas-suq skont il-paragrafu 1, it-TSO jista' jissospendi b'mod shiħ jew parzjali l-operat tal-proċessi tiegħu affettwati minn dik is-sospensjoni.
5. Meta jissospendi attivitajiet tas-suq skont il-paragrafu 1, it-TSO għandu jikkoordina tal-anqas mal-partijiet li ġejjin:
 - (a) it-TSOs tar-reġjuni bil-kapaċità kkalkolata li t-TSO jkun membru tagħhom;
 - (b) it-TSOs li magħhom it-TSO għandu arrangamenti għall-koordinazzjoni tal-ibbilanċjar;
 - (c) in-"NEMO" u entitajiet ohra assenjati jew iddelegati sabiex iwettqu funzjonijiet tas-suq skont ir-Regolament (UE) 2015/1222 fi hdan iż-żona ta' kontroll tiegħu;
 - (d) it-TSOs ta' blokka ta' kontroll tal-frekwenza tat-tagħbija li t-TSO jkun membru tagħha; u
 - (e) il-kalkolatur tal-kapaċità kkoordinata tar-reġjuni bil-kapaċità kkalkolata li t-TSO jkun membru tagħhom.
6. F'każ ta' sospensjoni tal-attivitajiet tas-suq, kull TSO għandu jniedi l-proċedura ta' komunikazzjoni stipulata fl-Artikolu 38.

Artikolu 36

Regoli ghas-sospensjoni u r-restawr tal-attivitajiet tas-suq

1. Sat-18 ta' Diċembru 2018, kull TSO għandu jiżviluppa proposta għal regoli dwar is-sospensjoni u r-restawr tal-attivitajiet tas-suq.
2. It-TSO għandu jippubblika dawn ir-regoli fuq is-sit web tiegħu wara li jiġu approvati mill-awtorità regolatorja rilevanti b'konformità mal-Artikolu 37 tad-Direttiva 2009/72/KE.
3. Ir-regoli ghas-sospensjoni u r-restawr tal-attivitajiet tas-suq għandhom ikunu kompatibbli safejn ikun possibbli ma':
 - (a) ir-regoli dwar il-forniment ta' kapaċità transzonalni fir-reġjuni bil-kapaċità kkalkolata kkonċernati;
 - (b) ir-regoli għas-sottomissjoni mill-fornituri tas-servizz ta' bbilanċjar tal-kapaċità ta' bbilanċjar u tal-offerti għall-enerġija ta' bbilanċjar li jirriżultaw mill-arrangamenti ma' TSOs oħra għall-koordinazzjoni tal-ibbilanċjar;
 - (c) ir-regoli għall-forniment ta' pożizzjoni bbilanċjata minn parti inkarigata mill-ibbilanċjar fi tmien il-qafas taż-żmien ta' għurnata bil-quddiem jekk ikun meħtieġ mill-patti u l-kundizzjonijiet relatati mal-ibbilanċjar;
 - (d) ir-regoli għall-forniment ta' modifiki tal-pożizzjoni tal-partijiet inkarigati mill-ibbilanċjar; u
 - (e) ir-regoli għall-forniment tal-iskedi msemmija fl-Artikolu 111(1) u (2) tar-Regolament (UE) 2017/1485.
4. Fl-iżvilupp tar-regoli ghas-sospensjoni u r-restawr tal-attivitajiet tas-suq, kull TSO għandu jikkonverti s-sitwazzjonijiet imsemmija fl-Artikolu 35(1) f'parametri definiti oġġettivament b'kont meħud tal-fatturi li ġejjin:
 - (a) il-perċentwal ta' skonnessjoni tat-tagħbija fiż-żona LFC tat-TSO li jikkorrispondi għal:
 - (i) l-inabilità ta' proporzjon sinifikanti ta' partijiet inkarigati mill-ibbilanċjar sabiex iżommu l-bilanċ tagħhom; jew
 - (ii) il-htieġa li t-TSO ma jsegwix il-proċessi normali ta' bbilanċjar sabiex iwettaq rienerġizzazzjoni effiċjenti;
 - (b) il-perċentwal ta' skonnessjoni tal-ġenerazzjoni fiż-żona LFC tat-TSO li jikkorrispondi għall-inabilità ta' proporzjon sinifikanti ta' partijiet inkarigati mill-ibbilanċjar sabiex iżommu l-bilanċ tagħhom;
 - (c) is-sehem u d-distribuzzjoni ġeografika ta' elementi mhux disponibbli tas-sistema ta' trażmissjoni li jikkorrispondu għal:
 - (i) id-desinkronizzazzjoni ta' parti sinifikanti taż-żona LFC li tirrendi l-proċessi ta' bbilanċjar tas-soltu kontroproduċenti; jew
 - (ii) it-tnaqqis għal zero tal-kapaċità transzonalni fuq il-fruntiera jew il-fruntieri taż-żona tal-offerti;
 - (d) l-inabilità tal-entitajiet affettwati li ġejjin li jwettqu l-attivitajiet tas-suq tagħhom għal raġuni(jiet) barra mill-kontroll tagħhom:
 - (i) il-partijiet inkarigati mill-ibbilanċjar;
 - (ii) il-fornituri ta' servizz ta' bbilanċjar;
 - (iii) in-NEMOs u entitajiet oħra assenjati jew iddelegati sabiex iwettqu funzjonijiet tas-suq skont ir-Regolament (UE) 2015/1222;
 - (iv) DSOs konnessi mat-trażmissjoni;
 - (e) in-nuqqas ta' għodod u mezzi ta' komunikazzjoni li jiffunzjonaw sewwa li huma meħtieġa sabiex jitwettqu:
 - (i) l-akkoppjament singolu għurnata bil-quddiem u/jew fl-istess għurnata jew kwalunkwe mekkaniżmu ta' allokkazzjoni esplicita tal-kapaċità; jew
 - (ii) il-proċess tar-restawr tal-frekwenza; jew
 - (iii) il-proċess ta' rimpjazzament ta' riserva; jew
 - (iv) il-forniment ta' pożizzjoni bbilanċjata għurnata bil-quddiem mill-parti inkarigata mill-ibbilanċjar u l-forniment ta' bidla tal-pożizzjoni tiegħu; jew
 - (v) il-forniment tal-iskedi msemmija fl-Artikolu 111(1) u (2) tar-Regolament (UE) 2017/1485.
5. Ir-regoli ghas-sospensjoni u r-restawr tal-attivitajiet tas-suq għandhom jiddefinixxu hin tad-dewmien li għandu jiġi rrispettat għal kull parametru definit skont il-paragrafu 4, qabel ma tinbeda l-proċedura ghas-sospensjoni tal-attivitajiet tas-suq.

6. It-TSO kkonċernat għandu jivvaluta f'hin reali l-parametri definiti skont il-paragrafu 4, abbażi tal-informazzjoni għad-dispożizzjoni tiegħu.
7. Mhux aktar tard miit-18 ta' Diċembru 2020, in-Netwerk Ewropew għall-Operaturi tas-Sistema ta' Trażmissjoni tal-Elettriku għandu jissottometti lill-Aġenzija rapport li jivvaluta l-livell ta' armonizzazzjoni tar-regoli għas-sospensjoni u r-restawr tal-attivitajiet tas-suq stabbiliti mit-TSOs u li jidentifika, kif xieraq, iż-żoni li jirrikjedu l-armonizzazzjoni.
8. Sat-18 ta' Ġunju 2019, kull TSO għandu jissottometti lill-ENTSO tal-Elettriku d-dejta meħtieġa sabiex jiġi ppreparat u sottomess ir-rapport skont il-paragrafu 7.

Artikolu 37

Proċedura għar-restawr tal-attivitajiet tas-suq

1. It-TSO kkonċernat, f'koordinazzjoni man-NEMO(s) attiv(i) fiż-żona ta' kontroll tiegħu u mat-TSOs ġirien, għandu jniedi l-proċedura għar-restawr tal-attivitajiet tas-suq sospiżi skont l-Artikolu 35(1) meta:
 - (a) is-sitwazzjoni li wasslet għas-sospensjoni tkun intemmet u ma tkun tapplika l-ebda sitwazzjoni oħra msemmija fl-Artikolu 35(1); u
 - (b) l-entitajiet imsemmija fl-Artikolu 38(2) ikunu ġew debitament infurmati minn qabel skont l-Artikolu 38.
2. It-TSO kkonċernat, f'koordinazzjoni mat-TSOs ġirien, għandu jniedi r-restawr tal-proċessi tat-TSO affettwati mis-sospensjoni tal-attivitajiet tas-suq meta jkunu ssodisfati l-kundizzjonijiet tal-paragrafu 1 jew qabel, jekk ikun meħtieġ sabiex jiġu restawrati l-attivitajiet tas-suq.
3. In-NEMO(s) ikkonċernati, b'koordinazzjoni mat-TSOs u l-entitajiet imsemmija fl-Artikolu 35(5), għandhom iniedu r-restawr tal-proċessi rilevanti għal akkoppjament singolu ġurnata bil-quddiem u/jew fl-istess ġurnata malli t-TSO(s) jinnotifikaw li l-proċessi tat-TSOs ikunu ġew restawrati.
4. Meta l-forniment ta' kapacità transżonali jkun ġie sospiż u sussegwentement restawrat, kull TSO kkonċernat għandu jaġġorna l-kapaċitajiet transżonali għall-allokazzjoni tal-kapaċità billi juża, minn dawn li ġejjin, l-aktar opzjoni fattibbli u effiċjenti għal kull unità temporali tas-suq:
 - (a) billi juża l-aħħar kapaċitajiet transżonali disponibbli kkalkulati bil-kalkolatur tal-kapaċità kkoordinata;
 - (b) billi jniedi l-proċessi ta' kalkolu tal-kapaċità reġjonali applikabbli skont l-Artikoli 29 u 30 tar-Regolament (UE) 2015/1222; jew,
 - (c) billi jistabbilixxi, f'koordinazzjoni mat-TSOs tar-reġjuni bil-kapaċità kalkolata, il-kapaċitajiet transżonali abbażi tal-kundizzjonijiet fiżiċi attwali tan-netwerk.
5. Meta parti miż-żona akkoppjata totali fejn ikunu ġew sospiżi l-attivitajiet tas-suq tkun lura fl-istat normali jew fl-istat ta' twissija, in-NEMO(s) ta' din iż-żona għandhom ikunu intitolati li jwettqu akkoppjament tas-suq f'parti miż-żona totali akkoppjata, f'konsultazzjoni mat-TSOs u l-entitajiet imsemmija fl-Artikolu 35(5), bil-kundizzjoni li t-TSO jkun irrestawra l-proċess ta' kalkolu tal-kapaċità.
6. Sa mhux aktar tard minn 30 ġurnata wara li jkunu ġew restawrati l-attivitajiet tas-suq, it-TSOs li jkunu ssospendew u rrestawraw l-attivitajiet tas-suq għandhom ihejju rapport tal-anqas bl-Ingliż li jinkludi spjegazzjoni dettaljata tar-raġunijiet, tal-implimentazzjoni u tal-impatt tas-sospensjoni tas-suq u referenza għall-konformità mar-regoli għas-sospensjoni u r-restawr tal-attivitajiet tas-suq u għandhom jissottomettuh lill-awtorità regolatorja rilevanti b'konformità mal-Artikolu 37 tad-Direttiva 2009/72/KE, u jpoġġuh għad-dispożizzjoni tal-entitajiet imsemmija fl-Artikolu 38(2).
7. L-awtoritajiet regolatorji tal-Istati Membri jew l-Aġenzija jistgħu joħorġu rakkomandazzjoni lit-TSO(s) ikkonċernat(i) sabiex jippromwovu prattiki tajba u jevitaw incidenti simili fil-ġejjieni.

Artikolu 38

Proċedura ta' komunikazzjoni

1. Ir-regoli għas-sospensjoni u r-restawr tal-attivitajiet tas-suq skont l-Artikolu 36 għandhom jinkludu wkoll proċedura ta' komunikazzjoni li tispjega l-kompiti u l-azzjonijiet mistennija minn kull parti fir-rwoli differenti tagħha waqt is-sospensjoni u r-restawr tal-attivitajiet tas-suq.

2. Il-proċedura ta' komunikazzjoni għandha tipprovdi li l-informazzjoni tintbagħat, fl-istess hin, lill-entitajiet li ġejjin:
 - (a) il-partijiet imsemmija fl-Artikolu 35(5);
 - (b) il-partijiet inkarigati mill-ibbilanċjar;
 - (c) il-fornituri ta' servizz ta' bbilanċjar;
 - (d) id-DSOs konnessi mat-trażmissjoni; u
 - (e) l-awtorità regolatorja rilevanti tal-Istati Membri kkonċernati b'konformità mal-Artikolu 37 tad-Direttiva 2009/72/KE.
3. Il-proċedura ta' komunikazzjoni għandha tinkludi tal-anqas il-passi li ġejjin:
 - (a) in-notifika, min-naħa tat-TSO, li l-attivitàjiet tas-suq ikunu ġew sospizi skont l-Artikolu 35;
 - (b) in-notifika, min-naħa tat-TSO, tal-aħjar stima għall-hin u d-data tar-restawr tas-sistema ta' trażmissjoni;
 - (c) in-notifika, min-naħa tan-NEMO u entitajiet ohra nnominati biex iwettqu funzjonijiet tas-suq skont ir-Regolament (UE) 2015/1222 u r-Regolament (UE) 2016/1719 tas-sospensjoni tal-attivitàjiet tagħhom, jekk ikun hemm;
 - (d) l-aġġornamenti, min-naħa tat-TSOs, dwar il-proċess għar-restawr tas-sistema ta' trażmissjoni;
 - (e) in-notifika, min-naħa tal-entitajiet imsemmija fil-punti (a) sa (d) tal-paragrafu 2, li l-ghodod tas-suq u s-sistemi ta' komunikazzjoni tagħhom ikunu operattivi;
 - (f) in-notifika, min-naħa tat-TSO(s), li s-sistema ta' trażmissjoni tkun treggħet lura għall-istat normali jew ta' twissija;
 - (g) in-notifika, min-naħa tan-NEMO u entitajiet ohra assenjati jew iddelegati sabiex iwettqu funzjonijiet tas-suq skont ir-Regolament (UE) 2015/1222, tal-aħjar stima għall-hin u d-data meta jkunu se jiġu restawrati l-attivitàjiet tas-suq; u
 - (h) il-konferma, min-naħa tan-NEMO u entitajiet ohra assenjati jew iddelegati sabiex iwettqu funzjonijiet tas-suq skont ir-Regolament (UE) 2015/1222, li l-attivitàjiet tas-suq ikunu ġew restawrati.
4. In-notifiki u l-aġġornamenti kollha mit-TSO(s), in-NEMO(s) u entitajiet ohra assenjati jew iddelegati sabiex iwettqu l-funzjonijiet tas-suq imsemmija fil-paragrafu 3, għandhom jiġu ppubblikati fuq is-siti web ta' daww l-entitajiet. Meta ma jkunux possibbli notifika jew aġġornament fuq is-sit web, l-entità soġġetta għall-obbligu ta' notifika, għandha tinnotifika permezz ta' email, jew bi kwalunkwe mezz ieħor disponibbli, tal-anqas lil daww il-partijiet li jkunu qegħdin jippartecipaw direttament fl-attivitàjiet tas-suq sospizi.
5. Għandha ssir notifika skont il-punt (e) tal-paragrafu 3, permezz ta' email jew bi kwalunkwe mezz ieħor disponibbli, lit-TSO kkonċernat.

Artikolu 39

Regoli għas-saldu f'każ ta' sospensjoni tal-attivitàjiet tas-suq

1. Mhux aktar tard mit-18 ta' Diċembru 2018, kull TSO għandu jiżviluppa proposta għar-regoli għas-saldu tal-izbilanċ u għas-saldu tal-kapaċità tal-ibbilanċjar u tal-enerġija tal-ibbilanċjar li għandhom ikunu applikabbli għall-perjodi ta' saldu tal-izbilanċ li matulhom kienet sospiżi l-attivitàjiet tas-suq. It-TSO jista' jipproponi l-istess regoli li japplika għall-operazzjonijiet normali.

It-TSO għandu jippubblika dawn ir-regoli fuq is-sit web tiegħu wara li jiġu approvati mill-awtorità regolatorja rilevanti b'konformità mal-Artikolu 37 tad-Direttiva 2009/72/KE.

TSO jista' jiddelega l-kompiti tat-TSO(s) imsemmija f'dan l-Artikolu lil wiehied jew aktar partijiet terzi, bil-kundizzjoni li l-parti terza tista' twettaq il-funzjoni rispettiva tal-anqas b'mod effettiv daqs it-TSO(s). Stat Membru jew, fejn applikabbli, awtorità regolatorja, jistgħu jassenjaw il-kompiti msemmija f'dan l-Artikolu lil wiehied jew aktar partijiet terzi, bil-kundizzjoni li l-parti terza tista' twettaq il-funzjoni rispettiva tal-anqas b'mod effettiv daqs it-TSO(s).

2. Ir-regoli msemmija fil-paragrafu 1 għandhom jindirizzaw is-saldi tat-TSOs u tal-partijiet terzi, fejn rilevanti, mal-partijiet inkarigati mill-ibbilanċjar, u mal-fornituri tas-servizzi ta' bbilanċjar.

3. Ir-regoli żviluppati skont il-paragrafu 1 għandhom:

- (a) jiżguraw in-newtralità finanzjarja ta' kull TSO u parti terza rilevanti msemmija fil-paragrafu 1;
- (b) jevitaw distorsjonijiet tal-inċentivi jew inċentivi kontroproduċenti għall-partijiet inkarigati mill-ibbilanċjar, il-fornituri tas-servizzi ta' bbilanċjar u t-TSOs;

- (c) jincentivaw lill-partijiet inkarigati mill-ibbilanċjar sabiex ikunu bilanċjati jew jgħinu lis-sistema sabiex tirrestawra l-bilanċ tagħha;
- (d) jevitaw kull penali finanzjarja imposta fuq il-partijiet inkarigati mill-ibbilanċjar u l-fornituri tas-servizz tal-ibbilanċjar minhabba t-tweqqif tal-azzjonijiet mitluba mit-TSO;
- (e) jiskoraġġixxu lit-TSOs milli jissospendu l-attivitajiet tas-suq, sakemm ma jkunux verament meħtieġa, u jincentivaw lit-TSOs biex jirrestawraw l-attivitajiet tas-suq kemm jista' jkun malajr; u
- (f) jincentivaw lill-fornituri tas-servizzi ta' bbilanċjar biex joffru servizzi lit-TSO ta' konnessjoni li jgħin sabiex is-sistema tiġi restawrata għall-istat normali.

KAPITOLU V

SKAMBJU TA' INFORMAZZJONI U KOMUNIKAZZJONI, GHODOD U FAĊILITAJIET

Artikolu 40

Skambju ta' informazzjoni

1. Minbarra d-dispożizzjonijiet tal-Artikoli 40 sa 53 tar-Regolament (UE) 2017/1485, kull TSO, meta jkun fl-istat ta' emerġenza, blekawt jew restawr, għandu jkun intitolat li jiġbor l-informazzjoni li ġejja:
 - (a) mid-DSOs identifikati skont l-Artikolu 23(4), l-informazzjoni meħtieġa tal-anqas dwar:
 - (i) il-parti tan-netwerk tagħhom li tkun f'operat ta' network iżolat;
 - (ii) l-abilità li jissinkronizzaw partijiet tan-netwerk tagħhom li jkun f'operat ta' network iżolat; u
 - (iii) l-abilità li jibdew operat ta' network iżolat.
 - (b) mill-SGUs identifikati skont l-Artikolu 23(4) u mill-fornituri tas-servizzi ta' restawr, informazzjoni tal-anqas dwar il-kundizzjonijiet li ġejjin:
 - (i) l-istatus kurrenti tal-installazzjoni;
 - (ii) il-limiti operazzjonali;
 - (iii) il-ħin ta' attivazzjoni totali u l-ħin sabiex tiżdied il-ġenerazzjoni; u
 - (iv) il-proċessi kritiċi għall-ħin.
2. Waqt l-istati ta' emerġenza, blekawt jew restawr, kull TSO għandu jipprovdi fi żmien debitu u għall-iskopijiet tal-proċeduri tal-pjan ta' difiża tas-sistema u tal-proċeduri tal-pjan ta' restawr, l-informazzjoni li ġejja, meta tkun disponibbli għat-TSO:
 - (a) lit-TSOs ġirien, informazzjoni tal-anqas dwar:
 - (i) id-daqs u l-konfini tar-reġjun sinkronizzat jew tar-reġjuni sinkronizzati li għalihom tappartjeni ż-żona ta' kontroll tiegħu;
 - (ii) ir-restrizzjonijiet għall-operazzjoni tar-reġjun sinkronizzat;
 - (iii) it-tul ta' żmien u l-ammont massimi ta' potenza attiva u reattiva li tista' tiġi pprovduta permezz tal-interkonnetturi; u
 - (iv) kwalunkwe restrizzjoni teknika jew organizzattiva oħra;
 - (b) lill-mexxej tal-frekwenza tar-reġjun sinkronizzat tiegħu, informazzjoni tal-anqas dwar:
 - (i) ir-restrizzjonijiet għaż-żamma tal-operat tan-netwerk iżolat;
 - (ii) it-tagħbija u l-ġenerazzjoni addizzjonali disponibbli; u
 - (iii) id-disponibbiltà ta' riservi operazzjonali;
 - (c) lid-DSOs konnessi mas-sistema tat-trażmissjoni identifikati skont l-Artikoli 11(4) u 23(4), l-informazzjoni meħtieġa tal-anqas dwar:
 - (i) l-istat tas-sistema tas-sistema ta' trażmissjoni tiegħu;
 - (ii) il-limiti tal-potenza attiva u reattiva, it-tagħbija fi blokko, il-pożizzjoni tal-punt ta' kuntatt u tas-salvavita fil-punti ta' konnessjoni;

- (iii) l-informazzjoni dwar l-istatus kurrenti u ppjanat tal-moduli tal-generazzjoni tal-enerġija konnessi mad-DSO, jekk ma tkunx disponibbli għad-DSO direttament; u
- (iv) l-informazzjoni kollha neċessarja li twassal għal aktar koordinazzjoni mal-partijiet konnessi mad-distribuzzjoni;
- (d) lill-fornituri ta' servizz ta' difiża, informazzjoni tal-anqas dwar:
 - (i) l-istat tas-sistema tas-sistema ta' trażmissjoni tiegħu; u
 - (ii) il-miżuri skedati li jehtieġu l-partecipazzjoni tal-fornituri ta' servizz ta' difiża;
- (e) lid-DSOs u lill-SGUs identifikati skont l-Artikolu 23(4) u lill-fornituri tas-servizz ta' restawr, informazzjoni tal-anqas dwar:
 - (i) l-istat tas-sistema tas-sistema ta' trażmissjoni tiegħu;
 - (ii) l-abilità u l-pjanijiet għar-rienerġizzazzjoni tal-akkoppjamenti; u
 - (iii) il-miżuri skedati li jehtieġu l-partecipazzjoni tagħhom.
- 3. It-TSOs fi stat ta' emerġenza, blekawt jew restawr għandhom jiskambjaw bejniethom informazzjoni tal-anqas dwar:
 - (a) iċ-ċirkustanzi li wasslu għall-istat kurrenti tas-sistema ta' trażmissjoni tagħhom, safejn ikunu magħrufa; u
 - (b) il-problemi potenzjali li jagħmlu l-assistenza għall-potenza attiva neċessarja.
- 4. TSO fl-istat ta' emerġenza, blekawt jew restawr għandu jipprovdi, fi żmien debitu, informazzjoni dwar l-istat tas-sistema ta' trażmissjoni tiegħu u, meta tkun disponibbli, informazzjoni addizzjonali li tispjega s-sitwazzjoni dwar is-sistema ta' trażmissjoni:
 - (a) lin-NEMO(s), li għandhom jagħmlu din l-informazzjoni disponibbli għall-partecipanti tagħhom tas-suq, kif previst fl-Artikolu 38;
 - (b) lill-awtoritajiet regolatorji rilevanti tiegħu b'konformità mal-Artikolu 37 tad-Direttiva 2009/72/KE, jew meta jkun stipulat esplicitament fil-liġi nazzjonali, lill-entitajiet imsemmija fl-Artikolu 4(3); u
 - (c) lil kwalunkwe parti rilevanti oħra, kif ikun xieraq.
- 5. It-TSOs għandhom jinfurmaw lil kull parti affettwata dwar il-pjan ta' ttestjar żviluppat skont l-Artikolu 43(2) u (3).

Artikolu 41

Sistemi ta' komunikazzjoni

1. Kull DSO u SGU identifikat skont il-punti (b) u (c) tal-Artikolu 23(4), kull fornitur tas-servizz ta' restawr u kull TSO għandu jkollhom fis-sehħ sistema ta' komunikazzjoni bil-vuċi b'ammont żejjed suffiċjenti ta' tagħmir u sorsi ta' provvista supplimentari ta' enerġija sabiex jippermettu l-iskambju tal-informazzjoni meħtieġa għall-pjan ta' restawr għal mill-anqas 24 siegħa, f'każ ta' nuqqas totali ta' provvista tal-enerġija elettrika esterna jew fil-każ ta' hsara fi kwalunkwe tagħmir individwali tas-sistema ta' komunikazzjoni bil-vuċi. L-Istati Membri jistgħu jirrikjedu kapacità minima ta' provvista supplimentari ta' enerġija ta' aktar minn 24 siegħa.
2. Kull TSO għandu jstabbilixxi, f'konsultazzjoni mad-DSOs u l-SGUs identifikati skont l-Artikolu 23(4) u mal-fornituri ta' servizz ta' restawr, ir-rekwiżiti tekniċi li għandhom jiġu ssodisfati mis-sistemi ta' komunikazzjoni bil-vuċi tagħhom kif ukoll mis-sistema ta' komunikazzjoni bil-vuċi tat-TSO nnifsu sabiex tkun permessa l-interoperabilità tagħhom u sabiex ikun iggarantit li t-telefonata li tidhol tat-TSO tkun tista' tiġi identifikata mill-parti l-oħra u titwieġeb immedjatament.
3. Kull TSO għandu jstabbilixxi, f'konsultazzjoni mat-TSOs ġirien tiegħu u t-TSOs l-oħra taż-żona sinkronika tiegħu, ir-rekwiżiti tekniċi li għandhom jiġu ssodisfati mis-sistemi ta' komunikazzjoni bil-vuċi tagħhom kif ukoll mis-sistema ta' komunikazzjoni bil-vuċi tat-TSO nnifsu sabiex tkun permessa l-interoperabilità tagħhom u sabiex ikun iggarantit li t-telefonata li tidhol tat-TSO tkun tista' tiġi identifikata mill-parti l-oħra u titwieġeb immedjatament.
4. Minkejja l-paragrafu 1, daww l-SGUs identifikati skont l-Artikolu 23(4) li jkunu moduli tal-generazzjoni tal-enerġija tat-tip B u daww il-fornituri tas-servizz ta' restawr li jkunu moduli tal-generazzjoni tal-enerġija tat-tip A jew B, għandu jkollhom il-possibbiltà li jkollhom biss sistema ta' komunikazzjoni tad-dejta, minflok sistema ta' komunikazzjoni bil-vuċi, jekk ikun hemm qbil dwar dan mat-TSO. Din is-sistema ta' komunikazzjoni tad-dejta għandha tissodisfa r-rekwiżiti stabbiliti fil-paragrafi 1 u 2.
5. L-Istati Membri jistgħu jirrikjedu li, minbarra s-sistema ta' komunikazzjoni bil-vuċi, tintuża sistema ta' komunikazzjoni komplementari biex tappoġġa l-pjan ta' restawr; f'dak il-każ, is-sistema ta' komunikazzjoni komplementari għandha tissodisfa r-rekwiżiti stabbiliti fil-paragrafu 1.

*Artikolu 42***Għodod u faċilitajiet**

1. Kull TSO għandu jagħmel disponibbli l-għodod u l-faċilitajiet kritiċi msemmija fl-Artikolu 24 tar-Regolament (UE) 2017/1485 għal mill-anqas 24 siegħa f'każ ta' telf tal-provvista primarja tal-enerġija.
2. Kull DSO u SGU identifikat skont l-Artikolu 23(4) kif ukoll fornitur ta' servizz ta' restawr għandu jagħmel disponibbli l-għodod u l-faċilitajiet kritiċi msemmija fl-Artikolu 24 tar-Regolament (UE) 2017/1485 u użati fil-pjan ta' restawr għal mill-anqas 24 siegħa f'każ ta' telf tal-provvista primarja tal-enerġija, kif definit mit-TSO.
3. Kull TSO għandu jkollu mill-anqas kamra ta' kontroll ta' riserva ġeografikament separata. Il-kamra ta' kontroll ta' riserva għandu jkun fiha tal-anqas l-għodod u l-faċilitajiet kritiċi msemmija fl-Artikolu 24 tar-Regolament (UE) 2017/1485. Kull TSO għandu jirraġa provvista supplimentari ta' enerġija għall-kamra ta' kontroll ta' riserva tiegħu għal mill-anqas 24 siegħa f'każ ta' telf tal-provvista primarja tal-enerġija.
4. Kull TSO għandu jhejji proċedura ta' trasferiment biex il-funzjonijiet tal-kamra ta' kontroll ewlenija jgħaddu fil-kamra ta' kontroll ta' riserva, kemm jista' jkun malajr, u fi kwalunkwe każ f'mhux aktar minn tliet sigħat. Il-proċedura għandha tinkludi t-thaddim tas-sistema matul it-trasferiment.
5. Is-substazzjonijiet identifikati bħala essenzjali għall-proċeduri tal-pjan ta' restawr skont l-Artikolu 23(4) għandhom ikunu operattivi f'każ ta' telf tal-provvista primarja tal-enerġija għal mill-anqas 24 siegħa. Għas-substazzjonijiet fiż-żona sinkronika tal-Irlanda u l-Latvja, it-tul ta' hin tat-thaddim f'każ ta' telf tal-provvista primarja tal-enerġija jista' jkun anqas minn 24 siegħa u għandu jkun approvat mill-awtorità regolatorja jew minn awtorità kompetenti oħra tal-Istat Membru, fuq proposta tat-TSO.

KAPITOLU VI

KONFORMITÀ U RIEŻAMI

TAQSIMA 1

Ittestjar tal-konformità tal-kapaċitajiet tat-TSO, tad-DSO u tal-SGU*Artikolu 43***Prinċipji ġenerali**

1. Kull TSO għandu jivvaluta perijodikament il-funzjonament korrett tat-tagħmir u l-kapaċitajiet kollha kkunsidrati fil-pjan ta' difiża tas-sistema u fil-pjan ta' restawr. Għal dan il-ghan, kull TSO għandu jivverifika perijodikament il-konformità ta' dawn it-tagħmir u l-kapaċitajiet, skont il-paragrafu 2 u l-Artikolu 41(2) tar-Regolament (UE) 2016/631, l-Artikolu 35(2) tar-Regolament (UE) 2016/1388/ u l-Artikolu 69(1) u (2) tar-Regolament (UE) 2016/1447.
2. Mhux aktar tard miit-18 ta' Diċembru 2019, kull TSO għandu jiddefinixxi pjan ta' ttestjar f'konsultazzjoni mad-DSOs, l-SGUs identifikati skont l-Artikoli 11(4) u 23(4), il-fornituri tas-servizz ta' difiża u l-fornituri tas-servizz ta' restawr. Il-pjan ta' ttestjar għandu jidentifika t-tagħmir u l-kapaċitajiet rilevanti għall-pjan ta' difiża tas-sistema u għall-pjan ta' restawr li għandhom jiġu ttestjati.
3. Il-pjan ta' ttestjar għandu jinkludi l-perjodiċità u l-kundizzjonijiet tat-testijiet, billi jsegwi r-rekwiżiti minimi spjegati fl-Artikoli 44 sa 47. Il-pjan ta' ttestjar għandu jsegwi l-metodoloġija stabbilita fir-Regolament (UE) 2016/631, ir-Regolament (UE) 2016/1388 u r-Regolament (UE) 2016/1447 għall-kapaċità ttestjata korrispondenti. Għall-SGUs li mhumiex soġġetti għar-Regolament (UE) 2016/631, ir-Regolament (UE) 2016/1388 u r-Regolament (UE) 2016/1447, il-pjan ta' ttestjar għandu jsegwi d-dispożizzjonijiet tal-liġi nazzjonali.
4. Kull TSO, DSO, SGU, fornitur tas-servizz ta' difiża u fornitur tas-servizz ta' restawr ma għandux jipperikola s-sigurtà operazzjonali tas-sistema ta' trażmissjoni u tas-sistema interkonnessa ta' trażmissjoni waqt it-test. It-test għandu jitwettaq b'mod li jimminimizza l-impatt fuq l-utenti tas-sistema.
5. It-test jitqies li rnexxa meta jissodisfa l-kundizzjonijiet stabbiliti mill-operatur tas-sistema rilevanti skont il-paragrafu 3. Sakemm test jonqos milli jissodisfa dawn il-kriterji, it-TSO, id-DSO, l-SGU, il-fornitur tas-servizz ta' difiża u l-fornitur tas-servizz ta' restawr għandhom jirrepetu t-test.

*Artikolu 44***Ittestjar tal-konformità tal-kapaċitajiet tal-modulu tal-ġenerazzjoni tal-enerġija**

1. Kull fornitur tas-servizz ta' restawr li jkun modulu tal-ġenerazzjoni tal-enerġija li jipprovdi servizz ta' startjar minn mitfi totali għandu jwettaq test tal-abilità ta' startjar minn mitfi totali, mill-anqas kull tliet snin, billi jsegwi l-metodoloġija stabbilita fl-Artikolu 45(5) tar-Regolament (UE) 2016/631.
2. Kull fornitur ta' servizz ta' restawr li jkun modulu tal-ġenerazzjoni tal-enerġija li jipprovdi servizz ta' risinkronizzazzjoni ta' malajr għandu jwettaq test tal-ittrippjar għal fuq id-domanda interna wara kwalunkwe bidla fit-tagħmir li jkollha impatt fuq l-abilità ta' operat tad-domanda interna tiegħu, jew wara żewġ trippings wara xulxin bla suċċess f'operazzjoni reali, billi jsegwi l-metodoloġija stabbilita fl-Artikolu 45(6) tar-Regolament (UE) 2016/631.

*Artikolu 45***Ittestjar tal-konformità tal-faċilitajiet tad-domanda li jipprovdu rispons tad-domanda**

1. Kull fornitur ta' servizz ta' difiża li jipprovdi rispons tad-domanda għandu jwettaq test tal-modifika tad-domanda, wara żewġ risponsi konsekuttivi bla suċċess f'operazzjoni reali jew mill-anqas kull sena, billi jsegwi l-metodoloġija stabbilita fl-Artikolu 41(1) tar-Regolament (UE) 2016/1388.
2. Kull fornitur tas-servizz ta' difiża li jipprovdi sknessjoni tad-domanda ta' frekwenza baxxa għar-rispons tad-domanda għandu jwettaq test tal-isknessjoni tad-domanda ta' frekwenza baxxa fi żmien perjodu li għandu jiġi definit fil-livell nazzjonali u billi jsegwi l-metodoloġija stabbilita fl-Artikolu 37(4) tar-Regolament (UE) 2016/1388 għal faċilitajiet tad-domanda konnessi mat-trażmissjoni jew skont metodoloġija simili definita mill-operatur tas-sistema rilevanti għal faċilitajiet oħra tad-domanda.

*Artikolu 46***Ittestjar tal-konformità tal-kapaċitajiet HVDC**

Kull fornitur tas-servizz ta' restawr li jkun sistema HVDC li tipprovdi servizz ta' startjar minn mitfi totali għandu jwettaq test tal-abilità ta' startjar minn mitfi totali, mill-anqas kull tliet snin, billi jsegwi l-metodoloġija stabbilita fl-Artikolu 70(11) tar-Regolament (UE) 2016/1447.

*Artikolu 47***Ittestjar tal-konformità tar-rilejs tal-isknessjoni tad-domanda f'każ ta' frekwenza baxxa**

Kull DSO u TSO għandu jwettaq testijiet fuq ir-rilejs tal-isknessjoni tad-domanda f'każ ta' frekwenza baxxa implimentati fuq l-installazzjonijiet tiegħu, fi żmien perjodu definit fil-livell nazzjonali u billi jsegwi l-metodoloġija stabbilita fl-Artikolu 37(6) u l-Artikolu 39(5) tar-Regolament (UE) 2016/1388.

*Artikolu 48***Ittestjar tas-sistemi ta' komunikazzjoni**

1. Kull DSO u SGU identifikat skont l-Artikolu 23(4), kull TSO u kull fornitur tas-servizz ta' restawr għandu jittestja s-sistemi ta' komunikazzjoni definiti fl-Artikolu 41, mill-anqas kull sena.
2. Kull DSO u SGU identifikat skont l-Artikolu 23(4), kull TSO u kull fornitur tas-servizz ta' restawr għandu jittestja l-provvista supplimentari tal-enerġija tas-sistemi ta' komunikazzjoni tiegħu mill-anqas kull hames snin.
3. Sat-18 ta' Dicembru 2024 kull TSO, b'konsultazzjoni ma' TSOs oħrajn, għandu jiddefinixxi pjan tal-ittestjar biex tiġi ttestjata l-komunikazzjoni bejn it-TSOs.

*Artikolu 49***Ittestjar tal-ghodod u l-faċilitajiet**

1. Kull TSO għandu jittestja l-abilità tas-sorsi prinċipali u supplimentari tal-enerġija li jfornu lill-kmamar ta' kontroll prinċipali u ta' riserva tiegħu, previsti fl-Artikolu 42, mill-anqas kull sena.

2. Kull TSO għandu jittestja l-funzjonalità tal-ghodod u l-faċilitajiet kritiċi msemmija fl-Artikolu 24 tar-Regolament (UE) 2017/1485, mill-anqas kull tliet snin, u jkopri kemm l-ghodod u l-faċilitajiet prinċipali kif ukoll daww ta' riserva. Meta dawn l-ghodod u l-faċilitajiet ikunu jinvolvu DSOs jew SGUs, dawn il-partijiet għandhom jipparteċipaw f'dan it-test.
3. Kull TSO għandu jittestja l-abilità tas-sorsi supplimentari ta' enerġija li jfornu s-servizzi essenzjali tas-substazzjonijiet identifikati b'halha essenzjali għall-proċeduri tal-pjan ta' restawr skont l-Artikolu 23(4), mill-anqas kull hames snin. Meta dawn is-substazzjonijiet ikunu f'sistemi ta' distribuzzjoni, id-DSOs għandhom iwettqu dan it-test.
4. Kull TSO għandu jittestja l-proċedura ta' trasferiment għat-trasferiment mill-kamra ta' kontroll prinċipali għall-kamra ta' kontroll ta' riserva, prevista fl-Artikolu 42(4), mill-anqas kull sena.

TAQSIMA 2

Ittestjar tal-konformità u rieżami tal-pjanijiet ta' difiża tas-sistema u tal-pjanijiet ta' restawr

Artikolu 50

Ittestjar tal-konformità u rieżami perġodiku tal-pjan ta' difiża tas-sistema

1. Kull DSO kkonċernat bl-implimentazzjoni tal-iskonnessjoni tad-domanda f'każ ta' frekwenza baxxa fuq l-installazzjonijiet tiegħu għandu jagħgħorna darba fis-sena l-komunikazzjoni lill-operatur tas-sistema notifikanti prevista fil-punt (b) tal-Artikolu 12(6). Din il-komunikazzjoni għandha tinkludi s-settings tal-frekwenza li fihom tinbeda l-iskonnessjoni tad-domanda netta u l-perċentwal tad-domanda netta skontettjat f'kull setting minn dawn.
2. Kull TSO għandu jimmonitorja l-implimentazzjoni xierqa tal-iskonnessjoni tad-domanda f'każ ta' frekwenza baxxa fuq il-bażi tal-komunikazzjoni bil-miktub annwali msemmija fil-paragrafu 1 u abbażi tad-dettalji dwar l-implimentazzjoni tal-installazzjonijiet tat-TSOs fejn ikun applikabbli.
3. Kull TSO għandu jirrieżamina, tal-anqas kull hames snin, il-pjan ta' difiża tas-sistema shih tiegħu sabiex jivvaluta l-effettività tiegħu. F'dan ir-rieżami, it-TSO għandu jikkunsidra tal-anqas:
 - (a) l-iżvilupp u l-evoluzzjoni tan-netwerk tiegħu mill-aħħar rieżami jew l-ewwel tfassil;
 - (b) il-kapaċitajiet tat-tagħmir għid installat fuq is-sistemi ta' trażmissjoni u ta' distribuzzjoni mill-aħħar rieżami jew l-ewwel tfassil;
 - (c) l-SGUs ikkummissjonati mill-aħħar rieżami jew l-ewwel tfassil, il-kapaċitajiet tagħhom u s-servizzi rilevanti offruti;
 - (d) it-testijiet imwettqa u l-analiżi tal-inċidenti fis-sistema skont l-Artikolu 56(5) tar-Regolament (UE) 2017/1485; u
 - (e) id-dejta operazzjonali miġbura waqt il-hidma normali u wara d-disturb.
4. Kull TSO għandu jirrieżamina l-miżuri rilevanti tal-pjan ta' difiża tas-sistema tiegħu skont il-paragrafu 3 qabel kwalunkwe tibdil sostanzjali fil-konfigurazzjoni tal-grilja.
5. Meta t-TSO jidentifika l-htieġa li jaddatta l-pjan ta' difiża tas-sistema, huwa għandu jemenda l-pjan ta' difiża tas-sistema u jimplimenta dawn l-emendi skont il-punti (c) u (d) tal-Artikolu 4(2) u l-Artikoli 11 u 12.

Artikolu 51

Ittestjar tal-konformità u rieżami perġodiku tal-pjan ta' restawr

1. Kull TSO għandu jirrieżamina l-miżuri tal-pjan ta' restawr tiegħu abbażi ta' testijiet ta' simulazzjoni fuq il-kompjuter, billi juża dejta mid-DSOs identifikati skont l-Artikolu 23(4) u l-fornituri tas-servizz ta' restawr, mill-anqas kull hames snin. It-TSO għandu jiddefinixxi dawn it-testijiet ta' simulazzjoni fi proċedura ddedikata ta' ttestjar li tkopri tal-anqas:
 - (a) il-moġhdija ta' restawr tal-enerġija minn fornituri tas-servizz ta' restawr b'abilitajiet ta' startjar minn mitfi totali jew ta' operat ta' netwerk iżolat;
 - (b) il-forniment ta' awżiljarji prinċipali tal-moduli tal-ġenerazzjoni tal-enerġija;
 - (c) il-proċess għar-rikonnessjoni tad-domanda; u
 - (d) il-proċess għar-risinkronizzazzjoni ta' networks f'operat ta' netwerk iżolat.

2. Barra minn hekk, fejn ikun meqjus b'hal neċessarju mit-TSO għall-effettività tal-pjan ta' restawr, kull TSO għandu jwettaq ittestjar operattiv ta' partijiet mill-pjan ta' restawr, f'koordinazzjoni mad-DSOs identifikati skont l-Artikolu 23(4) u mal-fornituri tas-servizz ta' restawr. It-TSO għandu jistabbilixxi, f'konsultazzjoni mad-DSOs u mal-fornituri ta' servizz ta' restawr, dawn it-testijiet operattivi fi proċedura dedikata ta' ttestjar.
3. Kull TSO għandu jirrieżamina l-pjan ta' restawr tiegħu sabiex jivvaluta l-effettività tiegħu, mill-anqas kull hames snin.
4. Kull TSO għandu jirrieżamina l-miżuri rilevanti tal-pjan ta' restawr tiegħu skont il-paragrafu 1 u jirrieżamina l-effettività tagħhom qabel kwalunkwe tibdil sostanzjali fil-konfigurazzjoni tal-grilja.
5. Meta t-TSO jidentifika l-htieġa li jaddatta l-pjan ta' restawr, huwa għandu jemenda l-pjan ta' restawr u jimplimenta dawn l-emendi skont il-punti (c) u (d) tal-Artikolu 4(2) u l-Artikoli 23 u 24.

KAPITOLU VII

IMPLIMENTAZZJONI

Artikolu 52

Monitoraġġ

1. In-Netwerk Ewropew għall-Operaturi tas-Sistema ta' Trażmissjoni tal-Elettriku għandu jissorvelja l-implimentazzjoni ta' dan ir-Regolament skont l-Artikolu 8(8) tar-Regolament (KE) Nru 714/2009. Il-monitoraġġ għandu jkopri b'mod partikolari l-kwistjonijiet li ġejjin:
 - (a) l-identifikazzjoni ta' kwalunkwe divergenza fl-implimentazzjoni nazzjonali ta' dan ir-Regolament għall-punti elenkati fl-Artikolu 4(2);
 - (b) il-valutazzjoni tal-konsistenza tal-pjanijiet ta' difiża tas-sistema u tal-pjanijiet ta' restawr imwettqa mit-TSOs skont l-Artikolu 6;
 - (c) is-sollijiet li 'l fuq minnhom l-impatt tal-azzjonijiet ta' TSO wiehed jew aktar fl-istati ta' emerġenza, blekawt jew restawr jitqies b'hal sinifikanti għal TSOs oħra fir-reġjun bil-kapaċità kkalkolata skont l-Artikolu 6;
 - (d) il-livell ta' armonizzazzjoni tar-regoli għas-sospensjoni u r-restawr tal-attivitajiet tas-suq stabbiliti mit-TSOs skont l-Artikolu 36(1) u għall-iskopijiet tar-rapport previst fl-Artikolu 36(7);
 - (e) il-livell ta' armonizzazzjoni tar-regoli għas-saldu tal-izbilanċ u għas-saldu tal-enerġija ta' bbilanċjar f'każ ta' sospensjoni tas-suq, imsemmija fl-Artikolu 39.
2. L-Aġenzija, f'kooperazzjoni man-Netwerk Ewropew għall-Operaturi tas-Sistema ta' Trażmissjoni tal-Elettriku, għandha tipprovdi sat-18 ta' Diċembru 2018 lista tal-informazzjoni rilevanti li trid tiġi kkomunikata min-Netwerk Ewropew għall-Operaturi tas-Sistema ta' Trażmissjoni tal-Elettriku lill-Aġenzija skont l-Artikoli 8(9) u 9(1) tar-Regolament (KE) Nru 714/2009. Il-lista tal-informazzjoni rilevanti tista' tkun soġġetta għal aġġornamenti. In-Netwerk Ewropew għall-Operaturi tas-Sistema ta' Trażmissjoni tal-Elettriku għandu jzomm arkivju komprensiv tal-informazzjoni meħtieġa mill-Aġenzija fil-forma ta' dejta diġitali f'format standardizzat.
3. It-TSOs rilevanti għandhom jissottomettu lill-ENTSO tal-Elettriku l-informazzjoni meħtieġa sabiex jitwettqu l-kompiti msemmija fil-paragrafi 1 u 2.
4. Wara talba mill-awtorità regolatorja rilevanti b'konformità mal-Artikolu 37 tad-Direttiva 2009/72/KE, id-DSOs u l-entitajiet skont l-Artikolu 39(1) għandhom jipprovdu lit-TSOs l-informazzjoni skont il-paragrafu 2 sakemm dik l-informazzjoni ma tkunx diġà disponibbli għall-awtoritajiet regolatorji, it-TSOs, l-Aġenzija jew in-Netwerk Ewropew għall-Operaturi tas-Sistema ta' Trażmissjoni tal-Elettriku b'rabta mal-kompiti ta' monitoraġġ tal-implimentazzjoni rispettivi tagħhom, bil-għan li tiġi evitata d-duplikazzjoni tal-informazzjoni.

Artikolu 53

Involvement tal-partijiet ikkonċernati

L-Aġenzija, f'kooperazzjoni mill-qrib man-Netwerk Ewropew għall-Operaturi tas-Sistema ta' Trażmissjoni tal-Elettriku, għandha torganizza l-involvement tal-partijiet ikkonċernati rigward l-implimentazzjoni ta' dan ir-Regolament. Tali involvement għandu jinkludi laqgħat regolari mal-partijiet ikkonċernati sabiex jiġu identifikati l-problemi u jiġi propost titjib b'rabta mar-rekwiżiti ta' dan ir-Regolament.

KAPITOLU VIII

DISPOŻIZZJONIJET FINALI

Artikolu 54

Emendi għall-kuntratti u l-patti u l-kundizzjonijiet ġenerali

Il-klawsoli rilevanti kollha fil-kuntratti u l-patti u l-kundizzjonijiet ġenerali tat-TSOs, id-DSOs u l-SGUs fir-rigward tat-thaddim tas-sistema għandhom jikkonformaw mar-rekwiżiti ta' dan ir-Regolament. Għal dak il-ghan, daww il-kuntratti u l-patti u l-kundizzjonijiet ġenerali għandhom jiġu mmodifikati kif xieraq.

Artikolu 55

Dhul fis-sehh

Dan ir-Regolament għandu jidhol fis-sehh fl-ghoxrin jum wara dak tal-pubblikazzjoni tiegħu f'Il-Ġurnal Uffiċjali tal-Unjoni Ewropea.

L-Artikolu 15(5) sa (8), l-Artikolu 41 u l-Artikolu 42(1), (2) u (5) għandhom japplikaw mit-18 ta' Diċembru 2022.

Dan ir-Regolament għandu jorbot fl-intier tiegħu u japplika direttament fl-Istati Membri kollha.

Magħmul fi Brussell, l-24 ta' Novembru 2017.

Għall-Kummissjoni

Il-President

Jean-Claude JUNCKER

ANNEX

Karatteristiċi tal-iskema ta' skonnessjoni awtomatika tad-domanda f'każ ta' frekwenza baxxa:

Parametru	Valuri SA tal-Ewropa Kontinentali	Valuri SA Nordiċi	Valuri SA tal-Gran Brittanja	Valuri SA tal-Irlanda	Unità ta' Kejl
Livell obbligatorju tal-bidu għall-iskonnessjoni tad-domanda: Frekwenza	49	48,7 – 48,8	48,8	48,85	Hz
Livell obbligatorju tal-bidu għall-iskonnessjoni tad-domanda: Domanda li għandha tiġi skonnettjata	5	5	5	6	% tat-Tagħbija Totali fil-livell nazzjonali
Livell obbligatorju finali għall-iskonnessjoni tad-domanda: Frekwenza	48	48	48	48,5	Hz
Livell obbligatorju finali għall-iskonnessjoni tad-domanda: Domanda Kumulattiva li għandha tiġi skonnettjata	45	30	50	60	% tat-Tagħbija Totali fil-livell nazzjonali
Medda ta' implimentazzjoni	± 7	± 10	± 10	± 7	% tat-Tagħbija Totali fil-livell nazzjonali, għal Frekwenza partikolari
Numru minimu ta' passi sabiex jintlaħaq il-livell obbligatorju finali	6	2	4	6	Numru ta' passi
Skonnessjoni Massima tad-Domanda għal kull pass	10	15	10	12	% tat-Tagħbija Totali fil-livell nazzjonali, għal pass partikolari

REGOLAMENT TA' IMPLIMENTAZZJONI TAL-KUMMISSJONI (UE) 2017/2197**tas-27 ta' Novembru 2017****dwar ir-rimborż, b'konformità mal-Artikolu 26(5) tar-Regolament (UE) Nru 1306/2013 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill, tal-appropriazzjonijiet riportati mis-sena finanzjarja tal-2017**

IL-KUMMISSJONI EWROPEA,

Wara li kkunsidrat it-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea,

Wara li kkunsidrat ir-Regolament (UE) Nru 1306/2013 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-17 ta' Diċembru 2013 dwar il-finanzjament, il-ġestjoni u l-monitoraġġ tal-politika agrikola komuni u li jhassar ir-Regolamenti tal-Kunsill (KEE) Nru 352/78, (KE) Nru 165/94, (KE) Nru 2799/98, (KE) Nru 814/2000, (KE) Nru 1290/2005 u (KE) Nru 485/2008 ⁽¹⁾, u b'mod partikolari l-Artikolu 26(6) tiegħu,

Wara li kkonsultat mal-Kumitat dwar il-Fondi Agrikoli,

Billi:

- (1) Skont l-Artikolu 169(3) tar-Regolament (UE, Euratom) Nru 966/2012 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill ⁽²⁾, l-appropriazzjonijiet mhux impenjati li jirrigwardaw l-azzjonijiet iffinanzjati mill-Fond Agrikolu Ewropew ta' Garanzija (l-FAEG), kif imsemmi fl-Artikolu 4(1) tar-Regolament (UE) Nru 1306/2013, jistgħu jiġu riportati għas-sena finanzjarja ta' wara. Dan ir-riport huwa limitat għal 2 % tal-appropriazzjonijiet inizjali u għall-ammont tal-aġġustament tal-pagamenti diretti kif imsemmi fl-Artikolu 8 tar-Regolament (UE) Nru 1307/2013 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill ⁽³⁾ li kien applikat matul is-sena finanzjarja ta' qabel. Dan jista' jwassal għal pagament addizzjonali lill-benefiċjarji finali li kienu soġġetti għal dak l-aġġustament.
- (2) Skont l-Artikolu 26(5) tar-Regolament (UE) Nru 1306/2013, b'deroga mill-Artikolu 169(3) tar-Regolament (UE, Euratom) Nru 966/2012, l-Istati Membri iridu jirrimborżaw dawk ir-riporti msemmija fl-Artikolu 169(3) tar-Regolament (UE, Euratom) Nru 966/2012 lill-benefiċjarji finali li huma soġġetti għar-rata ta' aġġustament fis-sena finanzjarja li lejha jiġu riportati l-appropriazzjonijiet. Dan ir-rimborż japplika biss għall-benefiċjarji finali f'dawk l-Istati Membri fejn id-dixxiplina finanzjarja kienet tapplika ⁽⁴⁾ fis-sena finanzjarja preċedenti.
- (3) Meta jkun qed jiġi stabbilit l-ammont ta' riport li għandu jiġi rimborżat, skont l-Artikolu 26(7) tar-Regolament (UE) Nru 1306/2013, għandhom jiġu kkunsidrati l-ammonti tar-riżerva għall-kriżijiet fis-settur agrikolu msemmija fl-Artikolu 25 ta' dak ir-Regolament li ma jkunux intużaw għall-miżuri għall-kriżijiet sa tmiem is-sena finanzjarja.
- (4) B'konformità mal-Artikolu 1(1) tar-Regolament ta' Implimentazzjoni tal-Kunsill (UE) Nru 2016/1948 ⁽⁵⁾, id-dixxiplina finanzjarja tiġi applikata għall-pagamenti diretti fir-rigward tas-sena kalendarja 2016 biex tiġi stabbilita riżerva għall-kriżijiet ta' EUR 450,5 miljun. Ir-riżerva għall-kriżijiet ma ntuzatx fis-sena finanzjarja tal-2017.
- (5) Sabiex ikun żgurat li r-rimborż lill-benefiċjarji finali tal-appropriazzjonijiet li ma ntuzawx minhabba l-applikazzjoni tad-dixxiplina finanzjarja jibqa' proporzjonat mal-ammont tal-aġġustament tad-dixxiplina finanzjarja, jixraq li l-Kummissjoni tistabbilixxi l-ammonti disponibbli għall-Istati Membri għar-rimborż. Madankollu, fil-każ tar-Rumanija, id-dikjarazzjoni ddettaljata tan-nefqa ma tqisx bis-shih il-limitu ta' EUR 2 000 li japplika għad-dixxiplina finanzjarja skont l-Artikolu 8(1) tar-Regolament (UE) Nru 1307/2013. Għalhekk, bil-hsieb li jkun hemm ġestjoni finanzjarja tajba, f'dan l-istadju ebda ammont ma għandu jsir disponibbli lir-Rumanija għar-rimborż.

⁽¹⁾ ĠU L 347, 20.12.2013, p. 549.

⁽²⁾ Ir-Regolament (UE, Euratom) Nru 966/2012 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-25 ta' Ottubru 2012 dwar ir-regoli finanzjarji applikabbli għall-baġit ġenerali tal-Unjoni u li jhassar ir-Regolament tal-Kunsill (KE, Euratom) Nru 1605/2002 (ĠU L 298, 26.10.2012, p. 1).

⁽³⁾ Ir-Regolament (UE) Nru 1307/2013 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-17 ta' Diċembru 2013 li jistabbilixxi regoli għal pagamenti diretti lill-bdiewa taht skemi ta' appoġġ fil-qafas tal-politika agrikola komuni u li jhassar ir-Regolament tal-Kunsill (KE) Nru 637/2008 u r-Regolament tal-Kunsill (KE) Nru 73/2009 (ĠU L 347, 20.12.2013, p. 608).

⁽⁴⁾ Id-dixxiplina finanzjarja ma tapplikax fis-sena finanzjarja tal-2017 fil-Kroazja skont l-Artikolu 8(2) tar-Regolament (UE) Nru 1307/2013.

⁽⁵⁾ Ir-Regolament ta' Implimentazzjoni tal-Kummissjoni (UE) 2016/1948 tas-7 ta' Novembru 2016 dwar l-adattament tar-rata ta' aġġustament għall-pagamenti diretti previsti fir-Regolament (UE) Nru 1306/2013 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill fir-rigward tas-sena kalendarja 2016 u li jhassar ir-Regolament ta' Implimentazzjoni tal-Kummissjoni (UE) 2016/1153 (ĠU L 300, 8.11.2016, p. 10).

- (6) Sabiex jiġi evitat li l-Istati Membri jkollhom jagħmlu pagament addizzjonali għal dan ir-rimborż, dan ir-Regolament irid japplika mill-1 ta' Diċembru 2017. Għaldaqstant, l-ammonti stabbiliti minn dan ir-Regolament huma definittivi u japplikaw, minghajr preġudizzju għall-applikazzjoni ta' tnaqqis skont l-Artikolu 41 tar-Regolament (UE) Nru 1306/2013, għal kull korrezzjoni oħra kkunsidrata fid-deċiżjoni dwar il-pagament ta' kull xahar li tikkonċerna n-nefqa magħmula mill-aġenziji tal-pagamenti tal-Istati Membri għal Ottubru 2017, b'konformità mal-Artikolu 18(3) tar-Regolament (UE) Nru 1306/2013, u għal kull tnaqqis u pagament supplimentari li jrid isir skont l-Artikolu 18(4) ta' dak ir-Regolament, jew għal kull deċiżjoni li se tittiehed fil-qafas tal-proċedura tal-approvazzjoni tal-kontijiet.
- (7) B'konformità mal-Artikolu 169(3) tar-Regolament (UE, Euratom) Nru 966/2012, l-appropriazzjonijiet mhux impenjati jistgħu jiġu riportati għas-sena finanzjarja ta' wara biss. Għalhekk jixraq li l-Kummissjoni tistabbilixxi d-dati ta' eliġibilità għan-nefqa tal-Istati Membri b'rabta mar-rimborż skont l-Artikolu 26(5) tar-Regolament (UE) Nru 1306/2013, filwaqt li tqis is-sena finanzjarja agrikola kif iddefinita fl-Artikolu 39 ta' dak ir-Regolament.
- (8) Sabiex jitqies il-perjodu qasir taż-żmien bejn il-komunikazzjoni tal-eżekuzzjoni tal-appropriazzjonijiet tal-FAEG għall-2017 taht ġestjoni kongunta għall-perjodu mis-16 ta' Ottubru 2016 sal-15 ta' Ottubru 2017 mill-Istati Membri u minhabba l-htieġa li jiġi applikat dan ir-Regolament mill-1 ta' Diċembru 2017, jenthegħ li dan ir-Regolament jidhol fis-seħh fid-data tal-pubblikazzjoni tiegħu f'Il-Ġurnal Uffiċjali tal-Unjoni Ewropea,

ADOPTAT DAN IR-REGOLAMENT:

Artikolu 1

L-ammonti tal-appropriazzjonijiet li se jiġu riportati mis-sena finanzjarja tal-2017 b'konformità mal-Artikolu 169(3) tar-Regolament (UE, Euratom) Nru 966/2012, u li, b'konformità mal-Artikolu 26(5) tar-Regolament (UE) Nru 1306/2013, qed isiru disponibbli għall-Istati Membri għar-rimborż lill-benefiċjarji finali li huma soġġetti għar-rata ta' aġġustament fis-sena finanzjarja tal-2018, huma stabbiliti fl-Anness ta' dan ir-Regolament.

L-ammonti li se jiġu riportati huma soġġetti għad-deċiżjoni tal-Kummissjoni dwar ir-riporti b'konformità mal-hames subparagrafu tal-Artikolu 169(3) tar-Regolament (UE, Euratom) Nru 966/2012.

Artikolu 2

In-nefqa tal-Istati Membri b'rabta mar-rimborż tal-appropriazzjonijiet riportati għandha tkun eliġibbli biss għall-finanzjament tal-Unjoni jekk l-ammonti rilevanti jkunu thallsu lill-benefiċjarji qabel is-16 ta' Ottubru 2018.

Artikolu 3

Dan ir-Regolament għandu jidhol fis-seħh fil-jum tal-pubblikazzjoni tiegħu f'Il-Ġurnal Uffiċjali tal-Unjoni Ewropea.

Għandu japplika mill-1 ta' Novembru 2017.

Dan ir-Regolament għandu jorbot fl-intier tiegħu u japplika direttament fl-Istati Membri kollha.

Magħmul fi Brussell, is-27 ta' Novembru 2017.

Għall-Kummissjoni,
F'isem il-President,
Jerzy PLEWA
Direttur Ġenerali

ANNEX

L-ammonti disponibbli għar-rimborż tal-appropriazzjonijiet riportati*(ammonti f'EUR)*

Il-Belġju	6 129 769
Il-Bulgarija	7 720 511
Ir-Repubblika Ċeka	10 764 025
Id-Danimarka	10 476 968
Il-Ġermanja	58 035 302
L-Estonja	1 288 878
L-Irlanda	13 229 176
Il-Greċja	16 182 344
Spanja	54 860 187
Franza	89 884 134
L-Italja	37 765 185
Ċipru	355 813
Il-Latvja	1 952 848
Il-Litwanja	3 923 157
Il-Lussemburgu	406 406
L-Ungerija	14 828 231
Malta	33 643
In-Netherlands	8 821 818
L-Awstrija	6 908 717
Il-Polonja	24 870 087
Il-Portugall	6 699 290
Is-Slovenja	931 120
Is-Slovakkja	5 554 196
Il-Finlandja	5 885 783
L-Iżvezja	7 897 927
Ir-Renju Unit	37 930 754

DEĊIŻJONIJIET

DEĊIŻJONI TA' IMPLIMENTAZZJONI TAL-KUMMISSJONI (UE) 2017/2198

tas-27 ta' Novembru 2017

li tikkonċerna ċerti miżuri interim ta' protezzjoni marbuta mad-deni Afrikan tal-ħnieżer fil-Polonja

(notifikata bid-dokument C(2017) 8039)

(It-test bil-Pollakk biss huwa awtentiku)

(Test b'rilevanza għaž-ŻEE)

IL-KUMMISSJONI EWROPEA,

Wara li kkunsidrat it-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea,

Wara li kkunsidrat id-Direttiva tal-Kunsill 89/662/KEE tal-11 ta' Diċembru 1989 dwar spezzjonijiet veterinarji fil-kummerċ intra-Komunitarju bil-ħsieb tat-tlestija tas-suq intern ⁽¹⁾, u b'mod partikolari l-Artikolu 9(3) tagħha,

Wara li kkunsidrat id-Direttiva tal-Kunsill 90/425/KEE tas-26 ta' Ġunju 1990 dwar l-iċċekkjar veterinarju u zootekniku applikabbli għall-kummerċ intra-Komunitarju ta' ċertu annimali ħajjin u prodotti bil-ħsieb tat-tlestija tas-suq intern ⁽²⁾, u b'mod partikolari l-Artikolu 10(3) tagħha,

Billi:

- (1) Id-deni Afrikan tal-ħnieżer huwa marda virali infettiva li taffettwa l-popolazzjonijiet tal-ħnieżer domestiċi u selvaġġi u jista' jkollha impatt serju fuq il-profitti tan-negozji tat-trobbija tal-ħnieżer li jisfratta l-kummerċ fl-Unjoni u l-esportazzjonijiet lejn pajjiżi terzi.
- (2) F'każ ta' tifqigha tad-deni Afrikan tal-ħnieżer, hemm ir-riskju li l-aġent tal-marda jista' jinxtered ma' rziezet ohra tal-ħnieżer u mal-ħnieżer selvaġġi. B'hekk, jista' jinxtered minn Stat Membru għall-iehor u għall-pajjiżi terzi permezz tal-kummerċ tal-ħnieżer ħajjin jew tal-prodotti tagħhom.
- (3) Id-Direttiva tal-Kunsill 2002/60/KE ⁽³⁾ tistabbilixxi l-miżuri minimi li għandhom jiġu applikati fl-Unjoni għall-kontroll tad-deni Afrikan tal-ħnieżer. L-Artikolu 15 tad-Direttiva tal-Kunsill 2002/60/KE jipprevedi l-istabbiliment ta' zona infettata wara li jiġi kkonfermat każ wiehed jew iktar ta' deni Afrikan tal-ħnieżer fil-ħnieżer selvaġġi.
- (4) Il-Polonja għarrfet lill-Kummissjoni bis-sitwazzjoni aġġornata fit-territorju tagħha fir-rigward tad-deni Afrikan tal-ħnieżer, u f'konformità mal-Artikolu 15 tad-Direttiva 2002/60/KE, stabbiliet zona infettata fejn japplikaw il-miżuri msemmija fl-Artikolu 15 ta' dik id-Direttiva.
- (5) Sabiex jiġi evitat kull tfixkil bla bżonn għall-kummerċ fi ħdan l-Unjoni u biex jiġu evitati ostakoli mhux ġustifikati għall-kummerċ minn pajjiżi terzi, jinhtieg li tiġi identifikata fuq il-livell tal-Unjoni ż-zona infettata għad-deni Afrikan tal-ħnieżer fil-Polonja, f'kollaborazzjoni ma' dak l-Istat Membru.
- (6) Għaldaqstant, sakemm issir il-laqgħa tal-Kumitat Permanenti dwar il-Pjanti, l-Annimali, l-Ikel u l-Għalf, jenhtieg li ż-zona infettata fil-Polonja titniżżel fl-Anness ta' din id-Deciżjoni u għandu jiġi stabbilit it-tul ta' żmien ta' din ir-regjonalizzazzjoni.
- (7) Din id-Deciżjoni għandha tiġi riveduta fil-laqgħa li jmiss tal-Kumitat Permanenti dwar il-Pjanti, l-Annimali, l-Ikel u l-Għalf,

⁽¹⁾ ĠUL 395, 30.12.1989, p. 13.

⁽²⁾ ĠUL 224, 18.8.1990, p. 29.

⁽³⁾ Id-Direttiva tal-Kunsill 2002/60/KE tas-27 ta' Ġunju 2002 li tistabbilixxi miżuri għall-kontroll tad-deni Afrikan tal-qżieq u temenda d-Direttiva 92/119/KEE għar-rigward tal-marda Teschen u d-deni Afrikan tal-qżieq (ĠUL 192, 20.7.2002, p. 27).

ADOTTAT DIN ID-DEĊIŻJONI:

Artikolu 1

Il-Polonja għandha tiżgura li ż-żona infettata stabbilita skont l-Artikolu 15 tad-Direttiva tal-Kunsill 2002/60/KE tinkludi tal-inqas iż-żoni mniżżlin bħala ż-żona infettata fl-Anness ta' din id-Deciżjoni.

Artikolu 2

Din id-Deciżjoni għandha tapplika sal-15 ta' Diċembru 2017.

Artikolu 3

Din id-Deciżjoni hija indirizzata lir-Repubblika tal-Polonja.

Magħmul fi Brussell, is-27 ta' Novembru 2017.

Għall-Kummissjoni
Vytenis ANDRIUKAITIS
Membru tal-Kummissjoni

ANNESS

Iż-żoni stabbiliti bhala Żona Infettata fil-Polonja kif imsemmi fl-Artikolu 1	Id-data sa meta japplikaw
Il-gminy ta' Brochów, Kampinos, Leoncin, Leszno, Stare Babice, Izabelin, Czosnow, Lomianki (obszar Wiejski) u Lomianki (miasto)	Il-15 ta' Dicembru 2017

REGOLAMENT (UE) 2017/2199 TAL-BANK ĊENTRALI EWROPEW**tal-20 ta' Novembru 2017****li temenda d-Deċiżjoni BĊE/2014/40 dwar l-implimentazzjoni tat-tielet programm ta' xiri ta' bonds iggarantiti (BĊE/2017/37)**

IL-KUNSILL GOVERNATTIV TAL-BANK ĊENTRALI EWROPEW,

Wara li kkunsidra t-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea, u b'mod partikolari l-ewwel inċiż tal-Artikolu 127(2) tiegħu,

Wara li kkunsidra l-Istatut tas-Sistema Ewropea ta' Banek Ċentrali u tal-Bank Ċentrali Ewropew u, b'mod partikolari t-tieni subparagrafu tal-Artikolu 12.1 flimkien mal-ewwel inċiż tal-Artikolu 3.1, u l-Artikolu 18.1 tiegħu,

Billi:

- (1) Id-Deċiżjoni BĊE/2014/40 ⁽¹⁾ stabbiliet t-tielet programm ta' xiri ta' bonds iggarantiti (iktar' il quddiem is-“CBPP3”). Flimkien mal-programm ta' xiri ta' titoli ggarantiti b'assi, il-programm ta' xiri ta' assi mis-settur pubbliku u l-programm ta' xiri mis-settur korporattiv, is-CBPP3 huwa parti mill-programm ta' xiri ta' assi estiż (APP). L-ghan tal-APP huwa li jkompli jtejjeb it-trasmissjoni tal-politika monetarja, sabiex jiffaċilita l-ghoti ta' kreditu lill-ekonomija taż-żona tal-euro, iħaffef il-kundizzjonijiet għat-tehid ta' self minn unitajiet domestiċi u ditti u jikkontribwixxi sabiex ir-rati tal-inflazzjoni jingiebu lura għal livelli li huma taht iżda qrib għal 2 % fuq medda ta' żmien medju, b'mod konsistenti mal-oġettiv primarju tal-Bank Ċentrali Ewropew (BĊE) li jzomm l-istabbiltà tal-prezzijiet.
- (2) Il-Kunsill Governattiv iddeċieda fl-4 ta' Ottubru 2017 li jirfina iktar ir-regoli applikabbli għall-eligibbiltà għax-xiri taht il-bonds iggarantiti CBPP3 li komunement jissejhu bħala bonds iggarantiti pass-through kundizzjonali, minhabba r-riskji oghla potenzjali li għalihom tiġi esposta l-Eurosistema.
- (3) Għaldaqstant, id-Deċiżjoni BĊE/2014/40 għandha tiġi emendata kif mehtieg,

ADOTTA DIN ID-DEĊIŻJONI:

*Artikolu 1***Emenda**

Fl-Artikolu 2 tad-Deċiżjoni BĊE/2014/40, għandu jiżdied il-punt 9 li ġej:

“9. Bonds koperti għandhom ikunu esklużi mix-xiri taht is-CBPP3 fejn kemm: (a) għandhom struttura pass-through kundizzjonali, fejn avvenimenti predefiniti jwasslu għal estensjoni tal-maturità tal-bond u qlib għal struttura ta' hlaq li tiddependi primarjament fuq flussi ta' kontanti ġġenerati mill-assi fil-grupp ta' kopertura sottostanti; kif ukoll (b) jinharġu minn entità bi klassifikazzjoni tal-aħjar l-ewwel emittent taht CQS3.”.

*Artikolu 2***Dhul fis-sehh**

Din id-Deċiżjoni għandha tidhol fis-sehh fl-1 ta' Frar 2018.

Magħmul fi Frankfurt am Main, l-20 ta' Novembru 2017.

*Għall-Kunsill Governattiv tal-BĊE**Il-President tal-BĊE*

Mario DRAGHI

⁽¹⁾ Deċiżjoni BĊE/2014/40 tal-15 ta' Ottubru 2014 dwar l-implimentazzjoni tat-tielet programm ta' xiri ta' bonds iggarantiti (ĠU L 335, 22.11.2014, p. 22).

ISSN 1977-074X (edizzjoni elettronika)
ISSN 1725-5104 (edizzjoni stampata)

L-Uffiċċju tal-Pubblikazzjonijiet tal-Unjoni Ewropea
2985 Il-Lussemburgu
IL-LUSSEMBURGU

MT